IAN RANKIN

ÖLDÜRMEK ÜLKÜSÜ

POLİSİYE

VK
VATAN Kitap

IAN RANKIN
ÖLDÜRMEK ÜLKÜSÜ

VATAN KİTAP
Copyright © 1994 Ian Rankin
Bütün hakları saklıdır.
Copyright©2006 Türkiye Yayın Hakları,
Kemer Yayıncılık Pazarlama San. Tic. A.Ş.
Akcalı Telif Hakları Ajansı
aracılığıyla alınmıştır.

Mortal Causes

ISBN 9944-5487-5-8

Kapak Tasarım: Erkal Yavi
Art Diröktör: Şeyda Ermiş
Baskı ve Cilt: Özkaracan Matbaacılık
Basıldığı Yer ve Tarih: İstanbul-2006

POLİSİYE

IAN RANKIN
ÖLDÜRMEK ÜLKÜSÜ

Çeviren:
ÖZGE KAYAKUTLU

VK
VATAN Kitap

Müfettiş Rebus Romanları

"Rankin, İngiltere'nin en iyi polisiye yazarları P.D. James ve Michael Dibdin'le aynı düzeyde yer alıyor."
Scotland on Sunday

"Kimse 20. yüzyılın sonunda İskoçya denen o tuhaflığı Rankin kadar iyi anlatamaz. Her zaman enfes polisiye romanları yazmıştır... ama aynı zamanda dönemin kısa tarihini de anlatır."
Literary Review

"Rankin özlü, incelikli ve temposu iyi ayarlanmış polisiyeler yazıyor."
The Scotsman

"Çağdaş İngiliz hafiyeleri arasında en hızlı yükselenlerden biri de Ian Rankin'in, televizyon dizisi olmak için neredeyse yalvaran müfettişi John Rebus. Etkili karakter tahlilleri ve güçlü bir mekân duygusu Rankin'in romanlarında ağırlık kazanıyor. Göz ardı edilmemesi gereken bir yetenek.
Time Out

"Rankin, Edinburgh'un kibarlık maskesini kemiklerine kadar kazıyıp foyasını meydana çıkarıyor."
The Times

"Polis örgütünün iç politikası ve yüksek makamlardaki yozlaşma, insanın kanını donduran bir gerçekçilikle yansıtılmış. Bu roman, yanında bir uyarı belgesiyle satılmalı."
Daily Telegraph

"Acımasız, ama iyi yazılmış bir dizi... Rankin geleneksel polisiye roman formunun sınırlarını zorlayıp aşıyor."
New York Times

"Ian Rankin, beklenen taze kanla sahneye çıkıyor. Morse ve Wexford ayağını denk alsa iyi olur!"
Daily Telegraph

"Holmes'dan başlayıp Morse'a kadar uzanan gelenekte, kişiliğe dayalı klasik bir dedektif öyküsü."
Birminham Post

"Katı gerçekçilikle işlenmiş birinci sınıf bir polisiye roman."
Sunday Telegraph

"Ian Rankin'in kahramanı Müfettiş John Rebus, polisiye edebiyatın en gerçekçi yaratılarından biri... katmanlar halinde ördüğü öyküsünü çarpıcı bir zirveye taşıyor. Olağanüstü bir roman..."
Sunday Telegraph

1960 yılında Fife Krallığı'nda doğan, Ian Rankin Edinburgh Üniversitesi'nden mezun oldu ve o günden beri üzüm toplayıcısı, domuz çobanı, vergi tahsildarı, alkol araştırmacısı, müzik muhabiri ve punk müzisyeni olarak çalıştı. İlk Rebus romanı Knots and Crosses (Düğümler ve Haçlar) 1987'de yayımlandı. Rebus romanları o günden bu yana yirmiden fazla dile çevrildi ve ABD'de artan bir beğeniyle karşılanıyor. Saygın Chandler-Fulbright Ödülü sahiplerinden olan Ian Rankin, Hawthornden üyeliğine kabul edilmesinin yanı sıra iki CWA öykü "Kama"sı, 1997'de Black and Blue (Siyah ve Mavi) romanıyla, edebiyat dalında CWA Macallan Altın Kama'sını aldı, ve aynı romanıyla Amerika Polisiye Yazarları'nın en iyi roman ödülü olan "Edgar" adaylarının kısa listesine girdi. Black and Blue (Siyah ve Mavi), The Hanging Garden (Asma Bahçesi), Dead Souls (Ölü Ruhlar) ve Mortal Causes (Öldürmek Ülküsü) ITV tarafından televizyona uyarlanarak Müfettiş Rebus rolü John Hannah tarafından canlandırıldı. Dizinin onuncu romanı Dead Souls (Ölü Ruhlar) 1999'da CWA Altın Kama ödülü adayları kısa listesine girdi. Edinburgh Üniversitesi'nin Yılın Mezunu ödülü yanında, 1999'da Abertay Dundee Üniversitesi'nden, 2001'de St. Andrews Üniversitesi'nden ve 2003'te Edinburgh Üniversitesi'nden üç fahri doktorluk unvanı aldı. Ian Rankin 2002'de edebiyata yaptığı hizmetler için bir OBE ödülü kazandı. Eşi ve iki oğluyla birlikte Edinburgh'da yaşıyor.

IAN RANKIN

"Müfettiş Rebus" dizisi
(Serinin diğer kitapları)

Knots & Crosses
Hide & Seek
Tooth & Nail
Strip Jack
The Black Book
Let It Bleed
Black & Blue
The Hanging Garden
Death Is Not The End (novella)
Dead Souls
Set in Darkness
Rebus: The Early Years
Rebus: The St Leonard's Years
The Falls
Resurrection Men
Rebus: The Lost Years
A Question of Blood

Diğer Romanları
The Flood
Watchman
Westwind

Jack Harvey adıyla yazdıkları
Witch Hunt
Bleeding Hearts
Blood Hunt

Öyküleri
A Good Hanging & Other Stories
Beggars Banquet

Teşekkür

Bu kitabı yazmama birçok kişinin yardımı oldu. Cömertlikleri ve 'ukalalıkları' için Kuzey İrlanda halkına teşekkür etmek isterim. Adını veremeyeceğim, verirsem bana teşekkür etmeyecek birkaç kişiye özellikle teşekkür etmek zorundayım. Siz, kim olduğunuzu biliyorsunuz.

Bunların yanında: çabaları için Colin ve Liz Stevenson'a; silahlar konusundaki bilgisi için Gerald Hammond'a; haklarında anlattığım öykülere hiç aldırmıyormuş gibi görünen Edinburgh kenti polis örgütü memurlarına, Lothian ve Borders Emniyeti'ne; Festival'deki yardımları için David ve Pauline'e teşekkür ederim.

Protestan milisleri konusunda yazılmış en iyi kitap Profesör Steve Bruce'un The Red Hand (Kızıl El, OUP, 1992)'dir. Kitaptan bir alıntı: "Çözümü olan bir 'Kuzey İrlanda sorunu' yoktur. Sadece kazanan ve kaybeden tarafları olan bir çatışma var."

Ölümcül Ülküler'deki olaylar, romanlaştırılmış bir yaz mevsiminde, 1993 yılında Shankill Yolu'nun bombalanmasından ve olayı izleyen kanlı dönemden önce geçmektedir.

Edinburgh'un sesini yükseltmekten aciz oluşu,
Söylemesi gerekenler karşısında suskun kalışı,
Belki de fırtınadan önceki sessizliktir,
Ve belki de özgürlüğünü getirecek patlama bütün ağırlığıyla yaklaşmaktadır.

Hugh MacDiarmid

Eninde sonunda hepimiz toprak olacağız.

Tom Waits

İstediği kadar bağırabilirdi.

Yeraltında, bilmediği bir yerde; serin, eski zamanlardan kalma, ama elektrikle aydınlatılan bir yerdeydiler. Kanı toprak zemine damlıyordu. Uzakta bir yerden gelen, çevresinde dikilen adamların nefes alıp verişinden farklı, insan seslerini andıran sesler duyuyordu. Hayaletler, diye düşündü. Çığlıklar ve kahkahalar, dışarıda geçirilen eğlenceli bir gecenin sesleri. Yanılmış olmalıydı: içeride kötü bir gece geçiriyordu.

Zemine ancak çıplak ayak parmaklarıyla dokunabiliyordu. Ayakkabıları, onu merdivenden aşağı sürükledikleri sırada ayağından çıkmıştı. Bir süre sonra çorapları da ayakkabılarını izlemişti. Acı içindeydi, ama acı tedavi edilebilirdi. Acı sonsuza kadar sürmezdi. Bir daha yürüyüp yürüyemeyeceğini düşündü. Dizinin arkasına dayanan, bacağında aşağı yukarı enerji dalgaları yayan tabanca namlusunu düşündü.

Gözleri kapalıydı. Açarsa kendi kanından beyaz badanalı duvara, üzerine eğilmiş gibi duran duvara sıçramış lekeleri göreceğini biliyordu. Ayak parmakları hâlâ zeminde hareket ediyordu, ılık kanın içinde nemliydi. Ne zaman konuşmaya çalışsa, yüzünün çatladığını hissedebiliyordu: kurumuş tuzlu gözyaşları ve ter.

İnsan hayatının nasıl şekillendiği belli olmuyordu. Çok sevilen bir çocuk olduğunuz halde kötü yola düşebilirdiniz. Anne babanız canavar olabilirdi, siz yine de kirlenmeden büyüyebilirdiniz. Onun hayatı ne çok iyiydi, ne de çok kötü. Ya da hem iyi, hem kötüydü, çünkü aynı ölçüde sevilmiş ve terk edilmişti. Altı yaşındayken iriyarı bir adamla el sıkışıyordu. Aralarında daha fazla sevgi olmalıydı, ama nedense yoktu. On yaşındayken annesi yorgun görünüyordu, mutfak la-

vabosuna yaslanıp bulaşık yıkarken beli büküktü. Onun kapıda durduğunu fark etmeden ellerini evyenin kenarına dayayıp dinleniyordu. On üç yaşındayken ilk çetesine takdim ediliyordu. Bir deste iskambil kâğıdı almışlar, destenin kenarıyla parmak boğumlarının derisini yüzmüşlerdi. Sonra on biri birden sırayla aynı şeyi yapmıştı. Onlardan biri oluncaya kadar canı yanmıştı. Şimdi bir hışırtı vardı. Tabanca namlusu bu sefer ensesine dokunuyor, yine dalgalar yayıyordu. Nasıl bu kadar soğuk olabiliyordu? Çabasının sonucunu kürek kemiklerinde hissederek derin bir nefes aldı. O anda hissettiğinden daha büyük acı olamazdı. Kulağına yakın nefesler ve yine o sözleri duydu.

"Nemo me impune lacessit."

Gözlerini hayaletlere açtı. Duman kaplı bir meyhanedeydiler, uzun dikdörtgen bir masanın etrafına oturmuş, şarap ve bira kadehlerini kaldırmışlardı. Genç bir kadın, tek bacaklı bir adamın kucağında süklüm püklüm oturuyordu. Kadehlerin sapı vardı, ama ayağı yoktu: boşalmadan masaya bırakamıyordunuz. Şerefe kadeh kaldırılmıştı. Üstü başı iyi olanlar dilencilerle düşüp kalkıyordu. Hiç bölme yoktu, en azından meyhanenin karanlığında görünmüyordu. Ona baktılar, o da gülümsemeye çalıştı. Hissetti, ama son patlamayı duymadı.

BİRİNCİ BÖLÜM

Herhalde yılın en beter cumartesi gecesiydi, gece nöbeti bu yüzden Müfettiş John Rebus'a kalmıştı. Tanrı cennetinde gerekeni yapıyordu. Öğleden sonra Easter Road'da Hib'lerle Heart'lar arasında bir derbi maçı oynanmıştı. Batı yakasına ve ötesine gitmek için yola koyulan taraftarlar, yıkılıncaya kadar içmek ve Festival'de neler olup bittiğini görmek için şehir merkezinde mola vermişti.

Edinburgh Festivali, Rebus'un başının belasıydı. Festival'le mücadele etmek, ondan kaçınmak, lanet okumak ve gafil avlanmamak için yıllarını harcamıştı. Edinburgh'a, yılın büyük bölümünü uykulu, ılımlı ve iyice gemlenmiş olarak geçiren şehrin alışkanlıklarına uygun olmadığını söyleyenler vardı. Saçmaydı; Edinburgh'un tarihi sefahat ve kargaşayla doluydu. Fakat Festival, özellikle de Fringe denen, Festival çevresinde gelişen gayri resmi şenlik farklıydı. Turizmin can damarıydı ve turistin olduğu yerde bela da vardı. Yankesicilerle hırsızlar, yıllık kongreye gelir gibi kentte toplanırken, normal şartlarda merkezden uzak duran futbol tutkunları birden şehrin ateşli savunucusu haline geliyor, geçici olarak High Caddesi boyunca kurulan kafelerin önündeki masalarda oturan yabancı istilacılara meydan okuyordu.

Bu gece iki taraf sert bir çatışmaya girebilirdi.

Dinlenmek için kantine gelen bir polis memuru, "Dışarısı cehennem gibi," diye yorum yapmıştı. Rebus ona inanmaya hazırdı zaten. Adli Soruşturma Şubesi CID'nin◊ gelen evrak kutuları gibi, hücreler de süratle doluyordu. Bir kadın, sarhoş kocasının parmaklarını mutfağındaki kıyma makinesine sokmuştu. Biri para çekme makinelerine japon yapıştırıcı sürüyor, sonra da kapağı keskiyle kanırtarak içinde-

ki parayı alıyordu. Princes Caddesi'nde birkaç kapkaç olayı meydana gelmişti. Dahası. Kutu Çetesi yine iş başındaydı.

Kutu Çetesi'nin basit bir yöntemi vardı. Otobüs duraklarında bekleyenlere ellerindeki teneke kutudan içecek ikram ediyorlardı. Hepsi heybetli tiplerdi; kurban, bira ya da kolanın içinde dövülmüş halde "Mogadon" veya etkisi hızlı başka bir sakinleştirici tablet bulunduğunu bilmeden ikram edileni içiyordu. Kurban kendini kaybedince, üzerinde para, değerli eşya, ne var ne yoksa alıyorlardı. Kafanız kazan gibi, daha şiddetli durumlarda içiniz dışınıza çıkmış olarak uyanıyordunuz. Üstelik yoksul uyanıyordunuz.

O arada bir bomba ihbarı daha yapılmış, bu kez Lowland Radyosu yerine gazeteye telefon edilmişti. Rebus, telefona bakan muhabirin ifadesini almak için gazetenin bürosuna gitmişti. Büro, Festival ve Şenlik hakkındaki yazılarını teslim eden eleştirmenler yüzünden tımarhane gibiydi. Muhabir notlarını okudu.

"Sadece Festival'e son vermezsek pişman olacağımızı söyledi."

"Sesi ciddi miydi?"

"Evet. Kesinlikle."

"İrlandalı aksanıyla mı konuşuyordu?"

"Bana öyle geldi."

"Taklit olmasın?"

Muhabir omuz silkti. Yazısını baskıya vermek için acele ediyordu, Rebus da gitmesine izin verdi. Geçen hafta içinde, her biri bomba ihbarı ya da Festival'i engelleyecek başka bir tehdit içeren üçüncü telefondu. Polis, tehditleri ciddiye alıyordu. Aksini göze alabilirler miydi? Şimdilik korkup kaçan turist olmamıştı, ama artık her gösteriden önce ve sonra güvenlik kontrolleri yapılması isteniyordu.

Rebus St. Leonard'a döndüğünde amiri Başkomisere durumu bildirdi, sonra başka bir evrakı tamamlamaya çalıştı. Mazoşist olduğu için cumartesi gecesi nöbetini bir hayli seviyordu. Kentin her halini görmek mümkündü. Edinburgh'un gri ruhunu görüp bundan yararlanmanıza izin veriyordu. Günah ve kötülük siyah değildi bu tezini bir rahiple tartışmıştı gri gibi kimliksiz bir renge sahipti. Bütün gece onları görürdünüz. Başını uzatan günahkârların ve tatminsiz insanların, karısını dövenlerin, bıçak taşıyan çocukların gri yüzleri... Odaklanmamış, kendinden başka bir şeyi düşünmekten aciz gözler... Dua ederdiniz; hele de John Rebus'sanız, o devasa gri yokluğa bu dere-

ce yaklaşan insan sayısının, mümkün olduğu kadar az olması için dua ederdiniz.

Ardından kantine gider, arkadaşlarınızla şakalaşır, onları dinleseniz de dinlemeseniz de yüzünüze bir gülücük kondururdunuz.

"Gelin Müfettiş, bıyıklı kalamar fıkrasını duydunuz mu? Bir lokantaya gitmiş ve..."

Rebus, Dedektif Polisin anlattığı fıkradan, çalan telefonuna döndü.

"Dedektif Müfettiş Rebus."

Bir an dinledi, yüzündeki gülümseme eriyip yok oldu. Sonra ahizeyi bıraktı, iskemlenin arkasına asılı ceketini aldı.

Dedektif Polis Memuru, "Kötü haber mi?" diye sordu.

"Hem de nasıl."

High Caddesi, çoğu öylesine bakınan insanlarla doluydu. Gençler, desteklediklerı Şenlik gösterilerine ilgi çekmek için hoplayıp zıplıyordu. Destekliyorlar mıydı? Muhtemelen gösterilerde başrolü oynuyorlardı. Benzer kâğıtlarla dolu ellere hararetle el ilanları sıkıştırıyorlardı.

"Sadece iki sterlin. Şenliğin en iyi gösterisi!"

"Bunun gibi bir gösteri daha göremezsiniz!"

Hokkabazlar, yüzleri boyalı insanlar ve müzikal uyumsuzluğun yarattığı bir kakofoni vardı. Cehennemden gelen gezgin çalgıcılar, gaydaları. cümbüşleri ve düdükleriyle giriştikleri bu çarpışma için dünyanın başka neresinde buluşabilirdi?

Yerli halk bu Festival'in bir öncekinden daha sakin geçtiğini söylüyordu. Yıllardır aynı şeyi söylüyorlardı. Rebus Festival'in bir altın çağı oldu mu acaba, diye düşündü. Bu haliyle bile fazlasıyla hareketliydi.

Ilık bir gece olmasına rağmen arabasının pencerelerini kapalı tutuyordu. Yine de taş döşeli yolda ağır ağır ilerlerken sileceklerine görüşünü kapatmaktan başka bir işe yaramayan el ilanları sıkıştırılıyordu. Asık suratı. zapt edilmesi mümkün olmayan tiyatro öğrencilerinin gülümsemeleriyle karşılanıyordu. Saat ondu, hava yeni kararmıştı; İskoçya yazının en güzel tarafı buydu. Issız bir kumsalda ya da bir dağın tepesinde, düşünceleriyle baş başa olduğunu hayal etmeyi denedi. Kimi kandırmaya çalışıyordu ki? John Rebus her zaman düşünceleriyle baş başaydı. Şu anda da düşüncelerinde içki vardı. Festival dönemine özgü, geç saatlere kadar açık kalma izni için başvuranlar (ve

izni alanlar) dışındaki barlar bir iki saat içinde kapanmaya başlayacaktı.

St. Giles Katedrali'nin hemen karşısındaki Belediye Meclisi binasına gidiyordu. High Caddesi'nden dönüyor, iki taş kemerden birinin altından geçerek binaya ait küçük otoparka giriyordunuz. Kemerlerden birinin altında üniformalı bir polis memuru nöbet tutuyordu. Rebus'u tanıdı ve başıyla selam vererek yolundan çekildi. Rebus kendi arabasını, resmi bir devriye arabasının yanına park etti, motoru durdurdu ve indi.

"İyi akşamlar efendim."

"Nerede?"

Polis memuru başıyla, kemerlerden birine yakın, binanın yan duvarında bulunan kapıyı gösterdi. Birlikte oraya yürüdüler. Kapının yanında genç bir kadın duruyordu.

"Müfettiş," dedi.

"Merhaba Mairie."

Polis memuru özür dilercesine, "Ona gitmesini söyledim efendim," dedi.

Mairie Henderson ona aldırmadı. Gözleri Rebus'un üstündeydi. "Ne oluyor?"

Rebus ona göz kırptı. "Pansiyon, Mairie. Hep gizli gizli buluşuruz ya..." Kadın kaşlarını çattı. "Peki öyleyse, bana biraz izin ver. Gösterileri seyretmeye mi gidiyorsun?"

"Buradaki karışıklığı görünceye kadar niyetim öyleydi."

"Cumartesi senin izin günün değil mi?

"Gazetecilerin izin günü olmaz Müfettiş. Kapının arkasında ne var?"

"Kapı camlı Mairie. Kendin bak."

Ancak camlı kapıdan görünen tek şey kapalı kapıların baktığı dar bir sahanlıktı. Açık olan tek kapıdan aşağı inen bir merdiven görünüyordu. Rebus Polis Memurına döndü.

"Önce doğru dürüst bir kordon çekelim, delikanlı. Gösteri başlamadan, kemerlerin altına da turistleri uzak tutacak bir şey bul. Gerekirse telsizle destek iste. İzninle Mairie."

"O halde gerçekten de bir gösteri olacak, değil mi?"

Rebus bir adımda kadını geçti, kapıyı açtı, içeri girdikten sonra tekrar kapattı. Çıplak bir ampulle aydınlatılmış merdivene yürüdü.

İleriden sesler duyuyordu. Bir kat indikten sonra köşeyi döndü ve küçük toplulukla karşılaştı. İki genç kızla bir delikanlı vardı, hepsi oturmuş ya da çömelmişti; kızlar titriyor ve ağlıyordu. Başlarında, üniformalı bir memurla Rebus'un tanıdığı bir doktor ayakta duruyordu. Gelişini duyunca hepsi dönüp Rebus'a baktı.

Memur gençlere, "Müfettiş geldi," dedi. "Pekâlâ, biz aşağı iniyoruz. Siz üçünüz burada kalabilirsiniz."

Gençlerin önünden zorlukla geçen Rebus, Doktorun onlara endişeyle baktığını gördü. Üstesinden gelirler der gibi Doktora göz kırptı. Doktor o kadar emin görünmüyordu.

Üç erkek birlikte bodruma inen merdivene yöneldi. Memurun elinde bir fener vardı.

"Elektrik var," dedi. "Fakat ampullerden bazıları yanmış." Dar bir geçitte ilerlediler, zaten alçak olan tavan havalandırma -ve kalorifer kanalları ve diğer borularla iyice alçalmıştı. Kurulmaya hazır iskele demirleri yerde atılı duruyordu. Daha da aşağı inen basamaklar vardı.

Memur, "Nerede olduğumuzu biliyor musunuz?" diye sordu.

Rebus, "Mary King Geçidi," dedi.

Daha önce buraya geldiğinden değildi, ama High Caddesi'nin altında gömülü eski yollardan geçmişti. Mary King Geçidi'ni de duymuştu.

Polis Memuru: "Hikâye şöyle," dedi. "1600'lerde veba salgını varmış. İnsanlar ya ölmüş, ya da taşınmış, ama hiçbiri geri dönmemiş. Sonra bir yangın çıkmış. Sokağı iki tarafından kapatmışlar. Buraları yeniden inşa ederken, yeni yolu kapatılan yolun üstüne yapmışlar." Feneriyle, şimdi üç ya da dört kat yukarıda olan tavanı aydınlattı. "Şu mermer tabakasını görüyor musunuz? İşte o binanın zemini." Gülümsedi. "Geçen yıl tura katılmıştım."

Doktor, "İnanılmaz," dedi. Sonra Rebus'a döndü: "Ben Doktor Galloway'im."

"Müfettiş Rebus. Bu kadar çabuk geldiğiniz için teşekkür ederim."

Doktor aldırmadı. "Doktor Aitken'in arkadaşısınız, değil mi?

Ah, Patience Aitken. Şu sıralar evinde olmalıydı. Ayaklarını altına toplamış, kucağında bir kedi ve sürükleyici bir kitap, fonda sıkıcı klasik müzikle oturuyor olmalıydı. Rebus başıyla onayladı.

Doktor Galloway, "Eskiden aynı muayenehanede çalışırdık," diye açıkladı.

Artık tam olarak geçitteydiler, taş binaların arasında dar ve oldukça dik bir yol uzanıyordu. Yolun bir kenarında yıpranmış drenaj kanalı vardı. Polis Memuru'nun sözüne bakılırsa, dehlizler karanlık girintilere açılıyor, bunlardan birinin içinde de ocağı hâlâ sağlam olan bir fırın bulunuyordu. Memur Rebus'un sinirine dokunmaya başlamıştı.

Yine kanallar ve borular, birbirine tutturulmuş elektrik kabloları vardı. Geçidin diğer ucu bir asansör boşluğuyla kapatılmıştı. Her tarafta bir yenileme çabasının izleri görünüyordu: çimento torbaları, iskeleler, kovalar ve kürekler. Rebus bir ark lambasını gösterdi.

"Şunu çalıştırabilir miyiz?"

Memur mümkün olduğunu düşünüyordu. Rebus etrafına bakındı. Ortalık nemli ya da soğuk değildi, örümcek ağları da yoktu. Hava temiz gibiydi. Oysa yol seviyesinin üç ya da dört kat altındaydılar. Rebus feneri aldı ve bir kapının açıldığı yeri aydınlattı. Koridorun sonunda kapağı açık tahta bir tuvalet gördü. Bir sonraki kapı uzun, kemerli bir odaya açılıyordu. Duvarları beyaz badanalı, zemini topraktı.

Memur, "Burası şarapçı dükkânıymış," dedi. "Bitişikte de kasap var."

Doğruydu. Orası da kemerli bir girintiden oluşuyordu. Yine duvarları beyaz badanalı, zemini sıkıştırılmış topraktı; ama tavanında birçok demir kanca vardı. Çarpılmış, kararmışlardı; belli ki bir zamanlar et asmak için kullanıldıkları belliydi.

Birinde hâlâ et asılıydı.

Genç bir erkeğin cansız bedeniydi. Saçları siyah ve yağlıydı, alnına ve boynuna yapışmıştı. Elleri bağlanmış, ip bir kancaya geçirilmişti; böylece parmak boğumları tavana yakın, ayak parmakları zemine değecek gibi duruyordu. Ayak bilekleri de birbirine bağlanmıştı. Her yerde kan vardı, aniden yanan ark lambası duvarlarla çatıdaki gölgeleri silip süpürerek bu gerçeği de gün gibi ortaya çıkarmıştı. Belli belirsiz bir çürüme kokusu geliyordu, ama Tanrı'ya şükür hiç sinek yoktu. Doktor Galloway güçlükle yutkundu, âdemelması siper almak için çömeliyor gibiydi. Sonra kusmak için geçide doğru yürüdü. Rebus kendi midesini zapt etmeye çalışıyordu. Başlangıçta fazla yaklaşmadan cesedin çevresinde dolaştı.

"Anlat," dedi.

Memur, "Peki efendim," diye başladı. "Yukarıda gördüğünüz üç genç buraya inmeye karar vermiş. Bina tamirat sırasında turlara kapatılmıştı, ama gece görmek istemişler. Bu dehlizler hakkında bir sürü hayalet hikâyesi anlatılır, başsız köpekler..."

"Anahtarı nereden bulmuşlar?"

"Delikanlının büyük amcası tur rehberlerinden biri, emekli imar plancısı gibi bir şeymiş."

"Yani hayalet aramaya gelip bunu bulmuşlar."

"Öyle efendim. Hemen fırlayıp High Caddesi'ne koşmuşlar, orada Memur Andrews'la bana çarptılar. Önce bizimle kafa buluyorlar sandık."

Rebus artık dinlemiyordu, konuştuğu zaman da hedefi Polis Memuru değildi.

"Zavallıcık. Gördün mü başına gelenleri?"

Kurallara aykırı olmasına rağmen öne uzandı ve genç erkeğin saçına dokundu. Hâlâ hafif nemliydi. Muhtemelen cuma gecesi ölmüştü, hafta sonu boyunca burada asılı kalması gerekiyordu. Böylece her türlü iz ya da ipucu, kemikleri gibi kuruyup yok olacaktı.

"Ne düşünüyorsunuz efendim?"

"Ateş edilmiş." Rebus kanın duvara fışkırdığı yere baktı. "Hızı yüksek bir şey... Baş, dirsekler, dizler ve ayak bilekleri." Derin bir nefes aldı. "Altılıyı yemiş."

Geçitte hışırtılar ve başka bir fenerin titrek ışığı vardı. Ark lambasının parlak ışığıyla gövdeleri siluet halinde görünen iki kişi kapıda duruyordu.

Bir erkek sesi, hâlâ geçitte çömelmiş duran bahtsız Doktora, "Kendinizi bırakmayın Doktor Galloway," diye gümbürdedi. Sesi tanıyan Rebus gülümsedi.

"Siz hazırsanız ben de hazırım Doktor Curt," dedi.

Patolog odaya girip Rebus'un elini sıktı. "Saklı şehir, büyük keşif..." Yanındaki kadın da ileri çıktı. "Siz tanışıyor muydunuz?" Doktor Curt bir ziyafet sofrasında konuklarını ağırlıyormuş gibi konuşuyordu. "Müfettiş Rebus, bu Hanım, Bölge Savcılığından Ms. Rattray."

"Caroline Rattray." Kadın da Rebus'un elini sıktı. Uzun boyluydu, boyu iki erkeğinkine yakındı. Uzun siyah saçları arkada toplanmıştı.

"Telefon geldiğinde Caroline'la bale gösterisinden çıkmış, yemek

yiyorduk. Onu da getirdim. Deyim yerindeyse, böylece bir taşla iki kuş vurmuş oluruz, dedim..."

Curt'ün nefesinde iyi bir yemekle iyi bir şarabın buharı vardı. O da, Avukat da geceyi dışarıda geçirmek üzere giyinmişti, ama Caroline Rattray'in siyah ceketi daha şimdiden beyaz alçı tozu içindeydi. Rebus tozu silkmek için uzanırken kadın cesedi gördü ve hemen başını çevirdi. Rebus onu ayıplamadı, ama Curt davete yeni gelen bir konuğu karşılamaya gider gibi emin adımlarla cesedin yanına gitti. Bir an durup ayakkabılarının üstüne naylon galoşlarını geçirdi.

"Arabamda mutlaka bulundururum," diye açıkladı. "Ne zaman lazım olacağı belli olmuyor."

Cesede iyice yaklaştı, önce başını inceledi, sonra geri dönüp Rebus'a baktı.

"Doktor Galloway baktı, değil mi?"

Rebus hafifçe başını salladı. Olacakları biliyordu. Curt'ü başsız cesetleri, parçalanmış bedenleri, gövdesinden başka hiçbir şeyi kalmamış ya da eriyip yağ kümesine dönüşmüş vücutları incelerken görmüştü. Patolog her seferinde aynı şeyi söylerdi.

"Bu zavallı ölmüş."

"Teşekkür ederim."

"Anladığım kadarıyla ekip yoldaymış."

Rebus başıyla onayladı. Ekip yoldaydı. Bir minibüs, olay yeri incelemesini başlatmak için gerekli malzemeyi yüklenmiş olarak yola koyulmuştu. Olay yeri inceleme uzmanları, ışıklar ve kameralar, bant ruloları, kanıt torbaları ve elbette bir ceset torbası... Bazen, ölüm sebebi pek belli değilse ya da olay yeri fazla karışıksa adli tıp ekibi de gelirdi.

Curt, "Herhalde Bölge Savcılığı da ölüm sebebinin cinayet olduğundan kuşkulanmıştır." Rattray başıyla onayladı, hâlâ bakamıyordu.

Rebus "İntihar olmadığı belli," diye fikrini belirtti. Caroline Rattray duvara doğru döndü, ama bu sefer de kan lekeleriyle burun buruna geldi. Başını kapıya çevirdiğindeyse mendiliyle dudaklarını kurulayan Doktor Galloway'i gördü.

"Birini gönderip çantamı aldırsak iyi olur." Curt tavanı inceliyordu. Buranın eskiden ne olduğunu bilen var mı?"

Polis Memuru, işe yaradığı için memnun, "Kasap dükkânıymış

efendim," dedi. "Bir şarapçı dükkânıyla evler de var. Hâlâ içlerine girilebiliyor." Sonra Rebus'a döndü. "Efendim, 'altılı' dediğiniz ne?"

Curt: "Altılı mı?" diye tekrarladı.

Rebus bir süre asılı cesede baktı. Hafifçe: "Bir tür ceza," dedi. "Ama ölmemesi gerekiyordu. Yerdeki ne?" Eliyle cesedin ayaklarını, parmaklarının koyu kan lekesine dokunduğu noktayı gösteriyordu.

Curt: "Fareler parmaklarını kemirmiş galiba," dedi.

"Hayır, o değil." Toprak zeminde, başparmağıyla çizilmiş olabilecek genişlikte belli belirsiz çizgiler vardı. Aralarında dört büyük harf seçilebiliyordu.

"NENO mu yazılı, NEMO mu?"

Doktor Curt: "MEMO bile olabilir," diye cevap verdi.

Polis Memuru, "Kaptan Nemo," dedi. "Denizler Altında 2000 Fersah"taki adam değil mi?"

Curt başıyla onaylayarak: "Jules Verne," dedi.

Polis Memuru başını salladı: "Hayır efendim, Walt Disney."

İKİNCİ BÖLÜM

Pazar sabahı Rebus'la Doktor Patience Aitken yataktan çıkmayarak, olan bitenden uzak kalmaya karar verdiler. Rebus erkenden bir koşu gidip, köşedeki dükkândan taze çörekle gazete aldı. Yatakta, örtülerin üstüne koydukları tepside kahvaltı ettiler, gazetenin çeşitli bölümlerini aralarında paylaştılar, ama okumadan yere attıkları sayfaların sayısı okuduklarından fazlaydı.

Bir gece önce Mary King Geçidi'ndeki tüyler ürpertici manzaradan hiç söz edilmiyordu. Haber geç sızdığı için baskıya yetişememişti. Rebus yerel radyo haberlerinde bir şeyler söyleneceğini biliyordu, bu yüzden de Patience başucundaki radyoyu klasik müzik istasyonuna ayarlayınca çok memnun olmuştu.

Nöbeti gece yarısında devretmesi gerekiyordu, fakat işlenen cinayet vardiya düzenini bozmuştu. Cinayet soruşturması yapıyorsanız, işi uygun bir zamanda bırakırdınız. Rebus sabahın saat ikisine kadar kalmış, sabah vardiyasındaki görevlilere Mary King Geçidi'ndeki ceset hakkında bilgi vermişti. Amirleri Başmüfettiş ve Başkomiserle bağlantı kurdu, adli bulguların götürüldüğü Fettes Caddesi'ndeki Emniyet Müdürlüğü'yle sürekli temas halindeydi. Dedektif Müfettiş Flower durmadan, evine gitmesini söylüyordu. Sonunda meslektaşının sözünü dinledi.

Gece nöbetinin yarattığı asıl sorun, Rebus'un eve döndükten sonra da uyuyamamasıydı. Geldiğinden beri dört saat uyumayı başarmıştı, aslında dört saat de yeterdi. Ama şafağa doğru sessizce yatağa girip orada uyuyan sıcak bedene sarılmanın da ayrı bir zevki vardı. Onun yaptığı gibi kediyi yataktan aşağı itmek de bayağı keyifliydi.

Yatmadan önce dört kadeh viski yuvarlamıştı. Kendi kendine sa-

dece uyumak için diyordu, ama Patience fark etmesin diye bardağını yıkayıp kaldırdı. Birçok şey gibi içmesinden de şikâyet ediyordu.

Patience, "Yemeği dışarıda yiyeceğiz," dedi.

"Ne zaman?"

"Bugün öğlen."

"Nerede?"

"Carlops'ta bir lokanta var ya..."

Rebus başıyla onayladı. "Cadı Kayası," dedi.

"Ne?"

"Carlops'un anlamı. Orada büyük bir kaya var. Eskiden cadı olduğundan şüphelendikleri kadınları o kayadan atarlarmış. Uçamıyorsa masum demekmiş."

"Yani öldürüyorlarmış."

"O zamanlar adli sistemin kusurları varmış, yağlı kalası duymuşsundur. Özünde aynı şey."

"Nereden öğreniyorsun böyle şeyleri?

"Genç polis memurlarının anlattıklarını duysan şaşarsın." Durakladı. "Öğle yemeği dedin ya... Benim işe gitmem lazım."

"Hiçbir yere gidemezsin."

"Patience, biliyorsun bir..."

"John, birlikte bir şeyler yapmaya başlamazsak burada da bir cinayet işlenecek. Arayıp hasta olduğunu söyle."

"Öyle bir şey yapamam."

"O halde ben yaparım. Nasıl olsa doktorum, bana inanırlar."

Ona inandılar.

Yemekten sonra Carlops Kayası'na bakmaya gittiler, hatta biraz cesaret toplayıp, sert rüzgâra rağmen Pentland tepelerine tırmanmayı bile denediler. Oxford Terrace'a döndüklerinde Patience, yapması gereken bazı 'kırtasiye işleri' olduğunu söyledi. Kırtasiye işlerinden kastı, raporları dosyalamak, vergi evrakıyla uğraşmak ya da son çıkan tıp dergilerini karıştırmak olabilirdi. Böylece Rebus da Queensferry Yolu'nu izledi ve arabasını Sonsuz Cehennemin Kutsal Bakiresi Kilisesi'nin önüne park etti, girişteki tabelada 'Yardım' kelimesini 'Cehennem'e dönüştüren yaramaz grafitinin hâlâ silinmediğini fark ederek suçlulukla karışık bir sevinç duydu.

Kilisenin içi boş, serin ve sessizdi; vitraylardan sızan rengârenk ışıklarla doluydu. Zamanında geldiğini umarak günah çıkarma kabinine girdi. Oymalı tahta bölmenin gerisinde biri vardı.

Rebus, "Affet beni Peder, ben Katolik bile değilim," dedi.

"Güzel, demek geldin, kâfir. Gelirsin diye umuyordum. Yardımına ihtiyacım var."

"O benim repliğim değil miydi?"

"Ukalalık etme. Kalk, gidip bir tek atalım."

Peder Conor Leary elli beşle yetmiş yaş arasında bir yerdeydi, bir keresinde Rebus'a hangisine daha yakın olduğunu hatırlayamadığını söylemişti. Cüsseli, fıçı gibi bir adamdı; başından fışkıran yoğun gümüşi çalılık, kulakları, burnu ve ensesinde de kendini gösteriyordu. Rebus, günlük giysileri içinde bir tersane işçisinden ya da boks yapmaktan hoşlanan herhangi bir vasıflı işçiden farkı olmadığını düşünüyordu. Peder Leary'nin ilk bakışta anlaşılan boks sevdası, çeşitli fotoğraf ve kupalarla da kanıtlanmıştı. Bir konuya dikkat çekmek istediği zaman havaya yumruklar sallar, tartışma götürmeyeceğini belirtmek için de bir aparkat'la noktayı koyardı. İki erkek sohbet ederken, Rebus hep, keşke aramızda bir hakem olsaydı, diye düşünürdü.

Oysa bugün Peder Leary, bahçesindeki şezlongda gayet akıllı uslu oturuyordu. Çok güzel bir akşamüstüydü, hava ılık ve açık, denizden gelen esinti serindi.

Birasından bir yudum alan Peder Leary, "Tam balonla gezilecek gün," dedi. "Ya da 'bungee-jumping' yapmalı. Festival için Meadows'a bir atlama kulesi kurmuşlar galiba. Denemek isterdim doğrusu."

Rebus göz kırptı ama cevap vermedi. Birası, dişetlerini hissizleştirecek kadar soğuktu. Ötekilerden bir hayli eski olan şezlongunda kımıldandı. Otururken brandanın iyice yıpranmış olduğunu, tahta çubuklara tutturulmuş bölümlerinin yırtılmaya yüz tuttuğunu görmüştü. Kendisini bir süre daha taşıyacağını umuyordu. "Bahçemi beğendin mi?"

Rebus rengârenk çiçeklere, bakımlı çimlere baktı. "Ben bahçelerden pek anlamam," diye itiraf etti.

"Ben de. Günah değil. Tanıdığım yaşlı bir adam var, bahçe işlerinden iyi anlıyor. Üç beş şiline benimkine de bakıveriyor." Bardağını dudaklarına götürdü. "Ee, sen neler yapıyorsun?"

"İyiyim."

"Ya Doktor Aitken?"

"O da iyi."

"İkiniz hâlâ...?"

"Sayılır."

Peder Leary başını salladı. Rebus'un ses tonu daha fazla kurcalamasını önledi.

"Bomba ihbarı gelmiş, ha? Radyoda duydum."

"Sahte olabilir."

"Emin değil misiniz?"

"IRA ciddi olduklarını anlayalım diye genellikle şifreli kelimeler kullanır."

Peder Leary başını salladı. "Bir de cinayet işlenmiş."

Rebus, birasını başına dikti. "Oradaydım."

"Festival'de bile ara vermiyorlar, değil mi? Kim bilir turistler ne düşünmüştür." Peder Leary'nin gözleri parlıyordu.

Rebus, biraz telaşlı: "Turistler de er geç gerçeğin farkına varacaktı," dedi. İçini çekti. "Berbat bir haldeydi."

"Buna üzüldüm işte. Saygısızlık etmek istemezdim."

"Önemli değil. Savunma mekanizması."

"Haklısın, öyle."

Rebus o duyguyu biliyordu. Doktor Curt'le aralarında yaptıkları ufak tefek şakaların arkasında da aynı şey vardı. Görünen, reddedilemez gerçeği görmezden gelmenin bir yoluydu. Yine de, henüz kimliğini bile saptayamadıkları o genç erkeğin içler acısı hali dün geceden beri gözlerinin önünden gitmiyordu. Fotoğraf, yaşadığı sürece aklında kalacaktı. Dehşet görüntüleri herkesin belleğinde yer ederdi. Mary King Geçidi'nden çıktığında High Caddesi havaifişek gösterisiyle ışıl ışıldı; sokaklar, gece göğünde parlayıp sönen mavileri, yeşilleri ağzı açık seyreden kalabalıkla doluydu. Havaifişekler Şato'dan atılıyordu, gecenin gösterileri sona ermek üzereydi. İçinden Mairie Henderson'la konuşmak gelmemişti. Daha doğrusu, onu hiçe saymıştı.

Kadın kendini ezdirmemeye çalışarak, "Hiç hoş değil," demişti. Şimdiyse Peder Leary, şezlongunda iyice yayılarak "Burası çok hoş!" diyordu.

Rebus'un içtiği viski aklındaki resmi silmemişti. Ancak kenarının köşesinin bulanmasına yol açmıştı ki bu da ortadaki gerçeği iyice öne

çıkarmaktan başka bir işe yaramamıştı. Biraz daha viski içse resim daha da belirginleşecekti.

"Burada pek uzun kalmıyoruz, değil mi?" diye sordu.

Peder Leary kaşlarını çattı: "Dünyada mı demek istiyorsun?"

"Öyle. Bir şeyleri değiştirecek kadar vaktimiz olmuyor."

"Onu cebinde bombayla dolaşan adama söyle. Her birimiz sadece varlığımızla bir şeyleri değiştiriyoruz."

"Ben bombalı adamdan söz etmiyorum, ona engel olmaktan söz ediyorum."

"Sen polis olmaktan bahsediyorsun."

"Boş ver, belki de hiçbir şeyden bahsetmiyorum."

Peder Leary, gözlerini Rebus'unkilerden ayırmadan bir an gülümsedi. "Pazar günü bu kadar karamsar olmak iyi değil John."

"Pazar günlerinin amacı karamsar olmak değil mi?"

"Senin gibi Calvin'in çocukları için öyle olabilir. Kendinizi cehenneme gideceğinize inandırıyorsunuz, sonra hafta boyunca akıbetinizle dalga geçmek için fırsat kolluyorsunuz! Bizlerse yaşadığımız güne ve bizim için taşıdığı anlama şükrediyoruz."

Rebus şezlongunda kımıldandı. Son zamanlarda Peder Leary'nin sohbetinden eskisi kadar zevk almaz olmuştu. Karşısındakini dine döndürmek için konuşuyor gibiydi. "Artık iş konuşmaya başlayalım mı?"

Peder Leary gülümsedi: "Protestan iş ahlakı."

"Beni buraya dine döndürmek için mi getirdin?"

"Biz aramızda senin gibi huysuz herifler istemeyiz! Üstelik Murrayfield Stadı'nda elli yardalık penaltıyı dine döndürmek, seni döndürmekten kolay olur." Havaya bir yumruk savurdu. "Boş ver, bunlar senin çözeceğin problemler değil. Aslında belki problem bile değil." Parmağını pantolonunun ütü çizgisi üzerinde kaydırdı.

"Sen yine de anlatabilirsin."

"Demek rolleri değişiyoruz? Aslına bakarsan benim aklımdaki de oydu." Biraz daha toparlanıp şezlongun ön kısmına kaydı, kumaş esneyip çatırdayarak şikâyet etti. "Başlıyorum öyleyse. Pilmuir'i biliyor musun?"

"Şimdi saçmaladın işte."

"Evet, saçma bir soruydu. Pilmuir'deki Garibaldi Sitesi'ni de bilirsin."

"Gar-B, şehrin, hatta belki ülkenin en karanlık işlerinin döndüğü yer.

"İyi insanlar da var, ama haklısın. Bu yüzden Kilise oraya bir sosyal hizmet uzmanı gönderdi."

"Şimdi de başı dertte, öyle mi?"

"Olabilir." Peder Leary içkisini bitirdi. "Benim fikrimdi. Sitenin içinde bir sosyal tesis var, ama aylardır kapalı duruyordu. Belki orada bir gençlik kulübü kurabiliriz diye düşündüm."

"Katolikler için mi?

"Her iki mezhepten olanlar için." Arkasına yaslandı. "Hatta inancı olmayanlar için... Sitede yaşayanların çoğunluğu Protestan'dır, ama aralarında Katolikler de var. Anlaşmaya vardık, belirli bir fon ayırdık. Başına özel birini, gerçekten dinamik birini getirmemiz gerektiğini biliyordum." Havaya bir yumruk attı. "İki tarafı bir araya getirebilecek biri..."

Rebus, görevimiz tehlike, diye düşündü. Bu plan on saniye içinde kendi kendini imha edecek.

Nereden baktığınıza bağlıydı, ama Gar-B'nin sorunları arasında mezhep ayrılığı ya da inanç eksikliği yoktu. Protestanlarla Katolikler aynı sokaklarda, aynı toplu konutlarda yaşıyordu. Çoğunlukla da belirli bir uyum içinde ve yoksulluğu paylaşarak yaşıyorlardı. Ama sitede yapılacak pek az şey olduğundan gençler karşıt çeteler halinde örgütlenip birbiriyle savaşıyordu. Her yıl, polisin uğraşmak zorunda kaldığı, genellikle temmuz ayında ve genellikle ayın 12'sindeki Protestan bayramında en az bir çatışma patlak veriyordu.

Rebus, "O halde SAS'ı gönderdin," diye bir tahmin yürüttü. Peder Leary önce espriyi anlayamadı.

"Yok canım," dedi, "sadece genç bir adam gönderdim, sıradan ama yürekli bir genç." Yumruğu havada uçtu. "Manevi gücü var. Bir süre işler çok kötü gitti. Kimse kulübe gelmiyordu, camları taktırdığımız anda yeniden kırıyorlardı, duvar yazıları giderek daha öfkeli ve kişisel oluyordu. Bizim delikanlı zamanla onlara ulaşmayı becerdi. Mucize gibiydi. Kulübe gelenlerin sayısı arttı, üstelik iki taraftan da katılanlar vardı."

"Peki, ters giden neydi?"

Peder Leary omuzlarını gevşetti. "Doğru olmayan bir şey vardı. Sporla uğraşmaları gerekir, mesela bir futbol takımı olmalı diye düşündüm. Malzeme aldık, yerel ligde oynamak için başvurduk, ama

çocuklar hiç ilgilenmedi. İlgilendikleri tek şey kulübe takılmaktı. Üstelik denge de bozulmuştu, Katolikler kulüpten elini ayağını çekti. Çoğu kapısının önünden bile geçmemeye başladı." Rebus'a baktı. "Daha iyi bir uğraş buldular desem, o da değil."

Rebus başıyla onayladı. "Protestan çeteler mi ele geçirdi?"

"Tam olarak ele geçirdiler diyemem."

"Bana öyle geldi. Ya şu... sosyal hizmet uzmanı ne oldu?"

"Adı Peter Cave. Hâlâ gidip geliyor. Aslına bakarsan bence fazla sık gidip geliyor."

"Ben yine de bir sorun göremiyorum." Aslında görüyordu, ama önce karşısındaki dile getirsin istiyordu.

"John, sitede oturan insanlarla, hatta Pilmuir'in her yanında yaşayan insanlarla konuştum. Çeteler her zamanki gibi acımasız, ama şimdi ortak çalışıyor gibiler, sanki siteyi kendi aralarından pay etmişler. Bence aralarında örgütlendikleri için iş bu noktaya geldi. Kulüpte toplantı yapıyor, sonra da etrafa yayılıp can yakıyorlar."

"Desene hiç değilse sokaklardan uzak duruyorlar." Peder Leary gülümsemedi. "Gençlik kulübünü kapat öyleyse."

"O kadar kolay değil. Bir kere, teslim olmuşuz gibi görünür. Hem kapatmak neye çözüm getirir?

"Mr. Cave'le konuştun mu?"

"Dinlemiyor. Çok değişti. Beni en fazla tedirgin eden de bu."

"İşten çıkarabilirsin."

Peder Leary başını salladı: "Adam dışarıdan geldi John. Emirle iş yaptırmak mümkün değil. Kulübün fonlarını kestik, ama ne yapıp edip bir yerden para buldu."

"Nereden?"

"Bilmiyorum."

"Ne kadar?"

"Pek fazla gerekmiyor."

"Peki benim ne yapmamı istiyorsun?" Rebus'un sormamaya gayret ettiği soru buydu.

Peder Leary yine o bezgin gülümsemesiyle baktı. "Doğrusunu istersen bilmiyorum. Belki de sadece birine anlatıp rahatlamak istedim."

"Bırak palavrayı. Oraya gitmemi istiyorsun, değil mi?"

"İstemezsen gitmek zorunda değilsin."

Gülümseme sırası Rebus'taydı. "Pek güvenli bir yer olmadığını biliyorum."

"Ama sen çok daha tehlikeli yerlerde bulunmuşsun."

"Sana yarısını bile anlatmadım Peder." Rebus birasını bitirdi.

"Bir bardak daha?"

Başını salladı. "Burası çok hoş, sakin bir yer."

Peder Leary başıyla onayladı. "Edinburgh'un en güzel tarafı bu. Aradığın zaman sessiz, sakin bir yer bulmakta zorlanmıyorsun."

"Belanı bulmakta da zorlanmazsın. Bira için teşekkür ederim Peder." Rebus ayağa kalktı.

"Dün senin takımın kazanmış."

"Hearts'ı tuttuğumu nereden çıkardın?"

"Protestan değiller mi? Sen de Protestansın."

John Rebus, "Ben cehennemime dönüyorum Peder," dedi gülerek.

Peder Leary de doğrulup ayağa kalktı. Yüzünü buruşturarak sırtını dikleştirdi. Kasten yaşlı gibi davranıyordu. Zavallı ihtiyarın tekiydi sanki. Kollarını iki yana açarak, "Şu Gar-B konusu John," dedi. "Kaderim senin elinde."

Rebus, çivi gibi, tıpkı marangoz çivisi gibi diye düşündü.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Pazartesi sabahı Rebus işinin başında, Başkomiserin bürosundaydı. 'Irgat' Watson kendine ve Başmüfettiş Frank Lauderdale'e kahve dolduruyordu. Rebus kahveyi reddetmişti. Bu aralar ancak kafeinsiz kahve içebiliyordu, ama Irgat o kelimenin anlamını bile bilmezdi.

Irgat, Lauderdale'e kirli bir kupa uzatırken, "Cumartesi gecesi hareketli geçmiş," dedi. Lauderdale belli etmemeye çalışarak, başparmağıyla kupanın ağzındaki lekeleri silmeye başlamıştı. "Bu arada John, çabuk iyileşmişsin."

Rebus, "Biraz daha iyiyim efendim, teşekkür ederim," dedi. Yüzü zerre kadar kızarmamıştı.

"Belediye Meclisi'nin bodrumundaki manzara berbatmış."

"Evet efendim."

"Peki neler bulduk?"

Konuşma sırası Lauderdale'indi: "Kurban dokuz milimetrelik toplu bir tabancayla yedi yerinden vurulmuş. Günün sonuna kadar tabancanın balistik incelemesi hakkında ayrıntılı rapor gönderecekler. Doktor Curt, kurbanın, başına aldığı kurşunla öldüğünü söyledi. Atılan son kurşun da oymuş zaten. Acı çekmesini istemişler."

Lauderdale kupanın temizlenen kısmından bir yudum aldı. Koridora bir Cinayet Ofisi kurulmuştu, sorumlusu da kendisiydi. Ayrıca en iyi takım elbisesini giymişti. Basın toplantıları, hatta belki bir iki televizyon röportajı olacaktı. Lauderdale hazır görünüyordu. Rebus'un içinden kahve fincanını, adamın leylak rengi gömleğiyle kuştüyü desenli kravatına devirmek geliyordu.

Irgat Watson, "Senin fikrin ne John?" diye sordu. "Birinin 'altılı' kelimesini telaffuz ettiğini duydum."

"Evet efendim, genellikle IRA'nın uyguladığı Kuzey İrlanda'ya özgü bir cezalandırma yöntemidir."

"Dizkapaklarını da duymuştum."

Rebus başıyla onayladı. "Hafif suçlarda dirseklerle ayak bileklerine birer kurşun sıkılır. Daha ciddi suçlarda dizkapakları da devreye girer. İki dirseklere, iki dizkapaklarına, iki ayak bileklerine. Hepsi altı kurşun ediyor."

"Konuyu iyi biliyorsun."

"Ben askerlik yaptım efendim. Hâlâ ilgimi çekiyor."

"Ulster'da◊ mıydın?"

Rebus başını hafifçe sallayarak onayladı: "İlk günlerinde."

Başmüfettiş Lauderdale kupasını dikkatle masanın üstüne koydu. "Peki şu altılıdan sonra kurbanı öldürmeleri gerekmez mi?"

"Her zaman değil."

Üç erkek bir an ses çıkarmadan oturdu. Sessizliği bozan Irgat oldu. "IRA'nın infaz çetesi, ha? Burada mı?"

Rebus omuz silkti: "Belki de taklitçileri. Gazetede, televizyonda gördüklerini maymun gibi tekrarlayan çeteler."

"Ama ciddi silahlar kullanıyorlar."

Lauderdale, "Çok ciddi," dedi. "Bomba ihbarlarıyla ilgisi olabilir."

Irgat başıyla onayladı. "Basının yorumu da öyle. Belki de bombayı atmakla görevli olan adam caydı, onlar da haddini bildirdiler."

Rebus: "Bir şey daha var efendim,"dedi. Emin olmak için sabah erkenden Doktor Curt'e telefon etmişti. "Dizlerine arkadan ateş etmişler. Azami hasar. Dizkapaklarını parçalamadan önce atardamarı koparmışlar."

"Bir anlamı var mı?"

"İki anlamı olabilir efendim. Birincisi, ne yaptıklarını çok iyi biliyorlarmış. İkincisi, adamı nasıl olsa öldürecekken neden uğraştılar? Belki işi yapan son anda fikir değiştirdi. Belki de kurbanın yaşaması gerekiyordu. Kullanılan silahın toplu tabanca olduğunu tahmin ediyoruz. Altı kurşun alır. İşi yapan her kimse, başına son kurşunu sıkmadan önce durup bir kurşun daha koymuş olmalı."

Üç erkek olayı düşünürken, kendilerini kurbanın yerine koyarak göz göze gelmemeye çalıştılar. Altılıyı yemişsiniz, ceza bitti sanıyorsunuz., sonra tabancaya bir kurşun daha konulduğunu duyuyorsunuz.

Irgat, "Yüce Tanrım," dedi.

Lauderdale doğal bir şeymiş gibi: "Ortalıkta çok fazla tabanca dolaşıyor," dedi. Doğruydu: Son birkaç yılda sokağa düşen silahların sayısı artmıştı.

Irgat, "Neden Mary King Geçidi?" diye sordu.

Rebus: "Orada rahatsız edilme ihtimali çok düşük," diyerek tahmin yürüttü. "Üstelik silah sesinin dışarıdan duyulması mümkün değil."

"Birçok yer için aynı şeyler söylenebilir, hem çoğu Festival'in en civcivli yeri olan High Caddesi'nden bir hayli uzakta. Büyük bir risk almışlar. Ne gerek vardı?"

Rebus da aynı konuya kafa yormuştu. Verecek cevabı yoktu.

"Peki NEMO mu, MEMO mu, her neyse... O ne?"

Sıra Lauderdale'deydi, hem kahveden kurtulması için bir fırsattı.

"Adamlarım araştırıyor efendim. Kütüphanelere, telefon rehberine bakıyorlar, bir anlam çıkarmaya çalışıyorlar."

"Çocuklarla konuştunuz mu?"

"Evet efendim, bence anlattıkları doğru."

"Ya onlara anahtarı veren şahıs?"

"Anahtarı vermemiş efendim, çocuklar haberi olmadan almış. Yetmişli yaşlarında, şakulle çizilmiş gibi doğru bir adam."

Irgat: "Ben en doğru şakulden eğri duvarlar yapan inşaatçılar gördüm."

Rebus gülümsedi. Kendisi de öylelerini görmüştü.

Lauderdale, "Mary King Geçidi'ndeki inşaatta çalışan herkesle konuşuyoruz," diye devam etti. Irgat'ın yaptığı şakayı anlamadığı belliydi.

Irgat, "Pekâlâ John," dedi. "Sen askerlik yaptın, dövmeye ne diyorsun?"

Evet, dövme. Rebus, bunun herkesin üstüne atlayacağı bir bulgu olduğunu biliyordu. Rapora eklenen notlara bakılırsa bütün pazar gününü üstüne atlayarak geçirmişlerdi. Irgat bir fotoğrafı inceliyordu. Pazar günü yapılan otopsi sırasında çekilen fotoğraflardan biriydi. Cumartesi gecesi gelen Olay Yeri İnceleme Ekibi de fotoğraf çekmişti, ama onlarınki pek net çıkmamıştı.

Fotoğraf, kurbanın sağ kolunda, bileğinden biraz yukarıda bulunan bir dövmeyi gösteriyordu. Kaba, kurbanın kendi eliyle yaptığı anlaşılan bir dövmeydi. Çoğu zaman gençlerin ellerine yaptığı dövmeler gibiydi. Bir iğneyle biraz mavi mürekkep yeterdi. Tabi-

i iltihap kapmaması için biraz da şans... Kurbanın derisine SaS harflerini kazımak için başka bir şeye ihtiyacı yoktu.

Rebus, "Özel Hava Kuvvetleri◊ değil," dedi.

"Değil mi?"

Rebus başını salladı. "Birçok sebep sayabilirim. Bir kere ortadaki a'nın büyük harf olması gerekirdi. Dahası, bir SAS dövmesi yaptıracaksanız, amblemindeki sorguç, bıçak ve kanatlar, 'Cesareti olan başarır' ya da ona benzer bir şey olan düsturu da olsun istersiniz."

Lauderdale: "Ya birlik hakkında hiçbir şey bilmiyorsa," diye önerdi.

"O zaman neden derisinde dövmesini taşısın?"

Irgat: "Buna bir cevabı olan var mı?" diye sordu.

Lauderdale: "Araştırıyoruz," dedi.

"Ama hâlâ adamın kim olduğunu bilmiyoruz."

"Hayır efendim, hâlâ kim olduğunu bilmiyoruz."

Irgat Watson içini çekti. "O halde şimdilik elimizdekilerle yetineceğiz. Şu anda Festival yüzünden işlerin yoğun olduğunu biliyorum, ama önceliği cinayetin aldığını söylememe bile gerek yok. İstediğiniz kadar adam kullanın. Bu işi hemen temizlememiz lazım. Özel Bölüm'le Ağır Suç Masası çoktan ilgilenmeye başladı."

Rebus, demek Irgat bu yüzden her zamankinden daha titiz davranıyor, diye düşündü. Normal şartlarda işi Lauderdale'e bırakırdı. Lauderdale büroyu yönetmekte çok başarılıydı, ama sokakta yanınızda olmasını istemezdiniz. Watson masasının üstündeki kâğıtları toparlıyordu.

"Kutu Çetesi yine iş başındaymış."

İşe koyulmanın vakti gelmişti.

Rebus'un daha önce de Pilmuir'le ilişkisi olmuştu. İyi bir polisin bile orada yoldan çıktığını görmüştü. Orada karanlığın tadını almıştı. Kırpılmış çimenden bordürle kırık fidanların yanından geçerken ağzında yine o kekre tadı duymaya başlıyordu. Buraya hiç turist gelmezdi, yine de bir karşılama yazısı vardı. Bir binanın duvarına beyaz boyayla yazılmış, bir buçuk metrelik harflerden oluşuyordu: GAR-B'DE HOŞÇA VAKİT GEÇİRMENİZ DİLEĞİYLE...

Gar-B, çocukların (kulağa daha hoş gelecek bir ad gereksinimiyle) Garibaldi Sitesi'ne verdiği addı. Site, 60'ların başından kalma tara-

çalı evlerle 60'ların sonlarında yapılan çokkatlı binalardan oluşan bir karmaydı, bütün binalar gri sıvayla kaplıydı. Sıkıcı çimen bordür siteyi anayoldan ayırıyordu. Çevreye atılıp bırakılmış bir sürü turuncu trafik konisi vardı. Muhtemelen futbol oynayan çocuklar için kale direği görevi görüyor ya da motosikletçilerin üstünden atladığı bariyerler yerine geçiyordu. Geçen yıl bazı girişimciler konilerin daha çok işe yarayacağı bir yol bulmuştu; konileri kullanarak anayolu kapatıyor, trafiğin Gar-B yönüne akmasını sağlıyor, bu arada yol boyunca dizilen gençler de gelen arabayı taş ve şişe yağmuruna tutuyordu. Sürücü aracını bırakıp kaçmak isterse gitmesine izin veriliyor; bu arada otomobilde, lastikler, koltuk kılıfları ve motor parçaları da dahil, para edecek ne varsa alınıyordu.

Yılın ilerleyen dönemlerinde, yolun onarımı gerektiğinde, birçok sürücü yola konan gerçek konilere aldırmamış, sonunda kendilerini yeni kazılmış çukurların içinde bulmuşlardı. Terk ettikleri araçlar, ertesi sabah soyulmuş olarak bulunuyordu. Öyle ki, ellerinden gelse, boyasını bile söker alırlardı!

Aslında yaratıcılıklarına hayran olmamak elde değildi. O çocuklara biraz para ve fırsat verilse, kapitalist devletin kurtarıcıları olurlardı. Aksine, devlet onlara sadece işsizlik yardımı ve televizyondaki gündüz programlarını veriyordu. Rebus park ederken, daha ergenlik çağında bile olmayan bir çete onu izliyordu. İçlerinden biri seslendi:

"Süslü araban nerede?"

Bir başkası, ilk konuşanın ayağını miskin miskin tekmelerken, "Bu o değil," dedi. İkisi de bisikletlerinden inmemişti, hempalarından bir iki yaş büyük oldukları için lider gibi davranıyorlardı. Rebus elini sallayıp çocukları yanına çağırdı.

"Ne var?" Yine de geldiler.

"Arabama göz kulak olun. Dokunan olursa siz de onlara dokunun, tamam mı? Dönünce size birer sterlin vereceğim."

Birinci çocuk hemen: "Yarısı peşin," dedi. İkincisi başıyla onaylayınca paranın yarısını verdi, onlar da ceplerine indirdiler.

İkinci çocuk, "O arabaya dokunan olmaz zaten," deyince arkada kalanlar bir ağızdan gülmeye başladı.

Rebus hafifçe başını salladı: Belli ki buradaki gevezeler Şenlik'te sahneye konan tek kişilik gösterilerden daha şakacıydı. İki çocuk,

kardeş olabilirdi. Dahası, 1930'larda yaşamış iki kardeş olabilirlerdi. Günün modasına uygun ucuz giysiler giymişlerdi, ama saçları dibinden kırkılmış, kulakları kepçe, bakışları boş, gözlerinin altı çöküktü. Onları eski fotoğraflarda, asık suratları ve ayaklarına büyük gelen postallarıyla görebilirdiniz. Yaşları diğer çocuklardan pek büyük değildi, ama Rebus'tan bile yaşlı görünüyorlardı.

Arkasını dönünce, onları sararmış fotoğraflarda görür gibi oldu.

Sosyal tesise doğru yürüdü. Kapıları kilitli garajlarla on iki katlı üç bloktan birinin önünden geçmesi gerekiyordu. Sosyal tesis, küçük ve köhne bir salondan oluşuyordu, pencereleri tahta kalaslar çakılarak kapatılmıştı. Duvarında her zamanki anlaşılmaz duvar yazıları vardı. Beton yığınlarıyla çevrili yapı, dört ergenin uzanmış sigara içtiği katran karası, alçak, düz bir çatıyla örtülüydü. Çocukların belden yukarısı çıplaktı, bluzlarını bellerine bağlamışlardı. Çatıda o kadar çok cam kırığı vardı ki, herhangi bir sirkte Hint fakiri niyetine gösteri yapabilirlerdi. Birinin elinde bir tomar kâğıt vardı; onları birer birer katlayıp uçak yapıyor, sonra çatıdan aşağı bırakıyordu. Otların üstüne yayılmış kâğıttan uçakların sayısına bakınca, kontrol kulesinde hareketli bir sabah geçirdikleri anlaşılıyordu.

Kulübün kapılarının boyası uzun şeritler halinde soyulmuş, altta görünen kontrplak bir tekme ya da yumruk darbesiyle delinmişti. Yine de kapılar, biri yetmezmiş gibi iki asma kilitle sımsıkı kilitlenmişti. Yerde iki çocuk daha vardı; sırtlarını kapıya vermişler, bacaklarını uzatmış, ayak ayak üstüne atmış oturuyorlardı. İlk bakışta öğlen tatilinde iki güvenlik görevlisi sanırdınız. Lastik ayakkabıları defalarca onarım görmüş, kot pantolonları yamanmış, tekrar yırtılmış, tekrar yamanmıştı. Belki de moda böyleydi. Biri siyah bir bluz, öteki çıplak tenine, önü açık kot ceket giymişti.

Kot ceketli: "Kapalı," dedi.

"Ne zaman açılır?"

"Gece. Ama polisler içeri giremez."

Rebus gülümsedi: "Seni tanımıyorum. Adın ne?"

Yüzündeki gülümsemeyi taklit ediyorlardı. Siyah bluzlu gülme sayılabilecek bir homurtu çıkardı. Rebus, çocuğun saçları arasında iri, beyaz kepek parçaları gördü. Cevap vermeye niyetleri yoktu. Çatıdaki çocuklar da ayağa kalkmış, tatsız bir şey olursa atlamaya hazır bekliyorlardı.

Rebus, "Sert erkekler," dedi. Arkasını dönüp yürümeye başladı. Kot ceketli ayağa kalktı ve peşinden geldi.

"Ne vardı, Polis Amca?"

Rebus tenezzül edip çocuğun yüzüne bakmadı, ama yürümeyi kesti. "Bir şey olması mı lazım?" Kâğıt uçaklardan biri, nişan alınmış olsun olmasın, gelip bacağına çarptı. Eğilip uçağı aldı. Çatıdakiler sessizce gülüyordu. Tekrar "Bir şey olması mı lazım?" diye sordu.

"Kendine gel. Sen buraların polisi değilsin."

"Biraz değişiklik tutuklanmaktan iyidir."

"Tutuklanmak mı? Ne yaptık ki?"

Rebus tekrar gülümsedi. Çocuğa döndü. Yüzü sivilce dönemini geride bırakmıştı, birkaç yıl sonra, bozulmaya başlamadan önce güzel bir yüz olacaktı. Sonra uyuşturucu ve kavgaların yok edemediği şeyleri, yetersiz beslenme ve alkol halledecekti. Saçları sarı ve kıvırcıktı, çocuk saçı gibi ince telliydi. Gözlerinde zekâ pırıltıları görülüyordu, ama küçüktü. Zekâsı da ham olmalıydı, kafası ancak önüne çıkan fırsata, yapılacak işe çalışırdı. Gözlerinde parlamaya hazır öfke kıvılcımları, onların da gerisinde Rebus'un düşünmek bile istemediği şeyler vardı.

"Bu numaralarla Şenlik'te sahneye çıkabilirsiniz."

"Festival'den nefret ederim."

"Demek sen de bizdensin? Adın ne delikanlı?"

"İsimler hoşuna gidiyor, değil mi?"

"Nasıl olsa öğrenirim."

Çocuk elini dar kotunun cebine soktu: "Öğrenmek istemiyorsun."

"Sahi mi?"

Hafifçe başını salladı. "İnan bana, öğrenmek istemiyorsun." Çocuk döndü, arkadaşlarına doğru yürümeye başladı. "Yoksa bir dahaki gelişinde arabanı bıraktığın yerde bulamayabilirsin."

Kendinden emin arabasına yürürken, arabanın yere gömüldüğünü gördü. Sipere yatmış gibi görünüyordu. Neyse ki sadece lastikleri gitmişti. Cömert davranarak sadece ikisini kesmişlerdi. Etrafına bakındı. Ergen çetesinden eser yoktu, ama güvenli bir mesafeden, örneğin bloklardan birinin penceresinden izliyor olabilirlerdi.

Arabaya yaslanıp elindeki kâğıt uçağı açtı. Şenlik gösterilerinden birinin el ilanıydı, arkasındaki notta tiyatro topluluğunun kent merke-

zini terk ederek bir geceliğine Garibaldi Sitesi Sosyal Tesisi'nde gösteri yapacağı belirtilmişti.

Rebus kendi kendine: "Ağzınızın payını alacaksınız!" dedi.

Birkaç genç anne futbol sahasını geçiyordu. Ağlayan bir bebek, yaylı pusetinde sallanıyordu. Çığlık çığlığa bağıran iki yaşlarında bir çocuk kolundan çekiştiriliyor, inatla kasılmış bacaklarıyla yerde sürükleniyordu. Bebek de, küçük çocuk da Gar-B'ye dönüyordu, ama dönmemek için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Rebus itirazlarını anlayışla karşıladı.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Dedektif Komiser Muavini Brian Holmes Cinayet Ofisi'nde, Dedektif Polis Memuru Siobhan Clarke'a plastik bardakta çay uzatıyor, bir yandan da bir şeye gülüyordu.

Rebus, "Hangi fıkra?" diye sordu.

Holmes, "İflas eden kalamar fıkrası," diye cevap verdi.

"Bıyıklı olan mı?"

Holmes başıyla onaylarken, eliyle gözünden gelen hayali yaşı sildi.

"Bir de garson Gervase. Komik, değil mi efendim?"

"Komik." Rebus etrafına bakındı. Cinayet Ofisi'nde her şey yerli yerindeydi. Duvarlardan birine kurbanın ve olay yerinin fotoğrafları asılmıştı, personel nöbet listesi biraz ötedeydi. Nöbet listesi silinebilir plastik panoya yazılmıştı. Bir kadın polis memuru, elindeki listeden yapılacak işleri kontrol ediyor, sonra da kalın, mavi mürekkepli bir kalemle panoya yazıyordu. Rebus kadının yanına gitti. "Dedektif Müfettiş Flower'la beni ayrı görevlere yaz, olur mu? Biraz kalem oynatmak gerekse bile yap."

"Bu yüzden başım derde girebilir, Müfettiş." Gülümsüyordu, Rebus da göz kırptı. Rebus'la Flower'ı, birbirinden nefret eden iki dedektifi bir arada çalıştırmaya kalkışmanın pek verimli olmayacağını herkes biliyordu. Ama görev dağılımını Lauderdale yapıyordu. Liste Lauderdale'in listesiydi ve Lauderdale havada uçuşan kıvılcımları görmekten hoşlanırdı. O kadar hoşlanırdı ki bir dökümhanede çalışsa daha mutlu olurdu.

Holmes ve Clarke, Rebus'un kadın polisle ne konuştuğunu anlamıştı, ama ses çıkarmadılar.

Rebus yavaşça, "Ben Mary King Geçidi'ne gidiyorum," dedi. "Takılmak isteyen var mı?"

İki talip çıktı.

Rebus'un gözü Brian Holmes'un üstündeydi. Holmes henüz istifasını vermemişti, ama ne zaman vereceği belli olmazdı. İnsan polis örgütüne girerken uzun vadeli bir taahhüde girmiş oluyordu elbette, ama Holmes'un baskın egosu ipin öbür ucundan çekiştirip duruyordu ve ipin, hangisinin elinde kalacağını tahmin etmek zordu.

Öte yandan Siobhan Clarke'ı kollamayı bırakmıştı. Deneme süresini doldurmuştu ve iyi bir dedektif olacaktı. Zeki, becerikli ve hevesli bir kızdı. Bu üç özelliğin üçüne de sahip olan polis memuru çok azdı. Rebus bile en iyi gününde yüzde otuz eksik kalabilirdi.

Hava kapalı ve yapışkandı, bir sürü böcek uçuşuyordu, nemi dağıtacak bir esinti de yoktu.

"Bunlar ne böyle, tatarcık mı?"

"Meyve sineği olabilir."

"Ne olursa olsun, iğrençler."

Belediye Meclisi'ne varıncaya kadar arabanın ön camı yapış yapış olmuştu, sileceklerin deposunda su kalmadığı için temizlenmemişti. Rebus birden, Festival'in High Caddesi'yle sınırlı kaldığını fark etti. Kent merkezindeki diğer cadde ve sokaklar her zamanki kadar sakin ya da hareketliydi. Festival'in kalbi High Caddesi'nde atıyordu. Binanın küçük otoparkı dolu olduğu için High Caddesi'ne park etti. İnerken eline aldığı kâğıt havluya tükürüp ön camı temizledi.

"Bize biraz yağmur lazım."

"Öyle deme."

Mary King Geçidi'nin girişinde duran minibüsle arkası boş treyler inşaatçıların geri döndüğünü gösteriyordu. Kasap dükkânına girişi yasaklayan bant hâlâ duruyordu, ama yenileme çalışmalarına engel olmamıştı.

"Müfettiş Rebus?"

Yaşlı bir adam onları bekliyordu. Uzun boylu, sağlıklıydı; havanın sıcaklığına rağmen üstünde krem rengi bir yağmurluk vardı. Saçlarının rengi gri ya da beyaz değil, yağ sarısıydı. Yarım camlı gözlükleri, sanki sadece kaldırımdaki çatlakları görmek için kullanıyormuş gibi burnunun ucunda duruyordu.

"Mr. Blair-Fish mi?" Rebus kırılgan elini sıktı.

"Tekrar özür dilemek isterim. Yeğenim bazen öyle şeyler yapıyor

ki..."

"Özür dilemenize gerek yok efendim. Aslında yeğeniniz bize iyilik yaptı. İki arkadaşıyla aşağıya inmeseydi cesedi o kadar çabuk bulamayabilirdik. Cinayet soruşturmasında ne kadar hızlı hareket edilirse o kadar iyidir."

Blair-Fish tamir görmüş ayakkabılarını inceledi, sonra hafifçe başını sallayarak kabul etti. "Yine de çok utandım."

"Hiç gerek yok efendim."

"Evet, yok galiba."

"Neyse, bize yolu gösterirseniz..."

Mr. Blair-Fish önlerinden yürüdü.

Onları kapıdan geçirdi, merdivenden aşağı indirdi; gün ışığının giremediği, zayıf ampullerin aydınlattığı, hemen ardından da inşaatçıların halojen lambalarının parladığı o farklı dünyaya götürdü. Tiyatro sahnesini izler gibiydiler. İşçiler, oyuncuların ezberlenmiş özeniyle hareket ediyordu. Şenlikten birincilik ödülü alamazlardı belki, ama saatine iki sterlinlik bilet kesip bir hayli seyirci toplayabilirdiniz. Ustabaşı onları görür görmez polis olduklarını anladı ve başıyla selam verdi. Siobhan Clarke'a atılan övgü dolu yan bakışlar sayılmazsa, ustabaşı dışında pek dikkat eden olmadı. İnşaatçı, yerüstünde de, yeraltında da inşaatçıydı.

Blair-Fish nefes almadan anlatıyordu. Rebus, polis memurunun katıldığı tura onun rehberlik etmiş olabileceğini düşündü. Geçidin, Edinburgh'u vuran birçok veba salgınından önce nasıl hızla gelişen bir ticaret yolu olduğunu dinledi. Kent sakinleri geri dönünce, geçidin orada hayatını kaybedenlerin hayaletleriyle dolu olduğuna inanmıştı. Yine hep birlikte orayı terk etmişler, yol kullanılmaz olmuştu. Sonra büyük bir yangın çıkmış, binaların en çok ilk birkaç katını sağlam bırakmıştı. (O dönemde Edinburgh binalarının yüksekliği on iki kata, hatta daha fazlasına ulaşabiliyordu.) Yangından sonra kalıntıların üzerini molozla örtüp kenti yeniden inşa etmişler, o arada Mary King Geçidi'ni de yerin altına gömmüşlerdi.

"Eski şehir dar bir alandır. Hatırlayacağınız gibi, bir tepenin üstüne ya da efsaneleri seviyorsanız, toprağa gömülü bir ejderhanın sırtına kurulmuştu. Dar ve uzun... Herkes üst üste yaşıyordu, zenginlerle yoksullar iç içeydi. Örneğin, böyle bir binanın üst katlarında fakir-

ler, orta katlarında hali vakti yerinde olanlar, zemin katındaysa zanaatkârlarla esnaf otururdu.

Holmes, "Sonra ne olmuş," diye sordu. Gerçekten ilgilenmişti.

Blair-Fish, "Zenginler sıkıldı," diye cevap verdi. "Yeni Kent kurulur kurulmaz Kuzey Gölü'nün öbür tarafına taşındılar. Zenginler gidince Eski Şehir viran oldu ve uzun süre öyle kaldı." Bir girintiye inen birkaç basamağı gösterdi. "Burası fırıncının dükkânıydı. Şu yassı taşları görüyor musunuz? Orası fırınmış. Dokunursanız, hâlâ diğer taşlardan biraz daha sıcak olduklarını fark edersiniz."

Siobhan Clarke denemek zorundaydı. Omuz silkerek geri döndü. Rebus, Holmes'la Clarke'ı getirdiğine memnundu. Kendisi belli etmeden inşaatçılara göz gezdirirken Blair-Fish'i meşgul ediyorlardı. Başından beri planı buydu zaten: Aslında inşaatçıları incelerken Mary King Geçidi'ni inceliyormuş gibi yapmaktı. Pek tedirgin görünmüyorlardı; daha doğrusu gerektiği kadar tedirgindiler. Gözlerini kasap dükkânından kaçırıyor, çalışırken hafiften ıslık çalıyorlardı. Cinayeti tartışmaya niyetli olmadıkları belliydi. Biri merdivene çıkmış, boruları söküyordu. Bir başkası iskelenin tepesinde tuğlaları onarıyordu.

İnşaatı geçip de geçidin derinliğinde ilerlerken Blair-Fish, Siobhan Clarke'ı kenara çekip, bacaya tuğla örülürken bir çocuğun yanlışlıkla içeride unutulduğu yeri gösterdi. 18. yüzyıl baca temizleyicileri arasında yaygın bir şikâyet konusuydu.

Rebus: "Irgat iyi bir soru sordu," diye Holmes'a açıldı. 'Neden birini buraya getirsinler?' dedi. Düşün bakalım. Getirenin buralı olduğunu varsayabiliriz. Mary King Geçidi'ni sadece şehrin yerlileri bilir, hatta onların da çok azı bilir." Doğruydu. Halka açık turlar pek bilinen bir etkinlik değildi, üstelik pek sık yapılmıyordu. "Buraya daha önce gelmiş ya da gelen birilerini tanımış olmaları gerek. Aksi halde kasap dükkânını bulacakları yerde yollarını kaybederlerdi."

Holmes başıyla onayladı: "Ne yazık ki turlara katılanların adları kaydedilmemiş." Konu araştırılmıştı, turlar resmi değildi, her seferinde on, on iki kişilik gruplar gezdiriliyordu. Yazılı kayıt tutulmuyordu. "Muhtemelen inşaattan haberleri vardı ve cesedi haftalarca burada tutabileceklerini düşündüler."

Rebus, "Ya da belki de burayı seçmelerinin asıl sebebi inşaattı. İçeriden biri tüyo vermiş olabilir. Herkesi araştırıyoruz," dedi.

"Buraya onun için mi geldik? Ekibi mi kontrol edeceğiz?" Rebus başıyla onayladı, Holmes da başını salladı. Sonra aklına bir şey geldi. "Belki de bir tür mesaj gönderiyorlardı."

"Bu seçenek benim de aklıma geldi, ama ne tür bir mesaj? Kime?"

"IRA ihtimaline sıcak bakmıyor musun?

Rebus, "Hem makul, hem değil," dedi. "Burada paramiliter grupların ilgisini çekecek bir şey yok."

"Edinburgh Şatosu, Holyrood Sarayı, Festival var."

"Adam haklı."

Sesin geldiği yöne döndü. Fenerin ışığında iki erkek duruyordu. Rebus ikisini de tanımıyordu. Kendisine doğru yürüyen adamları inceledi. Konuşan adam, iki erkeğin biraz daha genç olanı, İngiliz aksanıyla konuşuyordu, tipik bir Londra polisiydi. Onu ele veren pantolon ceplerine soktuğu elleriydi. Bir de hareketin doğal uzantısı olan tepeden bakışı... Dahası eski bir kot pantolonla siyah deri mont giymişti. Kısa kesilmiş kumral saçları jöleyle diken diken yapılmıştı. Yüzü çiçekbozuğuydu. Muhtemelen otuzlu yaşlarının sonuna yaklaşmıştı, ama damar hastalıkları yüzünden kırk küsurmuş gibi görünüyordu. Gözlerinin mavisi delip geçiyordu. Onunla göz göze gelmek zordu, çünkü bir anı bile kaçırmak istemiyormuş gibi pek ender göz kırpıyordu.

Diğer adam yapılı ve sağlıklıydı; kırklarının sonunda, kırmızı yanaklıydı, şakaklarından ağarmaya başlamış gür, siyah saçları vardı. Günde iki, hatta üç kere tıraş olmak zorundaymış gibi görünüyordu. Lacivert takım elbisesi, terzi elinden çıkmış gibiydi. Gülümsüyordu.

"Müfettiş Rebus?"

"Ta kendisi."

"Ben Dedektif Başmüfettiş Kilpatrick."

Rebusbu adı duymuştu elbette. Sonunda adının yanında bir yüz görmek ilginçti. Yanlış hatırlamıyorsa Kilpatrick hâlâ İskoç Ağır Suç Birimi SCS◊deydi.

Rebus, elini sıkarken "Stuart Caddesi'nden ayrıldığınızı duymuştum efendim," dedi.

"Birkaç ay önce Glasgow'dan buraya taşındım. Scotsman gazetesine manşet olmadı, ama şimdi buradaki birimin başındayım."

Rebus başıyla onayladı. SCS, birimlerarası soruşturmalar gerektiren ciddi suçlara bakardı. Ana ilgi alanları uyuşturucuydu ya da eskiden öyleydi. Rebus eski SCS elemanı olan insanlar tanımıştı. Üç dört yıl kalıp ayrılan herkesin ortak iki özelliği vardı: İstemeden ayrılıyorlardı ve sıcakta kalmış pastırma gibi sert oluyorlardı. Kilpatrick arkadaşını tanıttı.

"Özel Bölüm'den Dedektif Müfettiş Abernethy. Bizi görmek için ta Londra'dan geldi."

Rebus: "Bu ilginç işte," dedi.

Abernethy, espriyi anlamadan Rebus'un elini sıkarken: "Dedem İskoç'tu," diye cevap verdi. Rebus önce Holmes'u, geri dönünce de Siobhan Clarke'ı takdim etti. Clarke'ın yanaklarındaki pembelikten, yolda birinin genç kadına asıldığını anladı. Mr. Blair-Fish'i kolayca eledi, ama geride birçok sanık adayı vardı.

Abernethy, sonunda ellerini ovuşturarak "Ee, nerede bu mezbaha," dedi.

Mr. Blair-Fish, "Aslında kasap dükkânı," diye açıkladı.

Abernethy: "Ben ne dediğimi biliyorum," dedi.

Mr. Blair-Fish önden yürüdü, ama Kilpatrick Rebus'u geri çekti.

"Bana bak," diye fısıldadı, "bu serserinin burada olmasına ben de senin kadar bozuluyorum, ama ne kadar hoşgörülü olursak, ondan o kadar çabuk kurtuluruz. Anlaştık mı?"

"Evet efendim." Kilpatrick Glasgow aksanıyla konuşuyordu, fısıldarken bile genzinden ses çıkarmayı başarıyordu; bütün hemşerileri gibi alaycıydı ve Glasgow'un dünyanın merkezi olduğuna gönülden inanıyordu. Glasgow'lular genellikle omuzlarında taşıdıkları pırpırlarla fazla övünürdü, ama Kilpatrick öyle birine benzemiyordu.

"Yani bir daha ilginç falan diye laf atmak yok."

"Anlaşıldı efendim."

Kilpatrick bir an bekledi: "Cinayetteki paramiliter öğeleri fark eden sendin, değil mi?" Rebus başıyla onayladı: "Aferin."

"Teşekkür ederim efendim." Evet, Glasgow'luların böyle tepeden bakma eğilimi de vardı.

Gruba yetiştiklerinde Holmes soru dolu bakışlarını Rebus'a yöneltti, Rebus omuz silkerek cevap verdi. En azından o kadarı dürüsttü.

Abernethy, "Demek adamı buraya asmışlar," diyordu. Etrafına

baktı. "Biraz melodramatik değil mi? IRA tarzına hiç benzemiyor. Onlar garaj veya ambar gibi yerleri tercih eder. Böyle bir yeri ancak dramatik bir etki yaratmak isteyen biri kullanır."

Rebus etkilenmişti. Geçidin seçilmesindeki gerekçelerden biri bu olabilirdi.

Abernethy devam etti. "Dan dan. Sonra merdivenden çıkıp kalabalığa karıştı, belki eve dönmeden önce gece gösterilerinden birini seyretti."

Clarke sözünü kesti: "Festival'le bağlantısı olabileceğini mi düşünüyorsunuz?"

Abernethy genç kadını açıkça süzerken, Brian Holmes biraz doğruldu. Bu ilk değildi; Rebus, Clarke'la Holmes'un arasında bir şey olup olmadığını merak etti.

Abernethy, "Olabilir," dedi. "Duyduklarıma bakılırsa akla en yakın seçenek gibi görünüyor."

"Ama altılıydı." Rebus kendi tezini savunma gereği duymuştu.

Abernethy, "Hayır, yediliydi," diye düzeltti. Paramiliter grupların tarzına hiç uygun değil. Bir kere kurşun israfı." Kilpatrick'e baktı. "Uyuşturucu meselesi olabilir. Çeteler melodramı sever, kendilerini film kahramanı gibi hissederler. Dahası birbirlerine mesaj göndermeyi de severler. Gürültülü mesajlar."

Kilpatrick başıyla onayladı: "Bunu da göz önüne alıyoruz."

Rebus: "Ben yine de oyumu teröristlerden yana kullanıyorum," diye ekledi. "Silahı düşünsenize..."

"Uyuşturucu tacirleri de silah kullanır, Müfettiş. Silahları severler. Büyük silahlar büyük patırtı koparır. Size bir şey söyleyeyim, burada onlarla birlikte olmak istemezdim. Böyle kapalı bir yerde dokuz milimetrelik bir tabancanın çıkardığı ses, insanın kulak zarını patlatabilir."

Siobhan Clarke, "Susturucu," diye önerdi. Gününde değildi. Abernethy sadece baktı, o yüzden açıklamayı Rebus yaptı.

"Toplu tabancaya susturucu takılmaz."

Abernethy eliyle Rebus'u gösterdi, ama gözleri Clarke'ın üstündeydi. "Müfettişini dinle şekerim, belki bir şeyler öğrenirsin."

Rebus etrafına bakındı. İçeride altı kişi vardı, dördü birbirine kafa atmaya hazır bekliyordu. Arbede çıkarsa Mr. Blair-Fish karışmak iste-

mezdi herhalde. Bu arada Abernethy çömelmiş, parmaklarını zemine sürtüyordu, kim bilir ne zamandan kalmış toprağı karıştırıyordu.

Rebus, "Olay Yeri İnceleme Ekibi zeminin üstünden iki buçuk santimlik bir tabakayı kaldırıp aldı," dedi, ama Abernethy dinlemiyordu. Torbalar dolusu toprak, elenmek, incelenmek ve adli tıp laboratuvarında başka ne yapıyorlarsa o işlemlerden geçirilmek üzere Fettes Caddesi'ndeki Emniyet Müdürlüğü binasının altıncı katına götürülmüştü.

Rebus, artık bütün grubun Abernethy'nin, parlak beyaz "Reebok" ayakkabılar giyen bir baş belası olduğunu anladığını fark etti. Abernethy yüzünü onlara çevirip gülümsedi. Sonra ayağa kalkıp ellerindeki toprağı silkeledi.

"Maktul uyuşturucu kullanır mıymış?"

"Belirti yok."

"Düşündüm de, SaS'nin anlamı 'Smack and Speed'◊ olabilir."

Rebus hiç istemediği halde bir kere daha etkilenmişti. Yerden kalkan toz Abernethy'nin saçındaki jöleye yapışmıştı, bu basit de olsa insanı rahatlatan bir durumdu.

Rebus: " 'Scott ve Sheena' da olabilir," dedi. Başka bir deyişle, her şey olabilirdi. Abernethy omuz silkmekle yetindi. Onlara küçük bir gösteri yapmıştı, artık gösteri bitmişti.

"Gördüklerim bana yeter," dedi. Rahatlayan Kilpatrick, başıyla onayladı. Rebus, kendi alanında birinci sınıf bir polis olan, herkesin tanıdığı bir adamın, kendinden düşük rütbeli bir memura, üstelik de bir İngiliz'e rehberlik etmek üzere gönderilmesi tatsız olmalı diye düşündü.

Sinir bozucu. Kullanması gereken söz buydu.

Abernethy yine konuşuyordu. "Hazır buraya kadar gelmişken bir de Cinayet Ofisi'ne uğrayayım bari."

Rebus, soğuk bir sesle: "Neden olmasın?" dedi.

Abernethy: "Ben bir sebep göremiyorum," diye cevap verdi. Aklı sıra şirinlik yapıyordu.

BEŞİNCİ BÖLÜM

St. Leonard Caddesi'ndeki bina, Edinburgh Emniyeti'nin "B" Bölümü'nün merkezi, kısmen daimi sayılabilecek Cinayet Ofisi'yle övünürdü. Halen sürmekte olan soruşturma yıllar önce başlamış gibi görünüyordu. Gördükleri Abernethy'nin hoşuna gitmiş gibiydi. Bilgisayar ekranlarına, telefonlara, duvar panolarına ve fotoğraflara göz gezdirdi. Kilpatrick, Rebus'un koluna dokundu.

"Adama göz kulak ol, tamam mı? Hazır gelmişken sizin Başkomisere uğrayıp bir merhaba diyeyim."

"Peki efendim."

Başmüfettiş Lauderdale odadan çıkan adamın arkasından baktı: "Ağır Suç Birimi'nin meşhur Kilpatrick'i buymuş demek, ha? Tuhaf, sıradan bir ölümlüye benziyor."

Kilpatrick'in herkese kısmet olmayacak bir namı vardı ve kendisinden hızlı dolaşıyordu. Glasgow'da göz kamaştıran başarılar kazanmıştı, ama basının kulağına giden başarısızlıkları da olmuştu. Büyük miktarlarda uyuşturucuyu ele geçirmiş, birkaç terör sanığını elinden kaçırmıştı.

Lauderdale, "En azından insana benziyor," diye devam etti. "Londralı arkadaşı için aynı şeyi söylemek mümkün değil."

Abernethy bunları işitmiş olamazdı. Duyma mesafesinin dışındaydı, ama birden başını kaldırıp onlara baktı ve gülümsedi. Lauderdale telefona bakmak üzere uzaklaşınca, Özel Bölüm dedektifi, elleri ceketinin ceplerinde, salına salına Rebus'un yanına geldi.

"Burada iyi bir tezgâh kurmuşsunuz, ama fazla ipucu yok, değil mi?

"Fazla yok."

"Bulduklarınız da pek bir şey ifade etmiyor."

"Şimdilik."

"Bir soruşturmada Scotland Yard'la çalışmıştın, değil mi?"

"Doğru."

"George Flight'la mı?"

"O da doğru."

"Meslek içi eğitim programına katıldı. Düşün, o yaşta... Bilgisayarlara merak sardı. Bilmiyorum, belki de o haklıdır. Suçun geleceği de orada yatıyor, değil mi? Gün gelecek, büyükbaşlar evlerinden çıkmadan her şeyi idare edecek.

"Büyükbaşlar zaten evlerinden çıkmaz."

Bu sözü, dudak bükmeyi andırsa bile, Abernethy'nin gülümsemesiyle ödüllendirildi. "Bakıcım kenefe mi gitti?"

"Birine merhaba demeye gitti."

"Öyleyse hoşça kal dediğimi söylersin." Abernethy çevresine bakındı, sonra sesini alçalttı: "Gittiğimi duyunca, Başmüfettiş Kilpatrick'in üzüleceğini sanmam."

"Neden öyle söylüyorsun?"

Abernethy kıkırdadı: "Sesini duyuyor musun? Biraz daha soğuk olsa, kadavraları dondurmak için seni kullanabilirdik. Hâlâ teröristlerin Edinburgh'a geldiğini mi düşünüyorsun?" Rebus hiçbir şey söylemedi. "Neyse, senin problemin. Ben sıkıldım zaten. Kilpatrick'e söyle, güneye dönmeden önce onunla konuşurum."

"Burada kalman gerekiyor."

"Onunla görüşeceğimi söyle, yeter."

Abernethy'nin gitmesine engel olmak kimsenin işine gelmeyecekti, onun için Rebus hiç denemedi. Oysa Kilpatrick'in bundan memnun olmayacağını biliyordu. Telefonlardan birini aldı. Abernethy, konunun Rebus'un problemi olduğunu söyleyerek ne demek istemişti? Bir terörist bağlantısı varsa, soruşturma CID'nin yetki alanından çıkardı, orası Özel Bölüm'ün, MI5'in yetki alanıydı. Öyleyse ne demek istemişti?

Kilpatrick'e mesajı iletti, ama Kilpatrick pek tedirgin olmuşa benzemiyordu. Sesinde bir rahatlık, büyük bir kadeh viskinin verdiği türden bir rahatlık vardı. Irgat bir süre içmeyi bırakmış, sonra yine baş-

lamıştı. Şimdi küçük bir kadeh Rebus'un da hoşuna giderdi doğrusu.

Başka bir telefonu elinden bırakan Lauderdale, konuşurken not aldığı bloknota bakıyordu.

Rebus, "Bir şey mi oldu?" diye sordu.

"Galiba kurbanın kimliğini saptayabileceğiz. Sen gitmek ister misin?" Lauderdale bloknotun ilk sayfasını kopardı.

Rebus, "Hib taraftarları ağlar mı?" diye cevap verdi. Cevabı evet'ti.

Aslında her Hib taraftarı ağlamazdı. Siobhan Clarke Hibernian◊ takımını destekliyor, bu yüzden de St. Leonard'daki azınlığa dahil oluyordu. Bir İngiliz okulundan mezun olduğu için (ki bu grup daha küçük bir azınlıktı) İskoç bağnazlığının inceliklerini anlayamıyordu. Oysa bir iki meslektaşı onu eğitmeye çalışmıştı. Katolik değildi, ona sabırla Heart of Midlothian◊◊ takımını desteklemesi gerektiğini anlattılar. Hibernian Katoliklerin takımıydı. Adlarına bak, formalarındaki yeşil şeride bak. Glasgow Celtic'in Edinburgh'a uyarlanmış haliydi. Heart da Glasgow Rangers'ın karşılığıydı.

"İngiltere'de böyledir," diye açıklıyorlardı. "Katoliklerle Protestanların bir arada yaşadığı her yerde böyledir." Manchester'da United (Katolik) ve City (Protestan) vardı, Liverpool'da Liverpool (Katolik) ve Everton (Protestan) vardı. Sadece Londra'daki durum biraz karışıktı. Londra'da Yahudi takımları bile vardı.

Siobhan Clarke sadece gülümsüyor, başını sallıyordu. Tartışmanın yararı yoktu, ama denemekten vazgeçmiyorlardı. Onunla sürekli şakalaşıyor, alay ediyor, yolundan döndürmeye çalışıyorlardı. Eğleniyor gibi görünüyorlardı, ama ne kadar eğlendiklerini Clarke her zaman anlayamıyordu. İskoçların ciddi bir yüzle espri yapmak, en ciddi durumlarda gülümsemek gibi bir eğilimi vardı. St. Leonard'daki bazı memurlar, doğum gününün yaklaştığını duyunca, hediye paketlerinden yarım düzine kadar Heart atkısı çıkmıştı. Tabii hepsi bir yardım kuruluşuna gitti.

Futbolda taraftarlığın karanlık yüzünü de görmüştü. Bazı maçlarda para toplanan kutular... Bulunduğunuz tribüne göre şu ya da bu gerekçeyle bağışta bulunmanız istenirdi. Gerekçe genellikle 'aileler' ya da 'kurbanlar' veya 'mahkûmlar'dı; ama bağış yapan herkes, Kuzey İrlanda'da yaşanan şiddeti sürdürmeye katkıda bulunmuş olabile-

ceğini biliyordu. Çoğu kimse korktuğu için veriyordu. Yeni bir silaha, bir sterlinlik katkı payı!

Bir cumartesi öğleden sonra, iki arkadaşıyla maça gittiğinde aynı şey onun da başına gelmiş, bir anda kendini sahanın Heart tarafında bulmuştu. Para kutusu gelince Clarke aldırmadı. Ondan sonra arkadaşları pek konuşmamıştı.

Rebus'un arabasındayken, "Bu işe bir çözüm bulmamız lazım," dedi.

"Ne gibi?"

"Stada sivil ekip sokalım, arkasında kim varsa tutuklayalım."

"Kendine gel."

"Neden olmasın?"

"Çünkü sorunu çözmeye yetmez. Üstelik ancak izinsiz para toplama gibi uyduruk bir suçtan tutuklayabiliriz, bu da onları hapse atmaya yetmez."

"Asıl mesele ilkeler değil mi?"

"Tanrım, ağzından çıkanı kulağın duyuyor mu?" İlkeler: Kurtulmak zordu, bazı polisler hiçbir zaman tam anlamıyla kurtulamazdı. "Geldik."

Mayfield Gardens'da büyük, harap bir apartmanın önündeki boş yere geri geri girdi. Adres en üst katta bir daireye aitti.

Siobhan, "Neden hep en üst katta otururlar?" diye söylendi.

"Çünkü yoksullar üst katlarda oturur."

Üst katın merdiven sahanlığında iki kapı vardı. Kapı zilinde yazılı isim MURDOCK'tu. Kapının önünde duran kıl paspas kahverengiydi. Üstünde DEFOL! Yazıyordu.

"Çok şirin." Rebus zile bastı. Kapı, kalın camlı, tel çerçeveli gözlük takmış, sakallı bir erkek tarafından açıldı. Sakal yüzünü büyük ölçüde örtmüştü ama, Rebus, adamın yirmi dört, yirmi beş yaşlarında olduğunu tahmin etti. Elini omuz hizasında kesilmiş gür, siyah saçlarının arasından geçirdi.

"Ben, Dedektif Müfettiş Rebus, bu Hanım da..."

"Girin, girin. Yalnız motosiklete dikkat edin."

"Sizin mi Mr. Murdock?"

"Hayır, Billy'nin. Buraya taşındığından beri çalıştırmak için uğraşıyor."

Motosikletin iskeleti sağlamdı; ama motoru sökülmüş ve parçaları koridordaki halı boyunca, yağ lekeleriyle simsiyah olmuş eski gaze-

teler üzerine dizilmişti. Daha küçük parçalar naylon torbalara koyulmuş, her torbanın ağzı bağlanarak numaralanmıştı.

Rebus: "Fena fikir değil," dedi.

Murdock: "Öyle," dedi. "Billy çok düzenlidir. Böyle gelin." Onları darmadağınık oturma odasına götürdü. "Bu Millie, burada oturuyor."

"Merhaba."

Dışarıdaki sıcağa rağmen Millie, bir uyku tulumuna sarınmış, kanepede oturuyordu. Sigara içerek televizyon seyrediyordu.

"Bizi aramışsınız Mr. Murdock."

"Evet. Şey, mesele Billy." Murdock odada dolaşmaya başladı. "Gazetede ve televizyonda tarif ettiler ya... O zaman aklıma gelmemişti, ama Millie'nin de dediği gibi, Billy gittiği yerde bu kadar uzun kalmaz. Söyledim ya, çok düzenlidir. Genellikle telefon edip haber verirdi."

"Onu en son ne zaman gördünüz?"

Murdock yardım umarak Millie'ye döndü: "Ne zamandı, perşembe mi?"

"Ben cuma sabahı gördüm."

"Sen gördün."

Rebus Millie'ye döndü. Dipleri koyu, sarı saçları vardı, kaşları da koyuydu. Yüzü uzun ve makyajsızdı, koca bir ben dikkati çenesine çekiyordu. Rebus, kızın Murdock'tan birkaç yaş büyük olduğunu tahmin etti. "Nereye gideceğini söylemiş miydi?"

"Hiçbir şey söylemedi. Bu evde sabahın o saatinde pek fazla konuşulmaz."

"Hangi saatte?"

Sigarasının külünü uyku tulumunun üstünde dengede duran küllüğe silkti. Sigaranın külü uzamamış olsa bile küllüğe silkmek asabi bir alışkanlıktı. "Yedi buçuk, sekize çeyrek kala," dedi.

"Nerede çalışıyor?"

Elini şöminenin üzerine bırakan Murdock: "Çalışmıyor," dedi. "Postanede çalışıyordu, ama birkaç ay önce işten çıkardılar. Şimdi İskoçya'nın yarısı gibi işsizlik sigortasıyla geçiniyor."

"Siz ne iş yapıyorsunuz Mr. Murdock?"

"Ben bilgisayar danışmanıyım."

Belliydi, oturma odasındaki dağınıklığın bir kısmı, kimi sökülmüş, birbirinin üstüne yığılmış klavyelerle disket sürücülerinden oluşuyor-

du. Kalın dergilerden, kitaplardan, tuğla kalınlığında kullanma kılavuzlardan oluşmuş kümeler de vardı.

"Billy'yi buraya taşınmadan önce tanıyor muydunuz?"

Millie: "Ben tanıyordum," dedi. "Bir arkadaşımın arkadaşıydı, ara sıra karşılaşırdık. Kalacak bir yer aradığını biliyordum, burada da boş bir oda vardı. Ben de Murdock'a önerdim." Televizyonun kanalını değiştirdi. Sesi kapalı seyrediyordu. Duman bulutunun gerisinden, gözlerini kısarak bakıyordu.

"Billy'nin odasını görebilir miyiz?"

Murdock: "Neden olmasın," dedi. Millie konuşurken sürekli kaygılı gözlerle kıza bakmıştı. Belli ki hareket etmek onu rahatlatacaktı. Onları geriye, dar antrenin daha geniş bir dikdörtgene dönüştüğü hole götürdü. Hole açılan üç kapı vardı. Biri dolap, öteki mutfak kapısıydı. Oturma odasından çıktıktan sonra koridorun bir tarafında banyonun, diğer tarafında Murdock'un odasının kapısından geçmişlerdi. Geriye son bir kapı kalmıştı.

Kapı minicik, çok düzenli bir odaya açılıyordu. Odanın eni boyu üç metreye iki buçuk metre kadardı, ama o kadarcık yere tek kişilik bir yatak, bir gardırop, bir şifoniyer, bir yazı masası ve bir iskemle sığdırmayı başarmışlardı. Şifoniyerin üzerinde hoparlörleriyle beraber bir müzik seti duruyordu. Yatak düzeltilmiş, açıkta hiçbir şey bırakılmamıştı.

"Siz toplamadınız, değil mi?"

Murdock başını salladı: "Billy sürekli ortalığı toplardı. Bir de mutfağı görün."

Rebus: "Billy'nin bir fotoğrafı var mı?" diye sordu.

"Verdiğimiz partilerde çekilmiş resimleri olabilir. Bakmak ister misiniz?"

"İyi bir fotoğraf yeterli olur."

"Ben getireyim öyleyse."

"Teşekkür ederim." Murdock gidince, Siobhan ondan boşalan yere girip Rebus'un yanında durdu. O ana kadar kapının önünde beklemek zorunda kalmıştı.

Rebus: "İlk izlenimin ne?" diye sordu.

Kadın: "Hastalık derecesinde düzenli," dedi. Bu ancak kendi evi, pizzacı dükkânıyla atık şişe kumbarasının çaprazlanmış haline benzeyen birinin yorumu olabilirdi.

Oysa Rebus duvarları inceliyordu. Yatağın üstünde bir Heart flaması ve merkezdeki 'Ulster'ın Kızıl Eli'nin özellikle belirgin olduğu, 'Teslim Olma' yazısıyla hemen altında FTP◊ harflerinin göze çarptığı bir İngiliz bayrağı asılıydı. Siobhan Clarke bile o harflerin ne anlama geldiğini biliyordu.

"Siktir et Papa'yı," diye mırıldandı.

Murdock dönmüştü. Yatakla gardırop arasında kalan dar alana girmeye kalkışmak yerine, kapıda durup fotoğrafı Siobhan Clarke'a uzattı, o da Rebus'a verdi. Objektife manyak gibi sırıtan genç bir erkeğin fotoğrafıydı. Arkasında duran birinin elindeki bira kutusu, başından aşağı boşaltılacakmış gibi görünüyordu.

Murdock özür diler gibi: "Elimizdeki en iyi fotoğraf bu galiba?" dedi.

"Teşekkür ederim Mr. Murdock." Rebus neredeyse emindi. Neredeyse. "Billy'nin dövmesi var mıydı?"

"Kolunda, evet. Hani insan çocukken kendi kendine yapar ya, öyle bir dövmeydi."

Rebus başıyla onayladı. Süratle sonuç alabilmek için dövmenin ayrıntılarını açıklamışlardı.

Murdock: "Ben hiç yakından bakmamıştım," diye devam etti, "zaten Billy de hiç bahsetmezdi."

Millie de odanın kapısına gelmişti. Uyku tulumunu bırakmıştı, giydiği uzun bluzun altında çıplak bacakları görünüyordu. Kolunu Murdock'un beline doladı. "Ben hatırlıyorum," dedi. "SaS. S'ler büyük, a küçük."

"Size hiç ne anlama geldiğini söyledi mi?"

Kız başını salladı. Gözlerinde yaşlar birikmeye başlamıştı. "O, değil mi? Bulduğunuz ceset Billy mi?"

Rebus yuvarlak bir cevap vermeye çalıştı; ama yüzünün ifadesi onu ele verdi. Millie bağıra bağıra ağlamaya başladı, Murdock kıza sarıldı. Siobhan Clarke şifoniyerde birtakım kasetler bulmuş, onları inceliyordu. Kasetleri sessizce Rebus'a uzattı. Orange şarkılarından, Ulster'daki mücadeleyi anlatan şarkılardan oluşan derlemelerdi. Albüm adları her şeyi anlatıyordu: Sash ve Diğer Zaferler, Kral Billy'nin Hücum Ezgileri, Teslim Olma. Kasetlerden birini cebine attı.

Billy Cunningham'ın odasını biraz daha araştırdılar, yakın zaman

Grace annesinden aldığı mektup dışında pek az şey buldular. Mektubun üstünde adres yoktu, ama Glasgow damgası taşıyordu. Millie de, Billy'nin Hillhead'li olduğu yolunda bir şeyler söylediğini hatırlıyordu. İşin o kısmını Glasgow halledecekti artık. Kötü haberi aileye Glasgow polisi verecekti.

Siobhan Clarke çekmecelerden birinde bir Şenlik programı buldu. Program, Abigail'in Partisi ve Krapp'in En Yeni Albümleri benzeri alışılmış eğlenceleri ya da Islahevi Âlemi gibi gösterilerle Londra'nın telaşından kaçmış komedyenlerin tek kişilik gösterilerini kapsıyordu.

Clarke: "Bir gösterinin altını çizmiş," dedi.

Doğruydu. Crazy Hose Salonu'nda Amerikan halk müziği ve kovboy gösterisiydi. Festival'in başlangıcında üç gece sahneye çıkmıştı.

Clarke: "Bu kasetlerde hiç Amerikan müziği yok," diye belirtti.

Rebus: "Demek o kadar da zevksiz değilmiş," dedi.

Karakola dönerken Orange şarkılarından oluşan kaseti, arabanın antika kasetçalarına sürdü.

Kasetçaların devri düşüktü, bu da şarkıların kasvetine kasvet katıyordu. Rebus daha önce bu tür şarkılar dinlemişti, ama üstünden çok zaman geçmişti. Kral Billy ve Süvari Çırakları, Boyne Çarpışması, 1690 Zaferi hakkında, Katoliklerin bozguna uğratılışını, Ulster'lı erkeklerin neden ölümüne savaştıklarını anlatan şarkılardı. Şarkıcının sesi, sıradan bir bar şarkısınınkinden daha iyi değildi. Akordeon, trampet ve ara sıra katılan flüt eşliğinde söylüyordu. Ancak bir Orange bandosu, flütten böyle sert sesler çıkarabilirdi. Daha doğrusu Orange bandosu ya da Jethro Tull'dan Ian Anderson... Rebus, ne zamandır Tull dinlemediğini hatırladı. Şu anda her tür müzik, bunlar gibi... Aklına ilk gelen "nefret şarkıları" oldu, ama üstünde durmadı. Sözlerde nefret aşılayan bir şey yoktu. Sadece taviz vermeyi, sinmeyi kesinlikle reddediyor, 1990'ların 1690'lardan farklı olmadığını, hâlâ bir şeylerin değişebileceğini kabul etmek gerektiğini vurguluyorlardı. At gözlüğünden geriye doğru bakan şarkılardı. Görüş açısı ne kadar dardır, düşünün.

Siobhan: "İşin kötü tarafı, insan bir süre sonra farkında olmadan şarkıları mırıldanmaya başlıyor," dedi.

Rebus: "Evet," diye cevap verdi. "Bağnazlık bulaşıcıdır."

St. Leonard'a dönünceye kadar ıslıkla Jethro Tull şarkıları çaldı.

Lauderdale basın toplantısına hazırlanıyor, Rebus'un neler öğrendiğini bilmek istiyordu.

Cevap: "Emin değilim," oldu. "Yüzde yüz değil."

"Ne kadar yakın?"

"Doksan, doksan beş."

Lauderdale biraz düşündü. "Toplantıda bir şey söyleyeyim mi?"

"Siz bilirsiniz efendim. Parmak izi ekibi şu anda evine gidiyor. Öyle ya da böyle yakında belli olur."

Sorunlardan biri de, enseden girip çeneyi parçalayarak çıkan son kurşunun kurbanın yüzünün yarısını yok etmiş olmasıydı. Doktor Curt durumu açıkladıktan sonra, kimlik tespiti için yüzünün alt yarısını bir örtüyle kapatıp, tespiti yapacak arkadaşına veya akrabasına sadece üst yarısını göstermeyi önermişti. İyi ama yeterli olur muydu? Bu son ipucuna ulaşmadan önce, dişlerini incelemeye karar vermişlerdi. Kurbanın dişleri, her İskoç çocuğununkiler gibi şekerden çürümüş, bir diş hekimi tarafından düzeltilmişti. Ama adli patologun söylediği gibi ağzı büyük ölçüde parçalanmış, geriye sadece sıradan işlemlerin izi kalmıştı. Herhangi bir diş hekiminin kişisel izlerini taşıyan olağandışı bir uygulama görünmüyordu.

Rebus, partide çekilen fotoğrafın çoğaltılarak ilgili ayrıntılar eşliğinde Glasgow'a gönderilmesini sağladı. Sonra Lauderdale'in basın toplantısına gitti.

Başmüfettiş Lauderdale basınla giriştiği düellolara bayılırdı, ama bugün her zamankinden heyecanlıydı. Belki de karşısında alışık olduğundan daha büyük bir dinleyici kitlesi bulunduğu içindi. Başkomiser Watson ve Dedektif Başmüfettiş Kilpatrick bir yerlerden çıkıp dinleyiciler arasına karışmıştı. İkisinin de yüzü doğal olamayacak kadar kızarmıştı, sebebi elbette viskiydi. Muhabirler odasının ön kısmında otururken polis memurları arkada ayakta duruyordu. Kilpatrick Rebus'u gördü ve yanına gitti.

"Kimliğini saptadınız mı?" diye fısıldadı.

"Belki."

"Peki uyuşturucu mu, IRA mı?" Yüzünde çarpık bir gülümseme vardı. Aslında cevap beklemiyordu, soruyu sorduran viskiydi, hepsi o kadardı. Yine de Rebus'un cevabı hazırdı.

"Kim yaptı bilmiyorum," dedi. "IRA değil, öbür gruplardan biri." O kadar çok grup vardı ki, adlarını saymaya zahmet bile etmedi: UDA,

UVF, UFF, UR... Her isimdeki U harfi Ulster'ın kısaltmasıydı. Hepsi de yasadışı örgütlerdi, hepsi de Protestan'dı. Kilpatrick topuklarının üstünde hafifçe sallandı. Yüzü, burnuyla yanaklarını pembeleştiren çatlak damarlardan geçip yüzeye çıkmaya çalışan sorularla doluydu. Bir içkicinin yüzü... Rebus onlardan çok görmüştü, bazı geceler banyo aynasında gördüğü kendi yüzü de böyle oluyordu.

Kilpatrick o kadar sarhoş değildi. Soru soracak durumda olmadığını biliyordu, onun için de Irgat'ın yanına döndü, orada birkaç kelime konuştu. Irgat Watson eğilip Rebus'a baktı, sonra Kilpatrick'e başını salladı. Sonra yeniden basın toplantısını dinlemeye koyuldular.

Rebus muhabirleri tanıyordu. Çoğu eski tüfeklerdi; Başmüfettiş Lauderdale'den ne beklemeleri gerektiğini biliyorlardı. Lauderdale'in basın toplantısına av köpeği gibi havayı koklayıp uluyarak girebilirdiniz, ama gözlerinden uyku akan bir yavru gibi sürünerek çıkardınız. Bu yüzden çoğu ses çıkarmadan oturuyor, hiçbir şey anlatmayan konuşmasını bitirmesini bekliyordu.

Mairie Henderson hariç. O en öne oturmuş, diğer muhabirlerin zahmet etmediği soruları soruyordu; zahmet etmemelerinin tek nedeni de Başmüfettişin vereceği cevabı bilmeleriydi.

Belki yirminci defa Mairie'ye, "Yorum yok," dedi. Kadın pes etti, suratını asıp koltuğuna gömüldü. Başka biri soru sorunca başını çevirip gözleriyle odayı taradı. Rebus başıyla selam vardı. Mairie ters ters bakıp dil çıkardı. Birkaç muhabir onun olduğu tarafa baktı. Rebus soru dolu bakışları bir gülümsemeyle geçiştirdi.

Toplantı bitince Mairie Rebus'u koridorda yakaladı. Elinde büyük boy bir bloknot, her zamanki ince uçlu mavi mürekkepli kalemi ve küçük ses kayıt cihazı vardı.

"Geçen akşamki yardımın için teşekkür ederim," dedi.

"Yorum yok."

John Rebus'a kızmanın vakit kaybı olacağını biliyordu, bu yüzden içini çekmekle yetindi. "Olay yerine ilk gelen bendim, herkesi atlatabilirdim."

"Benimle bara gelirsen sana istediğin kadar atlatma haber veririm."

"Bu numarayı ben bile yutmam." Dönüp yürüdü. Rebus arkasından seyretti. Bacaklarına bakma fırsatını hiç kaçırmazdı.

ALTINCI BÖLÜM

Edinburgh Belediyesi morgu Cowgate Caddesi'nde, Wynd Lisesi'nin hemen dibinde, St. Ann Halkevi ve Blackfriars Caddesi'yle karşı karşıyaydı. Kırmızı tuğladan, çakıllı harçla sıvanmış, kasten dikkat çekmeyecek biçimde yapılarak gözden uzak bir köşeye sıkıştırılmış alçak bir binaydı. Cowgate dik yokuşlarla High Caddesi'ne bağlanıyordu. Bu cadde uzun zamandır, yayalardan çok araçlar tarafından kullanılıyordu. Kanyon gibi dar ve derin bir caddeydi; kaldırımları, gürültüyle geçen taksilerle otomobillere karşı sınırlı bir koruma sağlıyordu. Narin insanlara göre bir yer değildi. Burada toplumun alt tabakalarından insanlara rastlanırdı; onlar da zamanı gelince ayaklarını sürüye sürüye kaldıkları ucuz otellere dönerdi.

Ancak caddede yenileme çalışmaları yapılıyor, adliye için bir ek bina inşa ediliyordu. Önce Grassmarket Caddesi'ni temizlemişlerdi; kentin yöneticileri şimdi de gözlerini Cowgate'e dikmişti.

Rebus morgun önünde bir iki dakika bekledi, sonra bir kadın kapıdan başını uzattı.

"Müfettiş Rebus?"

"Evet, benim."

"Size, Bannerman'ın yerine gittiğini söylememi istedi."

Bannerman'ın yeri eskiden şarap mahzeniydi, o zamandan beri de pek değişmemişti. Tonozlu odaları, Mary King Geçidi'ndeki dükkânlara insanın cesaretini kıracak kadar benziyordu. Eski şehrin altında, buna benzer mahzenleri birbirine bağlayan tüneller, Lawnmarket Caddesi'nde kıvrılarak aşağı, Canongate Caddesi'ne ve ötesine uzanıyordu. Bar henüz pek kalabalık değildi. Doktor Curt pencere kenarında oturuyordu, bira bardağı, masa görevi gören bir fıçının üstün-

deydi. Nasıl olmuşsa, barın az sayıdaki rahat koltuklarından birini kapmıştı. Kolçakları ve yüksek arkalığıyla ikinci dereceden bir soylunun tahtında oturuyor gibiydi. Rebus kendine bir duble viski aldı, fıçının yanına bir tabure çekip oturdu.

"Sağlığına, John."

"Senin de sağlığına."

"Senin için ne yapabilirim?"

Rebus barda bile, Curt'ün ellerinden yükselen sabun ve tuvalet ispirtosu kokusunu alıyordu. Bir yudum viski içti. Curt kaşlarını çattı.

"Böyle devam edersen, karaciğerini, tahmin ettiğimden daha erken göreceğim."

Rebus başıyla masanın üzerindeki sigara paketini işaret etti. Paket Curt'ündü ve sigaralar filtresizdi. "Onları içmeye devam edersen göremezsin."

Doktor Curt gülümsedi. Sigaraya başlayalı fazla olmamıştı, sadece ne kadar güçlü ve sağlıklı olduğunu görmek için başlamaya karar vermişti.

"Ms. Rattray'le ne zamandır görüşüyorsunuz bakalım?"

Curt güldü. "Yüce Tanrım, beni onun için mi çağırdın? Caroline'ı sormak için mi?"

"Laf olsun diye sordum. Fena değil ama..."

"Yo, müthiş bir kadın!" Curt başını sallayarak bir sigara yaktı, içine çekti. Bir duman bulutunun arasından "Müthiş bir kadın," diye tekrar etti.

"Mary King Geçidi'nde bulduğumuz cesedin adını bulduk galiba. İş, parmak izlerine kaldı."

"Beni onun için mi görmek istedin? Konu Caro değil miydi?"

"Silahlardan konuşmak istiyorum."

"Ben silahtan anlamam."

"İyi, benim aradığım da silah uzmanı değil zaten. Sadece konuşabileceğim birini arıyordum. Balistik raporunu gördün mü?" Curt başını salladı. Mermi üstündeki izlere bakılırsa, beş yivli, sağa burgulu 547 model bir Smith-Wesson'a benziyor. Toplu tabanca, altı tane dokuz milimetrelik parabellum mermisi alıyor."

"Hiçbir şey anlamadım."

"Namlusu muhtemelen yedi buçukluk değil, on santimlik; o da en az dokuz yüz gramlık bir ağırlık demek." Rebus içkisinden bir yudum

aldı. Şimdi burun deliklerine dolan viski buharı her türlü kokunun girişini engelliyordu. "Toplu tabancalara susturucu takılmaz."

Curt başıyla onayladı. "Ha, şimdi bir şeyler anlamaya başladım."

"Kapalı, o kadar dar bir yerde..." Rebus başıyla barın içini gösterdi. "Aşağı yukarı bu boyutlarda bir yerde..."

"Büyük gürültü koparmıştır."

"Fazla büyük. Sağır eğici bile diyebilirsin."

"Tam olarak ne demek istiyorsun?"

Rebus omuz silkti. "Bu işin ne kadar profesyonelce yapıldığını düşünüyorum. Görünüşte, infazın tarzına bakarsan evet, profesyonel işi, hiç küşku yok. Yine de kafamı kurcalayan ufak tefek şeyler var."

Curt bir an düşündü. "Ne yapacağız yani? Yeni işitme cihazı alanları mı tarayacağız?"

Rebus gülümsedi: "O da bir fikir."

"Sana söyleyebileceğim tek şey kurşunların büyük zarar verdiği, John. Kasten mi yaptılar bilemem, ama son derece titiz çalışmışlar. İkimiz de dikkatsiz katiller gördük. Dikkatsiz olmaları genellikle bizim kanıtları daha kolay bulmamızı sağlar. Oysa bu sefer, etrafta kurşunlardan başka bir kanıt bulamadık.

"Farkındayım."

Curt elini fıçının üstüne vurdu. "Bak ne diyeceğim, bir önerim var."

"Ne?"

Sır verecekmiş gibi öne eğildi: "Sana Caroline Rattray'in telefonunu vereyim."

Rebus: "Git başımdan," dedi.

O akşam resmi bir devriye arabası, onu Patience'ın Oxford Terrace'daki dairesinden aldı. Şoför Robert Burns adında bir Polis Memuruydu ve Rebus'a bir iyilik yapıyordu.

Rebus: "Teşekkür ederim," dedi.

Burns, Emniyet'in Batı yakasındaki "C" Bölümü'nün memuruydu. Pilmuir'de doğup büyümüştü ve orada hâlâ dostları, düşmanları vardı. Gar-B'de neidüğü bilinen bir adamdı, Rebus için önemli olan da buydu.

Burns: "Ben prefabrike evlerden birinde doğdum," diye açıkladı. "Ben doğduktan sonra o koca blokları yapmak için prefabrik evlerin hepsini yıkmışlar. Dediklerine bakılırsa bloklar daha 'medeni'ymiş. Kahrolası mimarlarla şehir plancıları... Ölseler hata yaptıklarını kabul

etmezler." Gülümsedi. "Bir bakıma bize benziyorlar."

"Biz derken polisi mi kastediyorsunuz, Wee Free'leri◊ mi?" Burns, İskoçya Özgür Kilisesi'nin sıradan üyelerinden değildi. Pazar günleri, ikindi vakti inancını Mound'a taşır, dinleyecek birilerini bulursa cehennem ateşi ve zebaniler hakkında cafcaflı nutuklar çekerdi. Rebus da bir iki kere dinlemişti, ama Burns Festival dolayısıyla vaazlarına ara vermişti. Teneke bandolarla akortsuz gitarların arasında benim sesimin bile mücadele şansı yok, diyordu.

Yine, o tehditkâr karşılama yazısının bulunduğu duvardan geçip Gar-B'ye döndüler.

"Beni mümkün olduğu kadar yakında indirin, olur mu?"

Burns: "Elbette," dedi. Garajlardan sonraki çıkmaza geldiklerinde son anda yavaşladı, ama arabayı önce kaldırıma çarptı, sonra da çimenliğe girdi. "Araba benim değil," diye açıkladı.

Araba garajlarla bloklardan birinin yanından geçen yoldan ilerledi, gidecek yol kalmayınca durdu. Araba durduğunda, sosyal tesise ancak dört metre mesafedeydi.

Rebus: "Buradan sonrasını yürürüm," dedi.

Çatıda yatan çocuklar şimdi ayağa kalkmış, dudaklarından sarkan sigaralarla onları seyrediyordu. Yolda ve açık pencerelerde bulunan insanlar da bakıyordu. Burns Rebus'a döndü.

"Yoksa niyetiniz çaktırmadan gelmek miydi?"

"Böyle gayet iyi oldu." Arabanın kapısını açtı. "Siz arabada kalın. Bir de lastiklerden olmayalım."

Rebus sosyal tesisin ardına kadar açık kapısına doğru yürüdü. Çatıdaki çocuklar onu alışılmış bir düşmanlıkla izliyordu. Yer kâğıt uçaklarla doluydu, bazıları anlık esintilerle yeniden havalanıp konuyordu. Rebus binaya doğru yürürken yukarıdan gelen homurtuları işitti. Çatıdaki seyircileri, domuz taklidi yapıyordu.

Girişte bir antre yoktu, doğrudan salona giriliyordu. Bir ucunda yüksek basketbol potası vardı. Bazı gençler yere düşen topun çevresinde itişip kakışıyordu; ayaklar bilekleri sıyırıyor, eller kollarla saçları çekiyordu. Belli ki "temas yasağı" burada işlemiyordu. Eğreti bir sahneye, en büyüğünden radyolu bir kasetçalar koyulmuş, metal müziğin son moda şarkıları en yüksek perdeden çalınıyordu. Rebus bu müziğin doğuşuna tanık olduğunu söylemenin pek yarar getirmeye-

ceğini düşündü. Bırakın Communication Breakdown'ı, çocukların çoğu Anarchy in the UK'in dağılmasından sonra doğmuştu.

Her yaştan çocuk vardı, onun için de Peter Cave'i ayırt etmek mümkün değildi. Cayırdayan gitar sesiyle kafa sallayan genç olabilirdi. Duvar kenarında sigara içenlerden ya da basketbol topunun çevresinde itişenlerden biri de olabilirdi. Hayır, öbür tarafta, -Rebus'un ilk gelişinde gördüğü- siyah bluzlu çocuğun da içinde bulunduğu gruptan ayrılmış, Rebus'a doğru geliyordu.

"Yardım edebilir miyim?"

Peder Leary yirmili yaşlarında olduğunu söylemişti, ama henüz yirmisine basmamış gibi görünüyordu. Giysilerinin de katkısı vardı elbet, onları iyi taşıyordu. Rebus daha önce de kot pantolon giyen din adamları görmüştü; genellikle daha az rahat bir giysinin içinde daha rahat edecekmiş gibi görünürlerdi. Oysa Cave, soluk kot pantolonu ve kot gömleği, bileklerini saran deri ve metal bileklikleriyle oldukça rahattı.

Biraz zaman kazanmak isteyen Rebus: "Fazla kız yok," dedi.

Peter Cave etrafına bakındı: "Şimdilik yok. Genellikle daha fazla kız olur, ama akşam hava güzelse...

Hava güzeldi. Bahçede soğutulmuş pembe şarap içen Patience'ı bırakıp gelmişti. Zor bırakmıştı. İlk bakışta Cave'le ilgili olumsuz bir izlenim edinmedi. Delikanlı temiz yüzlü, parlak gözlü, üstelik aklı başında görünüyordu. Saçı uzundu ama hiç de dağınık değildi; dürüst bir yüzü, çenesinde derin bir gamzesi vardı.

Cave, "Özür dilerim," dedi. "Adım Peter Cave, Gençlik Kulübü'nü yönetiyorum. Elini uzatırken bileklikleri kaydı; Rebus elini tutup gülümsedi. Cave kim olduğunu öğrenmek istiyordu, bu da makul bir istekti.

"Dedektif Müfettiş Rebus."

Cave başını salladı. "Davey daha önce bir polisin uğradığını söylemişti. Ben üniformalı bir memurdan söz ediyor sandım. Mesele nedir, Müfettiş?"

"Mesele yok, Mr. Cave."

Kaşları çatık bir seyirci grubu iki erkeğin çevresinde toplanmıştı. Rebus endişeli değildi. Henüz değildi.

"Bana Peter deyin."

"Mr. Cave." Rebus dudaklarını yaladı. "Burada işler nasıl gidiyor?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Basit bir soruydu efendim. Siz bu Kulübü açtığınızdan beri Pilmuir'in suç oranında pek azalma olmadı da..."

Cave bunu duyunca diklendi: "Hiç çete savaşı olmadı."

Rebus kabul etti. "Ama ev soygunları, saldırılar... Hâlâ çocuk parkına atılmış şırıngalarla sprey kutuları bulunuyor."

"Sprey kutuları sizin olsun."

Rebus yeni gelenin kim olduğunu görmek için döndü. Çıplak tenine kot ceket giyen çocuktu.

Rebus, "Merhaba Davey," dedi. Çevrelerindeki halka kot ceketin geçmesi için aralanmıştı.

Genç parmağını uzattı: "Yanlış hatırlamıyorsam adımı öğrenmek istemiyorsun demiştim."

"Birileri gelip bir şeyler söyleyince kulağımı tıkayamam ki, Davey."

Burns: "Davey Soutar," diye ekledi. Kollarını kavuşturmuş kapıda duruyordu, eğleniyormuş gibi görünüyordu. Eğlenmiyordu elbette, ama öyle görünmesi gerekiyordu.

Rebus: "Davey Soutar," diye tekrarladı.

Soutar yumruklarını sıkmıştı. Peter Cave araya girmeye çalıştı. "Hayır, rica ederim. Aranızda bir sorun mu var, Müfettiş?"

"Siz ne dersiniz Mr. Cave?" Etrafına bakındı. "Doğrusu isterseniz, bu çete yuvası bizi biraz tedirgin ediyor."

Cave'in yanakları bir anda renklendi. "Burası Gençlik Merkezi."

Rebus şimdi tavanı inceliyordu. Artık basketbol oynayan yoktu. Müzik kapatılmıştı. "Madem öyle diyorsunuz efendim..."

"Bakın, buraya baskın yapar gibi geldiniz..."

"Ben olsam öyle demezdim, Mr. Cave. Ziyarete geldim. Bela aramıyorum. Davey'i yumruklarını açmaya ikna edebilirseniz, belki sizinle dışarı çıkıp biraz konuşuruz." Çevrelerindeki halkaya baktı. "Ben ucuz koltuklara oynayacak adam değilim."

Cave önce Rebus'a, sonra Soutar'a baktı. Hafifçe başını salladı, yüzündeki öfke silinmişti. Sonunda Soutar ellerini aşağı bıraktı. Bunun için çaba harcadığı belliydi. Burns boş yere gövde gösterisi yapmamıştı.

Rebus: "Şimdi oldu," dedi. "Buyurun Mr. Cave, sizinle biraz yürüyelim."

Oyun alanını geçtiler. Burns devriye arabasını çevirmiş, onları izleyebileceği bir yere getirmişti. Bazı çocuklar sosyal tesisin arkasından ve çatısından seyrediyordu, ama hiçbiri daha fazla yaklaşmıyordu.

"İnanın anlamıyorum, Müfettiş..."

"Burada iyi bir iş yaptığınızı mı düşünüyorsunuz, efendim?"

Cave cevap vermeden önce düşündü. "Evet, öyle düşünüyorum."

"Sizce deney başarılı oldu mu?"

"Başarının şimdilik sınırlı olduğu söylenebilir, ama evet, oldu." Ellerini arkasında kavuşturmuş, başı hafif eğikti. Sanki hayatta hiçbir kaygısı yokmuş gibi duruyordu.

"Pişman olduğunuz bir şey yok mu?"

"Yok."

"Çok tuhaf."

"Neden?"

"Kiliseniz aynı kanıda değil."

Cave olduğu yerde durdu. "Mesele bu muydu? Conor'un cemaatindensiniz, değil mi? Sizi buraya o gönderdi. Neydi o laf... Gözdağı vermeniz için gönderdi, öyle mi?"

"Yok öyle bir şey."

"Adam paranoyak. Beni buraya o gönderdi. Şimdi aniden burayı terk etmem gerektiğine karar verdi, o istiyor diye gitmeye mecbur olduğumu söylüyor. İstediği zaman istediği şeyi yaptırmaya alışmış tabii. Ben yine de kalmaya karar verdim. Burası hoşuma gidiyor. Korktuğu bu mu? Yapabileceği fazla bir şey yok, değil mi? Benim gördüğüm kadarıyla, Kulüpten biri yasaları ihlal etmiyorsa, sizin de yapabileceğiniz fazla bir şey yok, Müfettiş." Cave'in yüzü kızarmış, ellerini hareket ettirebilmek için arkadan öne çekmişti."

"O çocuklar yasaları her gün ihlal ediyor."

"Durun bir da..."

"Hayır, önce beni dinleyin. Pekâlâ, Katoliklerle Protestanları bir araya getirdiniz, ama bir düşünün bakalım, neden bu kadar uysal davrandılar? Bu iki grup bölünmezse birleşir, dahası bir amaç uğruna birleşir. Değişmediler fakat şimdi daha güçlü oldular. Bunu görebilmeniz gerekir."

"Ben öyle bir şey görmüyorum. İnsanlar değişir, Müfettiş."

Rebus meslek hayatı boyunca bu cümleyi defalarca duymuştu. İçini çekip ayakkabısının burnuyla yeri eşeledi.

"İnanmıyor musunuz?"

"Dürüst olmak gerekirse, bu bölgenin suç istatistikleri benim görüşümü destekliyor. Şu anda bir tür ateşkesle karşı karşıyayız. Bu da işlerine geliyor, çünkü ateşkes devam ettiği sürece aralarında kalan bölgeyi parselliyorlar. Onları tehdit eden olursa misliyle karşılık verebilirler... Hatta çatışmaya bile girebilirler. Uzun sürmeyecek, tekrar bölünüp kendi çetelerinin bölgesine çekildiklerinde kan dökülecek, başka yolu yok. Çünkü bu sefer kaybedecekleri daha çok şey olacak. Söyleyin, bu akşam kulübünüzde kaç Katolik vardı?"

Cave cevap vermedi, hızla başını sallıyordu. "Size acıyorum, inanın acıyorum. İçinize işlemiş şüpheciliğin kokusunu alabiliyorum. Ne yazık ki söylediklerinizin tek kelimesine bile inanmadım."

"Öyleyse ben ne kadar şüpheciysem, siz de o kadar safsınız. Bu da sizi kullandıkları anlamına gelir. Böylesi sizin için daha iyi olur, çünkü hiç değilse kandırıldığınızı söyleyerek sorumluluk almaktan kurtulabilirsiniz."

Cave'in yanakları yine kızarmıştı. "Bu ne cüret!" Sonra Rebus'un karnına sert bir yumruk attı. Rebus profesyonellerden de yumruk yemişti, ama bu sefer hazırlıksız yakalandı ve bir an için iki büklüm, soluğunu toparlamaya çalıştı. Midesi alev alev yanıyordu, ama viski yanığı gibi değildi. Uzaktan gelen sevinç çığlıklarını duyuyordu. Sosyal tesisin çatısında minik siluetler hoplayıp zıplıyordu. Rebus, bu arada bir ikisinin düşeceğini umdu. Sonra tekrar doğruldu.

"Çocuklara böyle mi örnek oluyorsunuz, Mr. Cave?"

Sonra Cave'in çenesine okkalı bir yumruk oturttu. Delikanlı geriye doğru sendeledi, neredeyse düşüyordu.

Bu sefer sosyal tesiste daha büyük bir gümbürtü koptu. Gar-B gençliği birer ikişer çatıdan atlıyor, kendisine doğru koşmaya başlıyordu. Burns arabayı çalıştırmış, sarsıla sarsıla futbol sahasından geçerek ilerliyordu. Otomobil, koşan çocukları ucu ucuna geçti. Boş bir kola kutusu ön camından sekip kayboldu. Burns, Rebus'a yaklaştığında sert bir fren yaptı. Rebus atılıp kapıyı açtı, diziyle dirseğini sıyırtarak içeri atladı. Sonra araba hızla hareket etti ve yola çıktı.

Burns, dikiz aynasından geriye bakarken: "Pek de o kadar kötü

gitmedi," dedi. Rebus hâlâ nefes nefese, dirseğini kontrol ediyordu.

"Davey Soutar'ın adını nereden biliyordunuz?"

Burns kısaca: "Manyağın tekidir," dedi. "Bu tür şeylerden haberdar olmaya çalışıyorum."

Rebus, gömleğinin kolunu aşağı indirirken hızla nefes verdi. Kendi kendine: "Asla bir rahibe kıyak yapma," dedi.

Burns: "Bunu aklımda tutacağım, efendim," dedi.

YEDİNCİ BÖLÜM

Ertesi sabah, Rebus bir şarküteriden aldığı kafeinsiz kahve ve tam buğday ekmeğine yapılmış ton balıklı sandviçle Cinayet Ofisi'ne girdi. Masasına oturup karton bardağın kapağını kaldırdı. Göz ucuyla, dünden beri masasında birikmiş yeni evrak yığınını görebiliyordu, ama beş dakikalığına görmezlikten gelebilirdi.

Kurbanın parmak izleri Billy Cunningham'ın odasından alınan izlere uymuştu. Yani cesedin artık bir adı vardı, ama onun dışında pek fazla bilgi yoktu. Murdock'la Millie'nin ifadesi alınmıştı, Postane de personel dosyasını bulmaya çalışıyordu. Bugün Billy'nin odası tekrar aranacaktı. Henüz kim olduğunu tam anlamıyla bilmiyorlardı. Nereden geldiği ya da ana babasının kim olduğu hakkında hâlâ hiçbir bilgi yoktu. Bilmedikleri çok şey vardı.

Aslında deneyimleri Rebus'a, bir cinayet soruşturmasında her zaman her şeyi bilmek gerekmediğini öğretmişti.

Başmüfettiş Lauderdale arkasında dikiliyordu. Rebus fark etti, çünkü Lauderdale'in kendine özgü bir kokusu vardı. Herkes ayırt edemezdi, ama Rebus edebiliyordu. Sanki, nahoş bir kokuyu örtbas etmek için banyodan sonra sürülmüş talk pudrası gibi bir kokuydu. Sonra bir klik ve Lauderdale'in tıraş makinesinin vızıltısı duyuldu. Rebus sesi duyunca doğruldu.

Lauderdale: "Patron seni görmek istiyor," dedi. "Kahvaltın biraz beklesin."

Rebus sandviçine uzun uzun baktı.

"Biraz beklesin dedim."

Rebus başını salladı. "Gelirken size bir kupa kahve getireyim mi, efendim?"

Kendi kahvesini eline aldı, Irgat Watson'ın kapısında bir an durup bir yudum alırken içeriyi dinledi. İçeride, biri genizden gelen sesler vardı. Rebus kapıyı vurup girdi. Dedektif Başmüfettiş Kilpatrick Irgat'ın karşısında oturuyordu.

Başkomiser: "Günaydın John," dedi. "Kahve?"

Rebus bardağını kaldırdı. "Benim var, efendim."

"Peki, otur bakalım."

Kilpatrick'in yanına oturdu. "Günaydın efendim."

"Günaydın John." Kilpatrick'in elinde bir kupa vardı, ama içmiyordu. Bu arada Irgat, kendi kahve makinesinden kendi kupasına kahve doldurdu.

Nihayet otururken: "Pekâlâ John," dedi. "Konunun özeti şu: Seni geçici görevle Dedektif Başmüfettiş Kilpatrick'in bölümüne gönderiyoruz." Watson büyük bir yudum kahve alırken ağzının kenarına bulaştırdı. Rebus Kilpatrick'e baktı, o da onaylayarak cevap verdi.

"Bizimle Fettes'te çalışacaksın, ama bu cinayet soruşturmasında gözümüz, kulağımız olacaksın. İrtibat Memuru diyelim. Yani zamanın büyük bölümünü yine burada, St. Leonard'da geçireceksin."

"İyi de, neden?"

"Bak Müfettiş, bu cinayet Ağır Suç Birimi'nin yetki alanına girebilir."

"Evet efendim, ama neden özellikle beni seçtiniz?"

"Askerlik yapmışsın. 60'ların sonunda Ulster'da görev yaptığını öğrendim."

Rebus: "Çeyrek yüzyıl önceydi," diye itiraz edecek oldu. Sonraki ömrünün tamamını unutmaya çalışarak geçirmişti.

"Her neyse. Bu olayda paramiliter unsurların varlığını sen fark ettin. Dediğin gibi, kullanılan silah, market soymakta kullanılan sıradan tabancalardan değil. Teröristlerin kullandığı türden bir toplu tabanca. Son zamanlarda Birleşik Krallığa çok fazla silah sokuluyor. Belki bu cinayet, onlarla bağlantı kurmamızı sağlar."

"Bir dakika, siz cinayetle değil, silahla ilgilendiğinizi söylüyorsunuz."

"Fettes'teki harekât odasını gördüğün zaman beni daha iyi anlayacaksın. Buradaki işim..." Saatine baktı. "Yirmi dakika sonra biter. Sen de bu arada sevdiklerine veda edersin." Gülümsedi.

Rebus başıyla onayladı. Kahvesine dokunmamıştı. Soğuyan kahvenin yüzeyinde yağ birikintileri oluşmuştu. Ayağa kalkarken: "Peki efendim," dedi.

Cinayet Ofisi'ne döndüğünde hâlâ biraz şaşkındı. Bir dedektif, iki dedektife fıkra anlatıyordu. Fıkranın konusu parası olmayan bir kalamar, ödenemeyen bir lokanta hesabı ve mutfakta bulaşık yıkayan bir adamdı. Mutfaktaki adamın adı Hans'tı.

Rebus SCS'ye, bazılarının deyişiyle "İtler Tugayı"na gidiyordu. Masasına oturdu. Bir şeyin eksik olduğunu fark etmesi bir dakika sürdü.

"Sandviçimi hangi serseri yedi?"

Odaya göz gezdirirken fıkranın beklenmedik bir anda bittiğini fark etti, ama kimse onunla ilgilenmiyordu. İçeridekiler havayı değiştirmek için birbirlerine işaret veriyordu sanki. Lauderdale, Rebus'un masasına geldi. Elinde bir faks vardı.

Rebus: "Bu ne?" diye sordu.

"Glasgow Billy Cunningham'ın annesini bulmuş."

"İyi. Buraya mı geliyor?"

Lauderdale dalgın dalgın başını salladı. "Resmi kimlik tespitinde bulunacak."

"Babası yok muymuş?"

"Annesiyle babası yıllar önce ayrılmış. Billy daha bebekmiş. Ama annesi adını vermiş. Faksı Rebus'a uzattı. "Morris Cafferty."

"Ne?" Rebus açlığını bir anda unuttu.

"Morris Gerald Cafferty."

Rebus faksı okudu. "Doğru olmadığını söyleyin. Belki Glasgow şaka yapıyordur." Lauderdale başını sallıyordu.

"Şaka değil," dedi.

Koca Ger Cafferty hapisteydi. Aylar önce girmişti ve uzun yıllar orada kalacaktı. Tehlikeli bir adamdı, bir koruma çetesinin başındaydı; haraç keser, adam vururdu. Sadece iki cinayet olayından hüküm giymişti, ama başka cinayetler de işlemişti. Rebus işlediğini biliyordu.

"Sizce biri ona mı mesaj gönderiyordu?" diye sordu.

Lauderdale omuz silkti. "Bu durum soruşturmanın yönünü biraz değiştirecek elbette. Mrs. Cunningham'a bakılırsa, Billy büyürken babası sürekli takip etmiş, bütün ihtiyaçlarını karşılamış. Hâlâ ara sıra annesine para gönderiyormuş."

"Peki Billy babasının kim olduğunu biliyor muymuş?"

"Mrs. Cunningham'a bakılırsa bilmiyormuş."

"Başka bilen var mıymış?"

Lauderdale tekrar omuz silkti: "Bakalım Cafferty'e kim haber verecek."

"Telefonla haber verseler daha iyi olur. Onunla aynı odada bulunmak istemezdim."

Lauderdale: "Neyse ki takım elbisemi dolapta bırakmıştım," dedi. "Yeni bir basın toplantısı yapmak gerekecek."

"Önce Başkomisere söylemek daha iyi olmaz mı?"

Lauderdale kendine geldi. "Elbette." Aramak için Rebus'un masasındaki telefona uzandı. "Bu arada, seni niye görmek istemiş?"

Rebus: "Önemli bir şey değil," dedi. Şu anda gerçekten de öyle hissediyordu.

Arabada giderken Kilpatrick'e: "Belki bu durum işleri değiştirir," diye ısrar etti. Arkada oturmuşlardı, bir şoför onları en yavaş yoldan Fettes'e götürüyordu. Rebus'un kullandığı ara sokaklara, kestirmelere, polisin ya da trafik ışıklarının yavaşlatmadığı süratli yollara girmek yerine, anayollardan ayrılmıyordu. Kilpatrick: "Belki," dedi. "Göreceğiz."

Rebus Kilpatrick'e, Koca Ger Cafferty hakkında her şeyi anlatmıştı. "Demek istediğim," diye devam etti. "Bir çete hesaplaşmasıysa paramiliter gruplarla ilgisi olamaz, değil mi? Yani size yardımım dokunmaz."

Kilpatrick gülümsedi. "Neyin var John? Çoğu polis SCS'de çalışmak için sağ kolunu verir."

"Evet efendim."

"Sen onlardan değilsin."

"Sağ kolumla aramızda duygusal bir bağ var efendim. Bazen çok işe yarıyor." Rebus pencereden dışarı baktı. "Asıl mesele şu: Daha önce de geçici görevle bir yerlere gönderildim, hiç hoşuma gitmedi."

"Londra'dan mı bahsediyorsun? Başkomiser her şeyi anlattı."

Rebus yavaşça: "Her şeyi anlatmış olamaz efendim," dedi. Queensferry Yolu'na döndüler. Patience'ın dairesi bir dakikalık mesafedeydi.

Kilpatrick sert bir sesle: "Bana katlanmaya çalış," dedi. "Ne de olsa şu Cafferty denen serseri konusunda da uzmansın. Senin gibi bir adamı kullanmazsam aptallık etmiş olurum."

"Peki efendim."

Konuyu orada kapattılar, Edinburgh Emniyet Müdürlüğü binasının bulunduğu Fettes Caddesi'ne girerken hiç konuşmadılar. Uzun yolun sonunda onları, şehrin en seçkin eğitim kurumlarından biri olan Fettes Okulu'nun sivri kulelerinden oluşan güzel bir manzara karşıladı. Rebus, gösterişli okul binasının mı, yoksa alçak, kişiliksiz bir bina olan Emniyet Müdürlüğü'nün mü daha çirkin olduğuna karar veremedi. Böylesine zevkten uzak ve süslü bir bina yerine, daha kapsamlı bir okul yapılabilirdi, diye düşünüyordu. Rebus'un gördüğü binalar arasında hayal gücünden en yoksun olanlardan biriydi. Belki de amacını böyle dışa vuruyordu.

İskoç Ağır Suç Birimi'nin Edinburgh'daki harekâtı, Olay Yeri İnceleme Ekibi'yle paylaştığı beşinci katın sıkışık bir odasından yürütülüyordu. Üst kat adli tıp uzmanlarıyla polis fotoğrafçılarına aitti. İki kat arasında yoğun bir alışveriş vardı.

Ağır Suç Birimi'nin merkez binası Glasgow'da, Stuart Caddesi'nde; şubeleriyse Stonehaven ve Dunfermline'daydı. Dunfermline'daki, teknik destek ekibinin merkeziydi. Toplam seksen iki polise ek olarak on ya da on beş sivil personeli vardı.

Kilpatrick: "Kendi izleme ve uyuşturucu ekiplerimiz var," diye ekledi. "İskoçya'nın sekiz emniyet teşkilatından da personel kaydırabiliyoruz." Rebus'a SCS bürosunu gezdirirken anlatmayı sürdürdü. Birkaç kişi işinden başını kaldırıp baktı, ama çoğu hiç ilgilenmedi. İlgilenen iki kişiden biri kel, diğeri de çilli komşusuydu. Bakışlarında hoşnutluktan çok, merak vardı.

Rebus ve Kilpatrick, bir duvar haritasının önünde duran, fazlasıyla iri bir adama doğru yürüyordu. Harita İngiliz adalarıyla, Rusya'ya kadar uzanan Kuzey Avrupa anakarasını gösteriyordu. Bazı denizyolları dar, uzun, terzilerin kullandığı malzemeleri andıran kırmızı şeritlerle işaretlenmişti. Oysa iri adam kurdelelerle, farbalalarla uğraşacak birine benzemiyordu. Haritadaki limanlar siyah kalemle daire içine alınmıştı. Yollardan biri İskoçya'nın doğu kıyısında sona eriyordu. Adam dönüp onlara bakmamıştı.

Kilpatrick, "Müfettiş John Rebus," dedi. "Bu Müfettiş Ken Smylie.◊ Hiç gülümsemez, onun için zahmet edip adıyla ilgili şaka yapma. Fazla konuşmaz, ama sürekli düşünür. Üstelik Fife'lıdır, yani dikkat et. Fife'lılar hakkında neler söylediklerini bilirsin."

Rebus: "Ben de Fife'lıyım," dedi. Smylie, Rebus'un elini sıkmak için arkasına dönmüştü. Boyu bir seksen beş, bir doksan civarındaydı, boyuyla kilosu birleşince ortaya cüsseli bir adam çıkmıştı. Cüsse kas ve yağ karışımdan oluşuyordu, ama çoğunluğu kastı. Rebus adamın her gün spor yaptığına bahse girebilirdi. Rebus'tan birkaç yaş gençti, kısa kesilmiş gür, sarı saçları ve daha koyu bir bıyığı vardı. İlk bakışta ırgat ya da çiftçi sanabilirdiniz. Borders'da muhtemelen rugbi oynamıştı.

Kilpatrick, Smylie'ye: "Ken," dedi. "John'a etrafı göster. Bir süre bizimle çalışacak. Eski asker, Ulster'da görev yapmış." Kilpatrick göz kırptı. "İyi adamdır." Ken Smylie değer biçer gibi Rebus'u süzdü, Rebus biraz doğrulup göğsünü şişirdi. Smylie'yi neden etkilemeye çalıştığını bilmiyordu, ama onun gibi bir düşmanı olsun istemeyeceğini biliyordu. Smylie hafifçe başını sallarken Kilpatrick'e baktı, Rebus o bakışın ne anlama geldiğini anlamadı.

Kilpatrick, Smylie'nin koluna dokundu. "Sizi yalnız bırakayım." Dönüp başka bir memura seslendi: "Jim, arayan oldu mu?" Sonra yanlarından uzaklaştı.

Rebus haritaya döndü: "Feribot seferleri mi?"

"Doğu kıyısından kalkan feribot seferi yok."

"İskandinavya'ya gidenler var."

"Bu, o değil." Haklı olabilirdi. Rebus bir daha denemeye karar verdi.

"Tekneler mi?"

"Evet, tekneler. Öyle tahmin ediyoruz." Rebus davudi bir ses bekliyordu, oysa duyduğu ses, ergenlik çağında çatlaması yarım kalmış gibi inceydi. Belki de fazla konuşmamasının sebebi sesiydi.

"Demek teknelerle ilgileniyorsunuz?"

"Sadece kaçak mal getirenlerle."

Rebus başıyla onayladı. "Silah?"

"Silah da olabilir." Bazı Doğu Avrupa limanlarını gösterdi. "Bak, son zamanlarda buralar çok karışık, onun için de Rusya'ya yığınla silah girip çıkıyor. Ordunu küçülttüğün zaman artanlar ortalığa düşer. Ülkenin ekonomik durumu o kadar kötüyse, halk para için her şeyi yapacak hale gelir."

"Yani silahları çalıp satıyorlar mı?"

"Belki de çalmaları gerekmiyor. Ordudan ayrılan askerlerin çoğu silahını bırakmadı. Dahası, bırakanların silahlarını da hatıra diye aldı. Afganistan'dan, oralardan kalan silahlar... Gel, otur şöyle."

Smylie'nin masasına oturdular, Smylie kalıptan çıkma plastik iskemlenin her yanından taşıyordu. Çekmeceden birtakım fotoğraflar çıkardı. Fotoğraflarda makineli tüfekler, roketatarlar, elbombaları, füzeler, zırh delen mermiler, neredeyse koca bir mühimmat deposu vardı.

"Bu, ele geçirdiğimiz silahların sadece bir kısmı. Çoğu kıta Avrupa'sında, özellikle de Hollanda, Almanya ve Fransa'da. Bir kısmı elbette Kuzey İrlanda'da, bir kısmı da İngiltere ve İskoçya'da." Parmağıyla bir hücum tüfeğinin resmine işaret etti. "Bu AK-47 Hillhead'de bir banka soygununda kullanılmıştı. Profesör Kalaşnikof'un son günlerde seyyar satıcılığa başladığını duymuşsundur. Hayat zor, onun için dünyanın her yanındaki silah fuarlarına gidip malının reklamını yapıyor. Bu mesela." Smylie başka bir fotoğraf aldı. "Daha yeni bir model, AK-74. Şarjörü plastikten yapılmış. Aslında 74-S diye bildiğimiz model; hâlâ pazarda pek sık görülmüyor. Bu arada motosikletli çeteler sayesinde mallar Avrupa'nın her yanına dağılıyor."

"Cehennem Melekleri mi?"

Smylie başıyla onayladı. "Bazıları dövmeli gırtlaklarına kadar işin içinde, üstelik servet kazanıyorlar, ama başka problemler var. Doğrudan Birleşik Krallık topraklarına sokulan mallar da var. Silahlı Kuvvetler de Falkland Adaları'ndan, Kuveyt'ten hatıra eşyası getirdi. Kalaşnikoflar, aklına ne gelirse... Herkes aranmıyor, onun için de her türlü malı içeri sokuyorlar. Daha sonra ya satıyorlar, ya da çalınıyor. Sahiplerinin hırsızlığı polise bildirecek hali yok elbette."

Smylie durdu, yutkundu; belki de ne kadar çok konuştuğunu fark etmişti.

Rebus: "Konuşmayı pek sevmediğini sanmıştım," dedi.

"Bazen kendimi kaybediyorum."

Rebus sedyesini taşıyanlardan biri olmak istemezdi. Smylie fotoğrafları toplamaya başladı.

"Genel tablo bu," dedi. Daha önce sokulan mallar için yapabileceğimiz bir şey yok, şimdi İnterpol'ün de yardımıyla kaçakçılığı önlemeye çalışıyoruz.

"İskoçya'nın bu trafiğin hedefi olduğunu söylemiyorsun, değil mi?"

"Burası sadece bir geçit. Bizim kıyılarımızdan girip Kuzey İrlanda'ya götürüyorlar."

"IRA'ya mı?"

"Parayı kim veriyorsa ona. Şimdilik Protestanların ilgi gösterdiğini düşünüyoruz, ama sebebini bilmiyoruz."

"Elinizde ne kadar kanıt var?"

"Fazla değil."

Rebus düşünüyordu. Kilpatrick sessiz kalmıştı, ama başından beri cinayete paramiliter unsurların karıştığına inanmıştı, çünkü bu ihtimal buradaki bilgilerle örtüşüyordu.

Smylie, "Cinayetin altılı olduğunu söyleyen sen miydin?" diye sordu. Rebus başıyla onayladı. "Haklı olabilirsin. Altılıysa, kurban mutlaka bu pisliğe bulaşmıştır."

"Ya da tesadüfen içine düşmüştür."

"Genellikle bilmeden düşmezler."

"Bir şey daha var. Kurbanın babası, bizim bölgenin tanınmış gangsterlerinden Koca Ger Cafferty."

"Bir süre önce içeri atmışsınız."

"Her şeyden haberin var."

Smylie: "Öyle," dedi. "Cafferty'nin varlığı olaya belirli bir simetri katıyor, değil mi?" Çevik bir hareketle iskemlesinden kalktı. "Hadi gel, önce turu tamamlayalım."

Görecek fazla bir şey yoktu. Rebus'u meslektaşlarına tanıttı. Hiçbiri Süpermen'e benzemiyordu, ama hiçbiriyle, onların seçtiği şartlarda dövüşmezdiniz. Hepsi feleğin çemberinden birkaç defa geçmiş gibi görünüyordu.

Adamlardan biri, Dedektif Komiser Muavini Claverhouse bir istisnaydı. Sırık gibi uzun, ağır hareket eden, gözlerinin altı çökmüş bir adamdı.

Smylie: "Görünüşü seni yanıltmasın," dedi. "Ona boş yere 'Kanlı Claverhouse' demiyoruz."

Claverhouse'un yüzüne bir gülücük yerleştirmesi uzun sürdü. Fazla ağırkanlı olduğundan değil, her şeyi uzun uzun düşündükten sonra yaptığı için böyleydi. O masasında oturuyor, Rebus'la Smylie de

önünde duruyordu. Parmakları kırmızı, karton bir dosyanın üzerindeydi. Dosya kapalıydı, ama kapaktaki KALKAN yazısı görünüyordu. Rebus aynı sözcüğü Smylie'nin masasında duran başka bir dosyanın kapağında da görmüştü.

"Kalkan ne?" diye sordu.

Cevabı Claverhouse verdi. "Sık sık kulağımıza çalınan bir isim. Belki bir çete, belki İrlanda'yla bağlantılı bir çete."

Smylie hemen müdahale etti: "Ama şimdilik sadece bir isim."

Kalkan sözcüğü Rebus'a yabancı gelmedi. Daha doğrusu, yabancı gelmemesi gerektiğini biliyordu. Claverhouse'un masasından uzaklaşırken, Claverhouse'u, kısık sesle Smylie'ye bir şey söylerken yakaladı.

"Ona ihtiyacımız yok."

Duyduğunu belli etmedi. Dışarıdan biri getirildiği zaman herkesin rahatsız olduğunu iyi bilirdi. Kel adam Dedektif Komiser Muavini Blackwood ve çilli arkadaşı Dedektif Polis Memuru Ormiston'la tanıştırıldığı zaman da pek memnun olmadı.

Onu, tüyleri arasına giren yeni bir pireyi karşılayan köpekler gibi karşılıyorlardı. Rebus oyalanmadı; odanın başka bir köşesinde kendisi için hazırlanmış küçük, boş bir masayla dolaptan çıkarılmış tozlu bir iskemle vardı. İskemlenin bacakları tamdı, ama Rebus mesajı anladı: Ona rahat edeceği bir çalışma ortamı hazırlamak için zahmete girmemişlerdi. Masayla iskemleye şöyle bir baktı, sonra bir bahaneyle çıktı. Koridorda birkaç kere derin derin soluk aldı, sonra birkaç kat aşağı indi. Fettes'te bir tek arkadaşı vardı, onu ziyaret etmemek için bir sebep görmüyordu.

Dedektif Müfettiş Gill Templer'ın bürosunda başka biri vardı. Kapıdaki isim levhası öyle diyordu. Adı Dedektif Müfettiş Murchie'ydi, o da irtibat memuruydu. Rebus kapıyı vurdu.

"Girin!"

Kendini okul müdürünün odasına giriyormuş gibi hissetti. Dedektif Müfettiş genç bir kadındı, en azından yüzü gençti. Bu gerçeği belli etmemek için kararlı bir çaba içindeydi.

"Evet?"

"Dedektif Müfettiş Templer'a bakmıştım."

Murchie kalemini bıraktı, yarım camlı gözlüğünü aşağı kaydırdı.

Boynundaki bağın ucunda asılı kaldı. "O tayin oldu," dedi. "Galiba, Dunfermline'a."

"Dunfermline mı? Ne yapıyor orada?"

"Bildiğim kadarıyla tecavüzle cinsel saldırılara bakıyor. Müfettiş Templer'la işiniz mi vardı?"

"Hayır, sadece... Buradan geçiyordum... Her neyse." Odadan çıktı.

Dedektif Müfettiş Murchie dudak büktü, gözlüğünü tekrar taktı. Rebus kendini daha da kötü hissederek beşinci kata döndü.

Günün kalan kısmını bir şey olmasını bekleyerek geçirdi. Hiçbir şey olmadı. Herkes, Smylie bile ondan uzak duruyordu. Sonra Smylie'nin masasındaki telefon çaldı, kendisini arıyorlardı.

Smylie, ahizeyi uzatırken "Başmüfettiş Lauderdale," dedi.

"Alo?"

"Seni avlamışlar diye duydum."

"Öyle sayılır efendim."

"İyi, söyle onlara, bu sefer ben gelip avlayacağım."

Rebus, sazan mıyım ben, diye düşündü. "Hâlâ soruşturma ekibindeyim efendim."

"Evet, o kadarını biliyorum. Başkomiser durumu anlattı." Durakladı. "Cafferty'le konuşmanı istiyoruz."

"O benimle konuşmaz."

"Bizce konuşacak."

"Billy'den haberi var mı?"

"Evet, haberi olmuş."

"Şimdi de kum torbası niyetine kullanabileceği birini mi istiyor?" Lauderdale bu soruya cevap vermedi. "Onunla konuşmanın ne yararı olabilir?"

"Ben de bilmiyorum."

"Öyleyse boş yere zahmet etmeyelim."

"Kendisi ısrar ediyor. CID'den biriyle konuşmak istemiş, ama herhangi bir memuru kabul etmiyor. Seninle konuşmak istediğini söylemiş." Bir an sessiz kaldılar. "John, bir şey söylemeyecek misin?"

"Evet efendim. Bugün çok tuhaf bir gündü." Saatine baktı. "Üstelik saat daha bir bile değil."

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Koca Ger Cafferty iyi görünüyordu.

Formunu korumuş, yağlanmamıştı; adımları kararlıydı. Üstünde göğsünü ve dümdüz karnını saran beyaz bir fanila, soluk bir iş pantolonu ve yeni görünen spor ayakkabıları vardı. Ziyaret odasına, sanki ziyaretçi kendisi, mahkûm da Rebus'muş gibi girdi. Arkasında duran gardiyanın maaşa bağlanmış bir dalkavuk olduğu belliydi, her an çıkmaya hazır bekliyordu. Cafferty Rebus'un elini biraz fazla sert sıktı, ama koparmaya niyeti yoktu. Henüz yoktu.

"Çöpten Adam."

"Merhaba Cafferty." Ayakları yere vidalanmış plastik masada karşılıklı oturdular. Onun dışında, Barlinnie Cezaevi'nde, geçmişten gelen şöhretiyle tavizsiz, ama kendini yenilemeyi başarmış bir hapishanede olduklarını gösteren çok az şey vardı. Ziyaret odası temiz ve beyazdı, duvarlarını kamu güvenliğiyle ilgili birkaç afiş süslüyordu. Alüminyumdan uyduruk bir kül tablası vardı, ama "Sigara İçilmez" levhası da duvarda asılıydı. Masanın üstünde, kenarlara bırakılmış sigaralardan kalma birkaç yanık izi göze batıyordu.

"Demek seni gönderdiler, Çöpten Adam?" Rebus'un gelişi Cafferty'i eğlendirmişti. Kendi lakabını Rebus'a seslenmek için kullanırsa Rebus'u sinirlendireceğini biliyordu.

"Oğluna üzüldüm."

Cafferty artık eğlenmiyordu. "İşkence yaptıkları doğru mu?"

"Sayılır."

"Sayılır mı?" Cafferty'nin sesi yükselmişti. "İşkence işkencedir!"

"Sen benden iyi bilirsin."

Cafferty'nin gözleri öfkeyle parladı. Hızlı, sesli nefes alıyordu.

Ayağa kalktı.

"Buradan pek bir şikâyetim yok. Artık mahkûmlara bazı özgürlükler tanıyorlar. Burada, özgürlüğün de diğer şeyler gibi satın alınabileceğini öğrendim." Gardiyanın yanında durdu. "Öyle değil mi, Mr. Petrie?"

Petrie akıllıydı, cevap vermedi.

Cafferty: "Beni dışarıda bekle," diye buyurdu. Rebus Petrie'nin çıkışını izledi. Cafferty ona baktı, keyifsiz sırıttı.

"Güzel," dedi, "baş başa kaldık." Sonra karnını ovmaya başladı.

"Ne istiyorsun Cafferty?"

"Midem beni rahat bırakmıyor. Ne mi istiyorum, Çöpten Adam? Söyleyeyim." Şimdi Rebus'un tepesinde ayaktaydı; eğildi, elleriyle Rebus'un omuzlarına bastırdı. "O alçağın bulunmasını istiyorum." Rebus gözünü, Cafferty'nin dişlerine diktiğini fark etti. "Bak, kimsenin aileme bulaşmasına izin veremem. Şanım iki paralık olur. Böyle bir hareket kimsenin yanına kalmamalı, yoksa işlerime zararı dokunur."

"Babalık içgüdülerinin bu kadar kuvvetli olduğunu bilmiyordum."

Cafferty kulak asmadı. "Adamlarım ava çıktı, anladın mı? Gözleri senin üstünde olacak. Sonuç almak istiyorum Çöpten Adam."

Rebus silkinip Cafferty'nin ağırlığından kurtuldu, ayağa kalktı. "Kurban senin oğlun diye kollarımızı kavuşturup oturacağımızı mı sanıyorsun?"

"Oturmasanız iyi edersiniz. Benim söylemeye çalıştığım da bu. İntikam, Çöpten Adam. Öyle ya da böyle intikam alacağım. Birinden alacağım."

Rebus sakin bir sesle: "Beni kullanarak alamazsın," dedi. Gözlerini Cafferty'nin gözlerine dikti ve Cafferty kollarını açıp omuz silkinceye, sonra da iskemlesine gidip oturuncaya kadar ayırmadı. Rebus ayakta kaldı.

"Sana birkaç soru sormam lazım," dedi.

"Sor bakalım."

"Oğlunla irtibatın var mıydı?"

Cafferty başını salladı. "Annesiyle irtibat halindeydim. İyi kadındır, benden daha iyisini hak ediyor. Hep öyleydi. Ona Billy için para gönderirdim, en azından Billy çocukken gönderirdim. Hâlâ ara sıra bir şeyler gönderiyorum."

"Nasıl gönderiyorsun?"

"Güvenebileceğim biriyle."

"Billy babasının kim olduğunu biliyor muydu?"

"Kesinlikle bilmiyordu. Annesinin benimle gurur duyduğu söylenemez." Yine midesini ovuşturmaya başladı.

Rebus: "İlaç almadan geçmez," dedi. "Peki, sana zarar vermek isteyen biri yapmış olabilir mi?"

Cafferty başıyla onayladı. "Bunu ben de düşündüm, Çöpten Adam. Uzun uzun düşündüm." Şimdi başını sallıyordu. "Sanmıyorum. Aslında ilk aklıma gelen buydu, ama Billy'yi annesiyle benden başka bilen yoktu."

"Ya aracı?"

"Onun bu işle bir ilgisi yok. Adamlarıma sordurttum."

Cafferty'nin bunu söyleme şekli Rebus'un omurgasında bir ürpertinin dolaşmasına yol açtı.

"İki konu daha var," dedi. "Nemo... Sence bir anlamı var mı?"

Cafferty başını salladı, ama Rebus akşam olmadan, İskoçya'nın doğu kıyısındaki it kopuk takımının bu ismi araştırmaya başlayacağını biliyordu. Belki Cafferty'nin adamları, katile kendisinden önce ulaşırdı. Rebus cesedi görmüştü. Katili biri yakalasın da, kim yakalarsa yakalasın diye düşündü. Cafferty'nin de kendisi gibi düşündüğünü tahmin ediyordu.

"İkincisi..." dedi. "Elindeki dövmede SaS harfleri vardı."

Cafferty yine başını salladı, ama bu sefer daha yavaştı. Orada bir şey vardı, biliyordu.

"Söyle Cafferty."

Cafferty söylemeyecekti.

"Ya çeteler? Herhangi bir çeteyle ilgisi var mıydı?

"Öyle bir çocuk değildi."

"Odasının duvarında Ulster'ın Kızıl Eli asılıydı."

"Benimkinde de Pirelli takvimi asılı, bu lastiklerini kullanıyorum anlamına gelmez."

Rebus kapıya doğru yürüdü. "Mağdur durumda olmak pek eğlenceli değilmiş, değil mi?"

Cafferty iskemlesinden ayağa zıpladı. "Unutma," dedi, "gözüm üstünde olacak."

"Cafferty, gorillerinden biri yanıma gelip saati bile sorarsa, onu bir hücreye tıkarım."

"Beni hücreye tıktın, Çöpten Adam. Eline ne geçti?"

Cafferty'nin gülümsemesine, insanları domuz pisliğinde boğan, gözünü kırpmadan vurup öldüren adamın, bu soğukkanlı, sinsi, fırsatçı adamın, ahlak veya vicdan nedir bilmeyen bu adamın gülümsemesine, hatta varlığına bile tahammülü kalmayan Rebus odadan çıktı.

Gardiyan Petrie, kapının önünde durmuş habire ayak değiştiriyordu. Rebus'un yüzüne bakamadı.

Rebus uzaklaşırken: "Sen hepimizin yüzkarasısın," dedi.

Hazır Glasgow'a gelmişken çocuğun annesine uğrayabilirdi, ama kadın oğlunun yüzünün üst yarısından resmi kimlik tespiti yapmak için Edinburgh'a gitmişti. Doktor Curt, alt yarısını görmemesi için ne gerekiyorsa yapacaktı. Rebus'a, Billy bir vantriloğun kuklası olsaydı, bir daha asla çalışamazdı, demişti.

John Rebus: "Sen hastasın, Doktor," diye cevap vermişti.

Bitkin ve titreyerek Edinburgh'a kadar direksiyon salladı. Cafferty üzerinde böyle bir etki bırakıyordu. O adamla bir daha yüz yüze gelmek zorunda kalacağını hiç düşünmemişti. En azından ikisinin de emeklilik çağı gelinceye kadar karşılaşmayı beklemiyordu. Cafferty, Barlinnie'ye geldiği gün Rebus'a bir kart atmıştı, ama kart önce Siobhan Clarke'ın eline geçmiş, o da görmek isteyip istemediğini sormuştu.

Rebus, kadın polise "Yırt at," demişti. Kartta yazılı mesajın ne olduğunu hâlâ bilmiyordu.

Döndüğünde Siobhan Clarke Cinayet Ofisi'nden ayrılmamıştı.

Kıza: "Fazla çalışıyorsun," dedi.

"Fazla mesai yapmaya bayılıyorum. Ayrıca personel açığımız var."

"Duydun öyleyse."

"Evet, tebrik ederim."

"Niye?"

"SCS. Bence bir tür terfi sayılır."

"Sadece geçici görev. Hib'in arka arkaya iki maç kazanması gibi bir şey. Brian nerede?"

"Cunningham'ın dairesinde. Yine Murdock ve Millie'yle konuşuyor."

"Mrs. Cunningham sorgulanacak durumda mıydı?"

"Pek değildi."

"Onunla kim konuştu?"

"Ben konuştum. Başmüfettiş'in fikriydi."

"Öyleyse Lauderdale kırk yılda bir iyi düşünmüş. Dinle ilgili sorular sordun mu?"

"Billy'nin odasında bulduğumuz Orange saçmalıkları mı? Evet, sordum. Önemi yokmuş gibi omuz silkti."

"Zaten önemi yok. Odasına aynı bayrağı asan, aynı kasetleri dinleyen yüzlerce insan var. Evet var, gözümle gördüm."

Doğruydu. Onları yakından görmüş, gece yarısı evlerine dönerken avaz avaz Sash'i söyleyen sarhoşları dinlemişti. Hem sadece çocukken görmemişti, hâlâ görüyordu. Daha bir ay önce, 12 Temmuz'dan önceki hafta sonu Fife'a, erkek kardeşini ziyarete gitmişti. Cowderbeath'de Orange yürüyüşü yapılmıştı. Oturdukları barın üst katındaki dans salonu, kalabalık bir yürüyüş grubunu ağırlıyordu. Davul sesleri, özellikle de lambeg dedikleri devasa davulun sesi, flütler, teneke düdükler, tekrar tekrar söylenen kötü şarkılar... Gece iyice kızışmaya başladığında görmek için üst kata çıkmışlardı. God Save the Queen◊ marşı, on kadar ucuz flüt eşliğinde katlediliyordu.

Üstelik bazı gençler de marşa katılmıştı. Yüzleri terli, gömlekleri açıktı. Kimi kollarını kaldırıp dümdüz ileriye uzatmıştı. Nazi usulü selam.

"Başka bir şey var mı?" diye sordu. Clarke başını salladı. "Dövmeden haberi yok muydu?"

"Son bir iki yıl içinde yapmış olmalı" dedi.

"Bu ilginç işte. O halde tarihi bir çete ya da eski bir sevgili değil. SaS hayatına yeni girmiş bir şey. Ya Nemo?"

"Hiç duymamış."

"Ben de Cafferty'le konuştum. SaS hakkında bir fikri var. Biraz iplerini çekelim, bakalım bize bir şey söyleyecek mi."

"Şimdi mi?"

"En azından başlayalım. Bu arada, bana gönderdiği kartı hatırlıyor musun? Üstündeki resim neydi?"

"Ahırda bir domuz."

"Peki ne yazıyordu?"

Genç kadın: "Yazı yoktu," dedi.

Patience'ın dairesine dönerken videocuya uğrayıp iki film kiraladı. O çevrede, pornografi, şiddet ve yasadışı unsurlar içeren kaset arama gerekçesiyle ahlak zabıtası ya da mali polisle beraber basmadığı tek videocu burasıydı. Sahibi, bir komedinin çok iyi olduğunu ya da bir macera filminde bazı sahnelerin 'hanımlara' biraz sert geleceğini seve seve söyleyen orta yaşlı, babacan bir adamdı. Rebus'un seçimi üzerine yorum yapmadı: Terminator 2 ve Perde Kapanıyor. Oysa Patience'ın yorumu hazırdı.

Aksini söylemek yerine, "Harika," demişti.

"Nesi var?"

"Sen eski filmlerden nefret edersin, ben de şiddetten..."

Rebus Schwarzenegger'in filmine baktı. "On sekiz yaş sınırı bile yok. Hem eski filmleri sevmediğimi nereden çıkardın?"

"En sevdiğin siyahbeyaz film hangisi?"

"Yüzlerce var."

"Beşini söyle. Hayır, üçünü. Sakın haksızlık ediyorsun deme."

Rebus kadına baktı. Oturma odasında, bir iki metre arayla karşılıklı duruyorlardı. Kasetler hâlâ Rebus'un elindeydi; Patience kollarını kavuşturmuş, sırtı dimdikti. Kadının, nefesindeki viski kokusunu aldığını tahmin ediyor, o yüzden de ağzını açmadan, burnundan nefes alıp veriyordu. Ortalık o kadar sessizdi ki kanepenin arkasına saklanan kedinin yalandığını duyabiliyordu.

"Niye kavga ediyoruz," diye sordu.

Patience soruya hazırdı. "Her zamanki gibi bu kavganın da konusu nezaket. Daha doğrusu, senin nezaketten yoksunluğun."

"Ben Hur."

"Renkli."

"Peki, öyleyse şu mahkemede geçen. James Stewart'ınki." Patience başıyla onayladı. "Bir de şey var... Orson Welles'le mandolin."

"O kanundu."

John Rebus: "Tüh be," dedi, kasetleri yere atıp kapıya doğru yürüdü.

Millie Docherty, Murdock'un uykuya dalmasının üstünden bir saat geçinceye kadar bekledi. O bir saati, polisin ikisine sorduğu soruyu düşünerek geçirdi; hayatının hatırlayabildiği en eski dönemini, iyi günlerini, kötü günlerini düşündü. Hafifçe Murdock'a seslendi. Nefes

alıp verişi düzenini değiştirmedi. Ancak ondan sonra yavaşça yataktan çıktı, çıplak ayaklarıyla Billy'nin yatak odasının kapısına gitti, kapıya parmak uçlarıyla dokundu. Tanrım, orada olmadığını, bir daha hiç olmayacağını düşünmek... Nefes alışını kontrol etmeye çalıştı, hızla alıp yavaşça verdi. Aksi halde nefessiz kalacaktı. Adına "panik atak" diyorlardı. Başkalarının da aynı dertten mustarip olduğunu bilmeden yıllarca çekmişti. Onun gibi olan bir sürü insan vardı. Billy de onlardan biriydi.

Kapının tokmağını çevirdi ve odasına girdi. Annesi gündüz evdeydi, olanlara dayanacak durumda değildi. Yanında, ilk gün evlerine gelen kadın polis vardı. Billy'nin annesi oğlunun odasına bakmış, sonra başını sallamıştı.

"Yapamayacağım. Başka bir zaman deneyelim."

Millie: "İsterseniz ben bütün eşyasını toplarım," diye önerdi. "Daha sonra aldırırsınız." Kadın polis bu önerisini minnetle onaylamıştı. Elinden gelen bu kadardı. Gözlerinin yaşla dolduğunu hissetti, Billy'nin dar yatağına oturdu. Böylesine dar bir yatağın, istenince birbirine yakın iki kişiyi alabilecek kadar geniş olması ne tuhaftı. Nefes egzersizini tekrar etti. Hızlı al, yavaş ver; ama bu sözcükler, beynine gönderdiği talimatlar ona başka şeyleri, başka zamanları hatırlatıyordu. Hızlı al, yavaş ver.

Billy: "Bende şu, kendine yardım kitaplarından var," demişti. "Odamda." Kitabı kıza getirmek için odasına gitmiş, kız da onu izlemişti. Ne kadar düzenli bir odaydı. "İşte, burada," demiş, hemen arkasında durduğunu fark etmediği için hızla dönmüştü.

Kız, Billy'nin omzundan geriye, odasının duvarına bakarken, "Nedir bu Kızıl El hikâyesi," diye sormuştu. Billy, kız gözlerini kendi yüzüne çevirinceye kadar beklemiş, ardından onu öpmüş, ağzını açıp kendisini verinceye kadar dilinin ucuyla dişlerine dokunmuştu.

Şimdi, yatak örtüsünü avuçlarken hafifçe: "Billy," dedi. Birkaç dakika öyle kaldı, ama aklının bir bölümü tetikte, Murdock'la paylaştığı odadan gelen sesleri dinliyordu. Sonra yataktan kalkmadan duvara raptiyelenmiş Heart flamasına uzandı, bir parmağıyla kenara itti.

Altında duvara bantlanmış bir bilgisayar disketi vardı. Polis odayı ararken bulur umuduyla orada bırakmıştı, ama umudu boşa çıkmıştı. Odayı aramalarını izlerken bir anda kendisi için korkmuş, bu kez de

bulmamalarını istemişti. Şimdi bandı tırnağıyla kaldırıp eline aldığı diskete bakıyordu. Artık disket kendisinindi. Bu yüzden onu öldürebilirlerdi, ama artık geri dönemezdi. Disket de Billy'nin hatırasının bir parçasıydı. Parmağını disketin etiketinin üzerinden geçirdi. Kirli camlardan giren sokak lambalarının ışığı okuması için yeterli değildi, ama ne yazdığını zaten biliyordu. Sadece üç harf vardı: SaS.

Karanlık, karanlık, karanlık.

Rebus sonunda o dizeyi hatırladı. Patience ona film adlarını soracağına bir şiir okumasını isteseydi idare edebilecekti demek. St. Leonard'daki karakolun bir penceresinde durmuş, masasını dolduran kâğıtlardan, Morris Gerald Cafferty'le ilgili bütün belgeleri karıştırmaktan bunalıp soluklanmak için kalkmıştı.

Karanlık, karanlık, karanlık.

Kadın onu terbiye etmeye çalışıyordu. İtiraf etmezdi elbette. Onun yerine, aynı şeyleri sevseler ilişkilerinin daha hoş olacağını söylüyordu. O zaman konuşabilecekleri ortak konuları olurdu. Rebus'a şiir kitapları vermiş, klasik müzik dinletmiş, bale ya da modern dans gösterilerine biletler almıştı. Rebus bu yollardan daha önce de, başka zamanlarda başka kadınlarla geçmişti. Hep daha fazlasını ister, bağlılığın ötesinde bir bağlılık talep ederlerdi.

Hoşuna gitmiyordu. O, basit, ilkel şeyleri severdi. Cafferty bir keresinde onu şiddeti sevmekle, şiddete bağımlı olmakla suçlamıştı; bir Kelt erkeği olarak bu en doğal hakkıydı. Hem Rebus da aynı suçlamayı Peter Cave'e yöneltmemiş miydi? Şimdi hepsi geri geliyordu. Acı üstüne acı, bedeninin karanlık bir köşesinden damarlarına sızıyor, ağır ağır yükseliyordu.

Kuzey İrlanda'da geçirdiği dönem.

'Karışıklıklar' tarihinin ilk günlerinde oradaydı. 1969'da, sorunun kaynama noktasına yaklaştığı günlerdi. İşin o kadar başıydı ki daha, ne olduğunu, kimin gol attığını anlayamıyordu: henüz iki taraftan da gol atan yoktu. İster Katolik, ister Protestan olsun, önce onları gördüklerine seviniyor, yiyecek içecek ikram edip içtenlikle ağırlıyorlardı. Sonra içkiler, alkol ya da bal katılarak sertleştiriliyor, güler yüzlü ağırlama gecenin ilerleyen saatlerinde bir 'bal tuzağı'na dönüşebiliyordu. Sunulan keki yerken çıkan çıtırtılar ahududu reçelindeki sert

çekirdeklerden geliyor olabilirdi. Öte yandan ezilerek toz haline getirilmiş camdan da geliyor olabilirdi.

Gecenin karanlığında alevden bir yay çizerek uçan şişeler... Çaputtan yapılmış fitilden damlayan benzin... Her yanı çöplerle dolu yola düştüğünde etrafa yayılan nefret gölcüğü... Kişisel bir şey değildi, hepsi dava uğruna yapılıyordu. Sorunlu bir davaydı, o kadar.

Daha sonra iş, yıllanmış davanın çevresinde gelişen meslek gruplarını savunmaya dönüştü. Koruma çeteleri, siyah taksiler, silah kaçakçılığı, davadan fersah fersah uzaklaşarak kendi mecrasını yaratmış her türlü ticari faaliyet...

Kurşun yaraları, şarapnel yanıkları ve atılan tuğlalardan yarılmış başlar görmüştü. Ölümlü olmanın tadını almış, kişiliğiyle bedenindeki kusurları fark etmişti. Görevde olmadığı zaman kışlada kalır, viski içip kâğıt oynayarak vakit geçirirlerdi. Belki de bu yüzden viski ona hâlâ hayatta olduğunu hatırlatıyordu, diğer içkilerin öyle bir etkisi yoktu.

Utanç da vardı elbette: bir bara yapılan misilleme saldırısı çığırından çıkmıştı. Durdurmak için hiçbir şey yapmamıştı. O da diğerleriyle birlikte cop sallamış, hatta silahını kullanmıştı. O kargaşanın içinde, tüfeğin horozunu çekerken çıkan ses, ortalığı bir anda yatıştırmaya yetmişti.

Suyun öte yanındaki olaylarla hâlâ ilgileniyordu. Hayatının bir bölümü orada kalmıştı. Sonradan, oradaki görevi yüzünden SAS Komandolarına başvurmuştu. Masasına dönüp viski bardağını eline aldı.

Karanlık, karanlık, karanlık. Ara sıra yükselen sarhoş naraları sayılmazsa, gök sessizdi.

Polisi kimin aradığını hiç kimse bilmezdi.

Arayan adamla polis dışında hiç kimse... Adıyla adresini vermiş, gürültüyle ilgili şikâyetini dile getirmişti.

"Soruşturduktan sonra gelip durumu size bildirmemizi ister misiniz efendim?"

"Hiç gerek yok." Telefona cevap veren polis memuru kapanma sesini duyunca gülümsedi. Nadiren gerek olurdu. İki devriye polisinin ziyareti işin içinde olduğunuzu gösterirdi. Bir kâğıda not aldı, sonra notu Haberleşme Odası'na gönderdi. Çağrı, bire on kala telsizlerden duyuldu.

Rover marka devriye arabası sosyal tesisin önüne geldiğinde ge-

...nin sona ermek üzere olduğu belliydi. Devriye memurları geri dönüp dönmemeyi tartıştılar, ama madem gelmişlerdi... Bir parti ya da bir eğlence gecesi olduğu çok açıktı elbette. Oysa iki devriye memuru açık kapıdan içeri girdiğinde, salonda sadece bir avuç döküntü kalmıştı. Yer boş şişeler ve sigara izmaritleriyle kaplıydı, dikkatli bakan arada birkaç hamamböceği bile görebilirdi.

"Buranın sorumlusu kim?"

Sert cevap hemen geldi: "Hiç kimse."

Tuvaletlerden, sifon çekilme sesi duyuluyordu. Belki de biri kanıtları yok ediyordu.

"Gürültü yaptığınıza dair şikâyetler aldık."

"Burada gürültü yok."

Devriye görevlisi başıyla onayladı. Eğreti bir sahneye oturtulmuş, en büyüğünden radyolu kasetçalar bir gitar amplifikatörüne, hoparlör çıkışları ayrılmış, kocaman bir Marshall'a bağlanmıştı. Muhtemelen yüz vatlıktı, hiçbir yerinde zevkten eser yoktu. Hâlâ açık olan amplifikatörün vızıltısı duyuluyordu. "Bu alet Sergi Merkezi'nin malı."

"Simple Minds'dan ödünç aldık."

"Peki aslında kime ait?"

"Arama emrin var mı?"

Memur tekrar gülümsedi. Ortağının bela aradığını görebiliyordu; ikisi de deneyimli değildi, ama aptal da değillerdi. Nerede olduklarını, başlarına gelebilecekleri biliyorlardı. Öylece durup gülümsedi. Bacakları iki yana açılmış, kolları aşağıda, olay çıkarmaya niyeti yoktu.

Sorularına, küçük gruptan bir kişi, çıplak tenine kot ceket giymiş bir genç cevap veriyordu. Bileğinde atkısı ve yuvarlak gümüşten bir tokası olan küt burunlu motosikletçi botları giymişti. Memur bu tür botları seviyordu, hatta hafta sonları giymek için bir çift almayı bile düşünmüştü.

Belki botlara uyacak bir motosiklet almak için para biriktirmeye de başlardı.

"Arama emrine ihtiyacımız var mı?" dedi. "Buraya şikâyet üzerine geldik, kapı ardına kadar açıktı, içeri girerken bizi durduran olmadı. Üstelik burası bir sosyal tesis. Kurallar, yönetmelikler var. Başvurunuzu yapıp ruhsat almış olmanız gerekirdi. Örneğin bu türden... suareler için ruhsat aldınız mı?"

Delikanlı, arkadaşlarına: "Su-va-re mi?" dedi. "Onu duydunuz mu? Suvareymiş!" Sonra ayaklarını yerde kaydırarak, modası geçmiş bir dansın adımlarını taklit eder gibi üniformalı polislere doğru yürüdü. Arkalarına dolaşıp aralarına girdi. "Ayıp bir şey mi söyledin? Anlamamam gereken bir kelime miydi? Burası sizin bölgeniz değil, biliyorsunuz. Burası Gar-B. Kimse lütfedip sizinkine davet etmediği için burada kendimize küçük bir festival düzenledik. Artık gerçek dünyada değilsiniz. Ayağınızı denk alın."

Birinci memur alkol kokusu almıştı, bir kimya laboratuvarında ya da ameliyathanede duyacağınız türden bir kokuydu: Cin, votka, beyaz rom.

"Bak," dedi, "buranın bir sorumlusu vardır mutlaka, ama sen değilsin."

"Nedenmiş?"

"Çünkü sen beş para etmez bacaksızın tekisin!"

Salon sessizliğe gömüldü. Öbür polis konuşmuştu, ama şimdi ortağı yutkunuyor, ona bakmamaya çalışıyordu; bütün dikkati kot ceketli gencin üstündeydi. Kot ceket düşünüyordu, bir parmağını dudağına götürmüş, hafifçe vuruyordu.

Sonunda, başıyla onaylayarak: "Hmm... İlginç." dedi. Dönüp arkadaki küçük gruba doğru yürüdü. Yürürken hafifçe kıçını sallıyordu sanki. Sonra ayakkabısını bağlayacakmış gibi öne eğildi ve gürültülü bir osuruk patlattı. Çetesi yaptığı espriye gülerken doğruldu, kahkahalar, kot ceket konuşmaya başlayıncaya kadar kesilmedi.

"Beyler," dedi, "biz de ortalığı topluyorduk." Yalandan esnedi. "Uyku vaktimiz geçeli çok oldu, artık eve gitmek istiyoruz. Müsaadenizle." Kollarını iki yana açtı, hatta hafifçe eğilip selam verdi.

"Rica etsem..."

"Öyle olsun." Polis memuru ortağının koluna dokundu, arkasını dönüp kapıya yürüdü. Dışarı çıkacaklardı. Çıktıktan sonra da ortağına iki çift lafı olacaktı. Hak etmişti.

Kot ceket: "Hadi bakalım, çocuklar," dedi. "Ortalığı toparlayalım. Önce şunu koyacak bir yer bulmak lazım."

Radyolu kasetçalar, enselerini sıyırıp geçtiğinde polis memurları kapıya varmak üzereydi.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Rebus sabah haberlerinde duymuştu. Radyo altıyı yirmi beş geçe kendiliğinden açıldığında haberler okunuyordu. Duyar duymaz yataktan çıkıp giyindi. Başucuna bir fincan çay bırakıp sıcak yanağına bir öpücük kondurduğunda Patience hâlâ ayılmaya çalışıyordu.

"Büyük Karnaval ve Casablanca," dedi. Sonra kapıdan çıkıp arabasına bindi.

Drylaw karakolunda, gündüz vardiyası henüz başlamamıştı. Bu da, tabiri caizse, haberi ilk ağızdan duyduğu anlamına geliyordu. İki polis memurunun uğradığı saldırıyla başlayan olaylar minyatür bir isyana dönüşünce, büyük bir karakol olmayan Drylaw bütün bölgelerden destek istemişti. Bu arada arabalara saldırılmış, evlerin camları indirilmişti. Mahalledeki dükkânlardan birinin kapısı kırılmış ve (dükkân sahibinin söylediği doğruysa) yağmalanmıştı. Başlarına kasetçalar yiyen iki devriye görevlisi dahil beş polis memuru yaralanmıştı. Aslında iki devriye memuru Gar-B'den kıl payı kurtulmuştu.

Eski tüfeklerden biri, "Tıpkı Kuzey İrlanda gibiydi," demişti. Rebus, Brixton veya Newcastle veya Toxteth ve diğer yerler gibi diye düşünmüştü.

Haber televizyondaki bültenlere sıçramıştı, polisin elinin ağırlığı tartışılıyordu. Gençlik merkezinin önünde, partiyi düzenleyenin kendisi olduğunu söyleyen Peter Cave'le röportaj yapılmıştı.

"Erken ayrılmak zorunda kaldım. Galiba biraz soğuk almışım." Kanıtlamak için sümkürdü.

Rebus'un yanında biri, "Burada kahvaltı ediyoruz," diye söylendi.

Cave, "Biliyorum," diye devam etti, "olanlarda belirli bir sorumluluğum olduğunu biliyorum."

"Büyük adammış."

Rebus gülümsedi; alaycılığı biz polisler icat ettik, şimdi onun kurallarıyla yaşıyoruz, diye düşündü.

Cave, "Yine de cevaplanması gereken bazı sorular var," diyordu. "Polis kanunları uygulamaktansa halkı tehditlerle kontrol etmeye çalışıyor. Dün gece kulüpte olan çocukların birçoğuyla konuştum, onlar da aynı şeyi söyledi."

"Sürpriz, sürpriz."

"Açık konuşmak gerekirse, olaya karışan iki polis memuru çocuklara karşı tehditkâr davranışlarda bulunmuş."

Röportajı yapan muhabir Cave'in bitirmesini bekledi. Sonra: "Site sakinleri gençlik kulübünün bir tür buluşma yerine, bölgedeki çeteci çocukların genel merkezine dönüştüğünü söylüyor. Buna ne diyeceksiniz Mr. Cave?"

Çeteci çocuklar: Rebus bu tanımı sevdi.

Cave başını sallıyordu. Yakın çekim için kamera üstüne çevrilmişti. "Bence saçmalık." Tekrar sümkürdü. Uyanık yapımcı, hemen stüdyo çekimine döndü.

Sonunda polis beş tutuklama yapmayı başarmıştı. Gençler Drylaw'a getirildi. Üstünden bir saat geçmeden Gar-B'den gelen bir grup serbest bırakılmaları talebiyle karakolun önünde toplandı. Yine tuğlalar atıldı, yine camlar kırıldı, nihayetinde saflar halinde kapsamlı bir saldırıya geçen polis kalabalığı dağıttı. O gece sabaha kadar Gar-B'de motorize ve yaya devriyeler dolaştı. Yolda hâlâ tuğlalar ve cam kırıkları vardı. İçeride, müdahaleye katılan birkaç polis memuru sarsılmış görünüyordu.

Rebus beş çocuğa baktı. Yüzleri bereli, elleri sargılıydı. Üstlerine bulaşan kan kuruyup kalmıştı. Onlar da temizlememiş, savaş boyası gibi, madalya gibi öylece bırakmıştı.

Biri, diğerlerine "Bakın," dedi, "bu Pete'e yumruk atan pislik."

Rebus, "Konuşmaya devam et," dedi, "sıra sana geliyor."

"Aman çok korktum."

Polis, karakolun önünde olay çıkaranları kamerayla görüntülemişti. Resim kalitesi iyi değildi, ama birkaç kere izledikten sonra Rebus taş atanlar arasında, yüzünü bir futbol atkısıyla sarıp gizleyen bir gen-

cin çıplak tenine kot ceket giymiş olduğunu fark etti.

Karakolda biraz daha oyalandı, sonra tekrar arabasına atlayıp Gar-B'nin yolunu tuttu. O kadar farklı görünmüyordu. Yolda cam kırıkları vardı, lastiklerinin altında çıtırdayan seslerini duyabiliyordu. Öte yandan semt dükkânları kale gibiydi: demir parmaklıklar, madeni kepenkler, asma kilitler, alarmlar. Gözükara yağmacılar önce su kaynatan bir Ford Cortina'yla bir süre anayolda aşağı yukarı gidip gelmiş, sonra en az korunan dükkânın önünde durmuştu. Dükkân hem ayakkabı tamiri, hem de anahtarcılık yapıyordu. İçeride bulunan, dükkân sahibinin kendi koruması, uykulu gözlerle bakan Alsace tazısı önce kalabalığın üstüne atılmış, sonra bir güzel dayak yiyip kaçmıştı. Muhtemelen hâlâ yeşil çayırlarda hoplayıp zıplıyordu.

Zemin kat dairelerinin bazılarında, kırılan camların yerine kalaslar çakılıyordu. Belki de polisi ilk arayan onlardan biriydi. Rebus arayanı suçlamıyordu, iki polis memurunu suçluyordu. Hayır, bu kadarı haksızlık olurdu. Kendisi gelse ne yapardı sanki? Evet, kesinlikle doğruydu. Üstelik o zaman hasar, şimdikinden daha büyük olurdu.

Arabayı durdurmadı. Meraklılarla basının ayağına dolaşmaktan başka bir işe yaramayacaktı. IRA hikâyesinde pek bir gelişme kaydedilmediği için şehirde ne kadar muhabir varsa buraya üşüşmüştü. Dahası, Gar-B'nin sevilen ziyaretçilerinden biri olmadığını biliyordu. Polis memurları, kasetçaları kimin attığını görmemişti, ama muhtemel sanığın kim olduğunu biliyorlardı. Rebus, Drylaw'da sanığın tarifini okumuştu. Davey Soutar, gömlek alacak parası olmayan çocuktu elbette. CID memurlarından biri Rebus'a, neden ilgilendiğini sormuştu.

"Özel bir konu," demişti. Bir iki yıl önce, bunun gibi bir olay çıktığında sosyal tesisin bir daha açılmamak üzere kapanmasıyla sonuçlanırdı. Oysa şimdi, Belediye Meclisi bölge halkının çenesini kapamak için büyük ihtimalle biraz daha para harcayacaktı. Kan parası. Zaten Kulübü kapatmanın pek yararı olmazdı. Bloklarda, 'kiraya verilemez' hükmüyle kapalı tutulan bir sürü boş daire vardı. Kapılarına kalaslar çakılmış, asma kilitler asılmıştı ama, kısa sürede açılabiliyordu. Şimdilik sarhoşlarla esrarkeşler kullanıyordu; çeteler de kullanabilirdi. Siten'in birkaç mil öncesinde ve ilerisinde, orta sınıf semtleri Barnton ve Inverleith yeni bir güne hazırlanıyordu. Bambaşka bir dünya. Onlar Pilmuir'i ancak havaya uçtuğu zaman fark ederdi.

Sabahın trafik yoğunluğu henüz başlamadığı halde, Fettes'e dönüş yolculuğu da pek iyi geçmedi. Büroya ondan önce giden olmuş mudur acaba diye düşündü, fazla hevesli görünmek istemiyordu. Neyse, önce bir göz atar, sonra da diğerleri gelmeye başlamadan önce kantine kaçardı. Oysa kapıyı açtığında birinin kendinden önce gelip yerine oturmuş olduğunu gördü. Smylie'ydi.

Rebus: "Günaydın," dedi. Smylie başını sallayarak cevap verdi. Rebus adamın yorgun göründüğünü, bunun da bir anlamı olması gerektiğini düşündü. Kendisi de pek fazla uyumamıştı. Masalardan birine yaslanıp kollarını kavuşturdu. "Müfettiş Abernethy diye birini tanıyor musun?"

Smylie: "Özel Bölüm," dedi.

"Evet, o. Hâlâ buralarda mı?"

Smylie başını kaldırdı. "Dün geri döndü, akşam uçağına binecekti. Konuşmak mı istiyordun?"

"Pek değil."

"Burada yapabileceği bir şey yoktu."

"Yok muydu?"

Smylie başını salladı. "Yapılacak bir şey olsa biz yaparız. Biz bu işin ustayız, biz ondan önce bulurduk. QED."

"Quod erat demonstrandum◊."

Smylie ona baktı. "Nemo'yu düşünüyorsun, değil mi? Latincede 'hiç kimse' demek."

Rebus: "Düşünüyorum galiba," diyerek omuz silkti. "Kimse Billy Cunningham'ın Latince bildiğine dair bir bilgi sahibi değil." Smylie hiçbir şey söylemedi. "Beni burada istemiyorsunuz, değil mi?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Bana ihtiyacınız yok diyorum. Peki neden Kilpatrick beni buraya getirdi? Gerginlikten başka hiçbir şey elde edemeyeceğini biliyor olması gerekirdi."

"Kendisine sorsan daha iyi olur."

"Belki sorarım. Bu arada, St. Leonard'da olacağım."

"Sen yokken boş oturmayız."

"Hiç kuşkum yok Smylie."

"Kadın ne iş yapıyor?"

Siobhan Clarke: "Adı Millie Docherty," dedi. "Bir bilgisayar dükkânında çalışıyor."

"Erkek arkadaşı da bilgisayar danışmanı. Ama evlerini işsiz bir postacıyla paylaşıyorlardı. Tuhaf bir üçlü."

"Pek değil efendim."

"Değil mi? Evet, belki de değildir." Kantinde, küçük bir masada karşılıktı oturuyorlardı. Rebus ara sıra önündeki nemli tosttan bir ısırık alıyordu. Siobhan kendininkini bitirmişti.

Kadın: "Fettes nasıldı," diye sordu.

"Ah, bilirsin... Cazibe, tehlike, entrika."

"Öyleyse buradan pek farkı yokmuş."

"Pek farkı yok. Dün gece Cafferty'nin notlarını okudum. Bir yeri işaretledim, gerisini sen halledersin."

Bir iskemle çeken Brian Holmes: "Üçlü daha eğlenceli olur," dedi. Elindeki tepsiyi bırakmış, masada boş kalan son alanı da işgal etmişti. Rebus, Holmes'un önündeki kızartma tabağına özlemle baktı; uyguladığı diyet yüzünden öyle şeyler yiyemiyordu. Yine de... Sosis, domuz pastırması, iki yumurta, domates ve yağda kızarmış ekmek.

Vejetaryen olan Siobhan Clarke: "Devletin her yere sağlıklı beslenme uyarıları asması lazım," dedi.

Holmes: "Çıkan olayları duydunuz mu?" diye sordu.

Rebus: "Bu sabah oradaydım," diye itiraf etti. "Pek bir değişiklik yok gibiydi."

"Bizim çocuklardan ikisinin kafasına amplifikatör atmışlar diye duydum."

Abartma süreci başlamıştı.

Rebus, pek de nazik olmayan bir tavırla: "Evet, gelelim Billy Cunningham'a," diye dürttü.

Holmes ağzına bir parça domates attı. "Ne olmuş?"

"Neler buldunuz?"

Holmes, "Fazla bir şey yok," diye itiraf etti. "Kraliyet mektuplarını taşıyan işsiz bir postacı. Hayatı boyunca girdiği tek düzenli iş oymuş. Annesi oğluna kıyamadığı için sürekli para gönderiyormuş. Birleşik Krallık'la bütünleşme yanlısı radikal düşüncelere sahipmiş, ama Orange Locası'na üye olduğuna dair bir kayıt bulunmadı. Namlı bir gangsterin oğlu, ama ondan da haberi yokmuş." Holmes bir an düşündü,

her şeyi söylemiş olduğuna karar verdi, sonra dilimlenmiş sosisine daldı.

Clarke: "Bir de ele geçirdiğimiz anarşist dergileri var."

Holmes: "Yok canım, onlar önemli değil," diye itiraz etti.

Rebus: "Hangi anarşist dergileri," diye sordu.

Clarke: "Gardırobunda bazı dergiler vardı," diye açıkladı. "Hafif pornolar, futbol fikstürleri, Terminator filmini seyreden her gencin okumaktan hoşlandığı, hayatta kalma yöntemlerini anlatan birkaç dergi." Rebus az daha bir şey söyleyecekti ama çenesini tuttu. "Bir de uyduruk bir broşür..." Başlığını aradı. "Cari Anarşi Dosyası."

Holmes: "Yıllar öncesinden kalma efendim," dedi, "konuyla ilgili olamaz."

"Buraya getirdiniz mi?"

Siobhan Clarke: "Evet efendim," dedi.

Holmes: "Orkney Adaları'nda basılmış," dedi. "Bence fiyatı bile eski paraya göredir. Karakol yerine müzeye götürmek gerekirdi."

Rebus: "Brian," dedi. "O kadar çok hayvansal yağ yiyorsun ki beynin sulanmış. Ne zamandır cinayet soruşturmasında herhangi bir bulguyu işe yaramaz diye çöpe atıyoruz?" Tabaktan ince bir dilim pastırma alıp ağzına attı. Çok lezzetliydi.

Cari Anarşi Dosyası, ortadan katlanarak dağılmasın diye tek tel zımbayla tutturulmuş A4 boyu altı yapraktan oluşuyordu. Bazı harfleri çarpılmış eski bir daktiloda yazılmış, yavan makalelerinin başlıkları elle atılmış, fotoğrafsız, resimsiz bir broşürdü. Fiyatı eski parayla değil, yeni peni olarak basılmıştı. Rebus, beş yeni peni olan fiyatından broşürün on beş yirmi yıllık olduğunu tahmin etti. Üzerinde tarih yoktu, ama 'üçüncü sayı' olduğu belirtilmişti. Brian Holmes büyük ölçüde haklıydı: Broşür müzelikti. Yazılar 'Kelt hippisine özgü' denebilecek bir yaklaşımla kaleme alınmıştı; üslubundaki (ve yazım yanlışlarındaki) değişmezlik, tamamının, bir fotokopi makinesini, örneğin antika bir Roneo'yu kullanma olanağına sahip bir tek kişinin elinden çıktığını gösteriyordu.

İçeriğine gelince, bir paragrafta milliyetçilik ve bireycilik çığlıkları atılırken, hemen ardından felsefi ve ahlaki ataletten söz ediliyordu. Anarşist sendikacılığın adı geçiyordu, ama Bakunin, Rimbaud ve

Tolstoy'un da adı geçiyordu. Rebus'un gördüğü kadarıyla içeriğinde reklam gelirlerini artıracak bir şey yoktu. Örneğin:

"Dalriada'nın◊ ihtiyacı, yeni bir bağlılık türü, gençlik kültürünün varlığına ve yükselişine destek olacak yeni manevi değerlerdir. Bizim ihtiyacımız, önyargılardan ve köhne hukuk, kilise ve devlet mekanizmasından bağımsız bireyin eyleme geçmesidir.

Ulusumuzla ilgili kararlar verebilecek, ardından da bu kararları gerçeğe dönüştürecek özgürlüğe sahip olmamız gerekir. Bizim geleceğimiz, Alba'nın kızları ve oğullarıdır. Oysa biz geçmişin hatalarıyla yaşıyoruz ve o hataları bugün değiştirmek zorundayız. Harekete geçmeyecekseniz bile şunu unutmayın: Bugün, bundan sonraki savaşınızın ilk günüdür. Şunu da unutmayın: Atalet çürütür."

Yalnız, 'varlığına' kelimesi 'varligina', 'manevi' kelimesi de 'menevi' şeklinde yazılmıştı. Rebus broşürü elinden bıraktı.

"Bir psikiyatr okusa bayram ederdi," diye söylendi. Holmes ve Clarke masasının karşı tarafında yan yana oturuyordu. Kendisi Fettes'deyken, masasının üstünü, sandviç paketlerinin ve boş karton bardakların bırakıldığı bir tür çöplük gibi kullandıklarını fark etti. Çöplere aldırmayıp broşürün arkasını çevirdi. Arka sayfanın en alt satırında bir adres vardı: Zabriskie Evi, Brinyan, Rousay, Orkney Adaları.

Rebus: "İşte ben buna adres sahteciliği derim," dedi. "Baksanıza, evin adını uydururken Zabriskie Point'ten◊◊ esinlenmiş.

Holmes, "Orası da mı Orkney'de?" diye sordu.

Rebus: "Bir film," dedi. Uzun zaman önce, sırf 60'lara özgü müziğini dinlemek için filmi seyretmişti, ama sonlarındaki patlama sahnesinden başka hiçbir şey hatırlamıyordu. Parmağıyla broşüre vurdu. "Bunu kurcalayalım."

Holmes: "Şaka ediyorsunuz efendim," dedi.

Rebus. tatsız bir ifadeyle: "Beni bilirsin," diye cevap verdi, "şakalaşmaya bayılırım."

Clarke, Holmes'a döndü: "Galiba, ciddiyim demek istiyor."

Rebus: "Körler ülkesinde, tek gözlü adam hükümdar olur. Bu broşürün altında, senin gözüne çarpandan daha çok şey olduğunu ben bile görebiliyorum, Brian."

Holmes surat astı. "Ne gibi, efendim?"

"Basıldığı yer, baskı tarihi gibi... Hangi yıl basılmış olabilir? 73 mü?

74 mü? 1974'te Billy Cunningham daha doğmamıştı. Peki bu broşür, gardırobunda, yeni tarihli porno dergilerle futbol fikstürlerinin arasında ne arıyordu?" Bekledi. "Cevap veremiyorsun."

Holmus küskündü. Rebus'tan fırça yediği zaman takındığı can sıkıcı bir tavırdı bu. Oysa Clarke hazırdı. "Orkney polisine haber verelim de araştırsınlar efendim, tabii Orkney'de bir polis örgütü varsa..."

Rebus: "İyi olur," dedi.

ONUNCU BÖLÜM

Araba kullanırken, lastik top gibiyim, zıplayıp sana dönüyorum, diye düşünüyordu. Dedektif Başmüfettiş Kilpatrick tarafından tekrar Fettes'e çağrılmıştı. Cebinde Caroline Rattray'den, kendisiyle Parlamento Binası'nda buluşmak istediğini bildiren bir mesaj vardı. Telefonla, Cinayet Ofisi'nde bir dedektif polis memuruna bırakılan mesaj Rebus'un merakını uyandırmıştı. Caroline Rattray'i o gece gördüğü haliyle hatırlıyordu. Giyinip süslenmiş, ama gecenin ortasında Doktor Curt tarafından Mary King Geçidi'ne sürüklenmişti. Güçlü, erkeksi yüzünü, hafif eğri burnunu, dikkat çekici çıkıntılı elmacık kemiklerini görmüştü. Curt kadına, konuştuklarından söz açtı mı acaba, diye merak etti. Onunla görüşmek için mutlaka zaman yaratacaktı.

SCS'nin kullandığı açık alanın bir köşesinde Kilpatrick'e ait bir büro vardı. Hemen önünde bir sekreterle bir evrak katibi oturuyordu, ama Rebus hangisinin hangisi olduğunu çıkaramamıştı. İkisi de sivildi, ikisinin de önünde bilgisayar vardı. Kilpatrick'le ötekiler arasında bir tür kalkan görevi görüyorlardı; kendi dünyanızdan Kilpatrick'in dünyasına geçerken o engeli aşmak zorundaydınız. Rebus yanlarından geçerken Güney Afrika'yı bekleyen sorunlardan konuşuyorlardı.

Biri, "Uist'te olanlar orada da olacak," deyince Rebus durup dinledi. "Kuzey Uist Protestan'dır, Güney Uist Katolik. Birbirlerine tahammül edemezler!"

Kilpatrick'in bürosu son derece eğretiydi. Göğüs yüksekliğinde, şeffaf plastik paravanlarla çevrilmiş dar bir kabindi. Bir iki dakika içinde sökülebilir ya da birkaç sağlam tekme veya omuz darbesiyle yıkılabilirdi. Yine de büroydu işte. Kilpatrick'in, Rebus'a kapatmasını söylediği bir kapısı bile vardı. Belirli ölçüde ses yalıtımı yapılmıştı.

İçeride iki dosya dolabı, duvarlara raptiyelenmiş haritalar, bilgisayar çıktıları ve hâlâ temmuz ayını gösteren iki takvim vardı. Masadaysa, gülümseyen, dişleri dökülmüş üç küçük çocuğun resmi duruyordu.

"Sizin mi efendim?"

"Kardeşimin. Ben evli değilim." Kilpatrick fotoğrafı ona doğru çevirdi, incelemek yerinde olacaktı. "İyi bir amca olmaya çalışıyorum."

"Evet efendim." Rebus oturdu. Yanına oturan Ken Smylie, ellerini kucağında kavuşturmuştu. Bileklerinin derisi, bir av köpeğinin yüzü gibi kırışmıştı.

Kilpatrick: "Hemen sadede geleceğim John," dedi. "Gizli görevde bir arkadaşımız var. Uzun yol kamyon şoförü kılığında geziyor. Onun sayesinde silah sevkıyatı hakkında bilgi toplamaya çalışıyoruz; kim satıyor, kim alıyor, onları araştırıyoruz."

"Kalkan'la bir ilgisi var mı efendim?"

Kilpatrick başıyla onayladı. "Bu adın kullanıldığını ilk fark eden o oldu."

"Peki, kim bu adam?"

Smylie: "Benim kardeşim," dedi. "Adı Calumn."

Rebus şaşkınlığı geçinceye kadar bekledi. "Sana benziyor mu, Ken?"

"Biraz."

"Öyleyse kendini kamyon şoförü diye yutturması zor olmamıştır."

Smylie'nin dudağının kenarında neredeyse gülümsemeyi andıran bir kımıldanma gördü.

Rebus, Kilpatrick'e "Efendim," dedi, "bu durumda siz de Mary King Geçidi'ndeki cinayetin paramiliter gruplarla bir ilgisi olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

Kilpatrick gülümsedi. "Neden burada olduğunu sanıyorsun, John? Bunu ilk fark eden sendin. Billy Cunningham cinayeti üzerinde çalışan üç adamımız var, arkadaşlarını bulmaya çalışıyorlar. Bir sebeple çocuğu öldürmek zorunda kalmışlar. O sebebi bilmek istiyorum."

"Ben de istiyorum, efendim. Ama Cunningham hakkında bilgi almak istiyorsanız, önce ev arkadaşıyla konuşun."

"Murdock mu? Evet, onunla konuşuyoruz."

"Hayır, Murdock değil, Murdock'un kız arkadaşı. Kayıp ihbarı yaptıklarında ilk ben gitmiştim. Kızda bir tuhaflık, bana doğru gelmeyen

bir şey vardı. Sanki bir şey saklıyor, numara yapıyor gibiydi."

Smylie: "Ben bakarım," dedi.

"Kız da, erkek arkadaşı da bilgisayar üzerinde çalışıyorlar. Bunun bir anlamı olabilir mi?"

Smylie: "Ben bakarım," diye tekrar etti. Rebus bakacağından emindi.

Kilpatrick: "Ken, Calumn'la tanışman gerektiğini düşünüyor."

Rebus omuz silkti: "Bana uyar."

Kilpatrick: "İyi," dedi. "Öyleyse küçük bir yolculuğa çıkacağız."

Bürodan çıktıklarında herkes, tuhaf bir şey olmuş, Kilpatrick'in bürosunda konuşulanları kelimesi kelimesine biliyorlarmış gibi bakıyordu. Elbette biliyorlardı. Rebus bakışlardan şimdi daha da fazla içerlediklerini anladı. Genellikle kayıtsız görünen Claverhouse bile, dudaklarına iğneleyici bir gülümseme kondurmayı başarmıştı.

Dedektif Müfettiş Blackwood elini başının saçsız tepesinden geçirdi, sonra açıkta kalmış siyah bir tel saçı kulağının arkasına itti. Saç tıraşı, keşişlerinkini andırıyordu, bu da onu rahatsız ediyordu. Öteki elindeki telefon ahizesinden gelen sesi dinliyordu. Rebus yanından geçerken görmezden geldi.

Hemen bitişiğindeki masada Dedektif Komiser Muavini Ormiston, alnındaki bir kara noktayı sıkıyordu.

Rebus: "İkiniz kusursuz bir tablo oluşturuyorsunuz," dedi. Ormiston anlamışa benzemiyordu, ama o da Rebus'un sorunu değildi. Onun sorunu, Kilpatrick'in kendisini sırdaş gibi görmeye başlamış olmasıydı, Rebus hâlâ nedenini anlayamıyordu.

Sighthill'de, -çoğu kime ait olduğu bilinmeyen- sayısız depo vardı. Depolardan birinin İskoç Ağır Suç Birimi'nin malı olduğunu pek duyurmamaya çalışıyorlardı. Depo, etrafı yüksek tel çitle çevrili, girişi yüksek parmaklıklı demir bir kapıyla korunan kocaman eski bir prefabrike binaydı. Çitin ve kapının üstünde, rulo haline getirilmiş dikenli teller vardı. Girişteki nöbetçi kulübesi de boş değildi. Nöbetçi, kapının kilidini açtı ve arabanın girebilmesi için demir kapıyı geriye itti.

Kilpatrick: "Bu depoyu çerez parasına aldık," diye açıkladı. "Piyasa şu sıralar pek hareketli değil." Gülümsedi. "Güvenlik konusunu da üstlenmeyi önerdiler, ama biz yardıma ihtiyacımız olmaz diye düşündük."

Kilpatrick arkada Rebus'un yanında, Smylie de şoför koltuğundaydı. Direksiyon pençeleri arasında oyuncak gibi duruyordu. Dikkatli bir şofördü, arabayı yavaş ve düşünceli kullanıyordu. Otoparka girerken sinyal bile verdi, oysa koca otoparkta, beş altı arabalık boşluktan sonra park halinde duran bir tek araba vardı. İndiklerinde Sierra'nın süspansiyonu bir homurtuyla gevşedi. Şimdi normal boyutlarda, isim levhası çıkarılmış bir kapının önünde duruyorlardı. Hemen sağda çok daha büyük olan yükleme kapısı vardı. Etrafa saçılmış çerçöp, kullanılmayan bir yer olduğu izlenimi bırakıyordu. Kilpatrick cebinden iki anahtar çıkardı ve yan kapının kilidini açtı.

Depo geniş ve boş bir alandan oluşuyordu, büro ya da başka bir bölme yoktu; sadece, zemini yağ lekeleriyle kaplı bir tek alan ve birkaç boş ambalaj sandığı vardı. Kapının açılmasından rahatsız olan bir güvercin bir anda tavana doğru havalandı, sonra oluklu sacla kaplı çatıyı destekleyen demir payandalardan birine kondu. İçerideki TIR kamyonun ön camına defalarca izini bırakmıştı.

Rebus: "Şans getirir derler," dedi. Oysa kamyon zaten pek temiz görünmüyordu. Üzerinde kalın bir çamur ve toz tabakası göze çarpıyordu. Birleşik Krallık plakalı bir Ford'du. Sürücü kapısı açıldı ve iri bir adam zar zor aşağı indi.

Kardeşi gibi bıyıklı değildi, muhtemelen bir iki yaş küçüktü. Gülümsemiyordu, üstelik konuştuğu zaman sesi tizdi ve zorlanmaktan çatallanmış gibiydi.

"Sen Rebus'sun herhalde."

El sıkıştılar. Sadece Kilpatrick konuşuyordu: "Bu kamyona iki ay önce el koyduk, daha doğrusu Scotland Yard el koydu. Sonra da nezaket gösterip bize ödünç verdiler."

Rebus ayağını marşpiyeye basıp kendini yukarı çekti, sürücü penceresinden içeri baktı. Şoför koltuğunun arkasında, üstünde çıplak kadın resmi olan köşeleri kıvrılmış bir takvim duruyordu. Yatacak yer olarak ayrılmış boşlukta, kullanıma hazır, katlanmış bir uyku tulumu vardı. Sürücü kabini, Rebus'un tatillerde kaldığı birçok karavandan daha genişti. Tekrar aşağı indi. "Neden?"

Kamyonun arkasında bir gürültü duydu. Calumn Smylie konteynerin kapılarını açıyordu. Rebus'la Kilpatrick yetişinceye kadar Smylie kardeşler iki kapıyı ardına kadar açmış, içeri girmişti. Şimdi konteynerin içinde dizili tahta sandıkların önündü duruyorlardı.

Kilpatrick, peşinde Rebus'la kamyonun arkasına tırmanırken: "Aslında küçük bir değişiklik yaptık," dedi. "İlk bulduğumuzda tahta sandıklar zeminin altına gizlenmişti," dedi.

Ken Smylie, "Sahte benzin tankları," diye açıkladı. "İyi yapılmış tanklar, kaynaklanıp perçinlenerek kapatılmış."

"Yard, tankları şuralarından kesip açtı." Kilpatrick ayağıyla gösteriyordu. "İçinden, muhbirin söylediği şeyler çıktı."

Calumn Smylie, Rebus bakabilsin diye sandıklardan birinin kapağını kaldırdı. İçinde, yağlı çaputlara sarılmış, on sekiz, yirmi kadar AK-47 saldırı tüfeği vardı. Rebus bir tanesini katlanmış metal dipçiğinden tutup kaldırdı. Hoşuna gitmese de, bu silahın nasıl kullanıldığını biliyordu. Tüfekler, orduda geçirdiği günlerden bu yana bir hayli hafiflemişti, ama daha kullanışlı değildi. Aksine, daha öldürücü hale gelmişlerdi. Ahşap kabzası, tabut tutamaçları kadar soğuktu.

Kilpatrick: "Nereden geldiklerini tam olarak bilmiyoruz," diye açıkladı. "Nereye gönderildiklerini bile bilmiyoruz. Anti-Terör timi korkutmaya çalıştıysa da şoför hiçbir şey söylemedi. Yükten haberdar olduğunu ısrarla inkâr etti, başka da hiç kimsenin adını vermedi."

Rebus tüfeği tahta sandığa bıraktı. Calumn Smylie hemen sandığın üstüne eğilerek, bir bezle üzerinde kalan parmak izlerini temizledi.

Rebus: "Sonra ne oldu?" diye sordu. Cevabı Calumn Smylie verdi.

"Şoför içeri alındığı zaman cebinden üç telefon numarası çıktı. İkisi Glasgow'dan, biri Edinburgh'dan. Üçü de barlara ait numaralardı.

Rebus: "Hiçbir anlamı olmayabilir," dedi.

Ken Smylie: "Ya da her şeyi anlatıyor olabilir," diye itiraz etti.

Calumn: "O barlar irtibat kuracağı adresler, işi aldığı ya da malı teslim edeceği yerler olabilir," diye devam etti.

Kilpatrick, sandıklardan birine yaslanarak: "Onun için üç barı da gözetim altında tutuyoruz," diye açıkladı.

"Ne umarak?"

Sıra yine Calumn'daydı. "Özel Bölüm kamyonu durdurduğu zaman soruşturmayı gizli tuttu. Resmi kanallardan duyurmadı, şoförü de birkaç basit olayda Terörle Mücadele Yasası'na muhalefetten içeri attı."

Rebus başıyla onayladı. "Yani işi verenlerin durumdan haberi yok." Bu kez Calumn başıyla onaylıyordu. "Mala ne olduğunu merak ediyorlardır." Rebus bu sefer başını salladı. "Nişancılığın iyi midir?"

Calumn surat astı. "Neden?"

"Hiç bu kadar uzağa bakan birini görmemiştim."

Smylie kardeşler bu yorumdan hoşlanmadı. Calumn: "Kalkan sözünün geçtiği bir konuşmaya şahit oldum," dedi.

Rebus, "Kalkan'ın ne olduğu hakkında hiçbir fikriniz yok," diye itiraz etti. "Bu arada, hangi bardan söz ediyoruz?"

"Dell."

Surat asma sırası Rebus'a gelmişti. "Garibaldi Sitesi'nin hemen dışındaki mi?"

"Evet, o."

"Dün orada olay çıktı."

"Evet, ben de duydum."

Rebus Kilpatrick'e döndü. "Kamyonu niçin tutuyorsunuz?"

"Gerekirse çalıntı süsü verebilmek için."

"Daha ne kadar tutabilirsiniz?"

Calumn omuz silkti. Gözkapakları uykusuzluktan kararıp ağırlaşmıştı. Eliyle önce taranmamış saçını, sonra tıraşsız yüzünü sıvazladı.

Rebus: "Bu görev sana iyi bir tatil gibi gelmiştir," dedi. Planı yapanın Smylie kardeşler olduğu belliydi. En çok onlar savunuyordu. Kilpatrick daha tereddütlü bir rol üstlenmişti.

Calumn: "Tatilden iyi," dedi.

"Nasıl yani?"

"En azından gittiğim yerlerden kart atmam gerekmiyor."

İskoçya'nın Yüksek Ağır Ceza Mahkemesi'nin bulunduğu Parlamento Binası'nın yerini pek az insan bilir. Dışarıda birkaç tabela ve yön gösteren işaret levhaları vardır ama, bina St. Giles Katedrali'nin arkasına saklanmış, katedralden bir iki Jaguar'la BMW'nin bulunduğu küçük, dikkat çekmeyen bir otoparkla ayrılmıştır. Normal şartlarda, ziyaretçinin karşısına çıkan birçok kapıdan sadece biri açıktır. O kapı umumi giriştir ve önce Parlamento salonuna, oradan da Arşiv Kütüphanesi'yle Avukatlar Kütüphanesi'ne açılır.

Toplam on dört mahkeme salonu vardı, ki Rebus zaman içinde hepsine girip çıktığını tahmin ediyordu. Uzun tahta sıralardan birine oturdu. Çevresindeki avukatlar koyu renk, çizgili takım elbiseler, yüksek yakalı beyaz gömlekler giymiş, beyaz papyonlar, gri peruklar tak-

mış, üstlerine de kendi öğretmeninin giydiğine benzer uzun siyah cübbeler geçirmişlerdi. Avukatların çoğu ya müvekkilleriyle ya da birbirleriyle konuşuyordu. Kendi aralarında konuşanlar arada seslerini yükseltiyor, hatta şakalaşıp gülüyordu. Oysa müvekkilleriyle konuşanlar daha ciddiydi. İyi giyimli bir kadın, bir yandan kısık sesle konuşan avukatını dinlerken, bir yandan da kolunun altına sıkıştırdığı bir yığın dosyanın kayıp düşmesini önlemeye çalışıyordu.

Rebus, büyük vitray pencerenin altında, iki yanında eski tahta kutuların dizili olduğu iki koridorun bulunduğunu biliyordu. Aslında koridorlardan biri Kutu Koridoru olarak biliniyordu. Her kutunun üstünde bir avukatın adı yazılıydı ve kapağı üst tarafından bir mandalla tutturuluyordu. Yine de kutuların büyük çoğunluğu sürekli açık duruyordu. Belgeler bu kutularda birikir ve incelenirdi. Rebus kutuların açık bırakılmasının, hırsızlık ve istihbarat için ne kadar elverişli bir durum yarattığını düşündü. Oysa henüz bildirilen bir hırsızlık vakası olmamıştı, güvenlik görevlileri de her ihtimale karşı fazla uzaklaşmıyordu. Oturduğu sıradan kalktı, vitray pencereye doğru yürüdü. Duvardaki kral portresinin V. James'e ait olduğunu biliyordu, ama diğer portrelerle armaların kimlere ait olduğundan pek emin değildi. Sağında camlı, ahşap çerçeveli bir yaylı kapıdan, içeride kitapların üstüne kapanmış avukatları görebiliyordu. Camın üstünde yaldızlı harflerle ÖZEL ODA yazıyordu.

Rebus buraya yakın bir yerde bulunan bir başka özel odayı hatırladı. Aslında St. Giles Katedrali'nin hemen karşısında, birkaç kat aşağıdaydı. Billy Cunningham'ın öldürüldüğü yerle Yüksek Mahkeme arasında elli metre bile yoktu.

Yaklaşan topuk tıkırtılarını duyunca döndü. Caroline Rattray, siyah ayakkabı ve çorapları, pudralı gri peruğuyla iş kıyafeti içindeydi.

Rebus: "Sizi tanımayabilirdim," dedi.

"Bunu bir iltifat olarak mı algılamalıyım?" Dudaklarına geniş bir gülümseme yayılırken gözlerini erkeğin gözlerine dikti. Sonra koluna dokundu. "Bakıyorum fark etmişsiniz." Başını kaldırıp vitray pencereye baktı. "İskoçya kraliyet arması." Rebus da başını kaldırdı. Büyük resmin altında, her biri farklı bir arma barındıran daha küçük beş kare pencere vardı. Caroline Rattray'in gözleri ortadaki paneldeydi. İki tekboynuz, şaha kalkmış aslanın kalkanını tutuyordu. Üstünde SA-

VUNMA İÇİN sözleri, altında da Latince bir özdeyiş vardı. Rebus okudu.

"Nemo me impune lacessit◊." Sonra kadına döndü. "Latincem biraz zayıftır."

"'Kimde var bana bulaşacak yürek' desem anlar mısınız? İskoçya'nın, daha doğrusu İskoç krallarının parolasıydı."

"Uzun zamandır buralarda kral görmedik."

"Thistle◊◊ nişanını da görmedik. Nişanı takan hükümdarın özel askeri olur, ama sadece paslanmış ihtiyarlara veriyorlar. Oturun." Az önce Rebus'un oturduğu tahta sıraya yöneldi. Yanındaki dosyaları, boş olmasına rağmen sıraya koyacağına yere bıraktı. Ondan sonra bütün dikkatini Rebus'a çevirdi. Rebus hiçbir şey söylemeyince, başını hafifçe bir yana eğerek tekrar gülümsedi. "Anlamadınız mı?"

"Nemo," diye tahmin yürüttü.

"Evet! Latincede 'hiç kimse' demek."

"Onu zaten biliyoruz, Miss Rattray. Ayrıca Jules Verne'le Dickens'ın karakterlerine verdiği ad, ayrıca tersten okunduğunda 'omen'◊◊◊ kelimesi çıkıyor." Durakladı. "Sizin anlayacağınız çalışıyoruz. Peki bunlar bizi ileri götürdü mü? Örneğin, kurban 'beni hiç kimse öldürmedi,' mi demek istiyordu?"

Kadının havası sönmüş gibiydi, omuzları çöktü. Noel sabahı, akşamdan kalma bir balonun ölümünü izlemek gibiydi.

"Bir anlamı olabilir," diye ekledi. "Yalnız ne olduğunu çıkarmak imkânsız."

"Anlıyorum."

"Bunu bana telefonda da söyleyebilirdiniz."

"Evet, söyleyebilirdim." Sırtını doğrulttu. "Kendi gözünüzle görün istedim."

"Sizce Thistle Tarikatı bir çete kurup Billy Cunningham'ı öldürmüş olabilir mi?" Gözlerini yine adamın gözlerine dikmişti, ama bu sefer gülümsemiyordu. Rebus gözlerini kaçırıp, vitraylı camdan kadını izlemeyi sürdürdü. "Savcılıkta oyun nasıl gidiyor?"

"Bugün sakin bir gündü," dedi. "Duyduğuma göre kurbanın babası hüküm giymiş bir katilmiş. Bir bağlantı var mı?"

"Olabilir."

"Henüz somut bir cinayet sebebi bulamadınız mı?"

"Bulamadık." Rebus kraliyet armasına baktıkça, gözleri ortadaki figüre takılıyordu. Kesinlikle bir kalkan vardı. Kendi kendine, "Kalkan," dedi.

"Efendim?"

"Yok bir şey, sadece..." Tekrar kadına döndü. Hevesle, hatta umutla bakıyordu. "Miss Rattray," dedi, "Beni tavlamak için mi buraya çağırdınız?"

Kadın bir anda dehşete düştü, yüzü kızardı; sadece yanakları değil, alnıyla çenesi, hatta boynu bile renklendi. Sonunda: "Müfettiş Rebus," diyebildi.

"Özür dilerim, özür dilerim." Başını eğip ellerini kaldırdı. "Ağzımdan kaçtı."

"Bilemiyorum..." Etrafına baktı. "İnsan her gün böyle bir suçlamayla... Her neyse, bir şeyler içsem iyi olacak." Sonra sesinin normal tonuna döndü. "Bir içki ısmarlarsınız artık, değil mi?"

High Caddesi'ni geçtiler; el ilanı dağıtanlardan, pantomimcilerden, sırıklara tünemiş palyaçolardan zar zor sıyrılıp karanlık bir geçide girdiler, yıpranmış birkaç basamağı indikten sonra Caro Rattray'in tercih ettiği bara ulaştılar.

Kadın: "Bu mevsimden nefret ediyorum!" dedi. "İşe gidip gelmek bile ciddi bir mücadele gerektiriyor. Hele şehirde park yeri aramak..."

"Zor bir hayat, haklısınız."

Rebus bara yönelirken kadın bir masaya gitti." Cübbesiyle peruğunu bir iki dakika içinde çıkarmış, saçını fırçalamıştı; ama üstünde kalan ağırbaşlı giysisi -belli belirsiz beyaz desenleri olan siyah elbise avukatlar yuvasında bir avukat olduğunu göstermeye yetiyordu.

Bar, Rebus'un o güne kadar gördüğü en alçak tavanlı bardı. Biraz düşününce Mary King Geçidi'ndeki bazı dükkânların tam üstünde olması gerektiğini fark etti. Düşünmek, siparişini değiştirmesine yol açtı.

"Şu viskiyi duble yapalım." Yine de bol bol su ekledi.

Caroline Rattray bol buzlu ve limonlu bir limonata istemişti. Rebus içkisini masanın üstüne bırakırken güldü.

"Komik olan ne?"

Rebus başını salladı. "Avukat ve limonata, karıştırınca sarhoş olur."

Kadına açıklamasına gerek kalmadı. Bıkkın bir gülümsemeyle cevap vermeyi başarmıştı. Yanına otururken, "Demek o fıkrayı daha önce duymuştunuz," dedi.

"Bu cümleyi söyleyen herkes, fıkrayı kendinden başka kimse bilmiyor sanır. Şerefe."

"Evet, slainte."

"Slainte. Galce biliyor musunuz?"

"Sadece birkaç kelime."

"Ben birkaç yıl önce öğrendim. Ama şimdiden çoğunu unuttum."

"Neyse, zaten pek fazla işe yaramıyor, değil mi?"

"Kaybolup gitse üzülmez misiniz?"

"Öyle demedim."

"Bence az önce söylediğiniz o anlama geliyordu."

Rebus içkisinden büyük bir yudum aldı. "Avukatlarla tartışmam."

Yine gülümsüyordu. Bir sigara yaktı, Rebus reddetti.

"Durun tahmin edeyim," dedi, "geceleri Mary King Geçidi gözünüzün önünden gitmiyor."

Hafifçe başını salladı. "Gündüzleri de gitmiyor. O görüntüyü aklımdan hiç silemeyeceğim galiba."

"Hiç uğraşmayın. Dosyalayıp bir yere kaldırın. Zaten elinizden daha fazlası gelmez. Kabullenmeye çalışın. Öyle bir olay oldu, siz de gördünüz. Ondan sonra dosyaya kaldırın. Unutmazsınız, ama gece gündüz aynı görüntüye katlanmak zorunda kalmazsınız."

"Polis psikolojisi mi?"

"Tecrübeyle sabit sağduyu. Latince yazıyı görünce bu yüzden mi o kadar heyecanlandınız?"

"Evet. Bir bakıma... kendimi sorumlu hissettim."

"Katilleri yakalarsak sorumlu olacaksınız. Onları hapse atmak sizin göreviniz."

"Haklısınız."

"O zamana kadar her şeyi bize bırakın."

"Peki, öyle olsun."

"Yine de tanık olduğunuz için üzüldüm. Curt işte, sizi oraya sürüklememeliydi. Hiç gerek yoktu. Curt'le siz...?"

Çığlığı barın her yanında duyuldu. "Aramızda bir şey olduğunu mu sandınız? Sadece iş arkadaşıyız. Fazladan bir bileti vardı, ben de müsaittim. Aman Tanrım, benim onunla... hem de bir patologla..."

"Aksine söylentiler olmasına rağmen onlar da insan."

"Evet, ama benden yirmi yaş büyük."

"Her zaman önemsenecek bir konu değil."

"O ellerin bedenimde dolaştığını düşünmek bile..." Ürperdi, limonatasından bir yudum aldı. "Yanlış hatırlamıyorsam Parlamento Binası'ndan çıkmadan önce 'kalkan' dediniz."

Rebus başıyla onayladı. Aklında bir kalkan resmi vardı, dahası kalkan varsa yanında mutlaka bir kılıç olmalıydı. Kılıç ve kalkanla... Bu söz bir Orange şarkısından bir mısraydı. Yumruğunu masaya vurdu, vuruşu öyle sertti ki Caroline Rattray korkulu gözlerle bakıyordu.

"Yanlış bir şey mi söyledim?"

"Caroline, çok zekisin. Benim gitmem lazım." Ayağa kalktı, barı boydan boya geçti, sonra durdu, geri döndü, kadının elini tuttu. "Seni arayacağım," diye söz verdi. Sonra: "İstersen tabii."

Kadın başıyla onaylayıncaya kadar bekledi, sonra tekrar dönüp gitti. Kadın limonatasını bitirdi, bir sigara daha içti, sonra küllükte söndürdü. Erkeğin eli sıcaktı, patolog eline hiç benzemiyordu. Barmen gelip kül tablasını bir kovaya boşalttı ve masayı sildi.

Yavaşça, "Bakıyorum yine ava çıkmışsın," dedi.

"Hakkımda çok şey biliyorsun, Dougie."

Dougie, "Herkesin hakkında çok şey biliyorum, tatlım," dedi, masadaki bardakları alıp bara götürdü.

Birkaç ay önce, Rebus, Matthew Vanderhyde adında bir tanıdığıyla konuşmuştu. Laf dönüp dolaşıp Koca Ger Cafferty'i, biraz da Vanderhyde'ı ilgilendiren başka bir soruşturmaya gelmişti. Uzun yıllardır gözleri görmeyen ve beyaz büyücü diye nam salmış olan Vanderhyde, İskoç Ulusal Partisi'nden ayrılan küçük bir gruptan söz etmişti. Grubun adı Kılıç ve Kalkan'dı0; 1950'lerin sonundan, 1960'ların başına kadar varlığını sürdürmüştü.

Ancak Vanderhyde'la yaptığı bir telefon görüşmesi, Kılıç ve Kalkan'ın, Rolling Stones'un ilk albümünü çıkardığı sıralar kapandığını ortaya çıkardı. Dahası, hiçbir zaman SaS harfleriyle anılmamıştı.

Vanderhyde elinde seyyar telefonuyla konuşurken, Rebus onu perdeleri sıkı sıkıya kapalı, karanlık odasında koltuğuna yayılmış olarak gözünün önüne getirebiliyordu. Adam, "Yanılmıyorsam," diyordu, "Amerika Birleşik Devletleri'nde Kılıç ve Kalkan, hatta İskoç Kılıç

ve Kalkanı adıyla faaliyet gösteren bir örgüt var, ama hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Kuzey Amerika Masonları sayılabilecek İskoç Ayinleri Mabedi'yle bir bağlantısı olduğunu sanmıyorum, yine de pek emin değilim."

Rebus telaşla her söylediğini yazıyordu. "Öyle diyorsan öyledir," dedi, "ayaklı ansiklopedi gibisin." Vanderhyde'ın en önemli özelliğiydi: Sorulan soruya tek cevap vermez, soranın aklını iyice karıştırırdı.

"Kılıç ve Kalkan hakkında okuyabileceğim bir şey var mı?"

"Tarih kitabı gibi mi? Bilemeyeceğim, varsa bile zahmet edip Braille baskısını ya da sesli kitabını yaptıklarını sanmıyorum."

"Haklısın. Ama örgüt kapanırken geriye bir şeyler kalmıştır mutlaka. Yazılar, belgeler..."

"Belki yerli tarihçilerimizden bilen vardır. Senin için biraz hafiyelik yapmamı ister misin, Müfettiş?"

Rebus: "Çok memnun olurum," dedi. "Koca Ger Cafferty'nin öyle bir grupla ilişkisi olabilir mi?"

"Sanmam. Neden sordun?"

"Boş ver, sorduğumu unut." Görüşmeyi, ziyaret vaadiyle bitirdi, sonra burnunu kaşıyarak öğrendiklerini kime anlatacağını düşündü: Kilpatrick'e mi, Lauderdale'e mi? Geçici görevle SCS'ye gönderilmişti ama, cinayet soruşturmasının başında Lauderdale vardı. Aklından bir soru geçti: Lauderdale beni Kilpatrick'ten korur mu? Cevap 'hayır'dı. Sonra isimlerin yerini değiştirdi. Bu sefer cevap evetti. Onun için de elindekileri Kilpatrick'e götürdü.

Bu arada, elinde pek fazla bir şey olmadığını kabul etmek zorunda kaldı.

Kilpatrick, görüşmeye katılması için Smylie'yi de bürosuna çağırmıştı. Rebus bazen kimin patron olduğunu anlamakta güçlük çekiyordu. Calumn Smylie çoktan görevine dönmüş, belki de şu anda Dell'de kafa çekiyordu.

Kilpatrick: "Peki John," dedi. "Özetlemek gerekirse, Nemo sözcüğünü bulduk, Latince bir özdeyiş bulduk..."

Smylie: "Milliyetçilerin çok kullandığı, en azından halk dilindeki söylenişini çok kullandığı bir özdeyiş," diye ekledi.

"Ayrıca bir arma üzerinde bir kalkan resmi bulduk ki bütün bunlar sana 60'larda kapanan Kılıç ve Kalkan örgütünü hatırlattı. Sence örgüt yeniden mi hortladı?"

Rebus'un gözünün önüne, eski bir şiltenin yırtık kılıfından aniden fırlayan bir yay geldi. Omuz silkti. "Bilmiyorum efendim."

"Ayrıca bilgi kaynağın sana ABD'de varlığını sürdüren Kılıç ve Kalkan adlı bir kuruluştan söz etti."

"Efendim, tek bildiğim şu SaS'nin bir şeyin simgesi olduğu. Calumn Smylie de Kalkan adlı bir gruptan söz edildiğini duymuş, silah alıcısı olarak pazara çıkmış olabilirler demişti. İskoçya kraliyet armasında bir kalkan ve Nemo sözcüğüyle başlayan bir özdeyiş var. Bunların çok güçlü bağlantılar olmadığını biliyorum, yine de..."

Kilpatrick Smylie'ye baktı ve Rebus'u desteklediğini ima eden bakışlarıyla karşılaştı.

Smylie, desteğini kanıtlamak ister gibi: "İsterseniz ABD'deki dostlarımızdan bizim için araştırmalarını isteyebiliriz. İşi onlar yapar, biz burada zaman kaybetmeyiz. Bizim vereceğimiz ipuçlarıyla birkaç gün içinde sonuç alırlar. Dediğim gibi, bizim hiçbir kaybımız olmaz."

"Olmaz herhalde. Pekâlâ, öyle olsun." Kilpatrick dua edecekmiş gibi ellerini kavuşturdu. "John, şansımızı deneyeceğiz."

Rebus, şansını biraz zorlayarak: "Bir de, efendim," dedi, "50'lerin sonunda kurulan Kılıç ve Kalkan örgütünü de biraz araştırmak gerekiyor. Aynı adı kullanıyorlarsa, eskiden kalan bilgiler bize yol gösterebilir."

"Haklısın John. İşi Blackwood'la Ormiston'a veririm."

Blackwood ve Ormiston: Bu iş için ona teşekkür edeceklerdi, çikolata ve çiçekler getireceklerdi.

Rebus: "Teşekkür ederim, efendim," dedi.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Peder Leary, Gar-B'de çıkan olaydan beri Rebus'a ulaşmaya çalışıyor, St. Leonard'a birbiri ardına mesajlar bırakıyordu. Bu yüzden Rebus St. Leonard'a gider gitmez rahibi aradı.

Muzip bir ifadeyle: "Gayet iyi gitti, Peder," dedi.

"Öyleyse Tanrı böyle istedi."

Rebus, bu sözü bir an için Tanrı bana söyledi gibi duydu. Sonra sözcükleri aklında yerlerine oturttu ve: "Böyle diyeceğini biliyordum," dedi. Bir yandan da kendisine doğru gelen Siobhan Clarke'ı izliyordu. Genç kadının başparmakları havaya kalkmış, yüzüne kocaman bir gülümseme yayılmıştı.

"Kapatmam lazım Peder. Bir dua da benim için oku."

"Hep okuyorum zaten."

Rebus telefonu bıraktı. "Ne buldun?"

Kadın: "Cafferty," diyerek elindeki dosyayı masanın üstüne attı. "Çok eskilerde kalmış bir şey." Bir sayfa çıkarıp Rebus'a uzattı. Rebus kâğıda hızla göz gezdirdi.

Evet, eskilerde kalmış; çünkü bir kuşkudan öteye gidememiş, Cafferty'nin çalışma hayatı boyunca polisin kanıtlamayı başaramadığı yüzlerce benzer suçtan biriydi.

"Para aklamış," dedi.

"Ulster Gönüllüleri◊ için."

Cafferty, Glasgow'lu gangsterlerden Kurnaz Johnson denen bir serseriyle umulmadık bir işbirliği yapmış iki gangster UVF'nin emriyle kendi aralarında para aklamışlardı. Sonra Johnson ortadan kaybolmuştu. Söylentilere göre ya UVF'nin parasını alıp kaçmıştı ya da paranın ucundan tırtıklamış, fark edilince de icabına bakılmıştı. Ne olduysa, Cafferty'le ilişkisi de kesilmişti.

Clarke: "Ne diyorsunuz," diye sordu.

"Demek Cafferty'nin Protestan paramiliter gruplarla ilişkisi varmış."

"Johnson'un yaptıklarından haberdar olduğunu düşündülerse, ona da kızmışlardır."

Oysa Rebus'un aradan geçen zamanla ilgili kuşkuları vardı. "İntikam almak için on yıl beklemezlerdi. Yine de Cafferty SaS'nin neyi simgelediğini kesinlikle biliyor. Mutlaka duymuştur."

"Yeni bir terörist grup mu?"

"Bence öyle, kesinlikle öyle. Üstelik burada, Edinburgh'dalar." Başını kaldırıp Clarke'a baktı. "Ayağımızı denk almazsak Cafferty'nin adamları onlara bizden önce ulaşacak." Sonra gülümsedi.

"Pek rahatsız olmuşa benzemiyorsunuz."

"Duyduklarımdan o kadar rahatsız oldum ki sana bir içki ısmarlayacağım."

Siobhan Clarke: "Anlaştık," dedi.

Eve dönerken arabada, giysilerine sinen alkol buharı ve sigara dumanının kokusunu kendisi bile alabiliyordu. Patience'a yeni cephane. Bir de kasetleri iade etmesi gerekiyordu. Patience yapmazdı, o Rebus'un işiydi. Gecikme cezası da ödemesi gerekecekti, oysa lanet filmleri seyretmemişti bile.

Kaçınılmaz sonu ertelemek için bir bara uğradı. Oxford Barı'ndan daha küçük bir bar olamazdı, ama Ox'ta samimi bir hava yaratmayı başarmışlardı. Çoğu gece bir parti atmosferi içinde geçer ya da en azından eğlenceli bir şamata olurdu. Tabii bir de yarım litrelik bira bardakları vardı. Sadece bir bardak içti, arabasına binip Patience'ın evine gitti ve arabasını her zamanki gibi spor Mercedes'in yanına park etti. Queensferry Yolu'nda biri Tie a Yellow Ribbon şarkısını söylemeye çalışıyordu. Yukarıda, sokak lambalarının turuncu pırıltısı, apartmanların çatılarını ve bacalarını aydınlatıyordu. Ilık havada belli belirsiz bir birahane kokusu vardı.

"Rebus?"

Henüz o kadar karanlık değildi. Rebus karşı kaldırımda bir adam görmüştü. Şimdi adam, ellerini ceketinin ceplerine daldırmış ona doğru geliyordu. Rebus gerildi. Ama değişikliği gördü ve ellerini çıkarıp silahsız olduğunu gösterdi.

Adam: "Biraz konuşalım mı?" dedi.

"Hangi konuda?"

"Mr. Cafferty işlerin nasıl gittiğini merak ediyor." Rebus adamı daha yakından inceledi. Çarpık dişleriyle sansara benziyordu. Ya aklınca sırıtıyordu, ya da bir sağlık sorunu yüzünden ağzını kapatamıyordu. Kısa aralıklarla ağzından nefes alıp veriyordu. Rebus, adamdan gelen kokunun kaynağını tahmin etmeye çalışmadı.

"Karakola gitmek ister misin, ahbap?"

Adam yine dişlerini göstererek sırıttı. Yakından bakınca, nikotin lekeleri dişlerini öyle karartmıştı ki tahta gibi görünüyordu.

Sansar: "Suçumuz ne olacak?" diye sordu.

Rebus onu yukarıdan aşağıya süzdü. "Kamu düzenini bozmaktan başlayabiliriz. Seni evcil hayvan dükkânındaki kafesinden hiç çıkarmamaları gerekirmiş."

"Senin için 'ağzı kalabalıktır' demişti."

"O kadarla kalsa iyi." Rebus, tekrar Patience'ın apartmanının bulunduğu kaldırıma yöneldi. Adam izliyordu, o kadar yakındı ki boynunda bir tasma var sanırdınız.

Sansar: "Nazik olmaya çalışıyorum," dedi.

"Nezaket okuluna mektup yazıp ödediğin parayı geri isteyebilirsin."

"İnatçı olduğunu da söylemişti."

Rebus adama döndü: "İnatçı mı? Kafam bozulunca ne kadar inatçı olduğumu bilemezsin. Seni bir daha buralarda görürsem fena yaparım!"

Adam gözlerini kıstı: "Bence sakıncası yok. Mr. Cafferty'e ne kadar yardımcı olduğunu söyleyeceğim."

"Mutlaka söyle." Rebus bahçe katındaki dairenin basamaklarından inmeye başladı. Sansar dirseklerini parmaklıklara dayayıp eğildi.

"Güzel evmiş." Rebus elinde anahtarıyla durdu. Başını kaldırıp adama baktı. "Bir kazaya kurban giderse yazık olur." Rebus basamaklara atıldı, ama kaldırıma çıkıncaya kadar sansar ortadan kaybolmuştu.

Kardeşinden haber aldın mı?"

Ertesi sabahtı, Rebus Fettes'te, Ken Smylie'yle konuşuyordu.

"Pek sık aramıyor."

Rebus, Smylie'yi güvenebileceği bir dosta dönüştürmeye çalışıyordu. Etrafına bakınca gördüğü müttefiklerinin sayısı pek fazla değildi. Blackwood ve Ormiston, ikili halinde pis pis bakıyordu. Rebus bundan iki sonuç çıkarmıştı. Bir, ilk kurulan Kılıç ve Kalkan örgütünden geriye ne kaldıysa onları araştırmakla görevlendirilmişlerdi.

İki, fikrin kimden çıktığını biliyorlardı.

Suratsızlıklarını gülünç bulan Rebus, Matthew Vanderhyde'ın da Kılıç ve Kalkan konusunu araştırdığını söylemeye gerek duymadı. Kendilerini maraton koşmaya hazırlamışken onlara kestirme yolu göstermenin âlemi var mıydı?

Smylie sohbet edecek havada değildi, ama Rebus ısrar etti: "Billy Cunningham'ın ev arkadaşıyla konuştun mu?"

"Çocuğun motosikletini, nasıl onardığını falan anlattı."

"O kadar mı?"

Smylie omuz silkti. "Sökülmüş parçalarla ilgileniyorsan satıyormuş."

"Dikkat et Smylie, kızdan bir şey bulaşmış galiba."

"Ne?"

"Şakacılık."

Rebus arabasıyla St. Leonard'a dönerken, elini çenesiyle yanaklarına sürdü, uzamış kılların parmak uçlarına batışı hoşuna gidiyordu. Eline aldığında AK- 47'nin ne kadar farklı bir duygu yarattığını hatırlıyor, fanatikliği düşünüyordu. İskoçya'nın kendi derdi kendine yeter-

di, İrlanda'nınkileri de üstlenmesine gerek yoktu. Ameliyatla ayrılmayı reddeden yapışık ikizlere benziyorlardı. İkizlerden biri İngiltere'yle evlenmeye zorlanmıştı, diğeriyse kendine zarar vererek bu bağdan kurtulmaya çalışıyordu. İşleri yoluna koymak için siyasetçilere değil, bir psikiyatra ihtiyaçları vardı.

Ufak tefek gösteri yürüyüşleri sayılmazsa, Protestanların bu yılki yürüyüş mevsimi de bitmişti. Şimdi Festival zamanıydı; gülüp eğlenme, yaşadığınız küçük ve emniyetsiz ülkeyi unutma zamanıydı. Bir kere daha Gar-B'de gövde gösterisi yapmaya kalkışan zavallıları düşündü.

St. Leonard da şenliğe katılacakmış gibi görünüyordu. Bir pandomim gösterisi bile düzenlemişlerdi. Biri de Billy Cunningham cinayetini itiraf etmeyi üstlenmişti. Adı Dunstable'lı◊ Unstable'dı◊◊.

Polislerin ona Unstable demesinin iki sebebi vardı. Biri, akli dengesinin yerinde olmayışıydı. İkincisi, Dunstable'lı olduğunu söylüyordu. Mahallenin dilencisiydi, ama o kadar da yoksul değildi. Barlarda bulduğu havlulardan kendine bir palto dikmiş, hayatta kalmasını sağlayan ve aynı zamanda ölümünü hızlandıran ürünlerin reklamını yapan ayaklı ilan tahtası gibi dolaşıyordu.

Sokaklarda onun gibi çok insan vardı. Biri, genellikle de polis gelip kaldırmadıkça yerlerinden kımıldamazlardı. Hükümetin kemer sıkma politikası sayesinde sokağa atılmışlar, daha edebi bir ifadeyle 'topluma iade edilmişlerdi.' Bazıları gözyaşlarına boğulmadan pabuçlarını bile bağlayamıyordu. Halleri herkes için utanç kaynağıydı.

Unstable şimdi, Dedektif Komiser Muavini Holmes'la birlikte bir sorgu odasındaydı. Bol şekerli sıcak çay ve sigara içiyordu. Sonunda, onu kapı dışarı ederken belki avcuna birkaç sterlin sıkıştıracaklardı, çünkü rengârenk bira paltosunun cebi yoktu.

Siobhan Clarke, Cinayet Ofisi'ndeki masasındaydı. Dedektif Müfettiş Mr. Flower'ın söylediklerini dinliyordu.

O halde biri Rebus'un görev dağılımı hakkındaki tavsiyelerini unutmuştu.

Rebus'u gören Flower yüksek sesle: "Vay be, bu bizim SCS'deki adamımız değil mi?" dedi. "Süt getirdin mi bari?"

Rebus espriyi anlamakta gecikince Flower açıkladı.

"İskoç Kooperatifler Birliği◊◊◊. SCS. İskoç Ağır Suç Birimi'nin başharfleriyle aynı.

Siobhan Clarke: "Sean Connery oyunculuğa başlamadan önce Kooperatif'te sütçülük yapıyormuş, değil mi," dedi. Rebus ona dönüp gülümsedi, sohbetin konusunu değiştirme çabasına teşekkür ediyordu.

Flower cevap bulmakta güçlük çekecek adam değildi, o yüzden Rebus üstüne gitmemeye karar verdi. Aksine: "Senden övgüyle söz ediyorlar," dedi.

Flower, göz kırparak: "Kim?" diye sordu.

Rebus başını salladı: "SCS'dekiler," dedi.

Flower bir an baktı, sonra gözlerini kıstı. "Anlatsana."

Rebus omuz silkti. "Anlatacak bir şey yok. Ciddiyim. Tepedekiler sicilini biliyor. Epeydir seni izliyorlarmış. Ben öyle duydum."

Flower durduğu yerde ayak değiştirip rahatladı. Biraz utanmış, yanakları pembeleşmişti.

"Sana söylememi istediler." Rebus öne eğilip yaklaştı, Flower da onu taklit etti. "Sütçü kadrosu boşalır boşalmaz sana haber vereceklermiş."

Flower hırlarken iki sıra dişini gösterdi. Sonra daha kolay avlanacak birini bulmak için ayaklarını sürüye sürüye uzaklaştı.

Siobhan Clarke: "Çabuk sinirleniyor, değil mi?" dedi.

"Bu yüzden ona Otomatik Orangeman diyorum."

"Orangelardan mı?"

"12'sinde yürüyüş katıldığı biliniyor." Bir an düşündü. "Belki Orange Soyucu demek daha uygun düşerdi, ne dersin?"

Clarke inledi: "Teuchter0 dostlarımızdan bana ne getirdin bakalım?"

"Orkney'lileri mi soruyorsunuz? Teuchter denmesinden hoşlanacaklarını sanmam." Sözcüğü doğru söylemek için büyük çaba harcadı, ama aldığı İngiliz eğitimi yüzünden başaramadı.

Rebus: "Unutma," dedi, "teuch İskoççada 'sert' demektir. Onlara sert demenden rahatsız olmazlar." Kadının masasına bir iskemle çekti. "Peki, ne buldun?"

Clarke aradığı sayfayı buluncaya kadar bloknotunun sayfalarını karıştırdı. Zabriskie Evi, arsası içinde küçük bir tarlayla merası da olan bir evmiş. Bir yatak odası, bir de hem oturma..."

"Evi satın almayacağım."

"Tabii efendim. Şimdiki sahipleri evin geçmişi hakkında hiçbir şey bilmiyor, ama komşuları 70'lerde bir adamın evi bir iki yıllığına kiraladığını hatırlıyor. Adının Cuchullain olduğunu söylüyormuş."

"Ne?"

"Efsanevi bir savaşçı. Kelt galiba."

"Başka bir adı yok muymuş?"

"Hepsi bu."

Cari Anarşi Dosyası'nın, yani Kelt hippilerinin genel karakterine uyuyordu. Rebus, 70'lerde birçok İskoç gencinin, Amerika ve Avrupa'daki kuzenlerini taklit ederek okuduğu okulu bıraktığını biliyordu. Yıllar sonra okulu bırakma eğilimi tekrar yaygınlaşmıştı, ama bu sefer gerekçesi ticarete atılmaktı. Biliyordu, çünkü neredeyse kendisi de bırakıyordu. Onun yerine Kuzey İrlanda'ya gitmişti.

"Başka bir şey var mı?" diye sordu.

"Ufak tefek şeyler. Tek gözü doğuştan kör bir kadın, yirmi küsur yıl öncesinden hatırladıklarıyla adamı tarif etti."

"Tek kaynağın o muydu?"

"Öyle sayılır. Bir polis memuru biraz araştırdı. Eskiden postane botunu kullanan adamla, bir iki kayıkçıyla konuştu. Erzak almak için Rousay'e ancak kayıkla gidilebiliyormuş, postacı da kendi botuyla gidip geliyormuş. Kendi halinde bir adammış, yiyeceğini kendi yetiştirirmiş. O zamanlar çok dedikodu olmuş, çünkü Zabriskie Evi'ne bir sürü sutyensiz genç kadın, uzun saçlı, sakallı adamlar gelirmiş."

"Köylüler çok utanmıştır."

Clarke gülümsedi. "Sutyensiz kısmını birkaç defa vurguladılar."

"Ee, öyle bir yerde insan eğlencesini de kendi yaratmak zorunda kalır."

"Polis memurunun hâlâ araştırdığı bir ipucu daha vardı. Bugün tekrar arayacak."

"Bir şey çıkacağını sanmam. Hiç Orkney Adaları'na gitmiş miydin?"

"Yoksa aklınızdan beni oraya..." Telefonu çalınca sözü yarım kaldı. "Dedektif Polis Memuru Clarke. Evet." Başını kaldırıp Rebus'a baktı, bloknotunu önüne çekti ve yazmaya başladı. Arayan ada sahilinin yaşlı Polis Memuru olmalıydı. Rebus odada dolaşmaya başladı. Bir kere daha neden uyum sağlayamadığını, hayatın ona uygun gördüğü mesleğe neden uygun olmadığını düşündü. Cinayet Ofisi üretim hattı gibiydi. Herkesin kendi görevi vardı, herkes görevini yerine getiriyordu. Birinin bulduğu bir ipucunu belki bir başkası araştırıyor, yine

bir başkası sanığı sorgulama ya da bir tanığın ifadesini alma işini üstleniyordu. Herkes, büyük bir ekibin küçük bir parçasıydı. Rebus'a uygun olmayan bu kısmıydı. O her ipucunu bizzat araştırmak, birbirleriyle karşılaştırmak, ilk adımından son adımına kadar her aşamasına hâkim olmak istiyordu. Ona iyi niyetli bir tanımla teriye demelerinin bir nedeni de, bir şeye dişini geçirdiği zaman çenesini kilitleyip bırakmamasıydı.

Bazı köpeklerden kurtulmak için çenelerini kırmak gerekirdi.

Siobhan Clarke yanına geldi. "Bir şey çıktı mı?" diye sordu.

"Polis Memuru arkadaşım Cuchullain'in bir ineği, bir domuzu, birkaç da tavuğu olduğunu öğrenmiş. Kendine yetme çabasının bir parçası herhalde. Cuchullain taşınırken hayvanları yaptığını merak etmiş."

"Akıllı adammış."

"Anlaşılan Cuchullain taşınırken hayvanları bir başka kiracıya satmış, o adam da kayıt tutarmış. Şansımız varmış ki adam Cuchullain'ın parasını hemen ödememiş, o da komşusuna parası Borders'da bir adrese göndermesini söylemiş." Elindeki kâğıdı Rebus'a doğru salladı.

Rebus: "Yine de fazla heyecanlanma," dedi. "Hâlâ adını bile bilmediğimiz bir adamın yirmi yıl önce bıraktığı adresten söz ediyoruz."

"Artık adını da biliyoruz. Komşu kiracı onu da kayda geçirmiş. Adı Francis Lee'ymiş."

"Francis Lee mi?" Sesinde yine şüphe vardı. "70'lerde Manchester City'de oynamamış mıydı? Francis Lee... Frank Lee gibi de olabilir. Hani bir şarkı vardır, sevgilim Frank Lee, umurumda değil hiçbir şey, diye gider."

"Yani bu da takma ad olabilir."

"Bilmiyorum. Borders polisine söyleyelim araştırsınlar." Cinayet Ofisi'ne göz gezdirdi. "Hayır, vazgeçtim. Kendimiz gidip bakalım."

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

John Rebus, İskoçya'nın Borders ilinden ne zaman arabayla geçmek zorunda kalsa aklına bir tek sözcük gelirdi:

Düzenli.

Kasabaların planı basit, hastalık derecesinde derli topluydu. Binalar sade, işlemesiz taştan, ama sağlam ve yüksek inşaat kalitesine uygun yapılmıştı. Tempolu adımlarla bankadan bakkala, oradan da eczaneye yürüyen insanların pembe yanaklarından sağlık fışkırıyordu. Sanki her sabah, çiftlik işlerine koyulmadan önce yüzlerini ponza taşıyla ovup parlatıyorlardı. Erkeklerin kolları ve bacakları, tarım makinelerinin zarafetiyle hareket ediyordu. Gördüğünüz her kadını annenize takdim edebilirdiniz. Annenizde onları hak etmediğinizi söylerdi.

Doğrusunu söylemek gerekirse, Borders halkı Rebus'u ürkütüyordu. Onları anlayamıyordu. Oysa, herhangi bir İskoç yerleşiminden kilometrelerce uzakta, İngiltere sınırına bu kadar yakın olan her kasabada ve o kasabaların halkında şizofreni belirtileri görmenin anormal sayılmaması gerektiğini anlayabiliyordu.

Öte yandan, Selkirk kişiliğiyle, mimarisi ve diliyle tipik bir İskoç kentiydi. Her yıl düzenlenen Lammas Fuarı, kışın bitişini kutlayıp unuttuğu olaylar arasına katılmamıştı. Hâlâ her yerde indirilmeyi bekleyen dizi dizi flamalar asılıydı, en küçük bir esintide dalgalanıyorlardı. Kilisenin duvarına bitişik evin duvarında da flamalar asılıydı. Siobhan Clarke adresi kontrol edip omuz silkti.

Rebus: "Papazın lojmanı, değil mi?" diye sordu, adreste bir hata olduğundan emindi.

"Bana verdikleri adres bu."

Ev beşikçatıyla örtülü, büyük, dikkat çeken bir yapıydı. Mat gri

taştan yapılmıştı, ama yemyeşil, hoş kokulu bahçesi sayesinde kasvetli değildi. Siobhan Clarke bahçe kapısını itip açtı. Ön kapıda çalabileceği bir zil aradıysa da bulamadı, bunun üzerine açık bir el biçimindeki demir tokmağa başvurdu. Kapıyı açan olmadı. Yakınlarda bir bahçeden bir çim biçme makinesinin sesi duyuluyordu, itilip çekilmesi bir saatin sarkacı kadar düzenliydi. Rebus evin pencerelerinden içeri baktı, hiçbir hareket belirtisi görmedi.

"Boşuna zaman kaybediyoruz," dedi. Uzun araba yolculuğu da boşa gitmişti. "Bir not bırakalım, sonra da çekip gidelim."

Clarke eğilip posta kutusunun kapağından içeriye bakmayı denedi, sonra tekrar doğruldu. "Buraya kadar gelmişken komşulara soralım bari."

Rebus: "Peki," dedi, "gidip şu çim biçen adamla konuşalım."

Evin çevresinden dolaşıp kilise avlusunun kapısına geldiler, oradan da kiliseyi çevreleyen, kızıl çakıl taşı döşeli yoldan yürüdüler. İsten kararmış binanın arkasında yaşlı bir adam gördüler. Edinburgh'da olsa, Yeni Kent'in havalı antikacı dükkânlarından birinin vitrinine layık bir çim biçme makinesini itiyordu.

Yeni biçilmiş çimenliği geçerek ona doğru yürüdüklerine görünce işini bıraktı. Halıda yürür gibiydiler. Adam tırnak makası kullanmış olsa çimi daha kısa kesemezdi. Cebinden çarşaf gibi bir mendil çıkardı, güneşten yanmış alnındaki teri sildi. Yüzü ve kolları meşe odunu gibi kararmış, yüzü terle cilalanmıştı. Başındaki yaşlı deri hâlâ gergin, bir hamamböceğinin sırtı kadar parlaktı. Kendini Willie McStay olarak tanıttı.

"Saldırılar için mi geldiniz?" diye sordu.

"Saldırı mı? Burada mı?"

"Mezarlara saygısızlık ediyorlar, mezar taşlarına boya sürüyorlar. Dazlaklar yapıyor."

"Selkirk'te dazlak mı var?" Rebus ikna olmamıştı. "Kaç dazlak var, Mr. McStay?"

McStay biraz düşündü. Tütün çiğniyormuş ya da fazla kalın bir balgam kümesini ezmeye çalışıyormuş gibi dişlerini gıcırdattı. "Durun bakayım," dedi. "Bir kere Alec Tunnock'un oğlu var. Saçını kökünden kazıtmış, hem ayağına da şu bağcıklı botlardan giyiyor."

"Bağcıklı botlar, ha?"

"Hem okuldan çıktığından beri eli bir iş tutmadı."

Rebus başını sallıyordu. "Biz mezar taşları için gelmedik, Mr. McStay. Şu evi merak ettik." Eliyle gösterdi.

"Papaz lojmanı mı?"

"Kim oturuyor, Mr. McStay?"

"Bizim papaz, Peder McKay."

"Ne zamandır burada oturuyor?"

"Hay Allah, ne bileyim... On beş yıl olmuştur. Ondan önce Peder Bothwell vardı, Bothwell'ler en az çeyrek yüzyıl bu evde oturdu."

Rebus, Siobhan Clarke'a baktı. Boşa zaman kaybı.

Kadın: "Biz Francis Lee adında bir adamı arıyoruz," dedi.

McStay ismi aklında evirip çevirdi, bu arada çenesi hâlâ işliyor, elmacık kemikleri inip kalkıyordu. Bu haliyle Rebus'a geviş getiren bir koyunu hatırlatıyordu. Yaşlı adam başını salladı. "Benim tanıdıklarım arasında öyle biri yok," dedi.

Rebus: "Neyse, teşekkür ederiz," dedi.

McStay: "Bir dakika," diye buyurdu. Aslında bir dakika daha düşünmek istiyordu. Sonunda başını salladı. "Siz tersinden söylüyorsunuz." Bir eliyle, makinenin kalın, kara lastikle kaplı sapına dayandı. "Bothwell'ler harika bir çiftti. Douglas'la Ina. Bu kasaba için ellerinden geleni yaptılar. Onlar ölünce oğulları evi hemen sattı. Satmaması gerekirdi, Peder Bothwell bana defalarca söylemişti. Evin ailede kalmasını istiyordu."

Clarke: "Ama orası lojman," dedi. "İskoçya Kilisesi'nin malı. Nasıl satar?"

"Bothwell'ler evi o kadar çok seviyordu ki Kilise'den satın aldılar. Peder Bothwell emekli olduktan sonra da orada oturacaklardı. Oğulları tekrar kiliseye sattı. Haytanın tekiydi zaten, parayı alıp kayboldu. Ben olmasam, rahiple karısını sevgiyle hatırlayan bir iki ihtiyar daha olmasa mezarlarına bakan bile yok." Başını salladı. Gençler işte... Ne tarihe saygıları var, ne de aile bağlarına."

Siobhan Clarke: "Bunların Francis Lee'yle ne alakası var," diye sordu. McStay kadına, sanki çocukmuş da sırasız konuşup büyüklerin lafını bölmüş gibi baktı, sonra cevabını Rebus'a verdi.

"Oğullarının adı Lee'ydi. Galiba göbek adı Francis'di."

Lee Francis Bothwell: Francis Lee. Benzerlik, basit bir rastlantı olamayacak kadar büyüktü. Rebus yavaşça başını salladı.

"Herhalde nereye gittiğini bilmiyorsunuzdur," dedi, "onu bulabileceğimiz bir yer..." Birden sustu. "Frankie Bothwell olmasın? Sağ olun Mr. McStay, yardımınız için çok teşekkür ederim." Sonra bahçe kapısına doğru yürüdü. Siobhan Clarke'ın yetişmesi birkaç saniye sürdü.

"Bana da söyleyecek misiniz?"

"Frankie Bothwell'i tanımıyor musun?" Adı aklında bir yere oturtmaya çalışan kadını izledi. Kadın telaşla başını salladı. "Crazy Hose Salonu'nun sahibi."

Şimdi anlamıştı. "Billy Cunningham'ın odasında bulduğumuz Şenlik programı."

"Evet, Crazy Hose'daki gösteri işaretlenmişti. Hoş bir rastlantı, değil mi?" Arabaya gelmişlerdi. Rebus yolcu tarafının kapısını açtı ama binmedi. Onun yerine dirseğini arabanın üstüne dayayıp, sürücü kapısında olan kadına baktı. "Tabii rastlantılara inanıyorsan..."

Araba yirmi otuz metre ilerlemişti ki Rebus aniden Clarke'a durmasını emretti. Kapı tarafındaki aynadan arkaya bakıyordu, şimdi otomobilden inmiş, bahçe kapısına doğru yürümeye başlamıştı. Siobhan Clarke dişlerinin arasından bir küfür savurdu, arabayı bordür taşlarının üstündün döndürdü ve peşinden gitti. Bahçeden çıkarken daha uzağa park etmiş olarak gördüğü kırmızı steyşın otomobil, şimdi kapının önünde, rölantide çalışıyordu. Rebus Willie McStay'e doğru yürüyen iki adamı durdurmuştu. Adamların ikisi de, bir rugbi maçında sahaya çıksa dikkat çekmeyecek kadar iriydi. Siobhan, tam zamanında yetişerek amirinin cümlesinin sonunu duymayı başardı.

"...Peşimi bırakmazsanız Tanrı yardımcınız olsun, çünkü sizi öyle bir deliğe tıkarım ki, yanınıza dalgıç tüpü almadığınıza pişman olursunuz." Sözlerini vurgulamak için bir parmağını, daha irice olan adamın karnını ikinci boğumuna kadar daldırdı. Adam bu durumdan hoşlanıyormuş gibi görünmüyordu. Yüzü olgun bir erik gibiydi, ama arkasında kenetlediği ellerini sonuna kadar kıpırdatmadı. Kendine o kadar hâkimdi ki, Siobhan adamın Budist olabileceğini düşündü.

Oysa asıl Budist'i ve iki yanağını boydan boya kesen ustura yarasının izlerini şimdi görüyordu.

Rebus: "Dahası," diyordu, "Cafferty'e söyleyin, UVF'yle ilişkisini biliyoruz, onun için teröre bulaşmamış masum serseri numarasını sürdürmesine gerek yok."

Adamların daha iri olanı konuştu. "Mr. Cafferty sabırsızlanmaya başladı. Sonuç almak istiyor."

"Dünyada barış istiyor olsa bile umurumda değil. Şimdi defolun buradan, ama sonradan geri dönüp soru sormaya kalktığınızı duyarsam ikinizi de içeri tıkarım, üstelik bir daha çıkmamanız için ne gerekiyorsa yaparım, anlaşıldı mı?"

İkisi de fazla etkilenmiş gibi görünmüyordu; ama yine de arkalarına döndüler, bahçe kapısına yürüdüler, kapıdan çıkıp gittiler.

Siobhan Clarke: "Hayranlarınız mı?" diye bir tahmin yürüttü.

"Yok canım, sadece vücudumu istiyorlar."

Aslında, bir bakıma doğruydu.

Akşamüstüne doğruydu ve Crazy Hose◊ sinek avlıyordu.

İşin içyüzünü bilenler bara kısaca Hose diyordu; işin içyüzünü bilmeyenlerse, "Crazy Horse◊◊ olması gerekmez mi," diye sorardı. Barın adı Crazy Hose'du, çünkü bulunduğu bina eski bir itfaiye merkeziydi. Caddenin biraz ilerisinde yapılan yeni binaya taşınınca, eski binayı boş bırakmışlardı. Dahası, barın adı Crazy Hose Salonu'ydu, çünkü Vahşi Batı temasıyla dekore edilmişti ve sadece Amerikan halk müziğiyle kovboy şarkıları çalınıyordu. Parlak siyaha boyalı anakapıların, demir parmaklıklı küçük, kare pencereleri vardı. Rebus barın boş olduğunu anladı, çünkü Lee Francis Bothwell kapının önündeki basamağa oturmuş sigara içiyordu.

Rebus Frankie Bothwell'le hiç karşılaşmadığı halde ününü duymuştu, zaten basamaktaki perişan adamı başka biriyle karıştırmak mümkün değildi. Ucuz bir Las Vegas gösterisine çıkacakmış gibi giyinmişti. Yüzü ve saçı, McGarrett'in Hawaii 5-0 filminde oynadığı karakterinki gibiydi. Saçının sahte olduğu belliydi, Rebus yüzünün de bir kısmının sahte olduğuna bahse girebilirdi.

"Mr. Bothwell?"

Baş öne doğru eğilip kalktı, ama kuaför elinden çıkmış saç bir milim bile kımıldamadı. Ten rengi deri safari ceket, dar beyaz pantolon ve yakası açık bir gömlek giymişti. Gömlek, renk körü ve bütünüyle kör olanlar dışında kalan herkese hakaret sayılırdı. Üstünde o kadar çok suni elmas vardı ki, Rebus suni elmas madenlerinin bu gömlek yüzünden kuruduğuna kanaat getirdi. Bothwell'in boynunda sade, al-

tın bir zincir vardı, ama bir boyunluk taksa daha iyi olurdu. Boyunluk en azından, Bothwell'in ilerlemiş yaşını ele veren derin çizgileri, kırışıkları ve sarkıkları biraz olsun gizlerdi.

"Ben Müfettiş Rebus, bu da Dedektif Polis Memuru Clarke." Rebus, yolda gelirken Clarke'a bilgi vermişti; bu yüzden genç kadın, karşısında duran adamı görünce fazla sarsılmamıştı.

"Polis gecesi için bedavadan bir şişe viski mi istiyorsunuz?"

"Hayır efendim. Bir derginin eski sayılarını arıyoruz."

"Ha?" Bothwell boş caddeyi inceliyordu. Biraz ileride Tollcross kavşağı vardı, ama Crazy Hose'un önündeki basamaklardan bakınca görünmüyordu. Başını kaldırıp Rebus'a baktı.

Rebus: "Ciddiyim," dedi. "Eski sayılardan birkaçı eksik, belki siz yardım edebilirsiniz."

"Anlayamadım."

"Cari Anarşi Dosyası."

Frankie Bothwell güneş gözlüğünü çıkardı, gözlerini kısıp Rebus'a baktı. Sonra sigarasını yere atıp kovboy çizmesinin topuğuyla ezdi. "Onun üstünden bir ömür geçti. Siz nereden biliyorsunuz?" Rebus omuz silkti. Frankie Bothwell sırıttı. Neşelenmeye başlamıştı. "Vay be, ne kadar uzun zaman geçmiş. Orkney'deyken tek derdimiz aşk ve barıştı, o zamanlar çok eğlenirdim. İyi de, nereden çıktı şimdi?"

"Bu adamı tanıyor musunuz?" Murdock'un verdiği, partide çekilmiş fotoğraftan çoğalttıkları resmi uzattı. Sadece Billy Cunningham'ın yüzünü gösterecek biçimde kesilip küçültülmüştü. "Adı Billy Cunningham."

Bothwell bir süre resmi inceledi, sonra başını salladı.

"İki hafta önce Amerikan halk müziği ve kovboy gösterisini izlemek için buraya gelmiş."

"Burası çoğu gece tıklım tıklım olur, Müfettiş. Özellikle de bu dönemde. İsterseniz bar personeline, korumalara tanıyıp tanımadıklarını sorabilirim. Müdavimlerimizden miymiş?"

"Bilmiyoruz efendim."

"Salonun müdavimlerindense Kovboy Kartı taşıyor olması lazım. Aynı ay içinde üç kere gelen her müşteriye bir kart veririz, giriş ücretinde yüzde otuz indirim alır." Rebus başını sallıyordu. "Ne yapmış?"

"Öldürüldü, Mr. Bothwell."

Bothwell yüzünü buruşturdu. "Yazık." Sonra tekrar Rebus'a baktı. "Yeraltı geçidindeki çocuk mu yoksa?"

Rebus başıyla onayladı.

Bothwell ayağa kalktı, arkasındaki tozu silkeledi. "Cari Anarşi yirmi yıldır basılmıyor. O çocukta hangi sayısı varmış?"

Siobhan Clarke, "Üçüncü sayı," dedi.

Bothwell biraz düşündü. "Üçüncü sayının baskı adedi fazlaydı. Bin kadar olmalı. Üçüncü sayının arkasında büyük bir emek vardı. Ondan sonra, o kadar emek veren olmadı." Kederle gülümsedi. "Fotoğraf bende kalabilir mi? Dedim ya, personele sorarım."

"Elbette Mr. Bothwell, bizde başka kopyaları var."

"İkinci el mal sattan dükkânlara da sorarız."

"Efendim?"

"Dergiyi diyorum... Belki eskicilerden almıştır."

"Bu da bir fikir."

"O yaşta bir çocuk, yazık..." Başını salladı. "Ben çocukları severim, Müfettiş. Bu barı da onun için açtım, çocuklar iyi vakit geçirsin diye. Çocuklar gibisi yoktur."

"Öyle mi, efendim?"

Bothwell ellerini iki yana açtı. "Yanlış anlamayın. Öyle değil. Çocukları hep sevmişimdir. Eskiden bir futbol takımını çalıştırırdım, bir gençlik kulübünün takımıydı. Çocuklar için her şeyi yaparım." Tekrar gülümsedi. "Çünkü ben de hâlâ çocuğum, Müfettiş. Ben var ya, Peter Pan'ım aslında."

Fotoğraf hâlâ elinde, içki ikram etmek için polisleri içeri davet etti. Rebus ayartılmaya müsaitti, ama reddetti. Bar aslında boş bir samanlık görünümündeydi, içki içilecek yer değildi. Bothwell'e, üstünde işyerinin telefon numarası bulunan kartını verdi.

Bothwell: "Elimden geleni yaparım," dedi.

Rebus başını sallayıp arkasını döndü. Arabaya girinceye kadar Siobhan Clarke'a hiçbir şey söylemedi.

"Ee, ne düşünüyorsun?"

"Tüyler ürpertici," dedi. "İnsan nasıl öyle giyinebilir?"

"Yılların deneyimiyle herhalde."

"Siz ne diyorsunuz?"

Rebus biraz düşündü. "Emin değilim. Bir içki içerken düşüneceğim."

"Çok naziksiniz efendim, ama ben dışarı çıkacağım." Vurgulamak ister gibi saatine baktı.

"Şenlik gösterisi mi?"

Kadın: "Tom Stoppard'ın eski oyunlarından biri," dedi.

Rebus burnunu çekti. "Zaten seni davet eden olmadı." Durakladı. "Kiminle gidiyorsun?"

Kadın Rebus'a baktı. "Sizi ilgilendirmez, ama yalnız gideceğim, efendim."

Rebus oturduğu yerde biraz kımıldadı. "Beni Ox'a bırakabilirsin."

Araba hareket ettiğinde, Crazy Hose Salonu'nun önünde Frankie Bothwell'den eser yoktu.

Ox Rebus'un hoşuna gitmişti. Patience'a telefon etti, telesekreter çıktı. Hayal meyal bu gece dışarı çıkacağını söylediğini hatırlıyordu, ama nereye gideceğini hatırlamıyordu. Eve dönerken uzun yolu seçti. Daintry'e uğradı, bir süre barda durdu ve müşterilerin kaba nüktelerini dinledi. Festival, Daintry gibi yerlere ancak asılan afiş sayısı kadar uğruyordu. Onlar da mekânın görüp göreceği süslemelerin toplamından fazlaydı. Bir dizi lambanın altında bir levha vardı: Üzerinde, "Ahmaklar uçabilseydi, burası havaalanı olurdu."

Bardaki kadına boşalmış bardağını göstererek: "Kalkışa hazırım," dedi.

Biraz sonra, kendini Lennox Caddesi'nden Oxford Terrace'a doğru yürürken buldu, bunun üzerine Lennox Caddesi geçidine saptı. Ara sokak üzerinde, bir zamanlar ahır olarak kullanılan yapılar, şimdi zemin katı garaj olan konutlara dönüştürülmüştü. Sokakta hayat yoktu. Oxford Terrace'daki bazı apartmanların arka cephesi ara sokağa bakıyordu. Rebus'ta Patience'ın bahçe kapısının anahtarı vardı. Eve arka kapıdan girmeyi planlıyordu. Kestirme yol sayılmazdı, ama ara sokak hoşuna gidiyordu.

Bahçeye on, on beş adım kala birinin ensesinden tuttuğunu hissetti. Arkadan saldırıp paltosundan çekmişler, öyle sıkı tutmuşlardı ki başından aşağı bir deli gömleği geçirdiklerini zannetti. Paltonun eteğini Rebus'un başına geçirip gövdesine sardı, kollarını kımıldayamaz

hale getirdi. Bir diz yükselip kasığına gömüldü. Rebus ayağını savurarak geçiştirmeye çalıştı, ama bu dengesini iyice bozmaktan başka işe yaramadı. Düşerken hem bağırıyor, hem küfrediyordu. Saldırgan paltosunu bırakmıştı. Rebus üstünden çıkarmaya çalışırken, bir ayak başının yan tarafına oturdu. Ayak, tabanı lastikten keten ayakkabı giymişti, bu da Rebus'un neden saldırganın yaklaştığını duymadığını açıklıyordu. Aynı zamanda, tekmeyi yiyince neden bayılmadığını da açıklıyordu.

Bir başka tekme böğrüne indi. Sonra, tam başını paltonun eteğinden kurtarmışken, ayak bu sefer onu çenesinden yakaladı. Ondan sonra tek görebildiği altındaki kaygan, sokağın ışığıyla parlayan karo taşlardı. Saldırganın elleri üstündeydi, ceplerini talan ediyordu. Adam nefes nefeseydi.

Rebus, gözlerini odaklamaya çalışırken: "Parayı al," dedi. Üstünde fazla para olmadığını biliyordu. Cebinde bir beşliğin üstü vardı, tamamı bozukluktu. Adam bulduğu miktardan memnun kalmadı, bunca çabaya değecek kadar değildi.

"Seni hastanelik edeceğim." Glasgow aksanıyla konuşuyordu. Rebus, çömelen adamın siluetini görebiliyordu, ama henüz yüzü yoktu. Çok fazla gölge vardı. Adam tekrar ayağa kalktı, Rebus'un kafasına atmaya hazırlandığı bozukluklar parmaklarının arasından dökülüyordu.

Rebus alkolün sersemliğini üstünden atacak kadar vakit bulmuştu. Çömeldiği yerden zıpladı ve adamın midesine okkalı bir kafa atarak saldırganı geri püskürttü. Adam dengesini kaybetmedi, ama artık Rebus da ayağa kalkmıştı ve Glasgow'ludan daha iriydi. Adamın elinde bir pırıltı belirdi. Ustura. Rebus yıllardır görmemişti. Ustura burnunun ucundan bir yay çizerek geçti, ama Rebus atlatmayı başardı. O sırada ara sokakta iki adamın durduğunu gördü. Elleri ceplerinde seyrediyorlardı. Kilisenin avlusunda gördüğü Cafferty'nin adamları olduğunu düşündü.

Ustura yeniden savruldu, Glasgow'lu işini görürken neredeyse gülümseyecek gibiydi. Rebus hemen paltosunu çıkarıp sol koluna sardı. Ustura darbesini bu koluyla karşılarken kumaşın kesildiğini hissetti, o arada sağ ayağının topuğu adamın diziyle buluştu. Adam bir adım geri çekildi, Rebus tekrar atıldı ve bu seferki tekmesi uyluğuy-

la birleşti. Adam tekrar saldırmayı denediğinde topallıyordu, artık savuşturmak kolay olacaktı. Bu kez usturayı savurmak yerine bütün ağırlığıyla üstüne atıldı ve Rebus'u arkadaki garaj kapılarına mıhladı. Sonra arkasını dönüp kaçtı.

Ara sokağın tek çıkışı vardı, adam da Cafferty'nin adamlarını geçip çıkışa doğru koştu. Rebus derin bir nefes aldı, sonra dizlerinin üstüne çöküp yere kustu. Paltosu mahvolmuştu ama tek derdi o değildi. Cafferty'nin adamları ona doğru geliyordu. Onu kollarından tutup alışveriş torbası gibi kaldırdılar.

Biri: "İyi misin?" diye sordu.

Rebus: "Nefesim kesildi," dedi. Çenesi de acıyordu, ama kan yoktu. Biraz daha alkol kustu, kusmak iyi gelmişti. Diğer adam eğilmiş bozuklukları topluyordu. Rebus anlayamadı.

"Sizden miydi?" diye sordu. İkisi de başlarını salladılar. Sonra daha iri olanı konuştu.

"Bizi bir zahmetten kurtardı."

"Beni hastanelik etmeye çalışıyordu."

İri adam, Rebus'un bozukluklarını uzatırken: "Üstünde bundan başka para bulamasam, ben de aynı şeyi yapardım," dedi.

Rebus parayı alıp cebine attı. Sonra adama bir yumruk savurdu. Ama yumruğu yavaş ve bitkindi, hedefine ulaşmadı. Oysa iri adam yorgun değildi. Yumruğu Rebus'un kalan gücünü de sıfıra indirdi. Tekrar dizlerinin üstüne düştü, avuçları soğuk taşlara kapaklandı.

Adam: "Bunu da teşvik primi say," dedi. "Belki ihtiyacın olur. Mr. Cafferty yakında seninle konuşacak."

Rebus: "Ben istemezsem konuşamaz," dedi. Tükürdü, yere oturup sırtını garaj kapısına dayadı. Adamlar uzaklaşıyor, ara sokağın çıkışına doğru yürüyordu.

"Seninle konuşacak."

Ondan sonra gittiler.

Rebus, usturalı bir Glasgow'lu diye düşündü. Acısı dininceye kadar orada oturacaktı. Cafferty'nin adamı değilse kimdi?

Hem neden saldırmıştı?

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Rebus, telefona uzanırken bile bilincini toplamaya çalışıyordu. Güçlükle nefes alırken ahizeye, "Kâfir," diye söylendi.

"Efendim?"

"Gecenin bu saatinde telefon edilir mi?" Dedektif Başmüfettiş Kilpatrick'in sesini tanımıştı. Avucunu yüzünde dolaştırıp gözkapaklarını yukarı kaldırdı. Aklını toparlayınca, saatin kaç olduğunu görmeye çalıştı, ama telefonu açmaya çabalarken saati yere düşürmüştü. "Ne istiyorsun... efendim?"

"Bugün biraz erken gelebilir misin diye soracaktım."

"Neden? Temizlikçiler greve gitti de yerine süpürgeci mi arıyorsunuz?"

"Sesi ölü gibi geliyor, ama espri yapmaktan da vazgeçmiyor."

"Ne zaman geleyim?"

"Yarım saat sonra desek?"

"Siz deyin, ben elimden geleni yaparım." Telefonu bırakıp saatini buldu. Kolundaydı. Saat altıyı beş geçiyordu. Sanki uyumamıştı da kömaya girmişti. Belki içkiden, belki kustuğu için, belki de dayak yediği için kendini böyle hissediyordu. Belki de arka arkaya geçirdiği uykusuz gecelerin acısı çıkıyordu. Her neyse, kendini bırakacak değildi. Böğrünü kontrol etti: Çürümüştü, ama çok kötü değildi. Çenesiyle yüzünün durumu da fena görünmüyordu, sadece sıyrılmıştı.

"Kimmiş gecenin bu saatinde arayan?" Patience yastığının altından uykulu sesiyle söyleniyordu.

Rebus bacaklarını zorla yere indirirken: "Görev beklemez," dedi.

Rebus'la Ken Smylie Kilpatrick'in bürosunda oturuyordu. Rebus

kahve fincanını bir felaket kurbanı gibi, bu minicik zevkin değerini bilerek iki eliyle birden kavramıştı. Omuzlarına sarılı bir battaniye ve elindeki mikrofonu burnuna dayamış, uçak düşerken neler hissettiniz, diye soran bir muhabir olsa bundan daha kötü görünemezdi. Sabahın erken saatinde gelen telefon, onu yataktan banyoya sürüklemişti. Aynaya bakabilmek bile ciddi bir çaba gerektirmişti. Yüzü tıraşsız olduğu için bereler pek göze çarpmıyordu, ama sızısını içeriden hissediyordu.

Smylie uyanıktı, kafeine ihtiyaç duymamıştı. Rebus'un da içmemesi gerekirdi; acısı daha sonra çıkacaktı.

Yediye birkaç dakika vardı, Kilpatrick birtakım faks mesajlarını bir daha okuyormuş numarası yapıyordu. Sonunda, konuşmaya hazır olunca faksları masasına bıraktı ve iki elinin parmaklarını birbirine geçirdi. Rebus'la Smylie faksta yazılı olanları görmek için can atıyordu.

"Amerika Birleşik Devletleri'nden haber aldım. Sen haklı çıktın Ken, adamlar hızlı çalışıyor. Ana fikri şu: ABD'de oldukça yaygın ve yasalara uygun faaliyet gösteren iki örgüt var. Birinin adı İskoç Ayinleri Mabedi.

Vanderhyde'ın sözlerini hatırlayan Rebus: "İskoçların katıldığı bir tür mason locası," dedi.

Kilpatrick başıyla onayladı. "Diğerinin adı İskoç Kılıç ve Kalkanı." Rebus'la Smylie'nin bakışmalarını izledi. "Heyecanlanmayın, bu İskoç Ayinleri'nden daha kapalı, ama silah kaçakçılığıyla falan ilgisi yok. Ancak..." Faksı tekrar eline aldı. "Son bir grup daha var. Genel merkezi Kanada'nın Toronto kentinde, ama ABD'de, özellikle de güneyde ve kuzeybatıda şubeleri var. Adı Kalkan, ama numarası telefon rehberinde kayıtlı gruplardan değil. Maliye müfettişlerinin yanı sıra, FBI da bir yılı aşkın zamandır grubun Amerika'daki faaliyetini soruşturuyormuş. Washington'daki FBI genel merkezinden bir ajanla konuştum.

"Ee?"

"Kalkan bir finansman grusu, ama neyi finanse ettiğini doğru dürüst bilen yok. Ne olduğu bilinmiyor, ama Katolik olmadığı kesin. FBI ajanı bu bilgileri daha önce, örgütün varlığından haberdar olup bilgi isteyen Kraliyet Ulster Polis Örgütüne aktardığını söyledi."

Washington'la yaptığı on dakikalık telefon görüşmesi, Kilpatrick'in Amerikalı gibi konuşmaya başlamasına yetmişti.

Rebus, "Öyleyse şimdi RUC'la◊ konuşacağız," dedi.

"Ben konuştum. O yüzden sizi toplantıya çağırdım."

"Ne dediler?"

"Son derece temkinli konuştular."

Smylie: "Hiç şaşırmadım, efendim," dedi.

"Ama Kılıç ve Kalkan adında bir örgüt hakkında bilgi sahibi olduklarını kabul ettiler."

"Güzel."

"Bize gönderemezlermiş. Her zamanki RUC ukalalığı. Paylaşmaktan hoşlanmazlar. Kısacası, görmek istiyorsak oraya gidecekmişiz. Alçak herifler, kendilerine özgü yasaları var sanırsın."

"Amirlerinize başvurmanın yararı olur mu efendim? Biri bilgiyi göndermeleri için emir çıkarabilir."

"Evet, ama dosya yolda kaybolur veya görmemizi istemedikleri herhangi bir ayrıntıyı yok edebilirler. Hayır, bence bu sefer adamların suyuna gitmek lazım."

"Belfast mı?"

Kilpatrick başıyla onayladı. "Beraber gitmenizi istiyorum. Geceyi orada geçirmenize gerek yok." Kilpatrick saatine baktı. "Yedi kırkta Loganair'in bir seferi var, bence hemen yola çıkın."

Rebus: "Gezi rehberlerimi toplayacak vakit yok," dedi. İçinden yükselen iki eski korkuya rağmen hâlâ şaka yapabiliyordu.

Belfast Havaalanı'na sert bir iniş yaptılar. Ergenlerin kendilerini kanıtlamak için bindiği o lunapark oyuncaklarından birinde gibiydiler. Rebus'un kulaklarındaki kafein uğultusu henüz kesilmemişti.

Smylie: "Hiç fena değildi," dedi.

"Tabii, gayet iyiydi." Rebus yıllardır uçmamıştı. SAS eğitiminden geçtikten sonra uçmaktan korkar olmuştu. Şimdiden dönüş yolculuğuna hayıflanıyordu. Yüksekte olmak onu korkutmuyordu, o kadarına aldırmıyordu. Ama kalkışla iniş, yukarıdan yerin görünüşü... Hem yakın görünürdü, hem de düşeni bir anda öldürecek kadar uzak. Bu sefer de olmuş, uçak hızla inişe geçmişti. Fazla hızlıydı. Koltuğun kolçaklarına geçirdiği parmakları acıyordu. Orada kilitlenip kalmaları bile mümkündü. Bir cerrahın, ellerini bilekten kesişini görür gibi oldu.

Sonra indiler. Smylie hemen ayağa kalktı. Koltuk fazla dar gelmişti, bacaklarını uzatacak yer bulamamıştı. Boynuyla omuzlarını oynattı, sonra dizlerini ovdu.

"Belfast'a hoş geldin," dedi.

Yates: "Konuklarımızı gezdirmeyi severiz," dedi.

Konuşan Ulster Kraliyet Polis Örgütü'nden Müfettiş Yates'di; kendisi de, arabası da sivildi. Yumruk yumruğa dövüşlerle, çocukluk hastalıklarıyla, yara izleriyle biçimlenmiş bir yüzü vardı; hiçbir şey yerli yerinde değil gibi görünüyordu. Burnu sola dönüktü, bir kulak memesi diğerinden daha aşağıda duruyordu. Çenesi de oldukça başarısız bir şekilde dikilmişti. Bir barda görseniz hemen başınızı çevirir, hak ettiği uzun bakışları ondan esirgerdiniz. Boynu yoktu, bu da bir başka özelliğiydi. Başı omuzlarının üstünde, bir tepenin üstündeki kaya parçasını andırıyordu.

Bindikleri araba hızla kent merkezine doğru yol alırken, Smylie: "Çok naziksiniz," dedi, "ama biz..."

"Size neyle karşı karşıya olduğunuzu anlatayım biraz." Yates sürekli dikiz aynasına bakıyordu, aynayla sohbet ediyor gibiydi. "İki şehir. Her savaş bölgesinde böyledir. Beyrut'taki olayların zirveye çıktığı dönemde bir adam tanımıştım. Krupyelik yapıyordu. Bir yandan bombalar düşüyor, silahlı adamlar ortalığı yakıp yıkıyordu, ama kumarhaneler açıktı. Bunlara gelince..." Başıyla ön camdan dışarıyı gösterdi. "Buralar adam toplama merkezi."

Şehrin havaalanını geride bırakmış, ticaret merkezinin kıyısından dolaşmış, şimdi de devlet arazilerinin içinden geçiyorlardı. Şu ana kadar herhangi bir Britanya şehrinde olduklarını söyleyebilirlerdi. Rıhtım civarında yeni bir yol yapılıyordu. Gar-B'deki bloklardan kötü görünmeyen eski apartmanlar yıkılıyordu. Yates'in söylediğine göre, bazen bölünmüşlüğü gizlemek mümkün olabiliyordu.

Yakında bir yerde, bir helikopter havada asılı gibi duruyor, birini ya da bir şeyi izliyordu. Geçtikleri yerlerde, üstünden buldozerle geçilmş koca yollar görülüyordu. Bordür taşları yeşil ve beyaz renkteydi.

"Başka bölgelerde kırmızı, beyaz ve mavi olanları da göreceksiniz."

Bitişik düzendeki bir dizi evin yan duvarında son derece ayrıntılı bir resim vardı. Rebus, resimde otomatik silahlarını havaya kaldırmış üç maskeli adam gördü. Resmin üstünde yeşil, beyaz ve turuncudan oluşan İrlanda Cumhuriyeti bayrağı, onun da üstünde alevlerden yükselen Anka kuşu vardı.

Rebus: "İyi bir propaganda resmi," dedi.

Yates Smylie'ye döndü. "Arkadaşınız bu işlerden anlıyor. O resim bir sanat eseri. Bu arada, Avrupa'nın en yoksul sokaklarından geçiyorsunuz."

Rebus'a o kadar kötü görünmedi. Beşikçatıların altında kalan duvarlar ona yine Gar-B'yi hatırlatmıştı. Üstelik burada birçok yeni bina yapılıyordu. Eskilerin üstünde yeni toplu konutlar yükseliyordu.

Yates: "Şu duvarı görüyor musunuz?" dedi. "Toplu Konut İdaresi tarafından yapılan ve korunan çevre duvarı." Kırmızı tuğlalardan örülmüş işlevsel bir duvardı. "Eskiden orada evler vardı. Devlet arazisinden sonra, duvarın öbür tarafı Protestanların. Duvarı uzatmak için evleri yıkıyorlar. Bir de Barış Hattı var. Tuğla yerine demirden yaptıkları için çok çirkin oldu. Paramiliter gruplar bunun gibi sokaklardan besleniyor. Birleşik Krallık'la birliğimizi korumaktan yana olanların bölgeleri de aynı."

Arabanın ağır ilerleyişini izleyen gözler vardı, sokak köşelerine toplanmış ergenlerle çocukların gözleri... Gözler ne korku barındırıyordu, ne de nefret. Sadece güvensizlik vardı. Bir duvara boyayla mesajlar yazılmıştı, H Bloğu ve Bobby Sands hakkında bilinen göndermeler, IRA'yı öven yeni sloganlar ve Birlik yanlısı paramiliter gruplardan, özellikle de UVF ve UFF'den◊ intikam alınacağına dair vaatler göze çarpıyordu. Bu sokaklarda ya da bunlara benzer sokaklarda devriye gezdiği günler bir anda Rebus'un gözünün önüne geldi. O zamanlar daha çok ev, hareket halinde daha çok insan vardı. O genellikle 'artçı' olurdu. Başka bir deyişle, devriye ekibinin arkasında, geriye dönük ve silahını yanından geçtikleri insanlara doğrultmuş olarak yürürdü; erkekler başlarını eğer, çocuklar kaba hareketlerle cesaret gösterileri yapar, kadınlar bebek arabalarını iterdi. Devriye ekibi, vahşi bir ormandaymış gibi ihtiyatla ilerlerdi.

Yates: "Bakın, geldik işte," diyordu, "şimdi Protestan bölgesine giriyoruz." Yine beşikçatıların örttüğü duvarları, bu kez altı metrelik beyaz atlar üstünde üç metrelik Orange'lı William resimleri süslüyordu. Tabii bir de daha bayağı görüntüler, halkı 'Papa'yı ve IRA'yı siktir et'meye davet eden duvar yazılar vardı. FTP harfleri her yerdeydi. Oysa beş dakika önce harfler, FKB◊◊ Siktir et Kral Billy'yi biçimindeydi. İş olsun diye yapılan şeylerdi, bir refleksti; ama o kadarla kalmıyordu. Gülüp geçemezdiniz, çünkü o yazıları yazanlar gülüp geçmenize izin vermezdi. Birbirlerini vuruyor, birbirlerine bombalar atıyorlardı.

Smylie sloganlardan birini yüksek sesle okudu: "İrlandalılar Dışarı." Yates'e döndü. "Nasıl yani, hepsi mi?"

Yates gülümsedi. "Katolikler 'Askerler Dışarı' yazıyor, onun için de Protestanlar "İrlandalılar Dışarı' yazıyor. Kendilerini İrlandalı kabul etmiyorlar, Britanyalı olarak görüyorlar." Tekrar aynaya baktı. "Üstelik giderek sertleşiyorlar. Birlik yanlısı paramiliter gruplar geçer yıl IRA'nın öldürdüğünden daha fazla sivil öldürdü. Bildiğim kadarıyla bu ilk defa oluyor. Artık birleşme yanlıları da bizden nefret ediyor."

"Biz kim?"

"RUC. UDA◊◊◊ yasadışı ilan edilince memnun olmadılar. Fitili sizin adamınız, Sir Patrick Mayhew ateşledi."

"Gazetede olaylar çıktığını okumuştum."

"Daha geçen ay, burada Shankill'de, başka yerlerde olaylar çıktı. Onları taciz ettiğimizi söylüyorlar. Kazanma şansımız yok zaten."

Bir an önce işe koyulmak için sabırsızlanan Smylie: "Genel durumu az çok anladık," dedi. Ama Rebus RUC müfettişinin ne demek istediğini gayet iyi anlıyordu: İşe çoktan koyulmuşlardı.

Yates: "Genel durumu anladığınızı sanıyorsanız, hiçbir şey anlamamışsınız demektir," dedi. "Biliyorsunuz, asıl suçlu sizsiniz."

"Ne?"

"Siz İskoçlar. 17. yüzyılda gelip buraya yerleştiniz, sonra Katolikleri itip kakmaya başladınız."

Rebus yavaşça: "Tarih dersine ihtiyacımız yok," dedi. Smylie bir anda infilak edebilirmiş gibi duruyordu.

Yates, sözünü esirgemeden: "Oysa bütün sorun tarihten kaynaklanıyor," dedi. "En azından yüzeyde öyle."

"Ya dipte nasıl?"

"Paramiliter gruplar para kazanma peşinde. Parasız yaşayamazlar. Onun için şimdi gangster oldular. Bu kadar basit, çünkü faaliyeti için gerekli parayı bulmanın en kolay yolu bu. Zamanla iş kendi kendini döndürür hale geliyor. IRA'yla UDA ara sıra toplantı yapıp tartışıyor. Tıpkı politikacıların istediği gibi bir masanın etrafına oturup konuşuyorlar, ama barışı konuşmak yerine ülkeyi nasıl böleceklerini konuşuyorlar. Bizim inşaat alanlarından haraç almamıza göz yumarsanız, siz de taksi şirketlerini haraca bağlayabilirsiniz. Öyle durumlar oluyor ki bir tarafın çaldığı mal, karşı tarafın bölgesine geçirilip orada satılabiliyor. Bazen tansiyon yükseliyor, o zaman her şey yine eski haline

dönüyor. Bu serserilerin kazandığı parayı görünce, insan kendini şu meşhur mafya filmlerinden birinin içinde gibi hissediyor." Yates başını salladı. "Barışı göze alamazlar, çünkü kazançları azalır."

"Sizin de işinize gelmez."

Yates güldü. "Evet, o da doğru. Fazla mesai ücretini kolay kolay vermezler. Ama hiç değilse emeklilik yaşını görecek kadar uzun yaşarız. Şimdi pek öyle olmuyor." Yates bu arada telsiz vericisini eline almıştı. "2-6-0, üsse beş dakikalık mesafedeyim. İki yolcum var." Telsiz cızırtı kustu.

"Alındı, anlaşıldı."

Vericiyi elinden bıraktı. "Bakın, burası da Belfast," dedi. "Güney Belfast, buradan söz edildiğini duymazsınız, çünkü burada nadiren bir şey olur. İki şehir derken ne demek istediğimi şimdi anladınız mı?"

Rebus çevrelerindeki değişimi fark etmişti. Şehir birden refah içinde, güvenli bir yere dönüşmüştü. Geniş, iki yanı ağaçlıklı bulvarlar, bazıları çok yeni görünen birbirinden bağımsız evler vardı. Eski bir okulun bire bir kopyası olan kırmızı tuğladan yapılma üniversite binasının önünden geçtiler. Üstelik 'Sorunlu Bölge'den çıkalı sadece on dakika olmuştu. Rebus şehrin bu yüzünü de biliyordu. Bu bölgeye sadece bir kere rotasyonla gelmişti, yine de büyük evleri, hareketli kent merkezini, dekoru milli servet sayılan Victoria devrinden kalma barları gayet iyi hatırlıyordu. Kentin yemyeşil kırlar, her birinin sonunda içi patlayıcı dolu yayıkların pusuda beklediği dolambaçlı yollar ve tarla patikalarıyla çevrili olduğunu biliyordu. Malone Yolu'nda bulunan RUC karakolu, bir tahta perdenin ardında, dikkat çekmeyen gözcü kulesiyle iyi gizlenmiş bir yapıydı.

Yates: "Halkın huzurunu bozmamak için görünüşü kurtarmaya çalışıyoruz," diye açıkladı. "Burası kentin iyi semtlerinden biri, o yüzden demir parmaklık veya makineli tüfekler yok."

Kapılar onlar için açılmıştı, arkalarından hemen kapandı.

Rebus, park ederlerken: "Gezi için teşekkür ederiz," dedi. İçinden gelmişti, Yates bunu anladı ve başını eğerek cevap verdi. Smylie kapısını açıp arabadan zar zor indi. Yates bir an koltuğa baktı, sonra torpido gözünü açarak kılıfında duran tabancasını çıkardı ve yanına aldı.

Rebus: "İrlandalı aksanıyla mı konuşuyorsunuz?" diye sordu.

"Çoğunlukla İrlandalı. Biraz da Liverpool var. Bootle'da doğmu-

şum. Buraya taşındığımızda altı yaşındaydım."

Smylie: "RUC'ye neden girdiniz?" diye sordu.

"Kafam pek iyi çalışmadığı için galiba."

Binaya girerken iki ziyaretçinin de adını verdi, kimlikleri kontrol edildi. Rebus, biraz sonra bir sekreterin kimlikleri bilgisayar dosyasına işleyeceğini biliyordu.

İçerisi herhangi bir polis karakoluna benziyor, sadece pencereler sıkı koruma altındaydı ve yaya devriyeler yanlarında takviyeli yeleklerle tabanca kılıfları taşıyordu. Yol boyunca polis memurları görmüşlerdi ama hiçbiri göze batmıyordu. Bir de askeri devriye aracının yanından geçmişlerdi; genç askerler, otomatik silahlarını oyuncak gibi tutuyor, hiçbir duygu belirtisi göstermemeye eğitimli yüzleriyle personel taşıyıcının (Rebus'un zamanında 'domuz' denirdi, muhtemelen hâlâ öyle deniyor) açık arka kapısında oturuyorlardı. Karakolda pencereler iyi korunuyor olabilirdi, ama herhangi bir tedirginlik yoktu. Şakalar, Edinburgh'dakiler kadar hüzünlü, onlar kadar acımasızdı. Televizyondan, futboldan, havadan konuşuyorlardı. Smylie hiçbiriyle ilgilenmedi. İşi bitirmek ve bir an önce buradan çıkmak istiyordu.

Rebus, Smylie'den pek emin değildi. Adam kendi bürosunda bir dünya harikası olabilir, gün boyunca enerjisini hiç kaybetmeden çalışabilirdi. Oysa burada kendinden pek emin görünmüyordu. Tedirgindi, üstelik belli ediyordu. Sıcaktan yakınarak ceketini çıkarınca kollarının altında yayılan geniş ter lekeleri ortaya çıktı. Rebus kendisinin de tedirgin olacağını sanıyordu, ama kayıtsız kalmayı başarmıştı; anıları korkularını canlandırmamıştı. İyiydi.

Yates'in kendine ait küçük bir bürosu vardı. Bir makineden büyük bardaklarla çay almışlardı, çaylar şimdi masanın üstünde duruyordu. Yates tabancasını masanın bir çekmecesine koydu, ceketini iskemlesinin arkasına astı ve oturdu. Masanın hemen arkasındaki duvarda, iri harflerle Nil Illegitimum Non Carborandum sözlerinin yazılı olduğu bir bilgisayar çıktısı asılıydı. Smylie biraz dürtmeye karar verdi.

"Latinceyi Katoliklerin kullandığını sanırdım."

Yates gözünü dikip baktı. "RUC'de de Katolikler var elbette. Bizi UDR'yle◊ karıştırmayın." Sonra bir başka çekmecenin kilidini açtı, bir dosya çıkardı ve masanın üstünden Rebus'a doğru itti. "Dosya bu odadan dışarı çıkamaz." Smylie iskemlesini Rebus'unkine yanaştırdı

ve birlikte okudular. Daha hızlı okuyan Smylie, Rebus'un bitirmesini beklerken sürekli kımıldanıyordu.

Bir ara, Smylie: "İnanılır gibi değil," dedi. Haklıydı. RUC, Kılıç ve Kalkan adında (kısaca Kalkan diye söz ediliyordu) birleşme yanlısı paramiliter bir örgüt, para ve silah trafiğini yönetmekle, aynı zamanda bağımsız olarak finansman sağlamakla görevli bir destek grubunun varlığıyla ilgili deliller bulmuştu.

Rebus: "Bu grup İskoçya'da mı faaliyet gösteriyor?" diye sordu.

Yates omuz silkti. "Aslında onları fazla ciddiye almıyoruz, sadece UVF veya UFF'nin paravanı olduğunu düşünüyoruz. Öyle olmalı. Bu işler böyledir. Bu küçük gruplardan o kadar çok var ki... Ulster Direnişi, Kızıl Eller Komando Birliği, Kızıl El Şövalyeleri... Hepsine birden yetişemiyoruz."

"Ama bu grup İskoçya'da faaliyet gösteriyor," dedi.

"Evet."

"Belki de onlara tosladık." Eliyle dosyaya vurdu. "Ama bize bilgi vermek kimsenin aklına gelmedi."

Yates tekrar omuz silkti. Başı gövdesine iyice gömüldü. "O işleri Özel Bölüm'e bırakırız."

"Özel Bölüm'ün bu dosyadan haberi var mıydı yani?"

"Buradaki Özel Bölüm, Londra'daki Özel Bölüm'e bildirdi."

"Londra'da kiminle irtibat kurdukları belli mi?"

"O kadarı gizli bilgidir, Müfettiş. Kusura bakmayın."

"Adı Abernethy olabilir mi?"

Yates iskemlesini geriye itip sallanmaya başladı, iki ayağı da yerden kesilmişti. Rebus'u inceledi.

Rebus: "Bu cevap bana yeter," dedi. Smylie'ye baktı, o da başıyla onaylıyordu. Özel Bölüm'ün oyununa gelmişlerdi, ama neden?

Yates: "Aklınızdan geçen bir şey var," dedi. "Benimle paylaşmak ister misiniz? Sizin bildiklerinizi de öğrenmek isterim."

Rebus dosyayı masaya koydu. "Öyleyse bir ara Edinburgh'a gelin, belki anlatırız."

Yates iskemlesinde sallanmayı kesti. Rebus'a bakarken yüzü taş gibi, gözleri ateş saçıyordu. Yavaşça, "Böyle konuşmanıza gerek yok," dedi.

"Neden? Dosyanızdan dört sayfa yazı okumak için koca bir günü-

müzü harcadık, çünkü bize göndermediniz!"

"Kişisel bir düşmanlığımız yok Müfettiş, güvenlik gereğiydi. Emniyet Müdürü de istese fark etmezdi. İnsanın ateş hattında görev yaptığı zaman bakış açısı değişebiliyor."

Yates merhamet bekliyor gibiydi, ama Rebus hiç o havada değildi. "Prod'lar hiçbir zaman Provie'ler kadar keskin olmadı, öyle değil mi? Neler oluyor?"

"Bir kere, bunlar birleşme yanlıları, Prod değiller. Prod, Protestanların lakabıdır. Biz bütün Protestanlarla değil, sadece bir bölümüyle mücadele ediyoruz. İkincisi, biz burada IRA'ya Provo deriz, Provie değil. Üçüncüsü, emin değiliz. Şimdi daha genç, daha keskin bir lider kadrosu var. Dahası, dediğim gibi, işin güvenlik kuvvetlerinin kontrolüne bırakılmış olmasından rahatsızlar. Bakın, birleşme yanlısı paramiliter gruplar bu sorunu her zaman yaşadı. Aslında güvenlik güçleriyle aynı tarafta olmaları gerekir, yasalara uymaları gerekir. Değişen buydu. Şimdi tehdit altında olduklarını düşünüyorlar. Şu anda çoğunluktalar, ama hep böyle devam edemez. Dahası Britanya hükümeti uluslararası platformda bıraktığı izlenimi daha fazla önemsiyor, bir avuç uzlaşmaz taraftarıyla uğraşmak yerine, bütün dikkatini Cumhuriyet'e çevirmiş durumda. Hepsini üst üste koyduğunuzda, karşınıza çok sayıda hüsrana uğramış birleşme yanlısı çıkıyor. Birleşme yanlısı paramiliter gruplar kötü bir izlenim bırakmıştı. Giriştikleri operasyonların çoğu başarısızlıkla sonuçlandı. IRA'nın sahip olduğu insan gücüne, bağlantılara ve uluslararası desteğe sahip değillerdi."

"Gerçi şu sıralar daha iyi örgütlenmiş gibi görünüyorlar, eskisi gibi göstere göstere serserilik yapmıyorlar. Gangsterlerin çoğunu Yol'dan çıkardılar. Daha doğrusu Shankill Yolu'ndan çıkardılar. Bu deyimi örgütten uzaklaştırmak anlamında kullanıyorlar."

Rebus: "Ama öbür taraftan da silahlanıyorlar," dedi.

Smylie, "Doğru," diye devam etti. "Eskiden bir militanı iş üstünde yakaladığımız zaman cebinden ya jelatinli dinamit çıkardı ya da sodyum klorat. Şimdi roketatarlar, zırh delen mermiler buluyoruz."

"İş üstünde, ha?" Yates bu söze gülümsedi. "Doğru, artık ağır silahlar kullanıyorlar," diye kabul etti.

"Ama siz sebebini bilmiyorsunuz."

"Aklımıza gelen bütün gerekçeleri anlattım."

Rebus pek emin değildi, ama hiçbir şey söylemedi.

Yates: "Bakın, bu bizim için de yeni bir durum," dedi. "Biz IRA militanlarıyla vuruşmaya alışkınız, birleşme yanlılarını pek tanımıyoruz. Üstelik şimdi ellerinde Kalaşnikoflar, RPG-7'ler, parça tesirli el bombaları, Browning'ler var."

"Peki ciddiye alıyor musunuz?"

"Elbette Müfettiş, ciddiye alıyoruz. Bu yüzden sizin ne bildiğinizi öğrenmek istiyorum."

Rebus: "Birer bira içersek belki dilim çözülür," dedi.

Yates onları Crown Barı'na götürdü. Caddenin tam karşısındaki Europa Oteli'nin pencerelerine kalaslar çakılmıştı. Bir başka bombalama olayının sonucuydu. Bomba Crown'a da zarar vermişti, ama hasarı hemen onarmışlardı. Viktorya döneminden kalma, iyi korunmuş, hâlâ gaz lambalarıyla aydınlatılan bir bardı; duvar boyunca dizilmiş küçük bölmelerin her birinde bir masa, gözlerden uzak olmak isteyenler için de bir kapı vardı. İçi Rebus'a Edinburgh'da girip çıktığı birçok barı hatırlatmıştı, ama burada şişenin dibine vurmaktansa ağırdan alıyor, İskoç viskisi yerine İrlanda viskisi içiyordu.

"Burayı biliyorum," dedi.

"Daha önce gelmiş miydiniz?"

Smylie açıkladı: "Müfettiş Rebus askerliği sırasında Belfast'a gelmiş."

Böylece Rebus, her şeyi, 1969 yılında yaşadıklarını Yates'e anlatmak zorunda kaldı. Anlatınca rahatlamıyordu, hâlâ içindeki basıncı hissedebiliyordu. Yine cumhuriyetçilerin meyhanesini hatırladı, içeri nasıl deli gibi daldıklarını, bazı askerlerin nasıl şevkle saldırdığını hiç unutmuyordu. O gün dövdükleri adamlardan biriyle yüz yüze gelse ne diyecekti? Özür dilemek yetmezmiş gibi geliyordu. Bu konuyu açmadı, ama Yates'e birkaç hikâye anlattı. Sohbet fena değildi, içki de fena değildi. İki yarım litre ve bir tek'ten sonra dönüş yolculuğu da o kadar kötü gelmiyordu. Öğle tatili başlamadan gittikleri Hint lokantasında, diğer müşterilerden uzakta, özel bir bölmede yemeğe oturduklarında Smylie'nin çenesi iyice açılmıştı. Ancak yine bir tür bilek güreşi yapıyor, iki güvenlik örgütünü kıyaslıyor; personel sayısını, yedek kuvvetlerini, tutuklama formalitelerini, uyuşturucu sorunlarını tartışıyordu.

Yates'in belirttiği gibi, terör olayları sayılmazsa, Kuzey İrlanda,

özellikle ağır suçlarda, suç oranının en düşük olduğu yerlerden biriydi. Ara sıra ev soygunları, araba hırsızlıkları oluyordu ama, tecavüz ve cinayet çok enderdi. En karışık toplu konut alanları sürekli paramiliter grupların denetimi altındaydı; verdikleri cezalar, içeri atmaktan çok daha katıydı. Bu da konuyu dönüp dolaşıp Billy Cunningham'a getiriyordu. Rebus, Billy Cunningham'ın neden işkence edilerek öldürüldüğü ve kim tarafından öldürüldüğü sorusunun cevabına biraz olsun yaklaşıp yaklaşmadıklarını merak ediyordu. Kolunda SaS harfleri, yerde Nemo kelimesi, öldürme biçimi ve Billy Cunningham'ın siyasi görüşleri... Hepsini üst üste koyunca ortaya ne çıkıyordu?

Bu arada Yates daha rahat konuşmaya başlamış, bir yandan Smylie'nin tabakları silip süpürmesine yardım ediyordu. RUC'dekilerin melek olmadığını itiraf etmesi Rebus'la Smylie'yi pek şaşırtmadı, ama Yates Ulster Savunma Alayı'ndaki bazı adamları görmeleri gerektiğini söyledi. O kadar iyi niyetliydiler ki onların çıkardığı devriyelere RUC polisleri göz kulak oluyordu.

"69'da buraya geldiyseniz, B Özel Timi'ni hatırlarsınız. UDR, B Timi'nin yerini almak üzere kurulmuştu. Ama aynı manyaklar gönüllü oldu. Bilirsiniz, Birlik yanlılarından biri davasına hizmet etmek isterse, ya UDR'ye katılır ya da RUC'un yedek kuvvetlerine. UDA'yla UVF bu yüzden fazla büyümedi."

"Güvenlik güçleriyle Birlik yanlıları arasında hâlâ çatışma çıkıyor mu?"

Yakes geğirirken düşündü. Birasına uzanırken: "Belki," dedi. "UDR eskiden korkunçtu, Kraliyet İrlanda Rangerleri de öyleydi. Şimdi o kadar yaygın değiller."

Rebus: "Ya öyle ya da daha iyi saklanıyorlar," dedi.

"Bu kadar alaycı olmayı beceren bir adamın RUC'ta çalışması lazım."

"Silahları sevmem."

Yates ekmeğinin son lokmasıyla tabağını sıyırdı. "Elbette," dedi. "Aramızdaki temel fark bu. Ben adam vurmak zorunda kalabilirim."

Rebus: "Büyük fark," dedi.

Yates: "En büyük fark," diye destekledi.

Smylie sessizleşmişti, o da ekmeğiyle kendi tabağını sıyırıyordu.

Rebus: "Birlik yanlıları yurtdışından yardım alıyor mu?" diye sordu.

Yates hayatından memnun, arkasına yaslandı. "Cumhuriyetçiler kadar değil. Birlik yanlıları memleketteki destekçilerinden yılda en az yüz elli bin sterlin topluyordur. Onu da çoğunlukla hükümlü üyeleriyle onların aileleri için kullanıyorlar. Bu paranın üçte biri İskoçya'dan geliyor. Yurtdışında da sempatizan cüzdanlar var. Avustralya, Güney Afrika, ABD ve Kanada'da. En büyük destekçi Kanada. Şu anda UVF'nin elinde, Toronto'dan sevk edilmiş Ingram marka makineli tabancalar var. Neden sordunuz?"

Rebus'la Smylie bakıştı, sonra Smylie konuşmaya başladı. Rebus onun konuşmasına seve seve izin verdi; böylelikle Yates, Rebus'un kuşkulandıklarını değil, sadece onun bildiklerini öğrenebilecekti. Toronto: Kalkan'ın genel merkezi. Smylie bitirdiğinde Rebus, Yates'e bir soru sordu.

"Şu Kılıç ve Kalkan dediğiniz grup, dosyada hiç isim görmedim."

"Şahıs isimleri mi?" Rebus başıyla onayladı. "Hepsini gizli tutuyorlar. Kuşkulandığımız bazı kişiler var, ama isimleri sizin için hiçbir şey ifade etmez."

"Deneyelim."

Yates düşündü, sonra hafifçe başını salladı. "Peki."

"Örneğin, lideri kim?"

"Komuta yapısını tam olarak çözemedik. Henüz."

"Ama kuşkulandığınız kişiler var."

Yates gülümsedi. "Elbette, özellikle de bir serseri var." Zaten kısık olan sesi iyice kısıldı. "Alan Fowler. Eskiden UVF'deydi, ama anlaşmazlığa düşüp ayrıldı. Pisliğin tekidir. Bence UVF ondan kurtulduğuna sevinmiştir."

"Bir fotoğrafını alabilir miyim? En azından tarif edin."

Yates omuz silkti. "Neden olmasın? Zaten artık benim derdim olmaktan çıktı.

Rebus bardağını bıraktı. "Nasıl yani?"

"Geçen hafta Stranraer feribotuna binip gitti. Onu bir araba aldı, Glasgow'a götürdü." Yates durakladı. "Orada izini kaybettik."

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

Ormiston havaalanında arabayla bekliyordu.

Rebus Ormiston'u sevmiyordu. Çillerle lekelenmiş kocaman, yuvarlak bir yüzü ve daha çok sırıtmayı andıran yarı-daimi bir gülümsemesi vardı. Saçı gür ve kahverengiydi, sürekli taranma ya da kesilme ihtiyacı içindeydi. Rebus'a, yaşına göre fazla iri bir çocuğu hatırlatıyordu. Hele, başöğretmen havasındaki Blackwood'un bitişiğindeki masasında görünce, ödevini doğru yapmasını sağlamak için öğretmenin yanına oturtulmuş sınıfın budalasını görmüş gibi oluyordu.

Bugün Ormiston'da daha farklı bir tuhaflık vardı. Aslında Rebus'un umurunda değildi. Tek düşündüğü, Edinburgh'a yaklaşırken başını cendereye alan ağrıydı. Gün ortasında içilen içkinin ağrısı, gözlerin arkasında bir kamaşma ve beynin içine doğru bir sersemlik... Daha havaalanında, Ormiston'un Smylie'ye bakışından anlamıştı, ama Smylie fark etmedi.

Rebus: "Yanında parasetamol var mı?" diye sordu.

"Kusura bakma." Yine, bir şey anlatmak ister gibi Rebus'la göz göze geliyordu. Genellikle geveze bir adamdı, ama daha yolculuğun nasıl geçtiğini bile sormamıştı. O kadarını Smylie bile fark etti.

"Ne oldu, Ormiston? Omerta yemini falan mı ettin?"

Ormiston hâlâ konuşmuyordu. Gözünü yola dikmiş, Rebus'a düşünecek vakit bırakmıştı. Kilpatrick'e söyleyeceği şeyler vardı, ama şimdilik kendine saklamak istediği şeyler de vardı.

Ormiston, Fettes'te arabanın motorunu durdurunca Rebus'a döndü.

"Sen kal. Patron seni başka bir yerde bekliyor."

"Ne?"

Yarı yarıya kapıdan çıkmış olan Smylie durdu. "Ne oldu?"

Ormiston başını salladı. Rebus, Smylie'ye baktı: "Sonra görüşürüz."

"Peki, tabii." Smylie inmesi, arabanın süspansiyonunu rahatlattı. Kapıyı kapatır kapatmaz Ormiston hareket etti.

"Ne oldu Ormiston?"

"Patrondan duysan daha iyi olur."

"Bir ipucu ver bari."

Ormiston vites değiştirirken, "Cinayet," dedi, "bir cinayet işlendi."

Olay yeri kordon altına alınmıştı.

Yüksek apartmanlar arasında kalmış dar bir sokaktı. St. Stephen Caddesi alışılmışın dışında bir yer olmakla ünlenmişti; bunun sebebi öğrenci evleri, kafeler ve kullanılmış eşya satan dükkânların yarattığı karma hava olmalıydı. Biri sadece motosikletlilere hizmet veren birkaç bar vardı. Bir zamanlar, Velvet Underground'un◊ üyelerinden Nico'nun bir süre burada yaşadığına dair bir söylenti duymuştu. Doğru olabilirdi; Yeni Kent'i Raeburn Meydanı'na bağlayan St. Stephen Caddesi, hoşlukla pejmürdeliği bir arada barındırmayı başaran bir geçiş yoluydu.

Caddenin iki yanında dizili apartmanların bodrum katları vardı ve bu dairelerin çoğu kendi bağımsız merdivenine ve girişine sahipti. Patience da buradan yedi dakikalık yürüyüş mesafesinde, onlara benzer bir dairede oturuyordu. Rebus taş merdivenin basamaklarını dikkatle indi. Basamaklar genellikle aşınmış ve kaygan olurdu. Merdivenin sonunda nemli bir avluya geliniyordu. Dairenin sahibi veya kiracısı burada seramik saksılar ve sağa sola astığı sepetlerle küçük bir bahçe yaratmaya çalışmıştı. Ancak bitkilerin çoğu, muhtemelen ışığın yetersizliği ya da inşaat işçilerinin aldırmazlığı yüzünden kurumuştu. Binanın ön cephesine iskele kurulmuş, büyük bölümü, rüzgârda hışırdayan kalın bir naylon örtüyle kapatılmıştı.

Biri: "Cepheyi temizliyorlar," dedi. Rebus başıyla onayladı. Dairenin giriş kapısı, iki kapı bulunan beyaz badanalı bir duvara bakıyordu. Rebus kapıların nereye açıldığını biliyordu. Kapıların ardında, yaya kaldırımının altına oyulmuş bir depo vardı. Patience'ın evi de benzer iki kapıya sahipti, ama o depoyu hiç kullanmazdı. Bodrumlar fazla nem alıyordu. Kapılardan biri açık duruyordu. Zemin neredeyse

yosun bağlamıştı. Olay Yeri İnceleme Ekibi yosunun da bir kısmını kazıyıp kanıt torbasına koymuştu.

Etrafı izleyen Kilpatrick, elini başından geçirip hayali bir saç telini kulağının arkasına sıkıştıran Blackwood'u dinliyordu. Kilpatrick Rebus'u gördü. "Merhaba John."

"Efendim."

"Smylie nerede?"

Ormiston merdivenden aşağı iniyordu. Rebus başını ona doğru salladı. "Dilsiz Adam onu merkeze bıraktı. Nedir bu kadar esrarengiz olan?"

Blackwood cevap verdi. "Daireyi birkaç ay önce satışa çıkarmışlar, ama ilgilenen olmamış. Sahibi biraz yenilerse, şansı artar diye düşünmüş. İnşaatçılar dün gelmiş. Bugün birisi depolara bakmaya karar vermiş. Bir ceset bulmuş."

"Öleli çok olmuş mu?"

Blackwood başını salladı. "Bu akşam otopsi yapılacak."

"Dövmesi var mı?"

Kilpatrick, "Dövmesi yok," dedi. "Mesele şu John, ölen Calumn." Başmüfettiş gerçekten üzgün görünüyordu, ağlayacak gibiydi. Beti benzi atmış; yüz kasları çalışma arzusunu kaybetmiş gibi uzamıştı. Bir eliyle alnını ovuşturdu.

"Calumn mu?" Rebus bir anda ayıldı. "Calumn Smylie mi?" TIR'ın arkasında kardeşiyle sandıkları açan iriyarı adamı hatırladı. Ölü halini gözünün önüne getirmeye çalıştı, ama olmadı. Özellikle de burada, bodrumda bir depoda...

Kilpatrick gürültüyle burnunu temizledi, sonra iyice sildi. "Ben geri dönüp Ken'e haber versem iyi olacak."

"Gerek yok, efendim."

Ken Smylie kaldırımda durmuş, elleriyle parlak siyah boyalı korkuluğa dayanmıştı. Bir anda kökünden söküp çıkaracakmış gibi bakıyordu. Onun yerine başını kaldırdı ve avazı çıktığı kadar bağırdı, sesi göğe yükselirken yağmur atıştırmaya başladı.

Smylie'nin eve gönderilmesi gerekmişti, çünkü başka şekilde yerinden kımıldatmak mümkün değildi. Onun dışında, büroda herkes robot gibi hareket ediyordu. Dedektif Başmüfettiş Kilpatrick bazı ka-

rarlar almak zorundaydı; en önemlisi de iki cinayet soruşturmasını birleştirip birleştirmemeye karar verecekti.

Rebus'a: "Bıçaklanmış," demişti. "Mücadele belirtisi yok, işkence ya da kötü muamele de yok." Sesinde bir rahatlama, Rebus'un gayet iyi anladığı bir rahatlama vardı. "Bıçaklanıp bırakılmış. Kim yaptıysa, muhtemelen penceredeki 'satılık' yazısını gördü, cesedin uzunca bir süre bulunmayacağını düşündü." Masasının alt çekmecesinden bir şişe Laphroaig marka malt viskisi çıkarıp kendine bir bardak doldurdu.

"İlaç niyetine," diye açıkladı. Rebus ikram ettiği bardağı geri çevirdi. Biraz önce bir kadeh viskiyle üç parasetamol yuvarlamıştı. Laphroaig şişesinin boşalmaya yakın olduğunu fark etti. Kilpatrick'in reçetesi olmalıydı.

"Kim olduğunu anladılar mı acaba?"

Kilpatrick, bardağına biraz daha viski koyarken "Başka açıklaması var mı," diye sordu.

"Aslında bir cinayet daha bekliyordum, cezalandırma amacıyla işlenmiş törensel bir cinayet..."

"Törensel mi?" Kilpatrick bir an düşündü. "Aslında o bodrumda öldürülmemiş. Patolog yeterince kan yok dedi. Belki töreni öldürdükleri yerde yapmışlardır. Tanrım, onu tek başına bıraktım." Cebinden bir mendil çıkarıp burnunu sildi, sonra derin bir nefes aldı. "Neyse, yeni bir cinayet soruşturmasına başlıyoruz, tepedekiler yakında soru sormaya başlar."

"Evet, efendim." Rebus ayağa kalktı, ama kapıda durdu. "İki cinayet, iki bodrum, iki takım inşaat işçisi."

Kilpatrick başıyla onayladı, ama bir şey söylemedi. Rebus kapıyı açtı.

"Efendim, Calumn'un görevini başka kim biliyordu?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Gizli görevde olduğunu kim biliyordu? Sadece bu büroda çalışanlar mı, yoksa başka bilen var mıydı?"

Kilpatrick kaşlarını çattı. "Kim gibi mesela?"

"Özel Bölüm diyelim."

Kilpatrick yavaşça, "Sadece bu büroda çalışanlar," dedi. Rebus çıkmak üzere kapıya döndü. "John, Belfast'ta ne öğrendiniz?

"Kılıç ve Kalkan adında bir örgüt varmış. RUC burada, İskoçya'da

faaliyet gösterdiğini biliyormuş. Bildiklerini Londra'daki Özel Bölüm'e aktarmışlar." Durakladı. "Muhtemelen Dedektif Müfettiş Abernethy'nin her şeyden haberi vardı."

Rebus bunları söyledikten sonra odadan çıktı. Kilpatrick tam bir dakika boyunca kapıya baktı.

"Yüce Tanrım," dedi. Telefonu çalıyordu. Cevap vermek için acele etmedi.

Brian Holmes: "Doğru mu?" diye sordu. Siobhan Clarke da bir cevap bekliyordu.

Rebus: "Doğru," dedi. St. Leonard'daki Cinayet Ofisi'ndeydiler. "Billy Cunningham'la ilgisi olabilecek bir konu üzerinde çalışıyordu."

"Şimdi ne yapacağız efendim?"

"Millie ve Murdock'la bir daha konuşmamız lazım."

"Onlarla konuştuk."

"Onun için 'bir daha' dedim. Dinlemiyor muydun? Ondan sonra Jaffa'larla küçük bir sohbet ayarlayalım."

"Jaffa'lar mı?"

Rebus Siobhan Clarke'ı ayıpladı. "Sen ne zamandır burada yaşıyorsun? Orangeman'lara Jaffa'lar demiyor muyuz?"

Holmes: "Orange Locası mı?" diye sordu. "Onlar bize ne söyleyebilir?"

"Başlangıç olarak Boyne muharebesinin tarihini."

"1690, Müfettiş."

"Evet efendim."

"Bu tarih bizim için sadece bir annus mirabilis olmakla kalmaz. Bir altı dokuz sıfır. Bir artı altı, yedi eder, dokuz artı sıfır da dokuz eder. Yediyle dokuz önemli sayılardır." Durakladı. "Nümerolojiden anlar mısınız, Müfettiş?"

"Hayır efendim."

"Ya küçük hanım?"

Siobhan Clarke birden diklendi. "Şu uyduruk bilim dallarından biri değil mi?" diye fikrini beyan etti. Rebus sakinleşmesi için uyaran bir bakış attı. İdare et. Emir bakışındaydı.

"Uyduruk değil, hayır. Kadim bir bilimdir, dürüstlüğün yansımasıdır. Bir şey içmek ister misiniz?"

"Hayır, sağ olun Mr. Gowrie."

Arch Gowrie'nin 'kabul salonu'nda, konuklar ve özel durumlar için kullanılan oturma odasında oturuyorlardı. Rahat kanepesi, televizyonu, videosu ve içki dolabıyla asıl oturma odası bu geniş zemin katın başka bir köşesindeydi. En az üç katlı olan evin tavanarası da döşenerek kullanılır hale getirilmişti. Ev, şehrin güney yakasının unutulmuş, ağaçlıklı Grange Yolu üzerindeydi. Grange'e çok az ziyaretçi gelir, bunlar nadiren yabancı olur; şehrin pek az bilinen yollarından biri olduğu için de fazla trafik olmazdı. Yol üstünde, birbirinden bağımsız kocaman evler, bir zamanlar tüccarlara ait, bahçeleri duvarla çevrili, ahşaptan ya da demirden yapılmış yüksek bahçe kapıları olan bu evler İskoçya Kilisesi ya da diğer mezheplerin örgütlerince satın alınmıştı. Gowrie'nin kendi evinin bir yanında bir huzurevi, öbür yanındaysa Rebus'un manastır olduğunu tahmin ettiği başka bir yapı vardı.

Archibald Gowrie kendisine Arch denmesinden hoşlanırdı. Herkes ona Arch derdi. Orange Locası'nın tanınmış simalarından, ağzı laf yapan bir adamdı, ama kesinlikle örgütün en yetkili kişisi değildi. Yine de gerektiği kadar yetkisi vardı ve evlerinde bulunamayan Millie'yle Murdock'tan daha kolay ulaşılır biriydi.

Gowrie görüşme talebini hemen kabul etmiş, saat yediyle sekize çeyrek kala arası müsait olacağını söylemişti.

Rebus: "O kadarı bize yeter efendim," demişti.

Şimdi Arch Gowrie'yi inceliyordu. Ellili yaşlarında, uzun boylu, muhtemelen kadınların çekici bulduğu bir erkekti. (Öte yandan Siobhan Clarke'ın pek etkilenmiş görünmemesi Rebus'un dikkatini çekmişti.) Hafif seyrelmiş saçı gümüşi, kalın bıyığı siyahtı. Gömleğinin kollarını kıvırmış, kara kıllı kollarını açıkta bırakmıştı. İş konuşmaya hazırdı. Aslında, şirketinin sloganı, 'Daima Hazır'dı, yeni bir arsaya diş geçirdi mi yorulmak nedir bilmeden çalışırdı.

Rebus'un bildiği kadarıyla, Gowrie başlangıç servetini, gemi ve boru hattı inşaatındaki uzmanlığını aniden arama platformları ve Kuzey Denizi'ndeki sondaj kulelerinin yapımına aktaran bir şirketin yöneticiliğini yaparak kazanmıştı. Bu geçiş 70'lerde yaşanmıştı. Şirket muazzam bir kârla satılmış, Gowrie birkaç yıl ortadan kaybolmuş, ondan sonra da toplu konut inşaatı ve yatırım uzmanı olarak yeniden

boy göstermişti. Toplu konut inşaatları devam ediyordu, Edinburgh'da olduğu gibi başka şehirlerde de hayata geçirilen birçok projede adı vardı. Öte yandan, çok farklı alanlara da yatırım yapıyordu: Sinema yapımcılığı, müzik seti tasarımı, yenilebilir deniz yosunu üretimi, ormancılık, kırsal alanda iki butik otel, bir yün fabrikası ve Yeni Kent'teki Eyrie lokantası. Arch'ın en bilinen yatırımı, kentin en iyi, kesinlikle en şık ve elbette en pahalı restoranı olan Eyrie'deki ortaklığıydı. Eyrie'nin mönüsünde Hebrid Adaları'nın besleyici mavi yosununu, Fransızca yazılmış olarak bile bulamazdınız.

Rebus, Gowrie'nin uğradığı tek büyük zararın, çoğu İskoçya'da çekilmiş bir filme yaptığı yatırımdan kaynaklandığını biliyordu. Başrolünde Rab Kinnoul'u oynatmasına rağmen sonuçta ortaya berbat bir film çıkmıştı. Yine de Gowrie bundan utanmamıştı: Evinin girişinde, filmin çerçeveli bir afişi asılıydı.

Rebus: "Annus mirabilis," diye tekrarladı. "Latince, değil mi?"

Gowrie dehşete düşmüştü. "Elbette Latince! Sakın bana okulda Latince dersi almadığınızı söylemeyin. Biz İskoçlar iyi eğitim alırız diye övünürüm. 'Mucizevi yıl', anlamı bu. Gerçekten içki istemiyor musunuz?"

"Belki küçük bir viski, efendim." Çivi çiviyi söker.

Siobhan Clarke: "Ben istemiyorum, efendim," dedi. Sesi, daha yüksek bir ahlak standardının sesiydi.

Gowrie, "Hemen dönerim," dedi. Ev sahibi çıkınca Rebus kıza döndü.

"Adamı kızdırma," diye tısladı. "Çeneni kapa, kulağını dört aç."

"Affedersiniz, efendim. Fark ettiniz mi?"

"Neyi?"

"Bu odada hiç yeşil bir şey yok, küçücük bir şey bile."

Başını salladı. "Kırmızı, beyaz ve mavi çimi icat eden büyük servet sahibi olacak."

Gowrie odaya döndü. Kanepede yan yana oturan konuklarına baktı, sonra kendi kendine gülümsedi ve Rebus'a kristal bir viski bardağı uzattı.

"O bardakta su veya limonata ikram etmek konuğa hakaret sayılır."

Rebus kehribar renkli sıvıyı kokladı. Batı İskoçya maltıydı. Rengi Speysides'ınkinden daha koyu, kokusu daha aromalıydı. Gowrie kendi bardağını kaldırdı.

"Slainte." Bir yudum aldı, sonra lacivert bir koltuğa oturdu. "Pekâlâ," dedi, "size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Efendim..."

"Aslında bizimle ilgisi yok. Bunu Emniyet Müdürü'ne de söyledim. Onlar Büyük Loca'nın bir kolu, kolu bile değil. Zaten hepsini ihraç ettik."

Rebus Gowrie'nin neden söz ettiğini birden anladı. Cumartesi günü Princes Caddesi'nde, Orange Sadakat Tugayı tarafından düzenlenmiş bir yürüyüş yapılacaktı. Haftalar önce, ilk duyurusu cumhuriyetçilerle sağ kanat karşıtı örgütlerin saldırısına yol açtığı zaman haberi olmuştu. Yürüyüş sırasında bazı çatışmalar çıkması bekleniyordu.

"Grubu tam olarak ne zaman ihraç ettiniz, efendim?"

"14 Nisan. Disiplin kurulunun toplantısı o gün yapıldı. Grup, bölge localarından birinin üyesiydi. Bir yemekli toplantıda LPWA◊ adına para toplamak için kese dolaştırmışlardı. Siobhan Clarke'a döndü. "Birlik Yanlısı Mahkûmlara Yardım Derneği." Sonra tekrar Rebus'a döndü. "Biz öyle şeylere izin vermeyiz, Müfettiş. Geçmişte de izin vermedik. Paramiliter grupların faaliyetine çanak tutamayız."

"Bu yüzden, ihraç ettiğiniz üyeler Orange Sadakat Tugayı'nı mı kurdu?"

"Öyle."

Rebus el yordamıyla yolunu bulmaya çalışıyordu. "Sizce yürüyüşe kaç kişi katılır?"

"Ah, en fazla birkaç yüz. Bu sayıya bandolar da dahil. Duyduğuma göre Glasgow ve Liverpool'dan da bandolar gelecekmiş."

"Olay çıkar mı dersiniz?"

"Siz söyleyin. Buraya onun için mi geldiniz?"

"Tugayın lideri kim?"

"Gavin MacMurray. Ama siz bunları zaten biliyorsunuz. Emniyet Müdürünüz arayıp müdahale etmemi rica etti. Ona da söyledim, o grubun Orange Locası'yla hiçbir ilgisi yok, bir şey yapamam."

"Diğer sağ kanat gruplarıyla ilişkileri var mı?"

"Faşistlerle mi?" Gowrie omuz silkti. "İnkâr ediyorlar tabii, ama yürüyüşte, özellikle de İngiliz aksanıyla konuşan birkaç dazlak görürsem hiç şaşırmam."

Rebus sormadan önce biraz durakladı. "Orange Tugayı'yla Kalkan arasında bir bağ olup olmadığını biliyor musunuz?"

Gowrie kaşlarını çattı. "Ne kalkanı?"

"Kılıç ve Kalkan. O da merkezden ayrılan gruplardan biri değil mi?"

Gowrie başını salladı. "Hiç duymadım."

"Sahi mi?"

"Hiç."

Rebus viski bardağını kanepenin yanındaki sehpaya bıraktı. "Bir şeyler biliyor olduğunuzu düşünmüştüm." Ayağa kalktı, Clarke da onu izledi. "Rahatsız ettiğimiz için özür dilerim, efendim." Rebus elini uzattı.

"Bu kadar mı?"

"Bu kadar, efendim. Yardımlarınız için teşekkür ederim."

"Ama..." Gowrie açıkça tedirgin olmuştu. "Kalkan... Hayır, hiçbir şey ifade etmiyor."

"Hiç üzülmeyin, efendim. İyi akşamlar."

Kapıda, Clarke dönüp Gowrie'ye gülümsedi. "Sizi daha fazla rahatsız etmeyelim. Hoşça kalın efendim."

Garaj yoluna uzanan kısa çakıllı patikada yürürken arkalarındaki kapının kapanıp kilitlendiğini duydular.

"Bir tek sorum var efendim: İçeride ne oldu?"

"Bu sefer işimiz delilerle, Clarke. Tabii Gowrie deli değil. Fanatik olabilir, ama deli değil. Söyle bakalım, tımarhanede yapılan saç tıraşına ne denir?"

Clarke artık patronunun kafasının nasıl çalıştığını iyice öğrenmişti. "Deli kesimi mi?" diye bir tahmin yürüttü.

"Benim asıl konuşmak istediğim onlar."

"Orange Sadakat Tugayı mı?"

Rebus başıyla onayladı. "Cumartesi günü Princes Caddesi'ndeki yürüyüşe tam kadro katılacaklarından eminim." Muzip bir ifadeyle gülümsedi. "Ben resmigeçitlere bayılırım."

ONALTINCI BÖLÜM

Cumartesi günü hava açık ve sıcaktı; günü dayanılacak hale getiren, hafif, serinletici bir esinti vardı. Princes Caddesi'ne alışverişe çıkanların sayısı oldukça yüksekti, Princes Caddesi Bahçeleri'nin çimleri de bir plaj kadar kalabalıktı. Her bank dolmuş, çocuklar için de bir atlıkarınca kurulmuştu. Atmosfer biraz gergin, ama şenlikliydi. Çocuklar, eriyip yere düşen dondurmalarının ardından mızıldanıp ağlıyor; sincaplar, güvercinler ve soluk soluğa koşan köpekler yerde buldukları yeni yiyeceklerin tadını çıkarıyordu.

Resmigeçit saat üçte Regent Yolu'nda başlayacaktı; saat ikiyi çeyrek geçe Princes Caddesi'nin gerisindeki barlar, melon şapkalarını terli başlarına oturtmuş, yüzleri alkolden kızarmış, şemsiye taşıyan beyaz eldivenli yaşlıca müşterilerini sokağa boşaltmıştı. Kraliyet armalarıyla birkaç büyük bez afiş açılıyordu. Rebus yürüyüş grubunun başında, o süslü, ağır sopayı havaya atıp tutan adama ne dendiğini hatırlayamadı. Küçükken öğrenmişti mutlaka. Flütçüler alıştırma yapıyor, trampetçiler omuzlarına geçirdikleri kayışlarını ayarlarken kutu kutu bira içiyordu.

Flütlerle trampetlerin sesi duyulunca Waterloo Meydanı'ndaki postanenin önünde toplananlar, eğilip eğilip Regent Yolu'na doğru bakıyordu. Yürüyüş, eski Kraliyet Lisesi'nin önünden başlayacaktı. Dağılan İskoçya parlamentosu için naftalinlenip saklanan bu yapı da yürüyüşe ayrı bir anlam ve önem katıyordu.

Rebus bir iki bara uğramış, Tugay üyeleriyle destekçilerine göz atmıştı. Melon şapkalıların arasında Doc Marten giymiş birkaç dazlağın da bulunduğu (Gowrie'nin tahmin ettiği gibi) karma bir gruptu. Siyah takım elbise, beyaz gömlek giymiş, siyah kravat takmış tipler de var-

dı; ayakkabıları suratları kadar parlıyordu. Çoğu, sanki ölümlü olduğunu henüz anlayamamış gibi, çılgın gibi içiyordu. Boş bira kutuları Regent Yolu boyunca tekmeleniyor, yuvarlanıyor ya da kaldırım kenarına bırakılıyordu. Rebus bu tür gösterilerin neden hep tehditkâr olduğunu, daha başlamadan güçlükle bastırılmış bir şiddet havası içinde geçtiğini anlayamıyordu. Bölge birimlerinden getirilen takviye polis kuvvetleri Princes Caddesi'ne doğru akan trafiği kesmeye hazırlanıyordu. Küçük, protestocu grupların yanı sıra demir parmaklıklı bariyerler yol kenarına dizilmiş, protestocuları protesto etmeye gelen daha küçük gruplar da yavaş yavaş birikmeye başlamıştı. Rebus bir kere daha, Belediye Meclisi'nde hangi manyağın bu yürüyüş için izin verilmesini savunduğunu merak etti.

Aslında yürüyüş mevsimi bitmişti, asıl büyük yürüyüşler Boyne Muharebesi'nin yıldönümü olan 12 Temmuz'da ve onu izleyen günlerde yapılmıştı. O zaman bile en büyük yürüyüşler Glasgow'da gerçekleşmişti. Peki, bu yürüyüşün amacı neydi? Ortalığı karıştırmaktı elbette, gürültü çıkarmaktı. Fark edilmekti. Lambeg denen devasa davul gümbürdemeye başlıyordu işte. Waverly İstasyonu yakınlarından gaydalı bir grup, davulla rekabet etmeye çalışıyordu, ama yürüyüşçüler onlara ulaştığında sesleri mecburen kesilecekti.

Rebus, bira içen, birbirleriyle şakalaşan, üniformalarını düzelten yürüyüşçülerin arasında dolaşıyordu. İngiliz bayrağı açılmış, üstündeki Britanya Ulusal Partisi'nin amblemi fark edilince yeniden toplanması için emir verilmişti. Kalabalıkta para toplamak için kutu ya da kese dolaştıran yoktu; polis, halka mümkün olduğu kadar az yaklaşan hızlı bir yürüyüş için bastırmıştı. Rebus biliyordu, çünkü Irgat Watson'a sormuştu; Watson da öyle olacağını doğrulamıştı.

"Kral Billy şerefine!" Bir bira kutusu havaya kaldırılmıştı. "Tanrı Kraliçe'yi ve Orange'lı Kral William'ı korusun"

"İyi konuştun evlat."

Melon şapkalılar az konuşuyordu; şemsiyelerinin ucunu yere dayamış, ellerini kıvrık, ahşap saplarına koymuş bekliyorlardı. Yüzleri gülmeyen bu adamları hafife almak kolaydı, ama biriyle tartışmaya girecek olsanız Tanrı sizi korusun isterdiniz.

Yayalardan biri: "Ne diye Katoliklerden nefret ediyorsunuz?" diye bağırdı. Başka biri: "Etmiyoruz," diye cevap verdi, ama soruyu soran kadın, elindeki alışveriş torbalarıyla çoktan arkasını dönüp uzaklaş-

maya başlamıştı. Gülümseyenler oldu, ama o söyleyeceğini söylemişti. Rebus kadının gidişini izledi.

"Hey, Gavin! Ne kadar kaldı?"

"Beş dakika! Biraz daha sabret!"

Rebus az önce konuşan adama baktı. Gavin diye seslenilen adam muhtemelen Gavin MacMurray, yani grubun lideriydi. Adamın nereden geldiği belli değildi. Rebus Gavin MacMurray'in dosyasını okumuştu. Huzuru bozmak ve adam yaralama gibi suçlardan iki kere tutuklanmıştı, ama dosyada daha başka bilgiler de vardı. Rebus adamın yaşını (38), evli olduğunu, Currie'de oturduğunu ve kendine ait bir garajı işlettiğini öğrenmişti. Maliye Bakanlığı'nın hakkında herhangi bir şikâyette bulunmadığını, kırmızı bir Mercedes Benz kullandığını (oysa daha sıradan olan Ford, Renault vb. gibi markalar sayesinde para kazanıyordu) ve ergenlik çağındaki oğlunun, kavga yüzünden başının derde girdiğini, Rangers maçı çıkışı çatışmalara karıştığı için iki kere, Glasgow'dan eve dönerken trende meydana gelen bir olay yüzünden de bir kere tutuklandığını biliyordu.

Bu yüzden, şimdi Gavin MacMurray'in yanında duran delikanlının oğlu Jamesie olduğunu tahmin etti. Jamesie bilinen bütün gösteriş numaralarını uygulamıştı. Gözünde güneş gözlüğü, yüzünde sert bir ifade, kendini babasının yaveri gibi görüyordu. Bacakları açık, omuzları dikti. Rebus daha önce, olay çıksın diye bu kadar kaşınan birini görmemişti. Babası gibi köşeli bir çenesi, önleri kısa kesilmiş siyah saçları vardı. Öte yandan, Gavin MacMurray sıradan, kimliksiz giysiler içindeyken, Jamesie kendine baktırmak istiyordu. Motosikletçi botları, dar siyah kot pantolon, beyaz bluz ve siyah deri ceket. Sağ bileğine kırmızı bir mendil bağlamış, soluna kabaralı deri bileklik takmıştı. Arkada uzun ve kıvırcık olan saçı, kulaklarının çevresinde tıraş edilmişti.

Oğuldan babaya dönmek, görünen güçten, üstü örtülü güce dönmek gibiydi. Rebus hangisiyle uğraşmanın daha kolay olduğunu biliyordu. Gavin MacMurray ön dişleriyle çiklet çiğniyordu, gözleri sürekli hareket halinde etrafı kolaçan ediyor, herkesi kontrol altında tutuyordu. Elleri rüzgârlığının ceplerindeydi, gözlerini büyüten gümüş çerçeveli bir gözlük takmıştı. Pek karizmatik birine benzemiyordu, halkı galeyana getirecek bir hatip gibi değildi. İnsanı ürpertecek kadar sıradandı.

O sıradan olduğu için hepsi sıradandı. Bu yarı sarhoş adamların hepsi ya işçi ya da emekliydi, Britanya Lejyonu'na ya da yerel Eski Muharipler Kulübü'ne üye, sakin aile babalarıydı. Çoğu yaz akşamlarını çimenli parklarda geçiriyor, aileleriyle İspanya'ya veya Florida'ya ya da Largs'a tatile gidiyordu. Onları ancak burada olduğu gibi grup halinde gördünüz zaman başka türlü bir kokunun varlığını hissediyordunuz. Tek başlarınayken dırdırcı yakınmalardan başka bir şey duymazdınız; toplu haldeyken bir sesleri vardı: Lambeg'in kalp atışları gibi kararlı vuruşu; ısrarcı flütler; yürüyüş. Rebus onlara hayranlık duyuyordu, elinde değildi. Kanında vardı. Gençliğinde o da yürümüştü. O zamanlar daha bir sürü şey yapmıştı.

Sonunda herkes sırasına geçti, MacMurray birliklerini hazırlıyordu. Sorumlu polis memuruyla bir konuşma, telsizle kısa bir görüşme, sonra MacMurray'in başıyla verdiği işaret. Trampetlerin başlangıç fanfarı, lampeg'in gümbürtüsü, ardından flütler. Birkaç saniye yerlerinde saydılar, sonra Princes Caddesi'ne doğru yola koyuldular. Trafik onlar için kesilmişti, Şato tepeden onlara bakıyordu, herkes değil, ama birçok yaya durup onları izlemeye başlamıştı.

Birkaç dakika önce, cumhuriyet yanlılarından oluşan küçük bir yürüyüş grubunun caddeye girmesi engellenmişti. Bu yüzden, başparmaklarıyla yeri gösteren protestocuların sesi daha yüksek çıkıyordu. Bazıları "Na-zi-ler, Na-zi-ler" diye tempo tutuyor, sonra üniformalı polisler tarafından susturuluyordu. Birkaç kişi tutuklanacaktı; her zaman tutuklanırdı. Zaten tutuklanma tehdidi olmasa, kimse yürüyüş günü iyi vakit geçirdiğini söyleyemezdi.

Rebus yürüyüşçüleri, daha sakin olan Bahçeler tarafındaki kaldırımdan takip etti. Yürüyüşe birkaç kişi daha katılmıştı, ama sayıları hâlâ çok azdı, bunca zahmete değmezdi. Ne olmasını beklediğini merak etmeye başlamıştı. Gözü, yürüyüş kolunun en önünde ağır sopasını atıp tutan adamdan geriye kaydı, flütlerle trampetçileri gördü, melon şapkalarla takım elbiseleri geçti, genç yürüyüşçülerle gruptan ayrılan dökün tülere takıldı. Ergenliğini görmemiş birkaç çocuk kenarlardan yürüyüş koluna katılmış, büyük bir keyifle yürüyordu. En arka sıralarda dolaşan Jamesie çocuklara kesin bir dille kenara çekilmelerini söyledi, ama ona kulak asan olmadı.

'Sertlik' daima göreceli bir kavram olmuştur.

Şimdi dökün tülerden biri Jamesie'nin koluna yapışmıştı, ikisi de

sırıtarak birkaç kelime konuştular. Dökünlü ayna camlı güneş gözlüğü takmış, çıplak tenine kot ceket giymişti.

Rebus yavaşça: "Vay canına," dedi. Jamesie'yle Davey Soutar'ı sohbet ederken izledi, Davey dönüp tekrar uzaklaşmadan önce, Jamesie'nin Davey'in omzuna gülümseyerek hafifçe vurduğunu gördü, sonra Davey iyice geride kalıp yürüyüş kolundan tamamen ayrıldı, geçici bariyerlerin arasından geçti ve kalabalığa karışıp kayboldu.

O andan sonra Jamesie daha rahatlamış gibiydi. Yürüyüşü gösterişten uzak, daha lakayt olmuş, kollarını müziğin ritmiyle sallamaya başlamıştı. Güzel bir yaz günü olduğunu yeni kavrıyordu sanki. Deri ceketini çıkarıp omzuna attı, kol kaslarını ve birkaç dövmesini gösterdi. Rebus kaldırımın kenarından pek ayrılmadan adımlarını hızlandırdı. Dövmelerden biri profesyonel elinden çıkmaydı. Süslü bir yazıyla yazılmış RFC harfleri görülüyordu. Rangers Futbol Kulübü. Bir de Hearts of Midlothian Kulübü'nün bordo amblemi göze çarpıyordu. Belli ki Jamesie ayağını sağlam basmayı seviyordu. Daha aşağıda ekose etekli, siyah kürkten, yüksek asker başlığı giymiş bir gaydacı vardı. Kolunun alt kısmında, deri bilekliğe yakın bir noktadaysa daha amatör işi bir dövme, mavi-yeşil mürekkebin o bilindik, titrek izi görünüyordu.

SaS harfleri.

Rebus gözlerini kırptı. Emin olamayacak kadar uzaktaydı. Değildi. Emindi. Birden, artık Gavin MacMurray'le konuşmak istemediğini fark etti. Oğluyla konuşmak istiyordu.

Kaldırımda durup yürüyüşçülerin geçmesini bekledi. Nereye gittiklerini biliyordu. Lothian Yolu'ndan sola saptı, Caledonian Oteli'nin pencerelerinin önünden geçti. Zengin turistlerin resmini çekmekten hoşlandığı bir yapıydı. King's Stables Yolu'ndan tekrar sola döndü, Grassmarket'e gelmeden durdu. Yürüyüş bitince onlar da Grassmarket Caddesi'ne gelecekler, günün yorumunu yapıp birkaç bira daha içeceklerdi. Grassmarket bugünlerde revaçtaydı, Şenlik grupları da içmek için oraya geliyordu. Bir cumartesi öğleden sonrası için hoş bir kültür kokteyli olacaktı.

Grassmarket Caddesi'nin hemen öbür tarafındaki Candlemaker Sokağı'ndan geçen kalabalığın peşinden Cowgate'te kabadayıların takıldığı barlardan birine girdi. Bir zamanlar, suçluları Grassmarket'te kurulan darağaçlarına asarlardı. Şimdi daha neşeli bir yerdi, ama her

gece saat onda litrelik cam bardakların plastik taklitleriyle değiştirilerek potansiyel silahlardan arındırılan Merchant's Ban'ndan pek farkı yoktu. Burası da öyle bir yerdi.

İçerisi, sigara içenlerin dumanı yüzünden havasız, televizyonun ısısı yüzünden sıcaktı. Buraya iyi vakit geçirmek için gelinmezdi, mecburiyetten gelinirdi. Müdavimleri ejderhalar gibiydi, her yudum içlerindeki ateşi söndürüyordu. İçeri girerken bir tek tanıdık yüz görmedi, barmeni bile tanımıyordu. Barmen ergenlikten yeni çıkmış yeni bir simaydı. Bardakları görünür bir küçümsemeyle dolduruyor, parayı rüşvet alır gibi alıyordu. Uyumsuz seslerle söylenen şarkıdan, yürüyüşçülerin üst katta, muhtemelen barı kurutmaya çalıştıklarını anladı.

Rebus kendine bir bira aldı -cam bardaktaydı- ve üst kattaki dans salonuna yöneldi. Tahmin ettiği gibi yürüyüşçülerden başkası yoktu. Ceketlerle kravatları fora etmişler, her türlü kısıtlamadan kurtulmuşlar, ortalıkta dolanıp duruyor, kart sesleriyle flütlerin çaldığı şarkıya eşlik ederken bardak bardak bira deviriyorlardı. Yukarıya içki taşımak artık kâbusa dönüşmüştü, üstelik her an kapıdan içeri yeni bir grup giriyordu.

Rebus derin bir nefes aldı, yüzüne bir gülücük oturttu ve kalabalığın arasına daldı.

"Keyif olsun, beyler."

"Sağ ol, sana da."

"Bir yaramazlık yok ya?"

"Yok, yaramazlık falan yok."

"Sizden ne haber beyler?"

"İyidir, sağ ol. Keyif olsun."

Gavin MacMurray henüz gelmemişti. Belki de generalleriyle başka bir yere gitmişti, ama oğlu sahneye çıkmış, olmayan mikrofonla hayali hayranlarına şarkı söylüyormuş gibi yapıyordu. Bir başka delikanlı da sahneye tırmanıp, elindeki bira bardağını bırakmadan hayali gitarını çaldı. Kot pantolonu bira içinde kalmıştı, ama o farkında bile değildi. Profesyonellik böyle olur işte.

Rebus yüzünde bir gülümsemeyle seyrediyordu. Tahmin ettiği gibi bir süre sonra, kimsenin dikkatini çekemediklerini görünce vazgeçip sahneden indiler. Jamesie Rebus'un tam önüne inmişti. Rebus kollarını iki yana açtı.

"Hop hop, yavaş ol bakalım. İyi numaraydı." Jamesie sırıttı. "Sağ ol." Rebus çocuğun omzuna vurdu.

"Bir tane daha ister misin?"

"Bana bu kadarı yeter, sağ ol."

"Sen bilirsin." Rebus etrafına bakında, sonra Jamesie'nin kulağına eğildi. "Bakıyorum sen de bizdensin." Göz kırptı: "Ha?"

Deri ceketin kolu dövmeyi örtmüştü, ama Rebus yine de başıyla işaret etti. Sinsice, "Kalkan," dedi. Jamesie'yle göz göze gelince tekrar başını salladı, sonra yürüyüp gitti. Alt kata inip iki bira ısmarladı. Bar kalabalık ve gürültülüydü, televizyon da, otomatik pikap da bangır bangır bağırıyor, yeni başlayan bir ağız dalaşı onların gürültüsünü bile bastırıyordu. Yarım dakika sonra Jamesie arkasında duruyordu. Çocuk pek zeki değildi, Rebus bir an ağzından ne kadar laf alabileceğini düşündü.

Jamesie: "Nereden biliyorsun," diye sordu.

"Benim bilmediğim çok az şey var, delikanlı."

"Ama seni tanımıyorum."

Rebus bardağına bakıp gülümsedi. "Böylesi daha iyi."

"Peki sen beni nereden tanıyorsun?"

Rebus ona döndü. "Tanıyorum işte." Jamesie yalanarak etrafına baktı. Rebus ikinci bardağı ona verdi. "Al, yut bakalım şunu."

"Sağ ol." Sesini alçalttı. "Sen de Kalkan'da mısın?"

"Nereden çıkardın?" Bu sefer Jamesie gülümsüyordu. "Bu arada, Davey nasıl?"

"Davey mi?"

Rebus, "Davey Soutar," dedi. "Tanışıyorsunuz, değil mi?"

"Davey'i tanıyorum." Göz kırptı. "Vay be, sen gerçekten Kalkan'dasın. Dur bakayım, seni yürüyüşte gördüm mü?"

"Görmediysen bozulurum."

Jamesie hafifçe başını salladı. "Gördüm gibi geliyor."

"Sen akıllı çocuksun Jamesie. Babana çekmişsin."

Jamesie bu söz üzerine irkildi. "Beş dakika sonra burada olacak. Bizi görmesini istemiyorsan..."

"Haklısın. Öyleyse Kalkan'dan haberi yok."

"Elbette yok." Jamesie diklenmişti.

"Bazı çocuklar babalarına her şeyi anlatır."

"Ben anlatmam."

Rebus başıyla onayladı. "Sen iyi bir çocuksun. Gözümüz üstünde Jamesie."

"Sahi mi?"

"Kesinlikle." Rebus birasından bir yudum aldı. "Billy'ye yazık oldu."

Bardağın dudağına değmesine birkaç santim kala Jamesie heykel oldu. Kendini güçlükle toparladı. "Efendim?"

"Aferin sana, çeneni tut." Rebus bir yudum daha aldı. "Yürüyüş güzel oldu, değil mi?"

"Evet, müthişti."

"Hiç Belfast'a gittin mi?"

Jamesie sohbeti sürdürmekte güçlük çekiyormuş gibi görünüyordu. Rebus'un istediği de buydu. Sonunda: "Yoo," dedi.

"Ben birkaç gün önce oradaydım, Jamesie. Vakur bir şehir, bir sürü iyi insan yaşıyor, bizim halkımız." Rebus bu şekilde konuşmaya ne kadar devam edebileceğini merak ediyordu. Ergenlik çağında, yasaların içki içmelerine izin verdiği yaştan muhtemelen bir iki yaş küçük iki çocuk merdiveni inmiş, Jamesie'yi çağırıyordu.

Jamesie, "Doğru," dedi.

"Onları hüsrana uğratmayalım."

"Olmaz öyle şey."

"Billy Cunningham'ı unutma."

Jamesie bardağını bıraktı. "Sen beni..." Sesi artık o kendinden emin çocuğun sesi değildi. "Beni uyarmak için mi geldin?"

Rebus, delikanlının koluna dostça vurdu. "Hayır. Sen iyisin Jamesie. Yalnız polis etrafı koklamaya başladı. Hava atmak için yapılan gevezeliklerin başımıza ne işler açacağını bilemezsin."

"Ben ispiyoncu değilim."

Rebus, bunu söyleyişinden anladı. "Billy gibi değilsin yani?"

"Kesinlikle değilim."

Rebus kendi kendine başını sallarken kapılar gürültüyle açıldı ve Gavin MacMurray kasıla kasıla içeri girdi. İki generali yanından ayrılmamak için kapıdan zar zor sığıştılar. MacMurray kolunu oğlunun omzuna attığında, Rebus artık bardaki herhangi bir müşteriydi.

"İyi misin, Jamesie?"

"İyiyim baba. Biralar benden."

"Üç tane ihraç bira öyleyse. Yukarı getirirsin, değil mi?"

"Merak etme."

Jamesie üç erkeğin merdivenden çıkışını izledi. Sonra yeni sırdaşına döndü, ama John Rebus barı çoktan terk etmişti.

ONYEDİNCİ BÖLÜM

Ne kadar sağlam olursa olsun, her zincirin diğerlerinden daha zayıf bir halkası vardır. Merchant's Barı'ndan çıkarken Jamesie MacMurray'den umutluydu. Arabasını bıraktığı yerin yolunu yarılamıştı ki Caro Rattray'in kendisine doğru geldiğini gördü.

Kadın, "Beni arayacaktın," dedi.

"İş biraz karışıktı."

Kadın dönüp bara doğru baktı. "Demek buna iş diyorsun?"

Rebus gülümsedi. "Burada mı oturuyorsun?"

"Canongate Caddesi'nde. Köpeğimi gezdiriyordum."

"Köpeğini mi?" Bırakın köpeği, elinde bir tasma bile yoktu. Kadın omuz silkti.

"Aslında köpek sevmem, ama gezdirmek fikri hoşuma gidiyor. Onun için de hayali bir köpeğim var."

"Adı ne?"

"Sandy."

Rebus kadının ayaklarına baktı. "Aferin oğlum."

"Aslında Sandy dişi."

"Uzaktan pek anlaşılmıyor."

"Hem ben onunla konuşmam." Gülümsedi. "Ne de olsa, deli değilim."

"Peki, hayali köpeğinle yürüyüşe çıktın. Buradan nereye gideceksiniz?"

"Eve gidip bir şeyler içeceğiz. Bize katılmak ister misin?"

Rebus bir an düşündü. "Elbette," dedi. "Arabayı mı alalım, yürüyelim mi?"

Caroline Rattray: "Yürüyelim," dedi. "Sandy'nin arabanı kirletmesini istemem."

İyi döşenmiş bir apartman dairesinde oturuyordu, düzenliydi ama takıntılı değildi. Dairenin girişinde aile yadigân ayaklı bir duvar saati vardı. Pirinç kadranına soyadı işlenmişti.

Salonu bölen duvar yıkılmış, böylece hem öne, hem arkaya bakan pencerelere sahip olmuştu. Kanepede, yarısı yenmiş bir kurabiye kutusunun yanında açık bir kitap duruyordu. Rebus, yalnız keyifler, diye düşündü.

"Evli değil misin?" diye sordu.

"Allahtan değilim."

"Erkek arkadaş?"

Kadın tekrar gülümsedi. "Ne komik bir söz, değil mi? Özellikle de benim yaşımda. Erkek arkadaş dediğin on beş, yirmi yaşında olur."

"Bir beyefendi diyelim öyleyse," diye ısrar etti.

"Aynı şeyi çağrıştırmıyor." Rebus içini çekti. Kadın: "Biliyorum, biliyorum," dedi. "Avukatlarla tartışılmaz."

Rebus arka pencereden bakımsız çimlere baktı. Yukarıda, birkaç bulut kümesi güneşi kapatmıştı. "Sandy çiçek tarhını kazıyor."

"Ne içmek istersin?"

"Çay, lütfen."

"Emin misin? Sadece kafeinsiz çay var."

"Daha iyi." Bunu içtenlikle söylemişti. Kadın mutfakta tıkırtılarla çay hazırlarken, salonun öbür başına kadar yürüdü. Yemek masası ve iskemleleri, geride duvara dayalı büfe ve vitrin, ön tarafa doğru ilerledikçe kanepe, koltuklar, kitaplıklar... Hoş bir salondu. Öndeki dar pencereden bakınca, aşağıda yavaş yavaş yürüyen turistleri ve ekoseli kumaştan yapılmış oyuncak ayılar satan dükkânı gördü.

"İyi bir semtte oturuyorsun," dedi. Aslında öyle düşünmüyordu.

"Dalga mı geçiyorsun? Yazın burada park yeri aradın mı?"

"Ben yazın hiçbir yerde park yeri aramam."

Pencereden uzaklaştı. Bir köşede, bir flüt ve eğreti bir nota sehpasının üstünde nota kitası duruyordu. Bir başka köşede, dişlerinin çoğu dökülmüş küçük çocuklara ve sevecen yüzlü yaşlılara ait fotoğrafların durduğu bir sehpa vardı.

Kadın, salona girerken: "Ailem," dedi. Bir sigara yaktı, iki nefes çekti, sonra bir kül tablasına bastırıp söndürdü. Ağzından havaya

yükselen dumanı eliyle dağıttı. "Kapalı yerde sigara içmekten nefret ederim," diye açıkladı.

"Neden içiyorsun öyleyse?"

"Heyecanlı olduğum zaman sigara içerim." Sinsice gülümsedi, sonra tekrar mutfağa yöneldi. Rebus arkasından yürüdü. Sigaranın kokusu, kadının parfümünün kokusuna karışmıştı. Yoksa parfümü yeni mi sürmüştü? Biraz önce kokusu bu kadar belirgin değildi.

Mutfak küçük, işlevseldi. Daire yakın zamanda, fazla değişiklik yapılmadan elden geçirilmiş gibi görünüyordu.

"Süt?"

"Lütfen. Şekersiz." Sohbet, önceden prova edilmiş bir bayağılığa doğru gidiyordu.

Su ısıtıcısının tık sesi duyuldu. "Kupaları alır mısın?"

Resimsiz sarı kupaların ikisine de birkaç damla süt koymuştu. Mutfakta pek fazla yer yoktu, Rebus bunu kupaları almak için girdiğinde fark etti. Demliğe attığı çay poşetlerini karıştıran kadının hemen yanında duruyordu. Başını eğmişti, ensesinden aşağı dökülen uzun, siyah, dalgalı saçlarını ve aralardan ensesi görünüyordu. Yüzünü erkeğe çevirdi, gülümsedi, sonunda gözleri Rebus'unkilerle birleşti. Sonra bütün gövdesiyle döndü. Rebus önce alnını öptü, sonra yanağını. Kadın gözlerini kapamıştı. Yüzünü kadının boynuna gömüp derin bir nefes aldı: Şampuan, parfüm, ten. Onu tekrar öptü, sonra soluklanmak için başını kaldırdı. Caroline yavaşça gözlerini açtı.

"Pekâlâ," dedi.

Birden kendini, karanlık, dipsiz bir kuyuya atılmış gibi hissetti. Kuyunun ağzındaki ışık halkasının hızla küçülüp nokta kadar kalışını görür gibiydi. Telaşla söyleyecek bir şeyler bulmaya çalıştı. Ciğerleri parfüm doluydu.

Kadın: "Pekâlâ," diye tekrar etti. O ne demekti öyle? Hoşlanmış mıydı, kızmış mıydı, şaşırmış mıydı? Kadın tekrar demliğe döndü, kapağını kapattı.

Rebus: "Gitsem iyi olur," dedi. Kadın bir anda dondu. Yüzünü tam olarak göremiyordu. "Olmaz mı?"

"Benim hesap vereceğim biri yok John." Ellerini tezgâha, demliğin iki yanına koymuştu. "Senin var mı?"

Ne demek istediğini anlamıştı, Patience'tan söz ediyordu. "Biri var," dedi.

"Biliyorum, Doktor Curt söylemişti."

"Özür dilerim, Caroline. Yapmamak gerekirdi."

"Neyi?" Kadın tekrar ona dönmüştü.

"Seni öpmemem gerekirdi."

"Bence sakıncası yok." Yine gülümsüyordu. "Bir demlik dolusu çayı tek başıma içemem."

Rebus başını salladı, kupaların hâlâ elinde olduğunu fark etti. "Bunları ben getiririm."

Mutfaktan bacakları titreyerek, kalbi çırpınarak çıktı. Kadını öpmüştü. Ne diye öpmüştü sanki? Öyle bir niyeti yoktu. Ama oluvermişti işte. Geri dönüşü yoktu. Gülümseyerek bakan fotoğrafların önünden geçti; kupaları küçük bir sehpaya, eskiden kalma bardak izlerinin yanına bıraktı. Ne yapıyordu hâlâ mutfakta? Salonun girişine baktı, hem gelsin istiyordu, hem gelmesin.

Geldi. Demlik şimdi bir tepsideydi, üstüne sıcaklığını koruması için King Charles cinsi spanyel şeklinde bir kılıf geçirilmişti.

"Sandy'nin King Charles mı?

"Bazı günler. Koyu mu seversin?"

"Olabildiğince."

Kadın tekrar gülümsedi, çayı doldurdu, kupayı adama uzattı. Sonra kendi kupasını doldurup koltuğuna oturdu. Pek rahat görünmüyordu. Rebus tam karşısında, kanepede oturuyordu; arkasına yaslanmak yerine ucunda oturmayı tercih etmişti.

Kadın: "Kurabiye var," dedi.

"Hayır, sağ ol."

"Ee? Nemo'yla ilgili bir gelişme var mı?"

"Bence var." Böylesi iyiydi, konuşuyorlardı. "SaS, Birlik yanlısı bir destek grubu. Silah alıp sevk ediyorlar."

"Öyleyse Mary King Geçidi'ndeki genç, militanlar tarafından öldürülmüştü, babasının işleriyle ilgisi yoktu."

Rebus omuz silkti. "Bir cinayet daha işlendi. İkisi bağlantılı olabilir."

"Bodrumda buldukları adam mı?" Rebus başıyla onayladı. "Kimse bana bağlantılı olduklarını söylemedi."

"Şimdilik açıklamıyorlar. Gizli görevde bir polisti."

"Nasıl bulunmuş?"

"Dairede onarım yapıyorlarmış. İşçilerden biri bodrum kapısını açmış."

"Ne tesadüf!"

"Ne?"

"Mary King Geçidi'nde de onarım işleri yapıyorlardı."

"Aynı firma değil."

"Araştırdın mı?"

Rebus kaşlarını çattı. "Kendim araştırmadım, ama evet, kontrol ettik."

"Her neyse." Paketinden bir sigara çıkardı, yakmak üzereyken durdu. Sigarayı eline alıp inceledi. "John," dedi, "hoşuna gidecekse, istediğin zaman sevişebiliriz."

Cafferty'nin adamları bu sefer Patience'ın evinin önünde beklemiyordu, onu oyalayacak bir şey yoktu. Aslında Sansar'ı görmeyi umuyordu. Şu anda Sansar'la yumruk yumruğa gelmeyi çok istiyordu.

Aslında kızdığı Cafferty'nin adamları değildi.

İçeride, uzun koridor serin ve karanlıktı, sadece ön kapıdaki üç küçük cam bölmeden ışık geliyordu. Dışarıda olduğunu umarak: "Patience," diye seslendi. Arabası kapının önündeydi, ama mutlaka evde olduğunu göstermezdi. Küveti doldurup suya gömülmek istiyordu. İki musluğu birden açtı, sonra yatak odasına gitti, telefonu aldı ve Brian Holmes'un ev numarasını çevirdi. Telefonu Holmes'un birlikte yaşadığı kız arkadaşı Nell açtı.

"Ben John Rebus," dedi. Kadın cevap vermedi, ahizeyi telefonun yanına bıraktı ve Brian'a haber vermeye gitti. Son günlerde Rebus'la Nell Stapleton'un arası bozuktu. Holmes durumu fark etmişti, ama soracak fırsat bulamamıştı.

"Buyurun, efendim."

"Brian, şu iki inşaat şirketi var ya..."

"Mary King Geçidi'yle St. Stephen Caddesi'ni yapanlar mı?"

"Onları ne kadar iyi araştırdık?"

"Gayet iyi."

"Her şeyi karşılaştırdık mı? Aralarında hiçbir bağlantı yok mu?"

"Yok. Neden?"

"Bir daha bakar mısın?"

"Bakarım."

"Öyleyse bana bir iyilik yap. Pazartesi günü hallet."

"Araştırmam gereken belirli bir şey var mı?"

"Hayır." Durakladı. "Evet, gündelikçi işçilerden başla."

"Siobhan'la beraber Murdock'u görmeye gidecektik."

"Biliyorum. Senin yerine ben giderim. İyi akşamlar." Rebus telefonu bırakıp banyoya gitti. Suyun basıncı iyiydi, küvet neredeyse dolmuştu. Soğuk suyu kapatıp sıcak suyu iyice kıstı. Mutfağa oturma odasından geçiliyordu, canı bir bardak soğuk süt çekmişti.

Patience mutfakta sebze doğruyordu.

Rebus: "Burada olduğunu bilmiyordum," dedi.

"Unuttun mu, burada oturuyorum. Burası benim evim."

"Evet, biliyorum." Kızgındı. Rebus buzdolabını açtı, sütü çıkardı, hiç dokunmadan kadının yanından geçmeyi başardı. Sütü kahvaltı masasına bırakıp bulaşık süzgüsünden bir bardak aldı. "Ne pişiriyorsun?"

"Neden soruyorsun? Hiç burada yemiyorsun ki..."

"Patience..."

Lavaboya geldi, sebze kabuklarını plastik bir kaba boşalttı. Çürümeye başladıklarında gübre niyetine bahçedeki çiçeklerin dibine koyacaktı. Kadın Rebus'a döndü. "Küveti mi dolduruyorsun?"

"Evet."

"Giorgio, değil mi?"

"Efendim?"

"Parfüm." Rebus'a yaklaşıp gömleğini kokladı. "Giorgio of Beverly Hills."

"Patience..."

"Bir ara bana ondan söz edersin artık."

"Başka bir kadın olduğunu mu sanıyorsun?"

Patience küçük, keskin bıçağı lavaboya fırlattı, koşarak mutfaktan çıktı. Rebus öylece durdu, kapının çarpıldığını duyuncaya kadar kımıldamadı. Sonra bardaktaki sütü lavaboya boşalttı.

Kasetleri -hâlâ izlememişti- videocuya bıraktı, sonra arabayla dolaşmaya başladı. Dell Barı, Gar-B'den çıkan anayolun sevimsiz bir bölümündeydi. İnsanların gelip geçerken uğradığı bir yer değildi, ama önünde park etmiş bir dizi otomobil vardı. Rebus barın önünden ge-

çerken yavaşladı. İçeri girebilirdi, fakat ne yararı olacaktı? Sonra bir şey gördü ve arabasını kaldırımın kenarına çekti. İki yanına afişler yapıştırılmış bir minibüsün hemen yanında durmuştu. Afişler, Gar-B'nin çete yuvasında yapılacak gösteriye aitti. Tiyatro topluluğunun adı Aktif Direniş'ti. Bazıları içeride içiyor olmalıydı. Asıl görmek istediği araba, birkaç araba ileride park etmişti. Sürücü tarafındaki pencereye eğildi. Ken Smylie onu görmezlikten gelmeye çalıştı, sonra sinirli hareketlerle camını indirdi.

"Ne arıyorsun burada?" diye sordu.

Rebus: "Ben de sana aynı şeyi soracaktım," dedi.

Smylie başıyla Dell'i gösterdi. Elleri direksiyonun üzerindeydi. Direksiyonu sadece tutmuyor, sıkıyordu. "Belki Calumn'u öldürenlerden biri içeride kafa çekiyordur."

Rebus yavaşça: "Belki," dedi. Smylie'nin kum torbası olmak istemiyordu. "Ne yapmayı düşünüyorsun?"

Smylie öylece baktı. "Burada oturacağım."

"Ya sonra? Kapıdan çıkan her adamın boynunu mu kıracaksın? Başına gelecekleri biliyorsun Ken."

"Beni rahat bırak."

"Bak Ken..." Dell'in kapısı açılınca sözünü yarım bıraktı. İki müşteri ağızlarında sigaraları, kendi aralarında yaptıkları bir şakaya gülerek çıkıyordu. "Bak," dedi. "Duygularını anlıyorum. Benim de kardeşim var, ama bu yaptığın işimizi kolaylaştırmaz."

"Git başımdan."

Rebus içini çekip doğruldu. "Nasıl istersen... Mesele çıkarsa telsizle destek iste. Beni çağırsan yeter, olur mu?"

Smylie neredeyse gülümsüyordu. "Mesele çıkmayacak, inan bana."

Rebus televizyonda gördüğü reklamlara ve hava raporlarına inandığı gibi inandı. Kendi arabasına doğru yürüdü. İki sarhoş Vauxhall marka İngiliz otomobiline binmek üzereydi. Biri, yolcu tarafındaki kapıyı hızla açınca neredeyse Rebus'a çarpıyordu.

Zahmet edip özür dilemedi. Aksine, suçlu Rebus'muş gibi dönüp pis pis baktı, sonra yolcu koltuğuna oturdu.

Rebus adamı daha önce görmüştü. Bir yetmiş beş boylarında, omuzları geniş bir adamdı. Kot pantolon, siyah bluz, kot ceket giy-

mişti. Yüzü alkolden parlıyordu, alnında ve kahverengi dalgalı saçlarında ter vardı. Rebus ancak arabasına dönüp evin yolunu yarıladıktan sonra gördüğü yüze uyan adı buldu.

Yates'in sözünü ettiği, fotoğrafını gösterdiği adamdı, Glasgow'da izini kaybettikleri eski UVF militanıydı. Alan Fowler. Kendi malıymış gibi Gar-B'de oturmuş kafa çekiyordu.

Belki de öyleydi.

Rebus geldiği yoldan dönüp ara sokaklardan geçti, park edilmiş arabalara baktı. Vauxhall'u kaybetmişti. Ken Smylie'nin arabası da artık Dell'in önünde değildi.

ONSEKİZİNCİ BÖLÜM

Pazartesi sabahı St. Leonard'da Başmüfettiş Lauderdale az önce anlattığı fıkrayı açıklıyordu.

"Anladınız mı? Kalamar o kadar uysalmış ki Hans da vurmaya kıyamamış." O sırada Cinayet Ofisi'ne giren Rebus'u gördü. "Kaçak dönmüş! Anlat bakalım, büyükler liginde oynamak nasılmış?"

Rebus: "Fena değil," dedi. "Dönüş biletini yakında elime verirler."

Lauderdale hazırlıksız yakalanmıştı.

Hemen toparlayarak: "Demek doğruymuş," dedi. "SCS'dekiler yüksekten uçmayı seviyormuş." Zahmetine değecek bir iki kahkaha duydu. Rebus alay konusu olmaya aldırmıyordu. İşin nasıl yürüdüğünü bilirdi. Cinayet soruşturması ekip işiydi. Lauderdale'in, ekibin başı olarak morali yüksek tutmak, tempoyu düşürmemek gibi görevleri de vardı. Rebus bu ekibin bir parçası değildi, tam olarak değildi; onun için ara sıra arkadaşlarının hava atmak için belden aşağı vurmalarına itirazı yoktu.

Artık iyice çöplüğe dönen masasına gitti ve kendisi için bir mesaj bırakılıp bırakılmadığına baktı. Patience'tan kaçtığı zamanlar dışında, hafta sonunun büyük bölümünü Abernethy'i ya da kendisiyle konuşacak herhangi birini arayarak geçirmişti. Arka arkaya mesajlar bırakmış, ancak şu ana kadar bir cevap alamamıştı.

Dedektif Müfettiş Flower dişlerini göstererek Rebus'un masasına geldi.

"St. Stephen Caddesi'ndeki adamı bıçakladığını itiraf eden biri var. Konuşmak ister misin?"

Rebus tedbirliydi. "Kimmiş?"

"Dunstable'lı Unstable. Kafayı iyice yemiş. Habire köri◊ isteyip arabalardan söz ediyor. Ben de bir sandviçle otobüs biletine razı olacaksın, dedim."

"Ne kadar iyi yüreklisin, Flower." Rebus, bu arada Siobhan Clarke'ın hazırlandığını görmüştü. "Affedersin."

Clarke, "Hazır mısınız, efendim?" diye sordu.

"Hem de nasıl. Lauderdale'le Flower benim hakkımda başka bir şaka yapmadan çıkalım. Yaptıkları espriler beni fazla güldürmüyor, ama olsun."

Clarke'ın vişne rengi Renault 5'ini aldılar. Arka arkaya dizilmiş otobüslerin peşine takılıp ağır ağır batıya ilerleyen trafiğe daldılar, sonunda Grange üzerinden boş bir yola geçtiler ve Arch Gowrie'nin evine dönüş yolunu geçerek devam ettiler.

Clarke, vites büyütürken: "Bir de Grange'den hiçbir yere varılmaz demiştiniz," dedi. Haklıydı, St. Leonard'la Morningside arasındaki en kısa yol buydu. Ancak Morningside, bir polis müfettişi olarak sık sık ziyaret etmesi gereken yerlerden değildi, çünkü bu kibar semtte, Restorasyon döneminde geçen bir oyunun karakterlerini andıran, yüzleri beyaz pudralı yaşlı hanımlar çay salonlarında oturur, bir dahaki sefere pasta büfesinden hangi pastayı seçeceklerini düşünürdü.

Morningside, Grange gibi seçkin bir semt değildi. Morningside'da, cadde boyunca uzanan apartmanların üst katlarında oturan öğrenciler, kirası düşük olsun diye birçok kişinin ortaklaşa tuttuğu dairelerde, işsizlik parasıyla geçinen insanlar vardı. Yine de Morningside'ı düşündüğünüz zaman aklınıza ilk gelen o yaşlı hanımlar ve sanki hepsi The Prime of Miss Jean Brodie filminde Maggie Smith'in dublörlüğünü yapmış gibi tuhaf bir aksanla konuşmaları olurdu. Glasgow'lular dalga geçiyordu. Morningside'da oturanların seksi kömür ocağı sandıklarını söylüyorlardı. Rebus son zamanlar Morningside'da, kömür ateşinden yangın çıkıyor mu acaba diye düşündü. Artık sayıları yaşlı hanımları geçmeye başlayan, ancak onlar kadar göze çarpmayan, meslek sahibi gençlerin ateşte odun yaktığından emindi.

Hem bu meslek sahibi gençlere, hem de şirket ofislerine hizmet vermek üzere açılmış ve hızla gelişmiş küçük bilgisayar dükkânı Comiston Yolu'yla Morningside Caddesi'nin köşesine yakın bir yerdeydi.

Erkek tezgâhtar başını klavyesinden kaldırmadan, "Yardım edebilir miyim?" diye sordu.

Rebus: "Millie buralarda mı?" diye sordu.

"Kemerli kapı."

"Sağ ol."

Bir basamakla çıkılan kemerli kapı, anlaşmalı firmalara hizmet verilen, daha çok ticari programların satıldığı bir bölümdü. İçeride başka kimse olmamasına rağmen, Rebus neredeyse Millie'yi tanıyamayacaktı. Bir bilgisayarın önünde oturmuş, parmağıyla hafifçe dudağına vururken bir şey düşünüyordu. Rebus'u çıkarması bir iki saniye sürdü. Bir tuşa dokundu, ekran karardı, sonra oturduğu yerden kalktı. Şık beyaz eteği, parlak sarı bluzu, boynundaki tek sıra kristallerden oluşan kolyesiyle kıyafetinde beklenmedik derecede uyumlu bir bütünlük yaratmıştı.

"Sizden kurtuluş yok galiba."

Sesi mutsuz değildi. Aksine, yüzündeki kocaman gülümsemeyle onları gördüğüne fazla sevinmiş gibiydi. "Size kahve getireyim mi?"

"Ben içmem, sağ ol."

Millie Siobhan Clarke'a baktı, o da başını salladı. "Ben içsem olur mu?" Kemerli kapıya yürüdü. "Steve? Kahve?"

"Hayır demem."

Geri döndü. "Bir kerecik lütfen dese razıyım." Dükkânın sonunda, tuvalete açılan bir bölme vardı. Bölmede bir kahve makinesi, bir paket öğütülmüş kahve, birkaç tane de sevimsiz kupa duruyordu. Millie işe koyuldu. O kahveyle meşgulken Rebus ilk sorusunu sordu.

"Billy'nin annesi çok yardımcı olduğunu, bütün eşyasını topladığını söyledi."

"Hâlâ odasında duruyor. Üç büyük çöp torbası. Koca bir ömür için fazla sayılmaz, değil mi?"

"Motosikleti ne oldu?"

Gülümsedi. "O şeye motosiklet demek iltifat olur. Bir arkadaşı almak istedi. Billy'nin annesi de izin verdi."

"Billy'yi sever miydin?"

"Çok severdim. İçtendi. Billy'nin kıvırttığını hiç görmedim. Sizi sevmediyse pat diye yüzünüze söylerdi. Babası gangstermiş diye duydum."

"Birbirlerini tanımıyorlarmış."

Kahve makinesine vurdu. "Bir saat bekletir şimdi. Bana bunu mu soracaktınız? Billy'nin babasını mı?"

"Genel birkaç soru soracağım. Örneğin ölmeden önce Billy herhangi bir şeyden endişeleniyormuş gibi görünüyor muydu?"

"Bunu daha önce birkaç kere sordular." Clarke'a baktı. "Önce sen, sonra da bir tarafı fare kapanına sıkışmış gibi konuşan o ayı kılıklı serseri." Rebus gülümsedi: Ken Smylie daha iyi tarif edilemezdi. "Billy her zamanki gibiydi, bütün söyleyeceğim bu."

"Mr. Murdock'la iyi anlaşıyorlar mıydı?"

"Ne biçim soru o öyle? Tanrım, Murdock'un Billy'ye bir şey yapmış olabileceğini düşünüyorsanız kafayı iyice sıyırtmışsınız demektir."

"Kızlarla erkeklerin bir arada yaşadığı dairelerde, hele de bir çiftin yanında bir tek varsa kıskançlık problem olabilir."

Kapıdaki zil bir müşterinin geldiğini haber verdi. Steve'in biriyle konuştuğunu duyabiliyorlardı.

Clarke yatıştırıcı bir sesle: "Sormak zorundayız, Millie," dedi.

"Hayır, değilsiniz. Deşmek hoşunuza gidiyor!"

O sevimli kız gitmişti. Steve'le müşterisi bile dinliyordu. Kahve makinesi filtreye kaynar su akıtmaya başlamıştı.

Rebus: "Bak," dedi, "hepimiz sakin olalım, tamam mı? İstersen daha sonra geliriz. İstersen evine de gelebiliriz."

"Hiç bitmeyecek, öyle mi? Ne bu böyle? Bana itiraf ettirmeye mi çalışıyorsunuz?" Ellerini dua eder gibi kavuşturdu. "Evet, onu ben öldürdüm. Bendim."

Ellerini uzatmış, bileklerini yan yana tutuyordu.

Rebus gülümseyerek: "Kelepçemi unutmuşum," dedi. Millie Siobhan Clarke'a baktı, ama kadın polis kayıtsızdı.

"Harika, adam gibi tutuklanmayı bile hak etmiyorum." Bir kupaya döke saça kahve doldurdu. "Dünyanın en kolay şeyi tutuklanmak sanıyordum."

"Gerçekten o kadar kötü müyüz Millie?"

Gülümsedi, başını eğip kupasına baktı. "Değilsiniz galiba, özür dilerim."

Siobhan Clarke: "Sıkıntılı günler geçiriyorsun," dedi. "Farkındayız. İstersen oturalım, ha?"

Müşteriyle satış temsilcisi gibi Millie'nin masasına karşılıklı oturdular. Bilgisayarları seven Clarke eline birkaç broşür almıştı.

Millie broşürlerden birini işaret ederek: "Onun yirmi beş megahertzlik mikroişlemcisi var," dedi.

"Belleği ne kadar?"

"Galiba dört megabayt RAM. Ama sabit diski yüz altmış megabayta kadar çıkıyor."

"Bunun 486'sı var mı?"

Rebus, akıllı kız, diye düşündü. Clarke Millie'yi sakinleştiriyor, aklını Billy Cunningham ve az önce geçirdiği öfke patlamasından uzaklaştırıyordu. Steve, bir monitör göstermek için müşteriyi içeriye getirdi. Üçüne meraklı gözlerle bakıyordu.

Millie: "Kusura bakma Steve, kahveni unuttum," dedi. Gülümsemesi yalan makinesinden geçemezdi.

Rebus: Steve'le müşterisi çıkıncaya kadar bekledi. "Billy eve arkadaşlarını getirir miydi?"

"Size bir liste verdim."

Rebus başıyla onayladı: "Ondan sonra aklına gelen biri oldu mu?"

"Hayır."

"Sana iki isim sorabilir miyim? Davey Soutar ve Jamesie MacMurray."

"Bizim evde soyadlarının pek anlamı yoktur. Davey ve Jamesie... Sanmıyorum."

Rebus kızın kendisine bakmasını istiyordu. Kız baktı, sonra hemen başını çevirdi. Yalan söylüyorsun, diye düşündü.

On dakika sonra dükkândan çıktılar. Clarke kaldırımda bir aşağı, bir yukarı baktı. "Şimdi Murdock'a gitmek ister misiniz?"

"Şimdi değil. Sence görmemizi istemediği şey neydi?"

"Anlamadım."

"Başını kaldırıyorsun, polisin sana doğru geldiğini görüyorsun, hemen bilgisayar ekranını kapatıp hoplaya zıplaya polisi karşılamaya mı gidersin?"

"Ekranda görmemizi istemediği bir şey mi vardı dersiniz?"

Rebus: "Ben ne dedim şimdi?" diye sordu. Renault 5'in yolcu koltuğuna oturup Clarke'ı bekledi. "Jamesie MacMurray Kalkan'ı biliyor. Billy'yi onlar öldürdü."

"Öyleyse neden içeri almıyoruz?"

"Elimizde onu mahkûm ettirecek kadar kanıt yok. Bu cinayeti böyle çözemeyiz."

Kadın ona baktı: "Fazla mı sıradan olur?"

Rebus başını salladı: "Golf sahası gibi, her tarafı delik deşik. Onu biraz korkutmamız lazım."

Kadın bir düşündü: "Billy'yi neden öldürdüler?"

"Galiba konuşmak üzereydi, belki de onları polise gitmekle tehdit etti."

"Öyle bir aptallık yapmış olabilir mi?"

"Belki bir sigortası, son anda kurtulmasını sağlayacağına inandığı bir şey vardı."

Siobhan Clarke, "Ama işe yaramadı," dedi.

St. Leonard'a döndüklerinde masasına Kilpatrick'i araması için bir mesaj bırakıldığını gördü.

Kilpatrick: "Bir dergi, Calumn Smylie cinayeti hakkında bir yazı yayımlamaya hazırlanıyor. Gizli görevde olduğunu özellikle belirteceklermiş."

"Nereden öğrenmişler?"

"Belki biri konuşmuştur, belki de biraz eşeleyince ortaya çıkmıştır. Yine de şehrimizden bir kadın gazeteci yeni dostlar edinmek istemiyor."

"Mairie Henderson olamaz."

"Evet, adı Henderson. Onu tanıyorsun, değil mi?"

Rebus: "Uzaktan tanıyorum," diye yalan söyledi. Kilpatrick'in olta attığını biliyordu. Demek ketumluğuyla namlı SCS'den biri boşboğazlık edince, parmaklar önce yeni gelen yabancıya çevriliyordu.

Siobhan kahve getirirken haber masasına telefon etti. "Mairie Henderson lütfen. Ne? Ne zaman? Peki, teşekkür ederim." Telefonu kapattı. Pek inanmayarak: "İstifa etmiş," dedi. "Geçen hafta. Bundan sonra serbest çalışacakmış."

Siobhan, bardağını uzatırken: "Aferin ona," dedi. Rebus o kadar emin değildi. Mairie'nin ev numarasını çevirdi, ama karşısına telesekreter çıktı. Mesajı kısa ve özdü:

"Şu anda bir hikâye peşindeyim, iş teklif etmeyecekseniz hemen arayacağımı garanti edemem. İş teklif edecekseniz numaranızı bırakın. Hem işime ne kadar bağlı olduğumu görürsünüz. Bip geliyor."

Rebus bekledi. "Mairie, ben John Rebus. Beni bulabileceğin üç numara bırakıyorum." St. Leonard'ın, Fettes'in, Patience'ın evinin numaralarını verdi. Sonuncusundan pek emin değildi, avını bekleyen panter gibi ortalıkta dolaşırken bir kadın arasa, bana haber verir mi acaba, diye düşündü.

Sonra, dahili telefondan karakolun irtibat memurunu aradı.

"Mairie Henderson'u buralarda gördün mü?"

"Epeydir görmedim. Gazete onun yerine başka birini almış galiba. Uykulu bakışlarla dolaşan bir genç."

"Sağ ol."

Rebus, Lauderdale'in basın toplantısından sonra koridorda onu son görüşünü düşündü. Herhangi bir haberden ya da istifa edip serbest çalışmaktan söz etmemişti. Bir telefon daha etti. Bu seferki hariciydi. Dedektif Başmüfettiş Kilpatrick'i aradı.

"Ne var John?

"Şu dergi efendim, Calumn Smylie haberini yayımlayacak olan dergi... Adı neydi?"

"Londra'da çıkan paçavralardan biri..." Bir süre kâğıt hışırtıları duyuldu. "Hah, işte burada. Casus."

"Casus mu?" Rebus Siobhan Clarke'a baktı, o da başını sallayarak duyduğunu belirtti. "Peki, sağ olun efendim." Kilpatrick'in başka soru sormasına fırsat vermeden telefonu kapattı.

"Dergiyi arayıp sormamı ister misiniz?"

Rebus başıyla onayladı. Brian Holmes'un içeri girdiğini görmüştü. "Aradığım adam," dedi. Holmes da onları gördü, eliyle alnında biriken hayali teri siliyormuş gibi yaptı.

Rebus, "Anlat bakalım," dedi, "inşaatçılardan ne öğrendin?"

"Evimi yıkıp yeniden yapmanın maliyeti dışında her şeyi." Bloknotunu çıkardı. "Nereden başlamamı istersiniz?"

ONDOKUZUNCU BÖLÜM

Davey Soutar Rebus'la sosyal tesiste buluşmayı kabul etmişti. Rebus, Gar-B'ye giderken yolda Soutar'ı düşünmemeye çalıştı. Onun yerine inşaat şirketlerini düşünüyordu. Brian Holmes sadece, iki şirketin de dürüst çalıştığını, gündelikçi ya da sigortasız işçi çalıştırmadıklarını öğrenmişti. Siobhan Clarke'ın Casus'un idari bürosuna açtığı telefon daha iyi sonuç vermişti. Gelecek sayıda yayımlamayı düşündükleri Mairie Henderson'un araştırması, özel olarak verilmiş bir görev değildi. Bir Amerikan dergisi için hazırladığı daha kapsamlı bir hikâyenin küçük bir bölümüydü. Rebus, bir Amerikan dergisinin, Edinburgh'lu bir polisin ölümüyle neden ilgilendiğini merak etti. Sonra neden ilgilendiğini bildiğini düşündü.

Gar-B parkına girdi, arabanın altını vura vura çimenlerden geçti, sonra garajların önünden sosyal tesis yöneldi. Tiyatro topluluğu da zahmet edip otoparka girmemişti. Belki minibüsü çalmaya kalkışan olmuştu. Şimdi sosyal tesisin kapısına yakın bir yerde duruyordu. Rebus hemen yanına park etti.

Biri: "Çirkef gelmiş," dedi. Binanın çatısında beş altı genç, eğilmiş ona bakıyordu. Bir o kadarı da kapının çevresinde oturuyor ya da dikiliyordu. Davey Soutar yalnız gelmemişti.

Rebus'un geçmesine izin verdiler. Bir nefret bulutu içinde yürümek gibiydi. İçeride, tartışma vardı.

"Ben dokunmadım!"

"Bir dakika önce buradaydı."

"Bana yalancı mı diyorsun ahbap?"

Sahneye dekor kuran üç adam, onları seyretmek için işi bırakmıştı. Davey Soutar başka bir adamla konuşuyordu. Birbirlerine yakın

duruyorlardı, burunlarının arasında birkaç santim vardı. İkisi de yumruklarını sıkmış, göğsünü şişirmişti.

Rebus: "Mesele nedir," diye sordu.

Başını ellerinin arasına almış, bir köşede oturan Peter Cave hemen kalktı.

Önemsiz bir şeymiş gibi: "Mesele yok," dedi.

Oysa üçüncü adam farklı düşünüyordu. "Şu bacaksız var ya," dedi. Davey Soutar'ı kastediyordu. "Bir paket sigaramı arakladı."

Soutar vurmaya hazır görünüyordu. Kendisini suçlayan adama vurmaması ilginçti. Rebus tiyatro topluluğundan ne beklemesi gerektiğini bilmiyordu, ama böyle bir tartışmayı hiç beklemiyordu. Soutar'ı suçlayan adam uzun boyluydu, kalın telli saçları uzun ve yağlıydı, yüzünde birkaç günlük sakal vardı. Soutar'dan korkmuş gibi görünmüyordu, oysa şöhretini çoktan duymuş olmalıydı. Sahnedeki diğer işçiler de arbede çıktığında ürküp geri çekilecekmiş gibi durmuyorlardı. Elini cebine attı, yeni açılmış bir paket sigara çıkarıp Davey Soutar'a uzattı.

"Al," dedi. "Bunlar senin olsun, Beyefendi'nin paketini geri ver."

Soutar kafesinden hoşnut olmayan bir hayvanat bahçesi panteri gibi Rebus'a baktı. "Senin sigarana..." Kükremesi zayıfladı. Etrafındaki yüzlere baktı. Sonra güldü; sinirli, kıkırdama gibi bir gülüştü. Eliyle çıplak göğsüne vurup başını salladı, sonra Rebus'un uzattığı paketi alırken başka bir paketi sahneye fırlattı.

Rebus, Soutar'ı suçlayan adama döndü. "Adın ne senin?"

"Jim Hay." Batı kıyısı aksanıyla konuşuyordu.

"Pekâlâ Jim, istersen sigaranı alıp dışarı çık, on dakika mola ver."

Jim Hay itiraz etmeye hazırdı, sonra yararı olmayacağını düşündü. Ekibine işaret etti, hep birlikte dışarı çıktılar.

Rebus minibüse bindiklerini duydu. Sonra tekrar Davey Soutar ve Peter Cave'le ilgilenmeye başladı.

Soutar: "Gelmene şaşırdım doğrusu," dedi. Neşelenmişti.

"Sürpriz yapmayı severim."

"Yalnız buraya son gelişinde tabana kuvvet kaçmıştın. Bu arada Peter'a bir özür borçlusun." Soutar bambaşka bir insan olmuştu. Hayatından memnun, haftalardır hiç sinirlenmemiş gibi görünüyordu.

Peter Cave yavaşça: "Bence hiç gerek yok," dedi.

Rebus: "Özrün kabul edildi," dedi. Bir iskemle çekip oturdu. Soutar bunun iyi bir fikir olduğuna karar verdi. Kendine bir iskemle buldu ve sert erkek pozunda oturdu. Bacakları açık, elleri dar kot pantolonun ceplerinde, sigarası dudaklarındaydı. Rebus'un canı bir sigara içmek istedi, ama nasıl olsa vermezdi.

"Ee, konu nedir Müfettiş?"

Soutar sosyal tesiste görüşmeyi kabul etmişti, ama Peter Cave'in de yanında olacağını söylememişti. Belki de rastlantıydı. Her neyse, Rebus seyirciden çekinmiyordu. Cave yorgun ve solgun görünüyordu. Kimin patron olduğu, kimin kimden daha güçlü olduğu çok belliydi.

"Sormam gereken birkaç şey var. Herhangi bir suçlama ya da tutuklama durumu söz konusu değil, tamam mı?" Basketbol pabuçlarının bağcıklarını inceleyen Soutar bir homurtuyla cevap verdi. Yine gömlek giymemişti, yine üstünde o eprimiş kot ceket vardı. Ceket iğrençti, üstünde tükenmez kalemle yapılmış çizimler, koyu mürekkeple yazılmış sözler ve adlar vardı. Yazılarla simgelerin çoğu yağ ve kir yüzünden silinmeye başlamış, birçoğu da daha kalın uçlu, daha koyu renkli bir kalemle yapılmış yeni desenlerle örtülmüştü. Soutar bir elini cebinden çıkarıp göğsünde gezdirdi, göğüs kemiği üzerindeki birkaç tel kılı kaşıdı. Dudaklarını hafifçe aralamış, Rebus'a dostça bakıyordu.

Rebus suratını dağıtmak istedi.

Rebus'a: "İstediğim zaman çekip gidebilir miyim?" diye sordu.

"İstediğin zaman."

Soutar iskemlesini geri itip ayağa kalktığında iskemle gıcırdadı. Sonra gülüp tekrar oturdu, rahat bir oturma şekli buldu, bu arada pantolonunun ağının açıkça görünür olmasını sağladı. "Sor bakalım bir soru," dedi.

"Orange Sadakat Tugayı'nı biliyor musun?"

"Tabii. Bu fazla kolaydı, bir tane daha sor."

Ama Rebus Cave'e dönmüştü. "Siz de duymuş muydunuz?"

"Tam olarak duydum..."

"Hey! Soruları bana soracaksın!"

"Bir saniye Mr. Soutar." Bu Davey Soutar'ın hoşuna gitti: Mr. Soutar. Ona sadece işsizlik parasını veren bürodakilerle sayım memurla-

Mr. diye hitap ederdi. "Orange Sadakat Tugayı aşırı sertlik yanlısı ir Protestan grubu, Mr. Cave. Merkezi İskoçya'nın orta batı bölgesinde bulunan küçük, ama iyi örgütlenmiş bir grup."

Soutar açıklamayı başıyla onayladı.

"Tugay, aşırı görüşleri yüzünden Orange Locası'ndan ihraç edilmiş. Bu bile aşırılıklarını anlatmaya yeter. Kuruluş amacını biliyor musunuz Mr. Cave? Belki Mr. Soutar bu soruya cevap verebilir."

Yine Mr.! Soutar kıkırdadı. "Papacılardan nefret etmek," dedi.

"Mr. Soutar doğru söylüyor. Rebus Cave ilk döndüğünden beri gözünü üstünden ayırmamıştı. "Katoliklerden nefret ediyorlar."

Soutar: "Solucanlar," dedi. "Sol ayakçılar, züppeler, bataklık kuşları, İrlandalılar."

Rebus: "Buna benzer başka adlar da takmışlar." Hesaplı bir duraklamanın ardından: "Siz Katoliksiniz, değil mi?" dedi. Sanki unutabilirmiş gibi... Cave başını belli belirsiz salladı, Soutar gözlerini kısmış yan yan bakıyordu. Rebus birden Soutar'a döndü. "Tugay'ın başında kim var Davey?"

"Aa... Ian Paisley!" Güldü, Rebus da gülümseyerek cevap verdi.

"Hayır, asıl lider kim?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Yok mu? Gavin MacMurray'i tanımıyor musun?"

"MacMurray mi? Currie'de garajı olan adam değil mi?

"Ta kendisi. Orange Sadakat Tugayı'nın başkomutanı o."

"Öyle diyorsan, öyledir."

"Oğlu da inzibat amiri. Jamesie adında bir delikanlı. Belki senden bir iki yaş küçüktür."

"Sahi mi?"

Rebus başını salladı. "Kısa süreli hafıza kaybı. Kötü beslenme adamı böyle yapar."

"Ne?"

"Yediğin o patates cipleri, içtiğin onca içki, kafanı çalıştıracak şeyler değil elbet. Gar-B gibi yerlerde hayat nasıldır bilirim. Çöpten yiyecek toplar, ne bulursanız damarlarınıza doldurursunuz. Vücudun yakında isyan edip ölecek, muhtemelen beyninden önce ölecek."

Konuşma aniden yön değiştirmişti. Soutar: "Ne diyorsun sen be?" diye bağırdı. "Ben uyuşturucu kullanmam. Sik gibi ayaktayım, ahbap!"

Rebus, Soutar'ın çıplak göğsüne baktı. "Madem öyle diyorsun, Davey..."

Soutar ayağa zıplarken iskemlesi geriye devrildi. Ceketini fırlatıp attı ve öylece durdu. Göğsünü şişirmiş, iki kolunu da göğsüne doğru kaldırmış şişkin pazılarını gösteriyordu. "Mideme yumruk atsan gözümü bile kırpmam." Rebus da aynı fikirdeydi. Karnında kastan başka bir şey görünmüyordu, öyle düzdü ki mermerden oyulmuş bile olabilirdi. Soutar kollarını indirdi, önünde tuttu.

"Bak, iz var mı? Uyuşturucu aptal işidir."

Rebus sakinleştirmek için elini kaldırdı: "Kendini akladın, Davey."

Soutar ona bir süre daha baktı, sonra güldü, yere attığı ceketini aldı.

"Bu arada, ilginç dövmelerin var."

Biri dışında hepsi mavi mürekkeple yapılmış amatör işi dövmelerdi. Sağ kolunun üst kısmında bir profesyonel elinden çıkma Ulster'ın Kızıl Eli ve altında 'Teslim Olma' yazısı vardı. Onun da altında kendi kendine yaptığı harfler ve simgeler: UVF, UDA, FTP ve SaS.

Rebus, Soutar ceketini giyinceye kadar bekledi. "Jamesie MacMurray'i tanıyorsun," dedi.

"Sahi mi?"

"Geçen cumartesi, Tugay'ın Princes Caddesi'ndeki yürüyüşü sırasında ona rastladın. Sen de yürüyüş için gitmiştin ama ayrılmak zorunda kaldın. Yine de, ayrılmadan önce eski arkadaşlarına merhaba dedin. Mr. Cave'in Katolik olduğunu başından beri biliyordun, değil mi? O da saklamıyordu zaten."

Soutar'ın aklı karışmış gibiydi. Sorular birbiri ardına gelince takip etmek kolay değildi.

"Pete bize dürüst davrandı," diye kabul etti. Hâlâ ayaktaydı.

"Peki hiç rahatsız olmadın mı? Onun kurduğu kulübe geliyordun, çeteni de getiriyordun. Katolik çete de geliyordu. Jamesie bu duruma ne diyordu?"

"Onu ilgilendiren bir konu değil."

"Aslında iyi bir şey yaptınız. Katolik çeteyle görüştünüz, bölgeyi aranızda paylaştınız. Ulster'da da işler böyle görülür, bunu duymuştunuz. Kim söyledi size? Jamesie mi? Babası mı?"

"Babası mı?"

"Yoksa Kalkan mıydı?"

"Ben hiç..." Davey Soutar sustu. Parmağıyla Rebus'u işaret ederken nefes nefeseydi. "Öyle bir boka battın ki nefes aldığına dua et."

"Senin omzuna bastığım için nefes alabiliyorum demek. Hadi Davey."

"Mr. Soutar diyeceksin."

"Mr. Soutar olsun." Rebus'un elleri açık, avuçları yukarıdaydı. İskemlesine iyice yaslanmış, arka ayaklan üzerinde ileri geri sallanıyordu. "Hadi gel, otur. Telaşlanacak bir şey yok. Kalkan'ı herkes biliyor, senin de üye olduğunu biliyoruz. Mr. Cave dışında, herkes biliyor. Peter Cave'e döndü. "Kalkan'ın Orange Sadakat Tugayı'ndan daha da aşırı uçta olduğunu belirteyim. Kalkan, çoğu zaman şiddet ve haraç yoluyla para topluyor, sonra silah alıp Kuzey İrlanda'ya gönderiyor." Soutar başını sallıyordu.

"Sen hiçsin, elinde hiçbir şey yok."

"Ama senin elinde bir şey var Davey. Nefretin ve öfken var." Tekrar Cave'e döndü. "Gördünüz mü, Mr. Cave? Davey'nin Roma Kilisesi'nin ya da Davey gibilerin tabiriyle Roma'nın Fahişesi'ne sadık bir görevliye neden tahammül ettiğini düşünmeniz gerekirdi. Cevap verilmesi gereken soru bu."

Etrafına bakınca Soutar'ı sahnede gördü. Dekor parçalarını sağa sola savuruyor, tekmeliyor, üstlerinde zıplıyordu. Sonra sahneden aşağı atladı ve kapıya yöneldi. Yüzü öfkeden turuncu olmuştu.

"Billy de arkadaşın mıydı, Davey?" Bir anda dondu. "Billy Cunningham'ı soruyorum." Soutar artık koşuyordu.

"Davey! Sigara paketini unuttun!" Ancak Davey Soutar çoktan kapıdan çıkmış, bağıra çağıra anlaşılmaz şeyler söylüyordu. Rebus bir sigara yaktı.

Cave'e: "Çocuğun testosteron seviyesi kendine zarar verecek kadar yüksek," dedi.

"Bunu siz mi söylüyorsunuz?"

Rebus omuz silkti. "Benimki numara, Mr. Cave. Metot oyunculuğu diyebilirsiniz." Sigaranın dumanını üfledi. Cave, kavuşturup kucağına bıraktığı ellerine bakıyordu. "Nasıl bir işe bulaştığınızı bilmeniz gerekiyordu."

Cave başını kaldırdı. "Sekter çatışmaya göz yumduğumu mu sanıyorsunuz?"

"Hayır, benim görüşüm daha basit. Bence şiddet ve genç erkekler sizi tahrik ediyor."

"Siz hastasınız."

"Öyleyse belki de yanıltıldınız Mr. Cave. Vakit varken uzaklaşın. Polisin cömertliği uzun ömürlü değildir." Cave'in yanına gidip eğildi, yavaş konuşuyordu. "Sizi yuttular, Gar-B'nin bağırsaklarına düştünüz. Hâlâ sürüne sürüne çıkma şansınız var, ama sandığınız kadar çok vaktiniz olmayabilir." Rebus Cave'in yanağını okşadı. Soğuk ve yumuşaktı. Buzdolabından yeni çıkmış tavuk gibiydi.

"Bir ara kendine de bak Rebus. Senden de bayağı iyi bir terörist çıkacağını görebilirsin."

"Ama beni kimse ayartamaz. Sen öyle değilsin."

Cave ayağı kalktı, Rebus'un yanından geçip kapıya yöneldi. Sonra çocukların arasından geçip yürümeye devam etti. Rebus dumanını burnundan üfledi, sonra sahnenin kenarına oturup sigarasını bitirdi. Belki de Soutar'ın fitilini biraz erken ateşlemişti. Konuşma istediği gibi ilerleseydi Kalkan hakkında birkaç şey daha öğrenebilirdi. Şimdi ortada sadece kablolarla birbirine dolanmış yaylar, farklı renklerde teller fışkıran buatlar vardı. Önce hangi tele saldırmak gerektiğini bilmiyorsanız, etkisiz hale getirmek kolay değildi.

Kapı tekrar açılınca başını kaldırıp baktı. Davey Soutar orada duruyordu. Arkasında başkaları vardı, sayıları ondan fazlaydı. Soutar kesik kesik soluk alıp veriyordu. Rebus saatine baktı ve doğru olmasını umdu. Salonun öbür ucunda bir acil çıkış kapısı vardı, ama oradan nereye gidebilirdi? Kapıyı unutup sahneye çıktı ve çocukların gelişini izledi. Soutar hiçbir şey söylemiyordu. Nefes alıp verişleri, yere sürtünen ayaklar dışında hiç ses çıkarmadan ilerliyorlardı. Artık sahnenin önüne gelmişlerdi. Rebus kırılan dekor parçaları arasından uzun bir tahta parçası aldı. Soutar, gözleri tahta parçasında sahneye tırmanmaya başladı.

Sirenleri duyunca durdu. Bir an dondu, başını kaldırıp Rebus'a baktı. Polis gülümsüyordu.

"Buraya süvari alayımı almadan gelir miyim sandın, Davey?" Sirenler yaklaşıyordu. "Sıra sende, Davey." En sakin sesiyle konuşmayı başarmıştı. "Bir isyan daha çıkarmak istersen, işte fırsat."

Ancak Davey Soutar tek yaptığı kendini sahneden aşağı bırakmak

oldu. Gözlerini açıp hiç kırpmadan öylece durdu, sanki sırf düşünce gücüyle Rebus'un infilak etmesini sağlayabilirmiş gibiydi. Son defa bağırdı, sonra arkasını dönüp gitti. Hepsi, bütün çocuklar peşinden gittiler. Bazıları dönüp Rebus'a baktı. Fazla rahatlamış gibi görünmek istemiyordu, onun için bir sigara daha yaktı. Soutar çılgındı, zapt edilmez bir öfke yumağıydı, ama aynı zamanda güçlüydü. Ne kadar güçlü olduğunu Rebus yeni yeni anlamaya başlıyordu.

O akşam eve gittiğinde bitkindi. 'Ev' artık Patience'ın dairesi anlamında rasgele kullandığı bir sözcüktü.

Hâlâ biraz titriyordu. Soutar salondan ilk çıktığında bütün öfkesini Rebus'un arabasından çıkarmıştı. Kaportada yeni çöküntüler meydana gelmiş, bir farı kırılmış, ön camı çatlamıştı. Minibüsteki oyuncular bir çılgınlık halini izliyor gibiydiler. Ardından Rebus dekorlarının başına geleni anlatmıştı.

Yolda, polis koruması altında Gar-B'yi terk eden tiyatro topluluğunu düşündü. Ulster'lı adamı gördüğü gece onların minibüsü de Dell'in önünde duruyordu. Kâğıt uçak taklidi yapan broşürlerini de saklamıştı.

St. Leonard'a gittiğinde, Şenlik programında adlarını buldu. Aktif Direniş Tiyatrosu. Rebus aktif sözcüğünü pasifin zıt anlamlısı olarak düşünmüştü. Glasgow'da bir iki yeri daha aradı. Biri onu daha sonra arayacaktı. Günün kalan kısmı biraz bulanıktı.

Arabasından kalanları kilitlerken, arkasında birinin durduğunu hissetti.

"Allah belanı versin, sansar suratlı!"

Döndüğünde Caroline Rattray'le burun buruna geldi.

"Sansar suratlı mı?"

"Seni başkası sandım."

Rebus'a sarıldı. "Değilim. Ben, benim. Unuttun mu? Kim bilir kaç gündür sana ulaşmaya çalışan da bendim. Mesajlarımı aldığını biliyorum, çünkü bürodan biri aldığını söyledi."

Ormiston olmalıydı. Ya da Flower. Veya garezi olan başka biri.

"Tanrım, Caro." Kadından uzaklaştı. "Delirdin herhalde!"

"Buraya geldiğim için mi?" Etrafına bakındı. "Burada mı oturuyor?"

Umurunda değilmiş gibi konuşuyordu. Rebus bu kadarına daya-

nacak durumda değildi. Başı, gözlerinin hemen üstünden yarılıp ayrılacakmış gibiydi. Banyo yapmak, artık düşünmemek istiyordu, ama bu davayı düşünmekten vazgeçmesi için çok çaba harcaması gerekecekti.

Kadın: "Yorgunsun," dedi. Rebus dinlemiyordu. Gözleri Patience'ın park edilmiş arabası, bahçe kapısı ve yol arasında gidip geliyor, Patience ortaya çıkmasın diye dua ediyordu. "Neyse, ben de yorgunum John." Sesi yükseliyordu. "Ama ne kadar yorgun olursam olayım nezaketi elden bırakmamaya çalışırım!"

Adam: "Sesini yükseltme," diye tısladı.

"Ne yapacağımı sana soracak değilim!"

"Lütfen Caro..." Gözlerini sımsıkı kapayınca kadın bir an merhamete geldi. Rebus'un fiziksel ve ruhsal durumunu kavrayacak kadar vakit geçmişti.

"Sen perişansın," diye kararını bildirdi. Gülümsedi, yanağına dokundu. "Özür dilerim John. Benden kurtulmaya çalıştığını sanmıştım."

"Kim senden kurtulmak ister Caro?" Gerçi merak etmiyor değildi.

Kadın: "Bir içkiye ne dersin?" diye sordu.

"Bu akşam olmaz."

Kadın: "Peki," dedi. Somurtuyordu. Bir dakika önce esip yağmış, şimdi uysal bir çocuk olmuştu. "Yarın?"

"Olur."

"Saat sekizde öyleyse, Caly Bar'da." Caly'den kastı Caledonian Oteli'ydi. Rebus başıyla onayladı. "Pekâlâ," dedi.

"Öyleyse yarın görüşürüz." Kadın tekrar sarıldı, Rebus'u dudaklarından öptü. Parfümü hatırlayan Rebus mümkün olduğu kadar hızlı geri çekildi. Aynı kokuyu bir daha duyarsa Patience nükleer bombaya dönüşecekti.

"Görüşürüz Caro." Kadının arabasına binmesini bekledi, sonra hızla basamakları inip içeri girdi.

İlk yaptığı küvetin musluklarını açmak oldu. Aynada kendini görünce şok geçirdi. Babasına bakıyordu. Babası son yıllarında kısa, aklarla dolu bir sakal bırakmıştı. Rebus'un birkaç gündür tıraş edilmemiş yüzünde de aklar vardı.

"Yaşlı bir adama dönmüşsün."

Banyonun kapısı vuruldu. "Yemek yedin mi?" Patience soruyordu.

"Yemedim. Sen?"

"Hayır. Mikrodalgaya bir şeyler atayım mı?"

"Tabii, iyi olur." Suya banyo köpüğü ekledi.

"Pizza?"

"Fark etmez." Kadının sesi kötü gelmiyordu. Doktor olmanın verdiği bir özellikti. Her gün öyle büyük acılara tanık oluyorlardı ki evdeki küçük tartışmalar ya da ihanet kuşkusu gibi tali rahatsızlıkları kolayca silkeleyip üstlerinden atabiliyorlardı. Rebus üstündekileri çıkarıp çamaşır sepetine attı. Patience tekrar kapıya vuruyordu.

"Bu arada, yarın ne yapıyorsun?"

Rebus: "Yarın akşamı soruyorsun herhalde," diye cevap verdi.

"Evet."

"Programım yok, belki çalışırım."

"Çalışmasan iyi edersin. Bremner'ları yemeğe davet ettim."

Rebus: "Ya? İyi," dedi. Suyun sıcaklığını kontrol etmeden ayağını küvete daldırdı. Su kaynardı. Haşlanan ayağını çıkarırken aynada sessiz çığlığını gördü.

YİRMİNCİ BÖLÜM

Birlikte kahvaltı ederken havadan sudan konuştular; konuşmaları iki sevgiliden çok, iyi ahbabın sohbetini andırıyordu. Hiçbiri gerçek düşüncesini açığa vurmadı. Rebus, biz İskoçlar kendimizi açmayı pek beceremiyoruz, diye düşündü. Gerçek duygularımızı, viski içip şikâyet etmekle geçirdiğimiz uzun kış gecelerine yakıt olsun diye bir kenarda depoluyoruz. Çok azımız yüzeye ulaşıyor. Bu şartlarda var oluşumuz bize mucize sayılır.

"Bir fincan daha?"

"Lütfen, Patience."

Kadın: "Bu gece burada olacaksın," dedi. "Çalışmayacaksın." Ne soruydu, ne emir. Üstü kapalı emirdi.

Caro'yu Fettes'ten aramayı denedi, ama bu sefer bırakılan mesajlara cevap vermeyen oydu.. Bir mesaj evdeki telesekreterine, bir mesaj da bürosundaki meslektaşına bırakmıştı. Bir bant parçasına 'gelemiyorum' diyemezdi. O yüzden kendisiyle irtibat kurmasını istemişti. Caro Rattray; zarifti, yalnız olduğu belliydi ve kendisinden hoşlanıyordu. Yine de çılgın bir tarafı vardı; dengesini bozan, aniden değişmesine yol açan bir şey... Onunla beraber olduğunuz zaman bir uçurumun kenarında durur gibi olurdunuz. Peki Caro nerede olurdu? O tam arkanızda duruyor olurdu.

Telefonu çalınca üstüne atıldı.

"Müfettiş Rebus?" Telefondaki erkek sesi tanıdıktı.

"Benim."

"Ben Lachlan Murdock." Lachlan: Soyadını kullandığına şaşmamalı.

"Size nasıl yardım edebilirim Mr. Murdock?"

"Bu aralar Millie'yi gördünüz, değil mi?"

"Evet, neden?"

"Gitti."

"Nereye gitti?"

"Bilmiyorum. Ne söylediniz Millie'ye?"

"Evden mi arıyorsunuz?"

"Evet."

"Hemen geliyorum."

Destek alması gerektiğini bile bile yalnız gitti, kimseden yardım isteyecek havada değildi. Mecbur olsa Ormiston, Blackwood, 'Kanlı' Claverhouse ve Smylie dörtlüsünden bir tek Smylie'yi seçerdi, ama o da şu sıralar ancak Edinburgh havası kadar güvenilirdi, şimdiden bulutlanmaya başlamıştı. Kaldırımlar hâlâ Festival kalabalığıyla doluydu. Neyse ki sonu yaklaşıyordu, gösterdikleri tahammülün ödülü sessiz bir eylül ayı olacaktı. Eylül şehrin sır ayıydı, genelden özele çekilme dönemiydi.

Bulutlar onu rahatlatmak ister gibi dağılmış, güneş yeniden yüzünü göstermişti. Önce camını indirdi, sonra yanından geçen otobüslerin egzozundan korunmak için tekrar kaldırdı. Otobüsün arkasında yerel gazetelerden birinin reklamı vardı, bu da ona Mairie Henderson'u hatırlattı. Kadını bulması gerekiyordu, üstelik gazeteci polis ilişkisinde genellikle tersi olurdu.

Boş yer bulunca arabasını Murdock'un oturduğu apartmana yakın bir yere bıraktı, apartmanın ana kapısındaki zile bastı, hemen ardından kapının kilidini açan vızıltı geldi.

İnsanın ayakları her apartmanın merdiveninde benzer bir ses, kilise tabanına sürtülen zımpara kâğıdı gibi bir ses çıkarıyordu. Murdock dairesinin kapısını açmıştı. Rebus içeri girdi.

Lachlan Murdock iyi durumda değildi. Saçı tutamlar halinde başından fışkırıyordu, sakalı sahteymiş de bir türlü çıkaramıyormuş gibi durmadan çekiştiriyordu. Oturma odasındaydılar. Rebus televizyonun karşısına oturdu. Buraya ilk geldiklerinde Millie'nin oturduğu yerdeydi. Küllük yine oradaydı, ama uyku tulumu yoktu. Millie de yoktu.

"Onu dünden beri görmedim." Murdock ayaktaydı, hiç oturacakmış gibi görünmüyordu. Pencereye yürüdü, dışarı baktı, tekrar şöminenin yanına döndü. Gözleri Rebus dışında her şeyin üstünde dolaşıyordu.

"Sabah mı, akşam mı?"

"Sabah. Dün gece döndüğümde eşyasını toplayıp gitmişti."

"Toplanmış mı?"

"Her şeyi almamış, küçük bir el çantası götürmüş. Belki bir arkadaşını görmeye gitti diye düşündüm. Ara sıra gider öyle."

"Bu sefer de öyle olamaz mı?"

Murdock başını salladı. "Bu sabah işyerinden Steve'e telefon ettim. Dün polisin onu görmeye geldiğini söyledi. Genç bir kadınla yaşlıca bir erkek dedi. Aklıma siz geldiniz. Steve, polisler gittikten sonra berbat durumdaydı, dedi. Erkenden eve gelmiş. Ona ne söylediniz?"

"Sadece Billy hakkında birkaç soru sordum."

"Billy." Rebus, o adı duymak istemiyormuş gibi başını sallamasından bir şeyler çıkardı.

"Billy'yle sizden daha iyi anlaşıyordu, değil mi Mr. Murdock?"

"Benim de bir sıkıntım yoktu."

"İkisinin arasında bir şey var mıydı?"

Murdock bu soruya cevap vermeyecekti. Tekrar odada dolaşmaya başladı, uçmaya hazırlanıyormuş gibi kollarını açıp kapıyordu. "Billy öldüğünden beri çok değişti."

"Çok üzülmüş olmalı."

"Evet, üzüldü. Ama kaçması..."

"Odasına bakabilir miyim?"

"Ne?"

Rebus gülümsedi. "Biri kaybolduğu zaman önce odasına bakarız."

Murdock tekrar başını salladı. "Hoşuna gitmez. Ya geri döner de birinin eşyasını karıştırdığını görürse? Hayır, odasına bakmanıza izin veremem." Murdock gerekirse fiziksel olarak da direnmeye hazır görünüyordu.

Rebus sakin bir sesle: "Sizi zorlayabilirim," dedi. "Billy'yi biraz daha anlatın."

Bu cümle Murdock'u sakinleştirdi. "Nasıl yani?"

"Bilgisayarları sever miydi?"

"Billy mi? O içinde şiddet olan video oyunlarını severdi. Bilmiyorum, bilgisayarlara ilgi duyuyordu galiba."

"Kullanmayı biliyor muydu?"

"Az çok. Lafı nereye getirmeye çalışıyorsunuz?"

"Sadece merak ettim. Aynı daireyi paylaşan üç kişiden ikisi bilgisayardan anlıyor, biri anlamıyor."

Murdock başıyla onayladı. "Ortak noktamızın ne olduğunu merak ediyorsunuz. Şu şehre bir bakın Müfettiş, sadece bir odaya ihtiyacı olan ya da kira ücretini ödeyecek parası olmadığı için başkalarıyla aynı dairede oturan bir dolu insan göreceksiniz. Kusursuz bir dünyada, boş odamı kiraya vermek zorunda kalmazdım."

Rebus başıyla onayladı. "Peki, Miss Docherty'i ne yapacağız?"

"Ne?"

"Beni aradınız, geldim, buradan nereye gideceğim?" Murdock omuz silkti. "Normal şartlarda birinin adını kayıplar listesine almak için bir iki gün bekleriz." Durakladı. "Tabii başına kötü bir şey gelmiş olabileceğinden kuşkulanırsak iş değişir."

Murdock dalıp gitmişti. Sonra toparlandı: "Bir gün bekleyelim bari," dedi. Başını sallıyordu. "Biraz abartmış olabilirim. Ben sadece... Steve olanları anlatınca..."

Rebus ayağa kalkarken, "Benim söylediğim bir şey yüzünden gitmiş olamaz," diye yalan söyledi. "Hazır gelmişken Billy'nin odasına bir kere daha bakabilir miyim?"

"Boşalttılar."

"Hafızamı tazelemek için." Murdock hiçbir şey söylemedi. Rebus: "Teşekkür ederim," dedi.

Küçük oda gerçekten de boşaltılmıştı. Yatağın üstündeki yorgan, çarşaf ve yastık kılıfı alınmıştı, ama yastık hâlâ yerindeydi. Üstünde kahverengi lekeler vardı, kuştüyleri kumaşın deliklerinden dışarı uğramıştı. Açıkta kalan şilte maviydi, onun da üstünde benzer lekeler vardı. Şimdi oda daha geniş görünüyordu, ama yine de küçüktü. Öte yandan, Rebus, Murdock'un yeni bir kiracı bulmakta zorluk çekmeyeceğini düşündü. Özellikle de okulların açılmasına bu kadar az kalmışken...

Gardırobu açınca bir dizi boş askıyla burun buruna geldi. Tabanında yeni açılmış bir gazete kâğıdı duruyordu. Gardırobun kapısı kapadı. Yatağın köşesiyle gardırobun arasında şimdi açıkta kalmış bir halı parçası görünüyordu. Bir ucu, hâlâ kirli olan pencerenin altındaki süpürgeliğe kadar dayanmıştı. Rebus çömeldi, elini halının kenarından alta sokup hızla çekti. Halı tutkallanmamıştı, birkaç santim kal-

dırmak mümkündü. Parmaklarını altında dolaştırdı, hiçbir şey bulamadı. Hâlâ çömelmiş olarak şilteyi kaldırdı, ama sadece somyanın yayları arasından halının kalan kısmını gördü. Halın toz yumakları ve dökülmüş saçlar, elektrikli süpürgenin ulaşabildiği son noktayı işaret ediyordu.

Ayağa kalktı, bu kez boş duvarlara bakmaya başladı. Raptiyelerin söküldüğü yerlerde duvar kâğıdında ufak yırtıklar meydana gelmişti. Yırtıkların arasındaki küçük bir ize daha yakından baktı. Burada duvar kâğıdı iki uzun şerit halinde sıyrılmıştı. Burası daha önce flamanın asılı olduğu yer değil miydi? Evet, raptiyenin bıraktığı minik delik oradaydı. Flama, duvara tutturulmuş bordo bir kordona geçirilip asılmıştı. O halde flama bu izleri saklıyordu. İzler pek eski görünmüyordu. Hemen altındaki duvar kâğıdı yeni ve temizdi, sanki üstüne yapışkan bantla tutturulmuş bir şey çekilip alınmış gibiydi.

Rebus parmaklarını iki izin üstünde gezdirdi. Yaklaşık yedi buçuk santim genişliğinde, yedi buçuk santim aralıklı iki iz vardı. Oraya bantlanan her ne idiyse, kare şeklinde ince bir şeydi. Rebus bu tanıma uyacak nesnenin ne olduğunu gayet iyi biliyordu.

Murdock dairenin girişinde, çıkmak üzere bekliyordu.

Rebus: "Beklettiğim için özür dilerim, efendim," dedi.

Carlton'un adı, yaşlı hanımların gittiği çay salonlarından birini andırıyordu, ama aslında porsiyonlarının büyüklüğüyle ünlü bir kamyoncu lokantasıydı. Mairie Henderson neden sonra aradığında, Rebus orada buluşup öğle yemeği yemeyi önermişti. Newhaven kıyısında, Forth Körfezi'nin iyice genişleyip Kuzey Denizi'nden ayrılamaz hale geldiği noktaya bakan bir yerdeydi.

Edinburgh'a girmeden geçen ya da kuzeyden gelip Leith'e giden kamyonlar genellikle mola vermek istedikleri zaman Carlton'un önünde dururdu. Onları Starbank Yolu'yla Pier Caddesi arasında kalan mendireğin önünde yan yana dizilmiş olarak görürdünüz. Diğer şoförlerle polis her zaman duygularını paylaşmasa da, kamyoncular Carlton'un bir U dönüşü yapmaya değer olduğunu düşünürdü.

Carlton temiz, aydınlık ve kamyon motoru kadar sıcak bir yerdi. Altına bir takoz sıkıştırılmış, ardına kadar açık kapı klima görevi yapıyordu. Burada kimse tek başına bir masaya oturup yemek yiyemez-

di, onun için de Rebus önceden telefon edip iki kişilik bir masa ayırtmıştı.

"Tuvaletlerle tezgâh arasındaki masa," diye özellikle belirtmişti.

"Doğru mu duydum? Masa mı ayırtacaksınız?"

"Dediğimi duydun."

"Yıllardır buradayım, şimdiye kadar masa ayırtan olmamıştı." Aşçı telefonu yüzünden biraz uzaklaştırdı. "Hey, Maggie! Adamın biri masa ayırtmak istiyormuş."

"Bırak dalga geçmeyi, Sammy. Benim, John Rebus."

"Özel bir durum mu, Mr. Rebus? Yıldönümü falan mı? İsterseniz bir de pasta yapayım."

Rebus, "Saat on ikide," dedi. "Mutlaka söylediğim masa olsun, tamam mı?"

"Peki efendim."

Bu yüzden, Rebus Carlton'a girince onu gören Sammy ocağın üstünde duran bulaşık bezini aldı, koluna attı ve masaların arasından dolaşıp yanına geldi.

"Masanız hazır efendim, lütfen beni izleyin."

Şoförler sırıtıyor, aralarından bir ikisi tezahüratla destekliyordu. Maggie kucağında boş beyaz tabaklardan oluşan bir kuleyle bir kenarda duruyordu, Rebus geçerken dizlerini kırıp selam verdi. Küçük, formika kaplı masa iki kişi için hazırlanmış, ikiye katlanmış bir karton parçası üzerine, mavi tükenmez kalemle REZERVE yazılmıştı. Ortada duran yıkanmış sos şişesinin boynuna bir tane plastik karanfil tıkılmıştı.

Mairie'nin önce lokantanın camından içeriye baktığını, sonra kapıdan girdiğini gördü. Şoförler başlarını kaldırıp baktılar.

"Burada yer var, güzelim."

"Merhaba fıstık, onu boş ver, gel kucağıma otur."

Ağızlarından düşürmedikleri sigaraların dumanı arasında sırıtıyorlardı. Biri deve gibi çiğniyor, üst çenesiyle sıkıştırdığı lokmaları, alt çenesini sağa sola kaydırarak öğütüyordu. Ormiston'a o kadar benziyordu ki, Rebus başını çevirmek zorunda kaldı. Onun yerine Mairie'ye baktı. Neden olmasın? Zaten herkes ona bakıyordu. Masalar arasında ilerlerken utanmadan kalçasına bakıyorlardı. Kadın başına gelecekleri bilmiyormuş gibi en kısa eteğini giymişti. En azından Rebus

en kısası olduğunu umuyordu. Üstelik dardı, şu yeni çıkan siyah likralı eteklerdendi. Üstüne bol, beyaz bir bluz giymişti. Eteğin altındaki kalın siyah taytın dikiş yerlerinden iğne deliği kadar, bacağının beyaz teni görünüyordu. Güneş gözlüğünü kaldırıp saçına geçirmişti. İskemlesine otururken omzundaki çantayı savurup yere bıraktı.

"Bakıyorum özel üyelere ayrılmış bölmede oturuyoruz."

"Çok paraya mal oldu, ama, değer diye düşündüm."

Kadın duvarda, Carlton'un mönüsünün yazılı olduğu karatahtayı incelerken Rebus da onu inceledi.

"İyi görünüyorsun," diye yalan söyledi. Aslında yorgun görünüyordu.

"Sağ ol, keşke ben de aynı şeyi söyleyebilseydim."

Rebus yüzünü buruşturdu. "Senin yaşındayken ben de senin kadar iyi görünürdüm."

"Mini etekle de mi?" Çantasından bir paket sigara almak için eğilince, Rebus, kadının bluzunun yakasından dantel biyeli sutyenini gördü. Tekrar doğrulduğunda yüzü asıktı.

"Tamam, sigara içmeyeceğim."

"Gelişmeni engeller. Hazır sağlıkla ilgili uyarılara gelmişken, yazdığın yazı nasıl gidiyor diye sorayım."

Maggie masaya gelmişti, onun için sipariş vermenin inceliklerine daldılar. Maggie, "Moet Shandy◊ taze bitti," dedi.

Maggie gittikten sonra, Mairie: "Ne demekti o öyle?" diye sordu.

Rebus: "Aldırma," dedi. "Bana yazını anlatacaktın."

"Sahi mi?" Gülümsedi. "Ne kadarını biliyorsun?"

"Belirli bir konuyu araştırdığını, bir Amerikan dergisi için hazırladığın yazının bir bölümünü Casus'a sattığını biliyorum."

"Öyleyse çok şey biliyorsun."

"Yazıyı önce kendi gazetene götürdün mü?"

Mairie içini çekti. "Elbette götürdüm, ama basmayı reddettiler. Şirket avukatları yazının iftira benzeri unsurlar içerdiğine karar vermiş."

"Kime iftira atıyordun?"

"Kişilerden çok, örgütlerle ilgili. Sonunda editörümle kavga edip istifamı verdim. Son cümlesi, avukatların bizi uyarmak için tonla para aldığı oldu."

"Eminim aldıkları ücretlerle ilgili uyarı yapan yoktur." Avukatlar-

dan söz edilince Caro Rattray'i hatırlamıştı. Onunla hâlâ konuşamamıştı.

"Zaten serbest çalışmayı düşünüyordum, ama bu kadar erken başlamayı düşünmüyordum. En azından sağlam bir haberle başlayacağım. Birkaç ay önce New Yorklu bir gazeteciden bir mektup aldım. Adı Jump Cantona."

"Kulağa araba markası gibi geliyor."

"Evet, şu dört çekerler gibi, değil mi? İlk duyduğumda ben de öyle düşünmüştüm. Her neyse, Jump New York'ta tanınmış bir gazeteci, müthiş araştırmalara imza atmış. Tabii bu işler ABD'de daha kolay oluyor."

"Neden?"

"Birileri tepeden yazılı emirler yağdırmadan istediğin gibi araştırma yapabiliyorsun. Dahası her türlü bilgiye ulaşmak daha kolay. Jump'ın burada bilgi toplayacak, ipuçlarını takip edecek birine ihtiyacı vardı. Nihai makalede onun adı üste yazılacak, ama benim yazdığım ek yazılar sadece benim adımla yayımlanacak."

"Peki, sen ne buldun?"

"Son derece boktan bir iş!" Maggie yemeklerini getiriyordu. Mairie'nin son sözlerini duymuş, kızartma tabağını önüne bırakırken ters ters bakmıştı. Rebus sadece yarım porsiyon lazanyayla yeşil salata yiyecekti.

Rebus: "Cantona seni nasıl bulmuş," diye sordu.

"Adımı, New York'a gazetecilik kursuna gittiğim zaman tanıdığım birinden öğrenmiş. Arkadaşım, Cantona'nın onun adına İskoçya'da araştırma yapabilecek birini aradığını biliyormuş. Doğal olarak beni önermiş." Çatalıyla dört kızarmış patates çubuğuna saldırdı. Bir yandan çiğnerken, bir yandan da tuza, sirkeye ve domates sosuna uzandı. Bir an aklında tarttıktan sonra, hepsinin üstüne biraz da et sosu döktü.

Rebus: "Böyle yapacağını biliyordum," dedi. "Hâlâ midemi bulandırıyor."

"Sen beni bir de mayonez ve hardalla göreceksin. SCS'ya taşınmışsın diye duydum."

"Doğru."

"Neden?"

"Asıl sebebi bilmesem, beni gözlerinin önünden ayırmamak için derdim."

"Mary King Geçidi'nde infaz gibi bir cinayet işlendiğinde onlar oradaydı. Sonra sen SCS'ye gitmişsin diye duydum, bu arada SCS'nin İrlanda'ya kaçak silah sevkıyatıyla ilgili bir soruşturma yürüttüğünü biliyorum."

Maggie elinde iki kutu birayla geldi. Mairie kendisininkini açmadan önce yeterince soğuk olup olmadığına baktı. "Aynı haber üzerinde mi çalışıyoruz?"

"Polis haber peşinde koşmaz Mairie, biz işlenen suçları soruştururuz. Üstelik senin haberini görmeden soruna cevap vermek çok zor."

Mairie elini çantasına soktu, düzenli bir şekilde daktilo edilmiş birkaç sayfa kâğıt çıkardı. Sayfalar zımbalanmış ve ikiye katlanmıştı. Rebus bunun asıl yazının fotokopisi olduğunu anladı.

"Pek uzun değil," dedi.

"Ben yerken okuyabilirsin."

Okudu. Mairie'nin yaptığı, Rebus'un elde ettiği bilgilere, tahminlere dayalı yorumlar katmaktan ibaretti. Çoğunlukla Kuzey Amerika bağlantısı üzerinde duruyor, laf arasında IRA'nın nasıl finanse edildiğine dokunduruyor, ama Orange Sadakat Tugayı'nın yanı sıra Kılıç ve Kalkan'dan da söz ediyordu.

Rebus: "Hiç isim yok," diye bir yorum yaptı.

"Aramızda kalmak şartıyla bir iki isim verebilirim."

"Gavin ve Jamesie MacMurray mi?"

"Ağır toplarımı elimden alıyorsun. Herhangi birinin aleyhinde kanıt bulabildin mi?

"Ne bulmamızı bekliyordun? Bir odunluk dolusu roketatar mı?

"Ona yakın bir şey."

"Anlat."

Kadın derin bir nefes aldı. "Henüz her şeyi yazıya dökemiyoruz, ama bir ordu bağlantısı olduğunu düşünüyoruz.

"Falkland Adaları'yla Körfez'den getirilen hatıra eşyasından mı söz ediyorsun?"

"Sayıları hatıra eşyası olamayacak kadar fazla."

"Ne öyleyse? Rusya'dan gelenler mi?"

"Buraya daha yakın bir yerden. Kuzey İrlanda'daki askeri üslerde

bulundurulan silahların ara sıra yürüyüp gittiğini bilirsin."

"Bazı şeylerin kaybolduğunu duydum."

"Aynı şey 70'lerde İskoçya'da da oldu. Bizim Ekoseliler Ordusu, askeri üslerden bazı şeyler çıkardı. Şimdi de aynını yaptıklarını düşünüyoruz. En azından Jump öyle düşünüyor. Eskiden Amerikan Kalkanı üyesi olup buraya para gönderen biriyle konuştu. Buraya para göndermek, silah sevkıyatı yapmaktan daha kolay. Adam Jump'a parayla İngiliz silahları alındığını söylemiş. Tabii, IRA'nın Ortadoğu ve Libya'yla ilişkileri iyi, ama Birlik yanlısı paramiliter grupların değil."

"Yani, ordudan silah satın aldıklarını mı söylüyorsun?" Rebus gülerek başını salladı. Mairie hafifçe gülümsemeye çalıştı.

"Bir şey daha var. Şimdi söyleyeceğimi destekleyecek bir kanıt yok. Olmadığını Jump da biliyor. Sadece bir adamın anlattıklarından çıkarıyoruz. Üstelik adam sözlerinin kayda geçirilmesine da razı değil. Amerikan Kalkanı'nın peşine düşmesinden korkuyor. Kim bilir, belki hiç inanmamak lazım, ne de olsa böyle şeyler anlatmak için Jump'tan para alıyor. Belki de uyduruyordu. Gazeteciler entrika dolu ihbarlara bayılır, gördük mü üstüne atlayıp köpekler gibi yalanırız."

"Ne söyleyeceksen söyle Mairie."

"Kalkan'ın en üst kademelerinde bir polis, bir dedektif varmış."

"Amerika'da mı?"

Mairie başını salladı. "Birleşik Krallık kanadında. İsim falan yok. Dedim ya, sadece bir ihbar."

"Öyle, sadece ihbar. Gizli görevde bir adamımız olduğunu nereden öğrendin?"

"O tuhaftı işte. Bir telefon geldi."

"İsimsiz bir ihbar herhalde."

"Elbette. Bu bilgiyi kim vermiş olabilir?"

"Bir başka polis olmamı."

Mairie tabağını itti. "Bu kadar patates kızarmasını bitiremem."

"Adını bir plakete yazıp masanın üstüne asmaları lazım."

Rebus'un içkiye ihtiyacı vardı; yakınlarda, kısa bir yürüyüşle ulaşabilecekleri iyi bir bar biliyordu. Midesinde içkiye yer kalmadığından şikâyet etmesine rağmen Mairie de onunla geldi. Bara gittikten sonra da biraz beyaz şarapla maden suyu içecek kadar yer buldu. Re-

bus bir bardak birayla bir tek votka aldı. Pencerenin kenarına, Forth manzarasına karşı oturdular. Su ayna gibiydi, tepedeki gökyüzünü yansıtıyordu. Rebus, Forth sularını hiç bu kadar sakin görmemişti.

"Ne dedin?" Tek kelimesini bile duymamıştı."

"Söylemeyi unuttum dedim."

"Hayır, ondan sonra söylediğin neydi?"

"Moncur adında bir adam, Clyde Moncur."

"Ne olmuş ona?"

"Jump adamın, ABD'deki Kalkan'ın tepesindekilerden biri olduğunu saptadı. Aynı zamanda büyük oynayan bir gangster. Ne yazık ki şimdiye kadar mahkemeye çıkarılamamış."

"Ee?"

"Yarın Heathrow'a inecek."

"Ne için?"

"Bilmiyoruz."

"Peki neden adamı karşılamak için Londra'ya gitmedin?"

"Çünkü oradan Edinburgh'a gelecek bir uçakta yer ayırtmış."

Rebus gözlerini kıstı. "Bana söylemeyecektin."

"Evet, söylemeyecektim."

"Neden fikir değiştirdin?"

Alt dudağını kemirdi. "Şu sıralar bir arkadaşa ihtiyacım olabilir."

"Adama soru mu soracaksın?"

"Evet. Galiba."

"Yapma Mairie."

"Ben gazeteciyim, işim soru sormak."

"Adam hakkında bir şey biliyor musun? Herhangi bir şey..."

"Kanada'ya uyuşturucu soktuğunu, Uzakdoğu'dan kaçak göçmen getirdiğini biliyorum. Her türlü pislikte parmağı var. Ama görünüşte, Seattle'da bir balık işleme tesisinin sahibi." Rebus başını sallıyordu. "Ne oldu?"

"Bilmiyorum," dedi. "Bir an kendimi... ayıklanmış gibi hissettim."

Mairie'nin espriyi anlaması birkaç saniye sürdü.

YİRMİBİRİNCİ BÖLÜM

"Caro, şükürler olsun."

Rebus Fettes'e dönmüş, masasına oturmuş, telefonu eline almış ve sonunda Caroline Rattray'i yakalamayı başarmıştı.

Kadın buz gibi bir sesle: "Randevumuzu iptal ediyorsun," dedi.

"Özür dilerim, acil bir şey çıktı. İş... Nasıl olduğunu bilirsin. Çalışma saatlerimiz hiç belli olmuyor." Telefon birden kapandı. Ahizeyi ketenhelvaymış gibi yerine bıraktı. Sonra patronundan kendisine beş dakika ayırmasını rica ederek Kilpatrick'in bürosuna gitti. Her zamanki gibi kapıyı tıklatmaya gerek kalmadı, Kilpatrick elini sallayarak cam kapıyı işaret ediyordu.

"Otursana John."

"Ayakta durayım efendim, yine de teşekkür ederim."

"Mesele nedir?"

"FBI'la görüştüğünüzde Clyde Moncur adında bir adamdan söz ettiler mi?"

"Herhangi bir ismin geçtiğini hatırlamıyorum." Kilpatrick ismi bloknotuna yazdı. "Kim bu?"

"Seattle'lı bir işadamı, balık işleme fabrikası varmış. Aynı zamanda gangster. Tatil için Edinburgh'a geliyormuş."

"Turistlerin bıraktığı paraya ihtiyacımız var."

"Kalkan'ın üst düzey yöneticilerinden olabilir."

"Ya?" Kilpatrick yazdığı ismin altını çizdi. "Kaynağın kim?"

"Söylememeyi tercih ederim."

"Anlıyorum." Kilpatrick ismin altını bir kere daha çizdi. "Ben sırlardan hoşlanmam, John."

"Evet efendim."

"Peki, ne yapmak istiyorsun?"

"Adamı izlemek."

"Ormiston'la Blackwood halleder."

"Başka birini tercih ederim."

Kilpatrick kalemini masaya attı. "Neden?"

"Belirli bir sebebi yok."

"Bana güvenebilirsin John."

"Biliyorum efendim."

"Öyleyse izleme işinde Ormiston'la Blackwood'u neden istemediğini söyle."

"Pek anlaşamıyoruz. Sırf beni rezil etmek için işi berbat edebilirlermiş gibi geliyor." Alıştırmalar yalan söylemeyi kolaylaştırıyordu, Rebus yıllardır amirlerine yalan söyleyerek bol bol alıştırma yapmıştı.

"Buna paranoya derler."

"Olabilir."

"Benim bir ekibim var John, adamlarımın ekip halinde çalıştığını görmek isterim."

"Beni buraya siz getirdiniz efendim. Geçici görevi ben istemedim. Ekipler, yeni gelenlerden rahatsız olur, bana daha tam olarak alışamadılar." Sonra kozunu oynadı. "Tabii isterseniz beni St. Leonard'a geri gönderebilirsiniz." İstediğinden değildi. Sahip olduğu özgürlük hoşuna gitmişti. İki karakol arasında gidip geliyordu, başmüfettişlerin hiçbiri nerede olduğunu bilmiyordu.

Kilpatrick: "Sen dönmek mi istiyorsun," diye sordu.

"Karar vermek bana düşmez, asıl sizin ne istediğiniz önemli."

"Çok doğru. Ben de seni SCS'de istiyorum. En azından şimdilik."

"Öyleyse takip işine başkasını verecek misiniz?"

"Anladığım kadarıyla aklında birileri var."

"St. Leonard'dan iki arkadaş. Dedektif Komiser Muavini Holmes ve Dedektif Polis Memuru Clarke. Birlikte iyi iş çıkarırlar. Daha önce de benzer görevlere gittiler."

"Hayır John, bu konusu SCS içinde çözelim." Bu da Kilpatrick'in otoritesini kabul ettirmek için başvurduğu yollardan biriydi. "Glasgow'da tanıdığım iki adam var. Seninle herhangi bir problemleri olamaz. Onları getirtirim."

"Peki efendim."

"Senin için de uygun mu Müfettiş?"

"Siz nasıl uygun görüyorsanız, efendim."

Rebus bürodan çıktığında, iki sekreterin açlık ve Üçüncü Dünya'nın borçları hakkında tartıştığını duydu.

"Hiç siyasete atılmayı düşündünüz mü, hanımlar?"

Biri başıyla komşusunu göstererek: "Myra belediye meclisi üyesi," dedi.

"Kanalizasyon borularını temizletmek gibi şansımız olabilir mi?"

Myra gülerek: "Kuyruğa girin," dedi.

Masasına döndüğünde, bir iyilik yapmasını istemek için Brian Holmes'a telefon etti, sonra koridorun sonundaki tuvalete gitti. Tuvalet, Mr. Who'nun zaman makinesinden çıkmış bir tasarım harikasıydı. Nasıl olduysa, iki pisuar, bir tuvalet kabini ve bir lavaboyu, üçünün toplam hacminden daha küçük bir alana sığdırmayı başarmışlardı.

Bu yüzden Ken Smylie'nin içeri girmesi Rebus'un hoşuna gitmedi. Smylie'ye bir süre izin verilmişti, ama o işe gelmekte ısrar ediyordu.

"Nasılsın Ken?"

"İyiyim."

"Güzel." Rebus pisuardan ayrılıp lavaboya döndü.

Smylie: "Sen bu aralar çok çalışıyorsun," dedi.

"Sahi mi?"

"Hep dışarıda oluyorsun, çalıştığını farz ediyorum."

"Evet, çalışıyorum." Rebus ellerindeki suyu silkeledi.

"Yalnız ben hiç not görmüyorum."

"Not mu?"

"Soruşturma notlarını dosyaya koymuyorsun."

"Öyle mi?" Rebus, merdaneye geçirilmiş havluyla ellerini kuruladı. Bugün şansı vardı. Makineye yeni havlu takılmıştı. Hâlâ sırtı Smylie'ye dönüktü. "Ben notlarımı aklımda tutmayı severim."

"Kurallara uygun değil."

"Yazık."

Tam sözcük ağzından çıkmış, nefes almak üzereyken Smylie'nin kolları bir inşaat vincinin kuvvetiyle gövdesine sarıldı. Nefes alamıyordu. Ayaklarının yerden kesildiğini hissetti. Smylie, yüzünü havlunun hemen yanındaki duvara dayamıştı. Bütün ağırlığıyla abanmış, Rebus'u duvarla kendi gövdesi arasında sandviç gibi sıkıştırmıştı.

"Bir şey buldun, değil mi?" Smylie'nin sesi yüksek perdeden bir ıslık gibi çıkıyordu. "Kim olduğunu söyle." Ayı kolları Rebus'un konuşmasına izin verecek kadar gevşedi.

"Çekil üstümden Allahın belası!"

Kollar tekrar sıkıldı, Rebus'un yüzü duvara iyice yapıştı. Bir dakika sonra her şey bitecek, diye düşündü. Avladığı bir hayvan gibi kellemi koridora çıkarıp herkese gösterecek.

Smylie: "O benim kardeşimdi," diyordu. "Benim kardeşim."

Rebus'un yüzü, başka bir yerde akıyor olması gereken kanla kaplanmıştı. Gözlerinin yuvalarından uğradığını, kulaklarının zonkladığını hissediyordu. Gördüğüm son şey bu kahrolası havlu olacak, diye düşündü. O sırada kapı açıldı, Ormiston ağzında sigarasıyla öylece duruyor, bön bön bakıyordu. Ormiston, Smylie'nin üstüne atılıp kollarıyla gövdesini sararken sigarası ağzından düştü. Bütün gövdesini saramıyordu, ama en azından başparmaklarını dirseklerinin içindeki yumuşak noktaya gömmeyi becermişti.

"Bırak adamı, Smylie!"

"Çekil üstümden!"

Rebus sırtındaki basıncın azaldığını hissetti, sonra omuzlarını kullanarak Smylie'den kurtuldu. Üç erkek tuvalete zaten zor sığmıştı, şimdi tuhaf hareketlerle dans ediyorlardı. Ormiston hâlâ Smylie'nin kollarını tutuyordu ama Smylie onu kolayca silkeleyip attı. Tekrar Rebus'un üstüne atıldı, ama Rebus bu sefer hazırdı. Dizini adamın kasığına gömdü. Smylie inledi, dizlerinin üstüne çöktü. Ormiston toparlanmaya başlamıştı.

"Nereden çıktı bu kavga?"

Smylie güçlükle ayağa kalktı. Yüzü öfkeli, kırgındı. Hızla çektiği kapının kolunu neredeyse koparıyordu.

Rebus aynaya baktı. Yüzü, açık tenli insanların güneşte fazla kalınca aldığı vişne rengine dönmüştü, ama en azından gözleri yuvalarına geri dönmüştü.

Kendi kendine, "Tansiyonum kaça çıktı acaba," dedi. Sonra Ormiston'a teşekkür etti.

Ormiston sertçe, "Kendimi düşünüyordum, seni değil," diye cevap verdi. "İkiniz güreşirken," eğilip sigarasını almak için durakladı, "şurada huzur içinde sigara içecek yer kalmamıştı."

Sigara arbededen sağ çıkmıştı. Yine de Ormiston biraz inceledikten sonra elindekini tuvalete atıp yenisini yakmaya karar verdi.

Rebus da bir tane yaktı. "Sigaranın hayat kurtardığı tek durum bu olabilir."

"Dedem altmış yıl sigara içti, seksen yaşında uykusunda öldü. Bu arada son otuz yılını yatalak olarak geçirdi. Neydi kavganın sebebi?"

"Dosyalama. Smylie benim yöntemimi beğenmiyormuş."

"Smylie olup biten her şeyden haberdar olmak ister."

"Buraya gelmesi bile hata. Evinde yas tutuyor olması gerekirdi."

Ormiston: "Yasını burada tutuyor," diye cevap verdi. "Sevimli ton-ton bir ayıya, iyi yürekli bir deve benzemesi seni yanıltmasın." Sigarasından bir fırt çekti. "Sana Smylie'yi anlatayım."

Anlattı.

Patience Aitken gözlerine inanamadı ama Rebus saat altıda evdeydi. Küveti doldurmak yerine duş yaptı, sonra en iyi takım elbisesiyle Patience'ın Noel'de hediye ettiği gömleği giymiş olarak oturma odasına geldi. Gömleği deneyinceye kadar kol düğmesi takmak gerektiğini ikisi de fark etmemişti. Sonra gidip kol düğmesi almıştı.

Şimdi, manşetlerini savurup kol düğmeleriyle boğuşurken: "Bunları tek başıma takmama imkân yok," diyordu. Patience yardım etmek için gülümseyerek yanına geldi. Yakından parfüm kokuyordu.

Rebus: "Çok güzel kokuyor," dedi.

"Parfümüm mü, mutfak mı?"

Rebus: "İkisi de," dedi. "Eşit derecede."

"Bir şey içer misin?"

"Sen ne içiyorsun?"

"Yemek pişinceye kadar soda."

"Ben de içeyim." Aslında bir kadeh viski için can verebilirdi. Titremesi geçmişti, ama hâlâ nefes aldıkça kaburgaları sızlıyordu. Ormiston, Smylie'nin bir keresinde, dikkafalı bir tutukluyu aynı yöntemle bayılttığını anlatmıştı. Ayrıca, Kilpatrick ortaya çıkmadan önce Smylie kardeşlerin Edinburgh Ağır Suç birimini fiilen yönettiğini de anlatmıştı.

Buzlu ve limonlu sodadan bir yudum aldı, tadı fena değildi. Hazırlıkları tamamlayıp, sofrayı kurduktan ve bulaşık makinesini boşaltıp gecenin ilk turunu yıkamaya hazır hale getirdikten sonra birlikte kanepeye oturup cin tonik içtiler.

"Şerefe."

"Şerefe."

Sonra Patience, Rebus'un elinden tutup küçük arka bahçeye çıkar-

dı. Güneş, apartmanların arkasında ağır ağır kayboluyor, kuşlar şarkılarıyla guruba eşlik etmeye başlıyordu. Patience, birliklerini teftiş eden bir komutan edasıyla yanından geçtiği her bitkiyi inceliyordu. Kedisi Lucky'i iyi eğitmişti; tuvalet ihtiyacı doğduğunda duvardan atlayıp komşu bahçeye gidiyordu. Her zaman yaptığı gibi Rebus'a bazı çiçeklerin adını öğretti. Oysa Rebus ertesi gün isimlerden birini bile hatırlayamazdı.

Patience adım attıkça bardağındaki buzlar şıngırdıyordu. Üstünü değiştirip boyuna desenli bir elbise giymiş, akışkan kıvrımlara ve renk kümelerine bürünmüştü. Topuz yaptığı saçlarıyla elbise iyi durmuş, çıplak boynunu, omuzlarını ve vücut hatlarını ortaya çıkarmıştı. Bahçede çalışırken güneşten yanan kolları göz alıyordu.

Kapıdan bir hayli uzakta olmalarına rağmen Rebus zili duydu. "Ön kapı," dedi.

"Erken geldiler." Patience saatine baktı. "O kadar da erken değilmiş. Patatesleri fırına koyayım."

"Ben kapıya bakarım."

Yanından uzaklaşırken Patience kolunu okşadı, Rebus koridor boyunca yürüyüp ön kapıya geldi. Üstünü başını düzeltti, bütün gece yüzünde taşıyacağı gülücüğü hazırladı. Sonra kapıyı açtı.

"Alçak!"

Bir şey tıslադı, bir şey püskürdü. Sonra gözleri yanmaya başladı. Gözlerini bir an geç kapamıştı, ama hâlâ yüzüne püsküren sıvıyı hissedebiliyordu. Biber gazı gibi bir şey olabileceğini düşündü, sonra görmeden, sendeleyerek saldırganın elindeki kutuya vurup düşürmeye çalıştı. Oysa ayaklar çoktan taş basamaklara ulaşıp kaybolmuştu. Gözlerini açmak istemiyordu, onun için kör topal banyoya yöneldi, elleriyle koridorun duvarlarını yoklayarak yatak odasının kapısını geçti, sonra elektrik düğmesine bastı. Kapıyı çarparak kapattı, Patience koridora girerken kapıyı kilitledi.

"John? John, ne oldu?"

Dişlerinin arasından "Yok bir şey," dedi. "Telaşlanma."

"Emin misin? Kapıya gelen kimdi?"

"Üst kattaki komşuları arıyorlarmış." Lavaboya su dolduruyordu. Ceketini çıkardı, başını ılık suyun altına soktu. Lavabo bir yandan dolarken, o elleriyle yüzünü ovuşturuyordu.

Patience hâlâ banyo kapısının arkasında bekliyordu. "Bir şey oldu John. Söyle, ne oldu?"

Hiçbir şey söylemedi. Birkaç saniye sonra bir gözünü güçlükle açtı, hemen kapadı. Vay be, amma acıyordu. Tekrar yıkadı, bu sefer gözünü akan suyun altında açmayı denedi. Su gözüne bulanık gibi görünüyordu. Ellerine bakınca kıpkırmızı ve yapış yapış olduklarını gördü.

Olamaz, diye düşündü. Başını zorla kaldırıp lavabonun üstündeki aynaya baktı. Yüzü parlak kırmızıydı. Gün içinde, Smylie saldırdığı zamanki gibi değildi. Bu seferki... boyaydı. Püskürtülen boyaydı, kırmızı boya. Sprey boya. Olur şey değildi. Sendeleyerek üstündeki giysileri çıkarıp duşa girdi, yüzünü kaldırıp akan suya tuttu, saçını mümkün olduğu kadar kuvvetli şampuanladı, sonra bir daha şampuanladı. Yüzüyle boynunu ovdu. Patience yine kapıya gelmiş, içeride ne işler karıştırdığını soruyordu. Sonra kadının sesinin değiştiğini, adının son hecesinde yükseldiğini duydu.

Bremner'lar gelmişti.

Duştan çıktı, bir havluyla kurulandı. Aynaya tekrar baktığında kırmızının büyük ölçüde temizlendiğini gördü, ama tamamen çıkmamıştı. Sonra giysilerine baktı. Ceketi siyahtı, üstündeki boya fazla göze bakmıyordu, ama yeterince dikkat çekiciydi. Güzel gömleğine gelince, o mahvolmuştu, yapılacak bir şey yoktu. Banyo kapısının kilidini açıp dinledi. Patience Bremner'ları oturma odasına almıştı. Parmak ucunda koridoru geçip yatak odasına girdi, bu arada ellerinden duvar kâğıdına bulaşan kırmızı lekeleri gördü. Yatak odasında çabucak giyindi; haki pantolon, sarı bluz ve Patience'ın yaz akşamları nehir kıyısında hiç çıkamadıkları yürüyüşlerde giymesi için aldığı keten ceket.

Kıyafeti, havalı olmaya çalışıyormuş gibi görünüyordu. İdare ederdi. Ellerinin ayaları hâlâ kırmızıydı, ama boya yaptığını söyleyebilirdi. Başını oturma odasının kapısından uzattı.

"Chris, Jenny," dedi. Çift kanepeye oturmuştu. Patience mutfakta olmalıydı. "Özür dilerim, biraz geciktim. Saçımı kurutup hemen yanınıza geleceğim."

Rebus koridora çekilirken Jenny: "Acele etme," dedi. Telefonu yatak odasına aldı ve Doktor Curt'ün evini aradı.

"Alo?"

"Ben John Rebus, bana Caroline Rattray'Smylie anlat."

"Efendim?"

"Hakkında ne biliyorsan bana anlat."

Curt'ün sesinden eğlendiği anlaşılıyordu, "Vuruldun mu yoksa," dedi.

"Vurulmaktan beter oldum. Biraz önce suratıma boya püskürttü."

"Anlayamadım."

"Boş ver, bana ondan söz et. Mesela, kıskanç bir kadın mıdır?"

"John, onu tanıyorsun. Sence çekici bir kadın mı?"

"Evet."

"Dahası, iyi bir mesleği, yığınla parası var. Çoğu insanın imrenece-ği bir hayat, değil mi?"

"Evet."

"Peki bir âşığı var mı?"

"Erkek arkadaşı demek istiyorsan, var mı, yok mu bilmiyorum."

"Öyleyse ben söyleyeyim. Yok. O yüzden baleye fazladan biletim var deyince koşa koşa gelebildi. Düşün bakalım, neden sevgilisi yok? Çünkü erkekleri korkutuyor. Derdi nedir bilmiyorum, ama karşı cins-le iyi ilişkiler kurmayı beceremediğini biliyorum. Yani, elbette ilişki-leri oluyor, fakat pek uzun sürmüyor."

"Daha önce söyleyebilirdin."

"Bu kadar ilgilendiğini fark etmemiştim."

"İlgilenmiyorum."

"Ya?"

"O ilgilendiğimi sanıyor."

"O halde başın dertte."

"Öyle galiba."

"Kusura bakma, pek yardımcı olamadım. Benimle arası iyidir, is-tersen onunla konuşabilirim..."

"Hayır, sağ ol. Kendim hallederim."

"Hoşça kal öyleyse, bol şans."

Rebus Curt'ün telefonu kapamasını bekledi. Hattı dinledi, sonra bir kapanma sesi daha duydu. Patience konuşmayı mutfakteki paralelden dinlemişti. Yatağa oturup kapı açılıncaya kadar ayaklarına baktı.

Patience: "Duydum," dedi. Bir elinde fırın eldiveni vardı. Ellerini adamın dizlerine koyup önünde çöktü. "Bana söylemen gerekirdi."

Rebus gülümsedi. "Söyledim işte."

"Söyledin, ama doğrudan söyleyebilirdin." Durakladı. "Aranızda bir şey yok mu, hiçbir şey olmadı mı?"

Gözünü kırpmadan, "Hiçbir şey olmadı," dedi. Sessizlik bir an daha sürdü.

"Peki ne yapacağız?"

Rebus kadının ellerini tuttu. "Şimdi konuklarımızın yanına gideceğiz," dedi. Kadını alnından öptü, sonra çekip ayağa kaldırdı.

YİRMİİKİNCİ BÖLÜM

Rebus, ertesi sabah saat dokuz buçukta, Lachlan Murdock'un apartmanının önünde arabasında oturuyordu.

Önceki gece gözlerini yıkarken, bir perdeyi de yıkayıp çıkarmıştı sanki. Hep böyle olurdu zaten, işi kitabına göre yapmaya çalıştı mı, sonunda mutlaka tökezlerdi. Hem böylesi daha kolaydı. Bir iki kestirme yola başvurmasalar, suçlu yakalama yüzdeleri kim bilir ne kadar düşük olurdu.

Sokağın köşesindeki ankesörlü telefondan Murdock'un numarasını aramıştı. Evde kimse yoktu, telesekreter çıkmıştı. Murdock işteydi. Rebus arabasından inip dış kapıdaki zili çaldı. Kapıyı açan olmadı. O da kilidi, ders almak için ziyaret ettiği eski bir mahkûmdan öğrendiği yöntemle açtı. İçeri girdikten sonra merdiveni, sık sık gelip giden bir ziyaretçi gibi telaşsız adımlarla çıktı. Zaten etrafta kimse yoktu.

Murdock'un dairesinin kilidi zorlayacak türden değildi, o da kolayca açıldı. Rebus içeriye süzülüp kapıyı kapadı. Doğru Murdock'un yatak odasına gitti. Millie'nin bilgisayar disketini bırakmış olabileceğine ihtimal vermiyordu, ama belli de olmazdı. Kiralık kasalar edinmeye gücü olmayan insanlar, kendi evlerini kasa gibi kullanırlardı.

Postacı gelmişti, Murdock da mektuplarını dağınık yatağın üstüne bırakmıştı. Rebus mektuplara baktı. Biri Millie'den gelmişti. Zarfın üstündeki damga bir gün öncesinin tarihini taşıyordu, mektup tek yapraktan oluşuyordu ve çizgili dosya kâğıdına yazılmıştı.

"Haber vermediğim için özür dilerim. Ne zaman döneceğimi bilmiyorum. Polis sorarsa hiçbir şey söyleme. Şimdilik başka bir şey söyleyemem. Seni seviyorum. Millie."

Rebus mektubu aldığı yere bıraktı, sonra Patience'tan çaldığı bir

çift ameliyat eldivenini çıkardı. Murdock'un çalışma masasına gidip bilgisayarı açtı, sonra disketleri elden geçirmeye başladı. Plastik kutular içinde, çoğu düzgün bir şekilde etiketlenmiş düzinelerce disket vardı. Etiketlerin büyük çoğunluğu siyah kalemle, kargacık burgacık yazılmıştı. Rebus yazının Murdock'a ait olduğunu tahmin etti. Geri kalan birkaçı Millie'nin olmalıydı.

Önce onları kontrol etti, ama ilgisini çekecek bir şey bulamadı. Etiketsiz disketler ya boştu, ya da bozulmuş. Başka disket var mı diye çekmeceleri taramaya başladı. Yatağın yanında, yerde, Billy'nin eşyasının doldurulduğu plastik çöp torbaları duruyordu. Onları da karıştırdı. Yatağın Murdock'a ait olan tarafı kitaplar, küllük, boş sigara paketlerinden oluşan bir karmaşa içindeydi, ama Millie'nin tarafı daha düzenliydi. Başucunda, üstünde bir lamba, çalar saat ve bir kutu boğaz pastili bulunan bir komodin vardı. Rebus çömelip komodinin kapağını açtı. O zaman Millie'nin tarafının neden bu kadar düzenli olduğunu anladı: Küçük dolap çöp kutusu gibiydi. Çöpü karıştırmaya başladı. İçinde, buruşturulup atılmış küçük, sarı not kâğıtları gördü. Onları toplayıp düzeltti. Murdock'un yazdığı notlardı. İlkinde yedi haneli bir telefon numarası, altında da 'Arasana şu orospuyu' yazılıydı. Rebus kâğıtları birer birer düzeltirken anlamaya başladı. Her biri aynı kişiden gelmiş altı yedi telefon mesajı vardı. Numara Rebus'a yabancı gelmemişti, ama zaten diğer mesajlarda numaranın yanına bir de ad yazılmıştı.

Mairie Henderson.

St. Leonard'a döndüğünde Holmes'un da, Clarke'ın da başka bir yerde olduğunu görünce sevindi. Tuvalete gidip yüzüne su çarptı. Gözleri tahriş olmuştu, kenarları kırmızı, akları kanlıydı. Patience gece gözlerini dikkatle incelemiş ve ölmeyeceğine karar vermişti. Bremner'lar mutlu mesut evlerine döndükten sonra, saçında ve elinde kalan kırmızı boyayı yıkamasına da yardım etmişti. Aslında sağ elinde hâlâ biraz boya vardı.

Patience, "Kızıl El'in Cuchullain'i," demişti. Olanları düşününce çok iyi davrandığı söylenebilirdi. Doktorların, kriz durumunda soğukkanlılıklarını koruyacağını bilirsiniz. Gecenin ilerleyen saatlerinde, gidip Caroline Rattray'in evini ateşe vermeyi düşünürken Rebus'u da sakinleştirmeyi başarmıştı.

Viski kadehini uzatırken: "Al," demişti, "onun evini yakacağına kendi mideni yak."

Tuvaletteki aynaya bakarken kendi kendine gülümsedi. Burada arkasından saldırıp öldürmeye kalkışan Smylie yoktu, kıs kıs gülen Ormiston ya da habire saçını düzelten Blackwood yoktu. Ait olduğu yer burasıydı. Yine Fettes'e neden gönderildiğini merak etti. Kilpatrick neden kendisini istemişti?

Şimdi daha sağlıklı bir tahmin yürütebiliyordu.

Edinburgh'un halka açık Merkez Kütüphanesi, IV. George Köprüsü üstünde, İskoçya Ulusal Kütüphanesi'nin hemen karşı kaldırımındaydı. Burası Royal Mile'ın çıkışındaki öğrenci semtiydi, dolayısıyla da şu sıralar Şenlik kalabalığının mekânıydı. Seyirci kapma yarışındaki broşür dağıtıcıları gösterilerini öve öve göklere çıkarıyordu, ilgi görmeyen gruplar çoktan toparlanıp evlerine dönmüşlerdi. Rebus nezaket uğruna, sarı uzun saçlı ergenlik çağında bir kızdan parlak yeşil renkli bir el ilanı almış, ilk çöp kutusuna kadar okumuş, sonra da buruşturulmuş benzer ilanların yanına göndermişti.

Edinburgh Salonu, aslında geniş bir salona tepeden bakan bir balkon galeriydi. Okurlar, aşağıda, kütüphanenin ana salonundaki masalarda oturuyor ya da kitap raflarını karıştırıyordu. Mairie Henderson kitap alışverişinde değildi. O, az sayıdaki okuma masalarından birine oturmuş, önündeki yerel gazetelere dalmıştı. Rebus, Mairie'nin yanında durdu, okuduklarına göz attı. Kadının yanındaki şık dizüstü bilgisayarın kapağı açılmış, fişi kütüphanenin zemininde prizlerden birine takılmıştı. Ekran dumanlı gri renkteydi ve notlarla doluydu. Arkasında birinin durduğunu hissetmesi bir iki saniye sürdü. Kütüphanecilerden biridir, düşüncesiyle yavaşça arkasına döndü.

Rebus: "Konuşalım," dedi.

Kadın yazdıklarını hafızaya kaydedip Rebus'un peşinden kütüphanenin geniş ana merdivenine çıktı. Tehlike arz edebilecek durumda olan pencere içlerine oturulmasını yasaklayan bir yazı vardı. Mairie üst basamağa, Rebus onun birkaç basamak altına otururken inip çıkanlar için aralarında geniş bir boşluk bıraktılar.

Rebus öfkeyle, "Ben de tehlike arz edebilecek durumdayım," dedi.

"Neden? Ne oldu?" Vitraylı camlar kadar masum görünüyordu.

"Millie Docherty."

"Evet?"

"Bana ondan söz etmedin."

"Tam olarak nesinden söz etmem gerekiyordu?"

"Onunla konuşmaya çalıştığından... Ulaşabildin mi?"

"Hayır. Neden?"

"Kaçtı."

"Sahi mi?" Biraz düşündü. "İlginç."

"Onunla ne konuşacaktın?"

"Ev arkadaşlarından birinin öldürülmesini."

"O kadar mı?"

"Başka bir şey mi var?" İlgilenmiş görünüyordu.

"Tam sen peşine düşmüşken ortadan kaybolması tuhaf geldi. Araştırman nasıl gidiyor?" Newhaven'da içki içerken İskoçya'da 'Birlik yanlısı hareketin geçmişi'ni araştırdığını söylemişti.

"Yavaş," diye itiraf etti. "Seninki nasıl gidiyor?"

"Kilitlendi," diye yalan söyledi.

"Ms. Docherty'nin kaybolması iyi olmamış. Onunla konuşmak istediğimi nereden öğrendin?"

"Seni ilgilendirmez."

Kadın kaşlarını kaldırdı. "Ev arkadaşı söylemedi mi?"

"Şu aşamada yorum yok."

Kadın gülümsedi.

Rebus: "Hadi gel," dedi. "Belki bir fincan kahve, dilini çözer."

Mairie: "Sorguya çekeceksen çörek de isterim," dedi.

High Caddesi'ne açılan kısa sokağı geçtiler, sağa dönüp St. Giles Katedrali'ne doğru yürüdüler. St. Giles'ın bodrumundaki kafenin girişi, Parlamento Binası'na bakan cephedeydi. Rebus otoparka göz attı, ama Caroline Rattray'den eser yoktu. Zaten az sayıda masası olan kafeyse, turist mevsiminin sürüyor olması yüzünden tıklım tıklım doluydu.

Mairie: "Başka bir yere bakalım mı," diye önerdi.

Rebus: "Aslında bir anda aklıma geldi. Karşı binada halletmem gereken bir iş vardı." Mairie rahatladığını belli etmemeye çalıştı. "Seni uyarıyorum," dedi. "Sakın benimle oynamaya kalkışma."

"Uyarı alındı ve anlaşıldı."

Mairie kütüphaneye doğru yürürken geri dönüp el salladı. Rebus, ağır ağır görüntüden çıkan kadının güzel bacaklarını seyretti. Görüş

alanından çıkıncaya kadar güzelliklerini korudular. Sonra etrafını kollayarak avukat arabalarının arasında geçti ve adliye binasına girdi. Aklında Caroline Rattray'in kutusuna bir not bırakmak vardı. Tabi i bir kutusu olduğunu varsayıyordu. Ancak Parlamento Binası'na girerken onu başka bir avukatla konuşurken gördü. Kaçma şansı yoktu; kadın onu kapıdan girdiği anda görmüştü. Konuşmasını bir iki dakika daha sürdürdü, sonra elini meslektaşının omzuna koydu, kısaca veda etti ve Rebus'a yöneldi.

Avukat cüppesi içindeki bu kadını, bir gece önce yüzüne boya püskürten kadınla aynı kefeye koymak kolay değildi. Meslektaşının yanından dudaklarında donuk bir gülümsemeyle ayrılmıştı, Rebus'un yanına da aynı gülümsemeyle geldi. Kolunun altında kuraldan sayılan dosyalar ve belgeler vardı.

"Müfettiş, sizi buraya hangi rüzgâr attı?"

"Tahmin edemedin mi?"

"Ha evet, elbette. Sana bir çek gönderirim."

"Çek mi?"

"Kuru temizleme ve sair giderler için." Yanlarından geçen bir avukat başıyla selam vardı. "Merhaba Mansie. Ha, Mansie..." Avukatla bir iki dakika konuştu, eli adamın dirseğindeydi.

Kuru temizleme için çek göndermeyi önermişti. Rebus sakinleşmesini sağlayan bu bir iki dakikalık boşluğa sevinmişti. Oysa şimdi biri omzuna dokunuyordu. Dönünce Mairie Henderson'ın arkasında durduğunu gördü.

"Unutmuşum," diyordu. "Amerikalı burada."

"Evet, biliyorum. Herhangi bir girişimde bulundun mu?"

"Uygun zamanı bekliyorum."

"İyi, adamı korkutup kaçırmanın âlemi yok." Rebus'un yanına gelen kadın Caroline Rattray'in ilgisini çekmişti. O kadar ki kendi sohbetinin ucunu kaçırmak üzereydi. Mansie'yi, cümlesinin ortasında başından savıp Rebus'la Mairie'ye döndü. Mairie kadına gülümsedi, ikisi de tanıştırılmayı bekliyordu.

Rebus Mairie'ye: "Görüşürüz öyleyse," dedi.

"Ha, peki." Mairie, Rebus'un fikrini değiştirebileceğini düşünerek geri geri bir iki adım attı, sonra döndü. O dönerken Caroline Rattray ileriye doğru bir adım attı, kendini tanıtmak istiyormuş gibi elini uzatmıştı. Rebus tanışmalarını istemiyordu, kadının elini kavrayıp geriye

çekti. Kadın silkelenip elini kurtardı ve Rebus'a ters ters baktı. Sonra başını koridorun çıkışına çevirdi. Mairie binadan çıkmıştı.

"Bakıyorum kendine küçük bir harem kurmuşsun, Müfettiş." Bileğini ovuşturmaya çalıştı. Dirseğiyle kamı arasında güçlükle zapt ettiği dosyalar varken kolay değildi.

"Sağa sola saldırmaktan iyidir," dedi ama daha söylerken kadını iğnelediğine pişman oldu. Suçlamayı reddetmesi gerekirdi.

Kadının sesi "Sağa sola saldırmak," diye yankılandı. "Ne demek istediğini anlayamadım."

"Bak, hepsini unutalım, tamam mı? Yani, her şeyi unutalık demek istiyorum. Olanları Patience'a anlattım."

"Nedense inanmak zor geliyor."

"O da senin problemin, benim değil."

"Öyle mi dersin?" Sesi eğleniyormuş gibiydi.

"Evet."

"Bir şeyi unutma, Müfettiş." Sesi normal seviyesiyle fısıltı arasındaydı. "Sen başlattın. Sonra sen yalan söyledin. Benim vicdanım temiz, seninkine ne demeli?"

Yürüyüp gitmeden önce gülümsedi. Rebus döndüğünde kendini Sir Walter Scott'un heykelinin önünde buldu. Oturmuş, ayaklarını birbiri üstüne atmış, elindeki bastonu açık duran dizlerinin arasından yere dayamıştı. Scott konuşmanın her kelimesini duymuş, ama yargılamaya kalkışmayacakmış gibi duruyordu.

Rebus: "Böyle devam et," diye uyardı. Kimin duyduğu umurunda değildi.

Patience'ı arayıp, akşamüstü George Caddesi'ndeki Playfair Oteli'nde bir içki içmeye davet etti.

Kadın: "Neyi kutluyoruz?" diye sordu.

Rebus: "Hiçbir şeyi," diye cevap verdi.

Günün kalan kısmını huzursuz geçirdi. Glasgow sonunda aramıştı, ama ellerinde ne Jim Hay, ne de Aktif Direniş Tiyatrosu'yla ilgili bilgi vardı. Playfair'e erken gitti, lobiden (baştan aşağı yıpranmış bir ihtişamı, ama kasten yıpratılmış bir ihtişamı yansıtan, neredeyse aşırı mükemmel lobi) geçip binanın arka tarafındaki bara yürüdü. Buraya 'açık bar' diyorlardı, ama Rebus için sakıncası yoktu. Bir Talisker söyledi, kalın sünger doldurulmuş yumuşak tabureye çıkıp elinin altında beliren fıstık kâsesine daldı.

Bar boştu, birazdan evinin yolunu tutan zengin işadamlarıyla dolacaktı. Zengin görünmek isteyen ve bu uğurda para harcamaktan çekinmeyen işadamlarıyla yemek öncesi yürüşüne çıkmadan bir tek atmak isteyen otel müşterileri de gelecekti. Bir kadın garson, barın bir ucunda, kısa kuyruklu piyanoya yakın bir yerde aylaklık ediyordu. Piyano akşama kadar koruyucu bir kılıfın altında tutuluyordu, o yüzden şimdi sadece fon müziği vardı, ama trompet çalan adam her kimse, hiç fena değildi. Rebus, Chet Baker mı acaba, diye düşündü.

Rebus içkisinin parasını ödedi ve bir biraya karşılık istenen paranın miktarını düşünmemeye çalıştı. Biraz sonra fikrini değiştirip biraz buz rica etti. İçkinin çabuk bitmesini istemiyordu. Sonunda bara orta yaşlı bir çift geldi ve birkaç tabure ileriye oturdu. Kadın kokteyl mönüsünü incelemek için şık bir gözlük takarken kocası Drambuie ısmarladı ama adını Drambo-i diye telaffuz etmişti. Koca kısa boylu, tıknaz, kaşları çatık bir adamdı. Başında beyaz bir golf kepi vardı ve sürekli saatine bakıyordu. Rebus adamla göz göze gelmeyi başarıp kadehini kaldırdı.

"Slainte."

Adam başını salladı, hiçbir şey söylemedi, ama karısı gülümsedi. "Söyler misiniz, İskoçya'da hâlâ Galce konuşanlar var mı?"

Kocası kadına tısladı, ama Rebus gocunmadan cevap verdi. "Pek fazla kalmadı," diye itiraf etti.

"Siz Edinburgh'lu musunuz?" Edin-boru diye telaffuz etmişti.

"Sayılırım."

Rebus'un bardağında artık sadece erimiş buz kaldığını fark etmişti. "Bize katılır mısınız?" Koca yine tısladı, sakin kafayla bir tek atmak isteyen insanları rahatsız etmemesini söyledi.

Rebus saatine baktı. Kendisi de bir tur içki ısmarlayabilir mi diye hesap yapıyordu. "Teşekkür ederim, evet, ben bir Talisker alayım."

"O nedir?"

"Malt viskisi. Skye'dan geliyor. Şurada Galce konuşan bir iki kişi var."

Kadın, kadın kılığına girmiş bir Fransız prensini anlatan Sky Boat şarkısının ilk birkaç notasını mırıldanmaya başladı. Kocası, utancını gizlemek için gülümsedi. Çılgın bir kadınla seyahat etmek kolay olamazdı.

Rebus, "Belki siz de benim bir soruma cevap bulabilirsiniz," dedi.

"Neden halka açık bir bara 'açık bar' derler?"

Koca istemeden konuşuyormuş gibi: "Belki de birayı şişeyle satmak yerine fıçıdan çektikleri içindir," diye önerdi.

Kadın tezgâhın üstüne bıraktığı parıltılı çantasını açmış, yüzüne bakmak için pudriyerini çıkarıyordu. "Esrarengiz adam siz değilsiniz, değil mi," diye sordu.

Rebus bardağını bıraktı. "Efendim?"

Kocası: "Ellie," diye uyardı.

Kadın pudriyerini tekrar çantasına koyarken: "Barda biriyle buluşması için Clyde'a not bırakmışlar. Buradaki tek kişi sizsiniz. Notta da isim falan yoktu."

Clyde: "Bir yanlışlık oldu herhalde," dedi. "Oda numarasını yanlış söylemişlerdir." Yine de Rebus'a baktı. Rebus da başını sallayarak cevap verdi.

"Gerçekten esrarengiz."

Yeni bardağı Rebus'un önüne bırakılmıştı; dahası barmen, yeni bir fıstık kâsesini hak ettiğine karar vermişti.

Rebus: "Slainte," dedi.

Kan koca: "Slainte," diye cevap verdi.

Elini Rebus'un sırtında gezdiren Patience Aitken: "Geciktim mi?" diye soruyordu. Rebus'u turistlerden ayıran tabureye oturdu. Adam nedense kepini çıkarmış, alnından geriye doğru yapıştırılmış gür saçını ortaya çıkarmıştı.

Rebus: "Patience," dedi. "Sizi tanıştırayım..."

Gözle görülür biçimde rahatlayan adam: "Clyde Moncur," dedi. Rebus artık onun için bir tehdit oluşturmuyordu. "Bu da karım Eleanor."

Rebus gülümsedi. "Doktor Patience Aitken. Ben de John."

Patience ona baktı. Onu tanıtırken 'Doktor' unvanını nadiren kullanırdı, hem neden kendi soyadını söylememişti?

Rebus Patience'a bakmadan eğilip: "Masaya otursak daha rahat etmez miyiz?" diye sordu.

Dört kişilik bir masaya oturdular, garson kız küçük bir tepside çerez getirmişti. Bu sefer sadece fıstık değil, yeşil ve siyah zeytinle patates kızartması da vardı. Rebus yumuldu. İçki pahalı olabilirdi, ama yiyeceklerin fiyatı bayağı iyiydi.

Rebus sohbeti başlatmak için "Tatilde misiniz?" diye sordu.

Eleanor Moncur? "Evet," dedi. "İskoçya'yı çok seviyoruz." Sonra gaydanın sesinden başlayıp rüzgârlı batı sahiline kadar İskoçya'nın nesini sevdiklerini bir bir saydı. Clyde konuşmasına müdahale etmedi, içkisinden yudumlar alıp ara sıra buzlarını çalkalıyordu. Bazen de başını içkisinden kaldırıp John Rebus'a bakıyordu.

Eleanor: "Siz hiç Birleşik Devletler'de bulundunuz mu?" diye sordu.

Rebus: "Hayır, hiç," dedi.

Patience: "Ben iki kere gittim," diyerek onu şaşırttı. "Bir kere Kaliforniya'ya, bir kere de New England'a."

"Sonbaharda mı?" Patience başını salladı. "Cennet gibi, değil mi?"

Rebus: "New England'da mı oturuyorsunuz?" diye sordu.

Eleanor gülümsedi. "Hayır, biz öbür uçtayız. Washington'da."

"Washington mu?"

Kocası: "Washington eyaletinden söz ediyor," diye açıkladı, "Washington D.C.'den değil."

Eleanor, "Seattle," dedi. "Washington'u görseniz severdiniz. Vahşidir."

Clyde Moncur, "Yaban alanlarından söz ediyor," diye ekledi. "Bunu da hesabımıza ekleyelim, küçük hanım."

Garson kız, Patience'ın istediği limonlu birayı getirmişti. Rebus, Moncur'un cebinden oda anahtarını çıkarışını izledi. Garson oda numarasına baktı.

Eleanor: "Clyde'ın ataları İskoçyalıymış," diye anlatıyordu. "Glasgow yakınlarından bir yerden."

"Kilmarnock."

"Doğru, Kilmarnock. Dört erkek kardeşmişler. Biri Avustralya'ya, ikisi Kuzey İrlanda'ya gitmiş, Clyde'ın babasının dedesi de karısıyla çocuklarını Glasgow'dan bir gemiye bindirip Kanada'ya göç etmiş. Ufak tefek işler yaparak Kanada'yı boydan boya geçip Vancouver'a yerleşmişler. Birleşik Devletler'e göç eden Clyde'ın dedesiymiş. Ailenin diğer kolları hâlâ Avustralya ve Kuzey İrlanda'da yaşıyor.

Rebus laf olsun diye soruyormuş gibi: "Kuzey İrlanda'nın neresinde?" diye sordu.

Rebus soruyu kocasına yöneltmişti ama kadın: "Portadown, Londonderry," diye devam etti.

"Onları ziyaret ediyor musunuz?"

Clyde Moncur: "Hayır," dedi. Yine Rebus'la ilgilenmeye başlamıştı. Rebus bakışını korkusuzca karşıladı.

Mrs. Moncur: "Kuzeybatı İskoçlarla dolu," diye cır cır ötüyordu. "Müzikli geceler, klan toplantıları, yazları da İskoç yarışmaları düzenliyoruz."

Rebus bardağını dudaklarına götürdü ve boş olduğunu yeni fark ediyormuş gibi yaptı. "Birer tane daha söylemenin vakti gelmiş," dedi. İçkiler bu kez midye şeklindeki altlıklarla geldi, garson kız masadan ayrılırken John Rebus'un cebindeki paranın hemen tamamını almıştı. İsimsiz mesajı Moncur'u bara getirmek için göndermiş, Patience'ı da adam tedirgin olmasın diye çağırmıştı. Tanıdıkça, Moncur'un tahmin ettiğinden daha uyanık olduğunu anlıyordu. Zaten adamın tek kelime etmesine gerek yoktu, karısı ikisinin yerine konuşuyordu, üstelik söylediği hiçbir şey işe yarar cinsten değildi.

Bu kez Patience'a: "Demek doktorsunuz?" diye soruyordu.

"Pratisyen hekimim, evet."

Eleanor: "Doktorlara hayranım," dedi. "Clyde'la beni doktorlar yaşatıyor." Yüzünde geniş bir gülümseme belirdi. Patience konuşurken koca onu dikkatle izledi, ama sözü biter bitmez bakışlarını tekrar Rebus'a çevirdi. Rebus bardağını dudaklarına götürdü.

Eleanor bu sefer de: "Clyde'ın büyükbabası bir süre yelkenli gemilerde kaptanlık yapmış," diye anlatıyordu. "Karısı yük almaya giderlerken gemide doğurmuş. Nereye gidiyorlardı, Clyde?"

Clyde: "Filipinlerden kereste alacaklarmış," dedi. "Büyükannem on sekiz, büyükbabam kırklı yaşlarındaymış. Bebek ölmüş."

Eleanor: "O kadarla kalsa iyi," dedi. "Çürümesin diye bebeği konyağa yatırmışlar."

Patience: "Yani tahnit etmişler," diye düzeltti.

Eleanor başıyla onayladı. "İçki yasağı konulan gemilerden birinde olsalar konyak yerine katran kullanacaklarmış."

Clyde Moncur Rebus'a döndü: "O zamanlar hayat gerçekten zormuş. Amerika'yı yaratan insanlar onlardır. Mücadeleci olmak zorundalarmış. Aralarında vicdan sahibi olanlar da çıkmıştır, ama hayatlarında vicdana pek yer yoktu herhalde.

Rebus: "Biraz Ulster'dakilere benziyor," dedi. "İskoçların en sertlerini oraya yerleştirmişler."

"Sahi mi?" Moncur içkisini sessizce bitirdi.

Birer içki daha içmeye karar verdiler. Clyde yemekten önce Princes Caddesi Bahçeleri'ne kadar yürüyüp dönmeleri gerektiğini hatırlattı. Dışarıda el sıkıştılar, Rebus Patience'ın koluna girip Yeni Kent tarafına gidiyorlarmış gibi yokuş aşağı yürümeye başladı.

"Araban nerede," diye sordu.

"George Caddesi'nde bıraktım. Seninki nerede?"

"Aynı yerde."

"Peki biz nereye gidiyoruz?"

Omzunun üstünden geriye baktı, ama Moncur'lar görünürde yoktu. Durdu: "Hiçbir yere," dedi.

Patience: "John," dedi, "bir daha beni paravan olarak kullanmak istediğinde, bana haber verecek kadar nezaket göster."

"Bana birkaç sterlin borç verir misin? Buralarda ATM bulmak zor."

Patience içini çekip elini çantasına daldırdı. "Yirmi yeter mi?"

"Umarım."

"Playfair'in barına dönmeyi düşünüyorsan yetmez."

"Elektrik direkleri bile oranın kazıklarından küçüktür."

Kadına, eve geç döneceğini, belki de çok geç döneceğini söyleyip yanağından öptü, ama Patience onu kendine çekti ve dudaklarını dudaklarına dayadı.

"Bu arada, boya eylemcisiyle konuştun mu?"

"Onu uzak durmasını söyledim. Sözümü dinleyeceğinden emin değilim."

Patience: "Dinlese iyi olur," dedi, yürüyüp gitmeden önce yanağına son bir öpücük kondurdu.

Rebus arabasının kapısını açarken ağır bir el kendi elinin üstüne kondu. Clyde Moncur hemen yanı başındaydı.

Amerikalı: "Kimsin sen?" diye hırlarken etrafına bakıyordu.

Rebus, adamın elini silkeleyip: "Hiç kimse!" dedi.

"Oteldeki saçmalığın anlamı neydi bilmiyorum, ama benden uzak dur ahbap."

Rebus: "Pek kolay olmayabilir," dedi. "Burası küçük bir yerdir. Benim şehrim, senin değil."

Moncur bir adım geri çekildi. Altmışlı yaşlarının sonuna yaklaşıyor olmalıydı, ama Rebus'un elinin üstüne koyduğu eli yakıcıydı. Güçlü ve kararlıydı. Bedeli ne olursa olsun kafasına koyduğunu yapan bir adama benziyordu.

"Kimsin sen?"

Rebus arabasının kapısını çekip açtı. Sonra hiçbir şey söylemeden gaza bastı. Moncur uzaklaşmasını izledi. Amerikalı bacaklarını açmış, bir elini kaldırıp ceketinin üstünden göğsüne vururken ağır ağır başını sallıyordu.

Rebus, silah, diye düşündü. Bana silahı olduğunu söylüyor.

Üstelik kullanmaktan çekinmeyeceğini söylüyor.

YİRMİÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mairie Henderson'un şehrin doğusundaki sahilin Portobello semtinde bir dairesi vardı. Viktorya döneminde soyluların deniz banyosu için gittikleri bir tatil beldesi olan 'Porty', hâlâ yaz döneminde günübirlikçilerin uğrak yeriydi. Mairie'nin dairesi High Caddesi'yle Promenade arasında kalan sokaklardan birindeydi. Rebus camını indirmiş, ara sıra yüzüne çarpan tuzlu esintinin tadını çıkarıyordu.

Kızı Sammy küçükken, yürüyüş yapmak için Porty sahiline gelirlerdi. O zamana kadar sahil temizlenmiş ya da en azından başka yerden getirilen tonlarca kumla kaplanmıştı. Rebus o yürüyüşlerden hoşlanırdı. Paçalarını bileklerinin üstüne kadar kıvırır, çıplak ayaklarını kasvetli Kuzey Denizi'nin kıyısındaki dondurucu suya sokardı.

Sammy ufku göstererek: "Yürümeye devam etsek nereye varırız, baba?" diye sorardı.

"Denizin dibini boylarız."

Kızının yüzündeki dehşet ifadesini görür gibi oldu. Bu yıl yirmi yaşına basacaktı. Yirmi. Elini koltuğun altına uzattı ve acil durumlar için bıraktığı sigara paketini buluncaya kadar zeminde dolaştırdı. Bir taneden bir şey olmazdı. Paketin içinde, sigaraların arasına yuvalanmış ince, kullan at türü bir de çakmak vardı.

Mairie'nin birinci kattaki penceresi hâlâ aydınlıktı. Arabası, apartmanın ön kapısının dibine park edilmişti. Arka kapının dar, dört tarafı kapalı, kurumaya yüz tutmuş bir yeşilliğe açıldığını biliyordu. Çıkarsa ön kapıdan çıkması gerekecekti. Rebus, kadının yanında Millie Docherty'i de getireceğini umuyordu.

Mairie'nin Millie'yi sakladığı düşüncesi nereden aklına takılmıştı bilmiyordu, ama bunu düşünmüş olması bile yeterliydi. Daha önce

sezgilerinin onu yanılttığı olmuştu, ama yine de onlara kulak vermek zorundaydı. İçgüdülerinizi kale almazsanız yolunuzu şaşırırdınız. Midesi gurulduyor, bir kere daha zeytin ve fıstıkla karın doyurulamayacağını hatırlatıyordu. Aklına Portobello'da patates kızartması satan küçük dükkânlar geldi, ama gitmek yerine sigarasına yüklendi. Apartmanın karşı kaldırımında, altı araba kadar ilerideydi. Saat on birdi, hava karanlıktı, Mairie'nin onu görmesi mümkün değildi.

Clyde Moncur'un Edinburgh'a neden geldiğini az çok tahmin ediyordu. Eski UVF militanının burada bulunmasının sebebi de aynıydı. Şimdilik, dostunun düşmanının kim olduğunu bilmediği için fikrini kendine saklamayı tercih ediyordu.

On biri çeyrek geçe apartmanın kapısı açıldı ve Mairie çıktı. Yalnızdı, üstünde Burberry tarzı bir yağmurluk, elinde de ağzına kadar dolu bir alışveriş çantası vardı. Arabasının kapısını açıp binmeden önce sokağı gözleriyle aşağı yukarı taradı.

Rebus: "Neden bu keder tedirginsin, ufaklık," diye düşünürken arabanın farlarının yanışını izledi. İlkinden tatmin olmadığı için bir sigara daha yaktı ve motoru çalıştırdı.

Mairie şehre dönmek için Portobello Yolu'nu seçti. Rebus kadının uzak bir yere gitmeyeceğini umuyordu. Karanlık olsa bile bir arabayı takip etmek, özellikle de takip ettiğiniz kişi arabanızı tanıyorsa filmlerde göründüğü kadar kolay değildi. Yollar sakindi, bu da işi zorlaştırıyordu. Neyse ki kadın anayollardan ayrılmıyordu. Tali yollarla ara sokakları seçseydi Rebus'u mutlaka görecekti.

Motosikletli bir grup Princes Caddesi'nde yaz gecesi gezintisine çıkmıştı; geç saatlere kadar açık kalan hamburgercilere girip çıkıyor, caddede aşağı yukarı gidip gelirken sürat denemeleri yapıyorlardı. Clyde Moncur'un yemekten sonra da yürüyüşe çıkıp çıkmadığı merak etti. Hamburgercilerle motosikletlileri görünce yabancılık çekmezdi herhalde. Moncur'da, insanın zamanla elde ettiği bir katılık vardı; herkes yaşlandıkça biraz ufalırdı, çünkü vücut sıvıları giderek azalır, sonuçta ortaya taş gibi sert bir öz kalırdı. Clyde Moncur'un vücudunda yumuşak hiçbir şey kalmamıştı. El sıkışı, bir meyhane dalaşına davet gibiydi. Patience bile şikâyet etmişti.

Enfes bir geceydi, tam yürüyüş havası olduğu için çoğu insan sokaklara dökülmüştü. Şenlik gösterileri için iyi değildi elbet: Bu havada, asıl gösteri dışarıda, kesintisiz ve bedavayken kim iki saat boyun-

ca havasız, karanlık bir tiyatroda oturmak isterdi?

Mairie, şehrin batı yakasına geldiğinde sola dönüp Lothian Yolu'na yöneldi. Şimdiden kaldırımlarda yalpalayan sarhoşlar vardı. Muhtemelen ya bir Hint lokantasına, ya da bir pizzacıya gidiyorlardı. Daha sonra bu aşamadan pişman olacaklardı. Her sabah izlerini kaldırımlarda görürdünüz. Tollcross kavşağındaki ışıkları geçer geçmez akan trafikte karşıya geçmek için sinyalini yaktı. Rebus kadının nereye gittiğini merak ediyordu. Merakını kısa sürede giderecekti. Mairie yol kenarında park edip ışıklarını söndürdü. Rebus, kadın kapısını kilitlerken aceleyle yanından geçti, sonra ilerideki kavşakta durdu. Gelen giden araba yoktu, yine de orada oturup dikiz aynasından yolun gerisini izledi.

Mairie karşıya geçip Crazy Hose Salonu'na girerken, "Vay vay vay," diyordu. Arabayı geri vitese taktı, geri geri gitti ve Mairie'nin arabasının birkaç araba önündeki boşluğu zar zor girdi. Karşı kaldırımdaki Crazy Hose'a baktı. Tepesindeki sarı ve kırmızı neonların yanıp sönmesi, önünde durduğu apartmanda oturanların hoşuna gidiyor olmalı diye düşündü. Birkaç basamakla ön kapıya ulaşılıyor, kapının hemen önünde de iki koruma duruyordu. Hose'un vahşi batı tema'sı belli ki korumaların yanına uğramamıştı, onlar sıradan siyah takım elbise, beyaz gömlek giymiş, siyah papyon takmışlardı. İkisinin saçı da zekâ seviyelerine uygun olarak dibinden kesilmişti; heybetli göğüslerini iyice göstermek için ellerini arkada kavuşturmuşlardı. Rebus, korumaların kovboy şapkalarına dokunarak selam veren iki sığır çobanıyla mini etekli damlarını içeriye alışını izledi.

"Biraz bozukluk işe yarar herhalde." Arabasını kilitleyip kararlı adımlarla caddeyi geçti, iyi bir gece geçirmek istiyormuş gibi görünmeye çalışıyordu. Korumalar onu kuşkuyla süzdü ve kapıyı açmadı. Rebus bugün yeterince oyun oynadığına karar verdi, kimlik kartını çıkarıp daha uzun boylu olan korumanın burnuna uzattı. Adamın okuma yazma bilip bilmediğini merak ediyordu.

Yardımcı olmak için, "Polis," dedi. "Kapıyı açmanız için yeterlidir herhalde."

Kısa boylu koruma: "Sadece dışarı çıkarken," dedi. Bunun üzerine Rebus kapıyı açıp içeri girdi. Barın girişi eski bir banka biçiminde dekore edilmişti, tahta parmaklıkların ardında gülümseyen bir kadın yüzü görünüyordu.

Rebus, yine kimliğini gösterirken: "Platin Kovboy Kartı," dedi. Biraz ileride, konukların tek kollu haydutlarla güreş tuttuğu uzunca bir koridor vardı. İnteraktif video oyunu konsolunun etrafında hatırı sayılır bir kalabalık toplanmıştı. Filmde sakallı bir aktör, izleyicileri, kendisini vurmaya davet ediyordu; tabii tabancayı ondan hızlı çekmeniz gerekecekti. Makinenin çevresini saran çocukların çoğu günlük giysileri içindeydi, ama birkaçı kovboy çizmesi giymeyi ihmal etmemişti. İri tokalı kemer takmak zorunlu gibi görünüyordu; kadınlar da, erkekler de Levis ve Wrangler marka kot pantolonlar giymiş, uzun paçalarını kumaşın tersi görünecek biçimde kıvırmışlardı. Tuvaletler de buradaydı; ancak kapılardan birini açmak için önce Honcho mu, Honchette mi olduğunuza karar vermeniz gerekiyordu.

İkinci bir kapı dans salonuna ve geniş alanın dört köşesine kurulmuş dört ayrı bara açılıyordu. Dekora bir hayli para harcanmıştı; en seçme parçalar duvarların ulaşılmaz yerlerine yerleştirilmiş pleksiglas kabinlere yerleştirilip spotlarla aydınlatılmıştı. Gerçek boyutlarda bir Kızılderili heykeli, sayısız tüy takılmış yerli başlığı ve yeleği, bir de Rebus'un butafor olduğunu umduğu bir mitralyöz vardı. Bir duvara gömülmüş ve sesi kapatılmış bir dizi televizyon ekranında eski kovboy filmleri gösteriliyor, bir başka duvarın önünde rodeo makinesi duruyordu. Makine, bir çocuk düşüp da komaya girdiğinden beri kullanılmıyordu. O olay yüzünden barı neredeyse kapatacaklardı. Rebus, neden kapatılmadığını düşünmek bile istemiyordu, çünkü hep aklına yüksek mevkilerdeki yakın dostlar ve el değiştiren para desteleri geliyordu. Barlardan birinin yakınında vaftiz kurnasına benzer bir nesne duruyordu, ama Rebus onun tükürük hokkası olduğunu biliyordu. Hokkanın yakınındaki barın pek iş yapmadığını fark etti.

Kalabalıkta Rebus'u tanımak pek zor değildi. İçeride kendi yaşıtı birçok kişi vardı, ama hepsi bir ucundan kovboy kostümlerine bürünmüştü ve hemen hepsi dans ediyordu. Spotlarla aydınlatılan sahne çalgılarla doluydu; ama onları çalacak vücutlar eksikti. Müzik sesi hoparlörlerden geliyordu. Sahnenin yanındaki kapalı kabinde bulunan DJ şarkılar arasında gevezelik ediyordu, sesi Teksas'ın yarı yolundan duyulacak kadar yüksekti.

"Yardım edebilir miyim?"

Belli ki korumalar salon sorumlusuna haber göndermişti, zaten kalabalıkta göze batıyordu. Adam yirmili yaşlarının sonundaydı; siyah

saçları briyantinle yatırılmış, pırıltılı taşlarla süslü bir yelek giymişti. Sıkı bir Lothian aksanıyla konuşuyordu.

"Frankie burada mı?" Bothwell salonda olsaydı mutlaka görürdü. Bothwell'in kostümü, hoparlör sesini bile bastırmış olurdu.

"Sorumlu benim." Gülümseyişi, Rebus'un burada bulunmasını, bir rodeocunun hemoroitten hoşnut olabileceği kadar hoşnutlukla karşıladığını gösteriyordu.

"Telaşlanacak bir şey yok delikanlı, seni hemen rahatlatayım. Sadece bir arkadaşa bakmak için geldim, onun için de giriş ücreti ödemek istemedim."

Salon sorumlusu rahatlamış görünüyordu. İşe yeni başladığı yüzünden belliydi. Muhtemelen barın arkasından dans salonuna terfi etmişti. "Adım Lorne Strang," dedi.

"Benimki de Lorne Sosis."

Strang gülümsedi. "Asıl adım Kevin."

"Özür dileme."

"Bir içki ikram edebilir miyim?"

"Sence sakıncası yoksa, bardaki taburelerden birine oturup içmeyi tercih ederim."

Rebus dans salonunu iyice gözden geçirmişti. Mairie orada değildi, bu da ya Honchette'ler tuvaletinde takılıp kaldığını ya da perde arkasında bir yerde olduğunu gösteriyordu. Frankie Bothwell'in kulübünde, perde arkasında ne işi var acaba, diye düşündü.

Kevin Strang: "Kimi arıyorsunuz?" diye sordu.

"Dedim ya, bir arkadaş. Burada olacağını söylemişti. Biraz geciktim galiba."

"Ortalık daha yeni hareketleniyor. Kapanmamıza daha iki saat var. Ne içersiniz?" Bara gelmişlerdi. Bar personeli göğüslerini ve bacaklarını örten beyaz önlükler giymişlerdi, kollarına geçirdikleri dore bantlar, manşetlerinin bardaklara girmesini önlüyordu.

"O lastikleri, banknotları manşetlerine sıkıştırıp iç etmesinler diye mi taktırıyorsunuz?"

"Burada kimse para çalmaz." Personelden biri hizmet ettiği müşteriyi bırakıp Kevin Strang'in yanına geldi.

Rebus: "Bir bira lütfen," dedi.

"Fıçı mı? Sadece litrelik bardağımız var."

"Neden?"

"Böylesi daha kârlı oluyor."

"Dürüst bir cevap. Bir şişe Beck alayım." Dönüp piste baktı. "Bu kadar çok kovboyu bir arada gördüğüm tek yer müteahhitler kongresiydi."

Plağın sonu yaklaşıyordu. Strang Rebus'un omzuna vurdu. "Benim gitmem gerekiyor," dedi. "İyi eğlenceler."

Rebus adamın dans edenler arasında ilerleyişini seyretti. Sahnenin basamaklarını çıktı ve parmağıyla mikrofonu tıklattı; sahnedeki hoparlör bir patlamayla cevap verdi. Rebus ne beklemesi gerektiğini bilmiyordu. Belki de Strang, filmlerdeki adamlar gibi keman çalıp dans adımlarını sıralayarak dansçıları yönlendirecekti. O sakin sesiyle konuşmayı tercih etti, böylece herkes duymak için susmak zorunda kaldı. Rebus, Kevin Strang'in Crazy Hose'daki sunuculuğunun geleceğini pek parlak görmedi.

"Kovboylar ve hanımlar, hepinizi bu akşam Crazy Hose'da görmek bizim için büyük zevk. Şimdi lütfen, bu gecenin özel orkestrasını alkışlarınızla Deadwood Sahnesi'ne davet edin. Meşeçalısı!"

Orkestra üyeleri sahne gerisindeki kapıdan çıkarken cömert alkışlar duyuldu. Dış koridordaki sarhoşlardan birkaçı da salona girmişti. Altı kişilik orkestra sahneye güçlükle sığıyordu. Şarkı söyleyip gitar çalan biri, bas gitarcı, davulcu, bir başka gitarcı ve iki vokalist vardı. İlk parçalarına biraz tereddütlü başladılar ama sonuna doğru ısındılar, bu arada Rebus birasını bitirmiş arabasına dönmeyi düşünüyordu. O sırada Mairie'yi gördü. Yağmurluğu neden giydiği şimdi belli olmuştu. Üstünde püsküllü siyah bir etek, kahverengi deri yelek, hemen göğüs altında biten kolsuz, beyaz bir bluz vardı ki gövdesinin büyük bölümü açıktaydı. Kovboy şapkası takmamıştı, ama boynuna kırmızı bir mendil bağlamıştı ve avaz avaz bağırarak şarkı söylüyordu.

Vokalistlerden biri Mairie'ydi. Rebus bir içki daha ısmarladı ve aval aval sahneye baktı. Birkaç şarkıdan sonra Mairie'nin sesini diğer vokalistinkinden ayırmaya başlamıştı. Çoğu erkeğin diğer şarkıcıyı seyrettiğini fark etti. Mairie'den daha uzun boyluydu; düz, uzun, siyah saçları vardı. Üstelik eteği Mairie'ninkinden çok daha kısaydı. Oysa Mairie daha iyi şarkı söylüyordu. Şarkı söylerken gözlerini kapatıyor, dizlerini hafifçe kırıp kalçasını sallıyordu. Ortağı ellerini daha fazla kullanıyordu, ama bundan hiçbir şey kazanmıyordu.

Dördüncü şarkının sonunda gitar çalan erkek şarkıcı kısa bir teşekkür konuşması yaparken orkestranın diğer üyeleri soluklandı, çalgılarının akort etti, bir yudum bira içti veya yüzündeki teri sildi. Rebus Amerikan kovboy şarkılarından pek anlamazdı ama Meşeçalısı bayağı iyi bir orkestraya benziyordu. Sadece yavru köpekler, ölen eşler, sevgiliye omuz vermenin erdemi gibi sulu zırtlak şeyler anlatan parçalar çalmıyorlardı. Şarkıları daha sert, daha şehirli; sözleri de bir o kadar sertti.

Şarkıcı: "Hal Ketchum'un kim olduğunu bilmiyorsanız, şimdi tanışmanın tam zamanı," diyordu. "Bu onun şarkılarından biri. Adı Küçük Kasabada Cumartesi Gecesi."

Bu kez Mairie solo söylüyor, ortağı elindeki tefe vururarak etrafına bakınıyordu. Şarkının sonunda alkışlar ve çığlıklar yükseldi. Erkek şarkıcı mikrofona yaklaştı ve kolunu Mairie'e doğru uzattı.

"Katy Hendricks, hanımlar beyler." Mairie selam verirken alkışlar sürüyordu.

Bundan sonra kendi besteleri olan iki şarkı çaldılar, ikisi de iyi niyetli, ama beceriden yoksundu. Şarkıcı, iki şarkının da orkestranın ilk kasetinde yer aldığını, kasetlerin fuayede satışa sunulduğunu belirtti.

"Şimdi kısa bir ara vereceğiz. Yani on beş dakikalığına salondan ayrılabilirsiniz, ama mutlaka geri dönün."

Rebus fuayeye çıktı, cebinden altı sterlin çıkardı. Salona döndüğünde orkestra üyeleri barlardan birine oturmuş, mola verdiklerinde içtikleri içkiler müesseseden olmadığı için birileri ısmarlar umuduyla bekliyordu. Rebus kaseti Mairie'nin kulağının dibinde salladı.

"Miss Hendricks, rica etsem kaseti benim için imzalar mısınız?"

Orkestra dönüp baktı, Mairie de baktı. Sonra Rebus'u yakasından tuttuğu gibi çekip bardan uzaklaştırdı.

"Ne arıyorsun sen burada?"

"Haberin yok mu? Kovboy şarkılarına bayılırım."

"Sen altmışların rock'undan başka bir şey dinlemezsin, kendin söylemiştin. Beni takip mi ediyorsun?"

"Bayağı iyi söylüyorsun."

"Bayağı iyi mi? Muhteşemdim."

"Böyle olmalı işte. Sahip olduğun ışığı gizlemeye kalkma. Neden sahte ad kullanıyorsun?

"Gazetedeki beyinsizlerin öğrenmesini ister miyim sanıyorsun?" Rebus, Hose dolusu sarhoş gazeteciyi, şarkıcı yazarı alkışlarken tahayyül etmeye çalıştı.

"Hayır, istemezsin herhalde."

"Her neyse, zaten orkestradaki herkes takma ad kullanıyor. Böylece Sosyal Güvenlik Merkezi çalıştıklarından haberdar olmuyor." Kaseti gösterdi. "Ona para mı verdin?"

"Maddi kanıt olarak vermeyi kabul etmediler."

Mairie sırıttı. "Bizi beğendin öyleyse."

"Beğendim. Biliyorum, beğenmemem gerekirdi, ama şaşkına döndüm."

Alaycılığı neredeyse kadını ikna ediyordu, ama emin olamadı. "Beni neden takip ettiğini söylemedin."

Rebus kaseti cebine koydu. "Millie Docherty."

"Ne olmuş ona?"

"Bence nerede olduğunu biliyorsun."

"Ne?"

"Kız korkuyor, yardıma ihtiyacı var. Onu arayıp duran gazeteciye koşup kollarına atılabilirdi. Gazetecilerin haber kaynaklarını koruma altına alıp sakladığı bilinir."

"Onu sakladığımı mı sanıyorsun?"

Rebus durakladı. "Sana flamadan bahsetti mi?"

"Hangi flama?"

Mairie'nin yüzündeki sığır çobanı şarkıcı ifadesi silinmişti. Yine iş başındaydı.

"Billy Cunningham'ın odasının duvarında asılı olan flama. Billy'nin flamanın arkasına sakladığı şeyin ne olduğunu sana söyledi mi?

"Ne?"

Rebus başını salladı. "Bir anlaşma yapalım," dedi. "Onunla beraber konuşalım, böyle ikimizin de gizledikleri ortaya çıkar. Ne dersin?"

Bas gitarcı Mairie'ye bir bardak portakal suyu uzattı.

"Sağ ol Duane." Portakal suyunu bir dikişte içti, bardakta sadece buzlar kaldı. "İkinci sete kalacak mısın?"

"Kalmaya değer mi?"

"Hem de nasıl! 'Country Honk'un yavaş versiyonunu söylüyoruz."

"Onu, ölsem kaçırmam."

Kadın gülümsedi. "Arada görüşürüz."

"Mairie, buranın sahibi kim, biliyor musun?"

"Boswell adında bir adam."

"Adı Bothwell. Onu tanımıyor musun?"

"Hiç karşılaşmadım. Neden?"

İkinci setin temposu fokstrot gibiydi: İki yavaş, iki hızlı dans, son olarak da 'Country Honk'un ağır, ağdalı bir yorumu. Son dansta pist tıklım tıklım dolmuştu; bir kadın, kendisinden bir hayli genç bir kadın gelip dansa kaldırdığında Rebus'un göğsü kabarmıştı. Ancak kadının erkeği Honcho'ların tuvaletinden çabucak dönmüş, Rebus'un hevesi kursağında kalmıştı.

Orkestra, alkışlar üzerine hareketli bir parçayla programı bitirirken hayranlarından biri sahneye tırmandı ve iki vokaliste birer şerif yıldızı verdi. İki kadın yıldızları yakalarına takarken gecenin en büyük alkışı koptu. Aslında akıllı uslu bir kalabalıktı, Rebus çok daha kötülerini görmüştü. Yine de Patience'ı burada eğlenirken düşünemiyordu.

Program bitince orkestra üyeleri girdikleri kapıdan çıktı. Birkaç dakika sonra Mairie göründü. Kostümü bütün ayrıntılarıyla üstündeydi, yağmurluğunu katlayıp araba kullanırken giydiği topuksuz ayakkabılarla birlikte alışveriş torbasına koymuştu.

Rebus: "Ee," dedi.

"E'si, gidelim."

Rebus çıkışa yöneldi, ama Mairie sahneye doğru yürüyor, ona da gelmesi için işaret ediyordu.

"Kızın beni bu kılıkta görmesini istemem," dedi. "Kostüm gazetecilik ciddiyetiyle bağdaşır cinsten değil. Ama değiştirmekle de uğraşamam."

Sahneye çıktılar, sonra kapıdan geçtiler. Kapı, alçak tavanlı, süpürgelerin saklandığı yüklükler, boş şişelerin konduğu kasalarla dolu, alçak tavanlı bir geçide ve akşamları orkestranın hazırlandığı, gündüzleri temizlikçilerin çay içtiği küçük bir odaya açılıyordu. Onun da gerisinde karanlık bir merdiven vardı. Mairie eliyle yoklayarak elektrik düğmesini buldu ve merdivenden çıkmaya başladı.

"Tam olarak nereye gidiyoruz?"

"Sheraton'a."

Rebus bir daha sormadı. Basamaklar dik ve çarpık çurpuktu. Asma kilitli bir kapının bulunduğu birinci kat sahanlığına ulaştılar ama Mairie çıkmaya devam etti. İkinci kat sahanlığında durdu. Burada ki-

litsiz bir başka kapı vardı. İçerisi geniş, karanlık bir boşluktu; Rebus binanın tavanarasına geldiklerini tahmin etti. Bir çatı penceresinden ve damdaki bazı deliklerden içeri sokağın ışığı sızıyor, çatı kirişlerini aydınlatıyordu.

"Dikkat et de başını çarpma."

Tavanarası geniş ama basıktı. Her taraf çay kolileri, portatif merdivenler, eski itfaiyeci üniformalarını andıran kumaş yığınlarıyla doluydu.

Mairie: "Muhtemelen uyuyordur," diye fısıldadı. "Burayı kulüpte çaldığımız ilk gece bulmuştum. Kevin kalmasına izin verdi."

"Lorne'dan mı söz ediyorsun? Haberi var mı?"

"Eski arkadaşımdır, kulüpteki işi de o ayarladı. Kızın arkadaşım olduğunu, Şenlik için şehre geldiğini, ama kalacak yer bulamadığını söyledim. Benim evimde sekiz kişi kalıyor dedim. Yalandı tabii, evimi paylaşmayı sevmem. Başka nerede kalacaktı? Şehrin dikiş yerleri pırtlamaya başladı."

"Peki bütün gün ne yapıyor?"

"Alt kata inip ısıtıcıdan sıcak su alabiliyor, orada bir de tuvalet var. Kulübe girmesi kesinlikle yasak, ama o kadar korkmuş ki, yasak olmasa da cesaret edemezdi."

Mairie, Rebus'u minigolf sahası olabilecek kadar çok engelin arasından geçirmişti, şimdi binanın ön tarafına yakın bir yerdeydiler. Burada birkaç küçük pencere, ince uzun bir kemer oluşturuyordu. Camları tozla kaplıydı, ama yine de daha çok ışık alıyordu.

"Millie? Ben geldim." Millie gözlerini kısmış karanlığa bakıyordu. Rebus'un gözleri alışmıştı, fakat kızın saklanmış olabileceği sayısız yer vardı. Mairie: "Burada değil," dedi. Yerde bir uyku tulumu vardı. Rebus, Millie'yle ilk tanıştığı gün gördüğü uyku tulumunu tanıdı. Yanında bir el feneri duruyordu. Rebus feneri alıp yaktı. Yerde, ters çevrilip yere kapatılmış bir kitap duruyordu.

"Çantası nerede?"

"Çantası mı?"

"Eşyasını koyduğu bir çanta yok muydu?"

"Vardı." Mairie etrafına bakındı. "Görmüyorum."

Rebus: "Gitmiş," dedi. Peki neden uyku tulumunu, kitabı ve feneri almamıştı? Fenerin ışığını duvarlarda gezdirdi. "Burası hurdalıktan

farksız." Eski, kırmızı lastikle kaplı bir yangın hortumu yerde yılan gibi yatıyordu. Rebus ışıkla hortumu takip edince ucunda bir çift ayak gördü. Işığı hızla açık duran bacaklardan kaydırıp gövdesine ulaştı. Oturur vaziyette köşeye dayanmıştı. Rebus, cesede yaklaşırken "Burada kal," diye buyurmuştu, şimdi feneri düz tutmaya çalışarak ilerliyordu. Yangın hortumu Millie Docherty'nin boynuna dolanmıştı. Biri onu hortumla boğmaya çalışmış, ama becerememişti. Çürümüş lastik kopuvermişti. Bunun üzerine hortumun pirinç ağızlığını almış ve kızın boğazına tıkmışlardı. Hâlâ orada duruyor, huni ağzı gibi görünüyordu. Demek o amaçla kullanmışlardı. Rebus burnunu huniye yaklaştırıp kokladı.

Emin olamadı, ama asit kullanmış olabileceklerini düşündü. Hortumun pirinç ağızlığıyla boğulmamaya çalışırken gırtlağından aşağı boca etmişlerdi. Biraz daha yakından baksa, erimiş gırtlağını görebilecekti. Bakmadı. Onun yerine feneri yere tuttu. Çantası oradaydı, içindekiler döşeme tahtalarının üzerine boşaltılmıştı. Tahta bir kutunun yanında küçük, buruşturulmuş bir şey vardı. Rebus eline alıp düzeltti. Bir bilgisayar disketinin kabıydı. Üstünde SaS harfleri yazılıydı.

"Anlaşılan aradıklarını bulmuşlar," dedi.

Crazy Hose Salonu'nda kimse dans etmiyordu.

Herkes dışarı çıkarılmıştı. Hose Tollcross'ta bulunduğu için C Bölümü'nün yetki alanındaydı. Torphichen Meydanı'ndan memurlar gönderilmişti.

CID görevlilerinden biri, "John Rebus," dedi. "Sen Yahova Şahitleri'nden daha fazla ortalıkta dolaşmaya başladın."

"En azından kimseye din satmaya çalışmıyorum, Shug."

Rebus, Dedektif Müfettiş Shug Davidson'un sahneye çıkıp arkadaki kapıdan kayboluşunu izledi. Herkes yukarıdaydı, gösteri üst kata taşınmıştı. Fotoğrafçılara yardımcı olmak için üç ayaklı sehpaların üstüne halojen lambalar yerleştiriyorlardı. Birinci kattaki asma kilide bir anahtar uydurulamamıştı, onun için balyozla kırmışlardı. Dışarıdan asma kilitle kilitlenmiş bir kapının ardında neyi ya da kimi bulmayı umduklarını sorma fikri Rebus'un hoşuna gitmemişti. Soruşturma konusuyla ilgili bir şey çıkacağını sanmıyordu. İlgili olan bir tek şey vardı; o da aşağıda, tükürük hokkasına yakın barda dikilmiş soğuk bir

bira içiyordu. Rebus yanına gitti.

"Patronuna haber verebildin mi Kevin?"

"Telesekreter çıkıyor."

"Durum kötü."

Kevin Strang neredeyse bardağı ısırıyordu. "Ne demek istiyorsunuz?"

"İş için kötü oldu."

"Evet, orası doğru."

"Mairie eski arkadaş olduğunuzu söyledi."

"Aynı okuldaydık. O benden bir iki sınıf ilerideydi, ama ikimiz de okul orkestrasındaydık."

"Bu iyi işte. En azından geri dönebileceğin bir şey var."

"Ha?"

"Bothwell seni sepetlerse sokaklarda gitar çalıp dilencilik yapabilirsin. Onu hiç görmüş müydün? Konuştun mu?"

Kevin kimi sorduğunu anlamıştı. Rebus daha sorusunu bitirmeden başını iki yana sallamaya başlamıştı.

Rebus: "Hayır mı," diye ısrar etti. "Biraz olsun merak etmedin mi? Neye benzediğini görmek istemedin mi?"

"Aklıma bile gelmedi."

Rebus, uzak bir masada, üniformalı bir polis memurunun gözetiminde Torphichen ekibinden biri tarafından sorgulanan Mairie'ye baktı. Tekrar, "Durum kötü," dedi. Eğilip Kevin Strang'e iyice yaklaştı. "Aramızda kalacak Kevin, kime söyledin?"

"Hiç kimseye söylemedim."

"Öyleyse iş senin üstüne kalacak oğlum."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Onu kazara bulmuş olamazlar Kevin. Yukarıda olduğunu biliyorlardı. Bilgiyi iki kişi vermiş olabilir. Mairie ya da sen. C Bölümü dedektifleri gaddar adamlardır. Seninle ilgili her şeyi öğrenmek isteyecekler, Kevin. Ne de olsa ellerindeki tek zanlı sensin."

"Ben zanlı değilim."

"Kız altı saat kadar önce ölmüş Kevin. Sen altı saat önce neredeydin?" Rebus bunu uydurmuştu; patolog gelip vücut sıcaklığını ölçmeden ne zaman öldürüldüğünü belirlemek mümkün değildi. Yine de yaklaşık bir tahmin olacağını düşünmüştü.

"Size hiçbir şey söylemeyeceğim."

Rebus gülümsedi. "Sen ayakçısın Kevin. Daha da kötüsü, parayla tutulmuş bir ayakçısın." Kevin Strang'in yanağını okşamak için uzandı, ama Strang bir anda çekildi, sendeleyip tükürük hokkasına çarptı. Hokkanın devrilip yere düşmesini seyrettiler; bir iki defa ileri geri sallandı, sonra durdu. Bir an için hiçbir şey olmadı, sonra hokkadan boşalan havanın sesiyle beraber kalın bir sıvı ağır ağır boşalmaya başladı. Herkes başını çevirdi. Strang'in bakabileceği tek şey Rebus'un yüzüydü. Yutkundu.

"Bakın, kendimi kurtarmak için Mr. Bothwell'e haber vermek zorundaydım. Söylemesem de haberi olurdu."

"Ne dedi?"

"Umursamadı. Kızdan sen sorumlusun dedi." Hatırlayınca ürpermişti.

"Söylerken neredeydiniz?"

"Fuayedeki ofiste."

"Bu sabah mı söyledin?" Strang başıyla onayladı. "Söyle Kevin, Mr. Bothwell çıkıp misafirinize baktı mı?"

Strang başını eğip boş bardağına baktı. Bu cevap Rebus için yeterliydi.

Cinayet gibi ciddi bir suçun soruşturulmasını yönlendiren katı kurallar vardı. Birincisi, Rebus'un sorumlu memurla konuşup Millie Docherty hakkında bildiği her şeyi ona anlatması gerekirdi. İkincisi, Kevin Strang'le yaptığı konuşmayı aktarması gerekirdi. Üçüncüsü, derhal olay yerinden ayrılıp geri kalan işleri C Bölümü'ne bırakması gerekirdi.

Oysa sabahın ikisinde arabasını Frankie Bothwell'in Ravelston Bentleri'ndeki evinin önüne park etmiş, kapının zilini çalsa mı, çalmasa mı diye ciddi ciddi düşünüyordu. Hiçbir şey öğrenemese bile, Bothwell'in yatak kıyafetinin gündüz giydikleri kadar süslü olup olmadığını öğrenirdi. Bu fikri hemen aklından defetti. Bir kere, nasıl olsa C Bölümü sabah olmadan Bothwell'le konuşacaktı. Tabii adamı bulacaklarını varsayıyordu. Rebus'un onlardan erken davrandığını duymaktan hoşlanmazlardı.

Ayrıca geç kalmıştı. Otomatik garaj kapısının kalktığını duymuş,

Bothwell'in arabasının, kaportasına eklemeler yapılmış metalik siyah boyalı Mercedes'in kısa farlarını yakmış olarak çıkıp yola indiğini ve hızla uzaklaştığını görmüştü. Demek telesekreterdeki mesajı yeni almış ve Hose'a doğru yola koyulmuştu. Ya da kaçıyordu.

Rebus, aklının bir köşesine, Lee Francis Bothwell'le ilgili araştırmayı derinleştir, diye not aldı.

Şimdilik iş kendisinden çıktığı için rahatlamıştı. Ağır ağır, direksiyon başında uyuyup kalmamak için özel bir çaba harcayarak Oxford Terrace'a döndü. Dışarıda pusu kurmuş bekleyen kimse yoktu, ses çıkarmadan kapıyı açıp oturma odasına girdi. Vücudu uyanık duramayacak kadar yorgun, aklı uykuya dalamayacak kadar meşguldü. Neyse, onun da ilacı vardı: içine viski boca edilmiş bir fincan sütlü çay. Ancak Patience kanepenin üstüne bir not bırakmıştı. Elyazısı çoğu doktorunkinden okunaklıydı, yine de okunmuyordu. Rebus bir süre uğraştıktan sonra şifreyi çözdü, telefonu alıp Brian Holmes'u aradı.

"Kusura bakma Brian, notta saat kaç olursa olsun ara diyordu."

"Bir saniye lütfen." Holmes'un yataktan çıktığını, kablosuz telefonu eline aldığını duyabiliyordu. Rebus Nell Stapleton'un uykusundan uyandığını, kendisine lanetler okuyarak arkasını dönüp uyumaya devam ettiğini görür gibi oldu. Yatak odası kapısı kapandı. Holmes: "Tamam," dedi. "Şimdi konuşabilirim."

"Bu kadar acil olan neydi? Misafirimizle mi ilgili?"

"Hayır, o cephede ortalık sakin. Ayrıntıları sabah anlatırım. Ben haberi duyup duymadığınızı merak etmiştim."

"Onu ben buldum."

Rebus buzdolabı kapısının açıldığını, içinden bir şişenin çıkarıldığını ve bir bardağa boşaltıldığını duydu.

Brian: "Kimi buldunuz," diye sordu.

"Millie Docherty'yi. Ondan bahsetmiyor muyuz?" Elbette ondan söz etmiyorlardı, Brian bu kadar hızlı haber almış olamazdı. "Öldü, öldürüldü."

"Ceset yığını büyümeye başladı, değil mi? Nasıl öldürülmüş?"

"İyi bir başucu hikâyesi değil. Senin haberin neydi?"

"Barlinnie'den bir mahkûm kaçmış. Aslında bir nakil aracından kaçmış. Barlinnie'yle hastane arasında önü kesilmiş. Planlı bir olay olduğu belli."

Rebus kanepeye oturdu. "Cafferty mi?"

"Adam çok iyi mide kanaması yapıyor. Bu akşam olmuş. Nakil aracını iki kamyon arasında sıkıştırmışlar. Maskeler, elektrikli testereler hepsi varmış. Hasta mucizevi bir şekilde aniden iyileşmiş."

"Tanrım."

"Merak etmeyin, M8 karayolunun her yanına devriyeler gönderildi."

"Edinburgh'a geliyorsa geçeceği son yol orası olur."

"Geri döner mi dersiniz?"

"Aklını başına topla Brian, elbette geri dönecek. Oğlunu katledeni bulup öldürmek zorunda."

YİRMİDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Viskili çaya rağmen gece pek uyuyamadı. Cafferty'nin ne zaman geleceğini merak ederek yatak odası penceresinin içindeki girintide oturdu. Güneş doğuncaya kadar gözünü bahçeye inen basamaklardan ayırmadı. Sonra kararını verip çantasını toplamaya başladı. Patience yatağın içinde doğrulup oturdu.

"Umarım bir not bırakmışsındır," dedi.

"İkimiz de gidiyoruz, ama beraber gitmiyoruz. İşyerindeki acil durum uygulaması nedir?"

"Gördüğüm rüya daha mantıklıydı."

"Diyelim ki aniden şehirden ayrılman gerekti."

Başını kaşıyarak esniyordu. "Benim yerime bakacak biri bulunur. Aklından ne geçiyor? Beni kaçırıyor musun?"

"Ben su kaynatayım."

Elinde iki kahve kupasıyla mutfaktan döndüğünde, Patience duşa girmişti.

Daha sonra, kurulanırken, "Ne oluyor," diye sordu.

Rebus: "Kız kardeşine gidiyorsun," dedi. "Kahveni iç, kardeşini ara, giyin ve çantanı toplamaya başla."

Kadın elinden kupayı aldı. "Bu sırayla mı?"

"İstediğin sırayla."

"Sen nereye gideceksin?"

"Başka bir yere."

"Hayvanlara kim bakacak?"

"Ben birini gönderirim, merak etme."

"Merak etmiyorum." Bir yudum kahve içti. "Merak ediyorum. Ne oluyor?"

"Kötü adam şehre dönüyor." Birden uyandı. "Gördün mü, işte sevdiğim eski filmlerden biri: Kahraman Şerif."

Rebus, Bruntsfield'da küçük bir otele yerleşti. Gece müdürünü tanıdığı için önce telefon etmiş, boş odaları olup olmadığını sormuştu.

"Şansın varmış, tek kişilik bir odamız boş."

"Neden dolu değilsiniz?"

"Yaşlı bir müşterimizin odasıydı. Yıllardır bize gelir. Dün öğleden sonra kalp krizi geçirip öldü. Batıl inançların yoktur umarım."

"Tek odanız oysa yoktur."

Basamakları tırmanıp yola çıktı ve etrafına bakındı. Tatmin olunca Patience'a gelmesi için işaret etti. Kadın iki çanta taşıyordu. Küçük bavulu Rebus'taydı. Hepsini kadının arabasının bagajına koydular, sonra telaşla sarıldılar.

Rebus: "Seni ararım," dedi. "Bana telefon etme."

"John..."

"Bana hiç güvenin yoksa bile bu sefer güven Patience, lütfen."

Kadının arabasıyla uzaklaşmasını izledi, biraz oyalanıp kimsenin takip etmediğinden emin oldu. Kesinlikle emin olamazdı elbette. Onu Queensferry Yolu'nda yakalayabilirlerdi. Cafferty Rebus'a baskı yapmak için Patience'ı ya da bir başkasını kullanmaktan çekinmezdi. Rebus eve dönüp kendi çantasını aldı, dairenin kapılarını sımsıkı kilitleyip kendi arabasına yöneldi. Binadan çıkmadan bitişik komşunun kapısında durdu ve posta kutusuna bir zarf bıraktı. Zarfta dairenin anahtarları ve kedi Lucky, adsız muhabbetkuşu ve Patience'ın japonbalığının beslenmesiyle ilgili ayrıntılar vardı.

Sabahın erken saatleriydi, yollar tenha olduğu için takibe elverişli değildi. Ona rağmen aklına gelen bütün ara sokaklardan geçti. Otel aslında, küçük bir aile oteline dönüştürülmüş büyük bir aile eviydi. Ön tarafta, eskiden evi kaldırımdan ayıran küçük bahçeye asfalt dökülerek altı arabalık bir otopark haline getirilmişti. Ancak Rebus arkaya dolaşarak arabasını, personelin otoparkına bıraktı. Gece Müdürü Monty onu arka kapıda karşıladı ve hemen odasına çıkardı. Oda evin üst katındaydı; Rebus hayatında gördüğü en gıcırtılı merdiveni çıkmak zorunda kalmıştı. Onun ya da tahtakurularının haberi olmadan kimse bu merdivene ayak basamazdı.

Sert yatağa uzandığında, ölen bir adamın yatağına yatmanın, onun yerini almak anlamına gelip gelmeyeceğini düşündü. Sonra Cafferty'yi düşünmeye başladı. Aldığı önlemlerin uzun süre etkili olmayacağını biliyordu. Cafferty'nin onu bulması ne kadar zor olabilirdi? Adamlarını Fettes'le St. Leonard'daki karakollarla bir iki seçme barın önüne dikse, Rebus gün bitmeden gangsterin avucuna düşerdi. Razıydı, sadece Patience'ın, Patience'ın evinin ve arkadaşlarının karıştırılmasını istemiyordu.

İntihar etmeye karar veren çoğu insan da aynı şeyi yapmaz mıydı, ailesiyle arkadaşları karıştırılmasın diye bir otele gitmez miydi?

Eve, Marchmont'taki kendi dairesine gidebilirdi elbette, ama orası da yaz aylarında Edinburgh'da çalışan öğrencilerle doluydu. Kiracılarını seviyordu, Cafferty'le tanışmalarını istemezdi. Bu arada gece Müdürü Monty'nin de Cafferty'le tanışmasını istemiyordu.

Ellerini ensesinde kavuşturmuş tavana bakarken sık sık, "Benim peşimde değil," diye hatırlamak zorunda kalıyordu. Yatağın başucunda saatli bir radyo vardı, haberleri dinlemek için açtı. Polis hâlâ Morris Gerald Cafferty'i arıyordu. "Benim peşimde değil," diye tekrarladı. Ama Cafferty bir bakıma onun peşindeydi. Katilleri bulmak için en iyi seçeneğinin Rebus olduğunu bilmesi gerekiyordu. Spiker Crazy Hose'daki cesetle ilgili kısa bir haber geçti, dehşet verici ayrıntıla yoktu. En azından henüz yoktu.

Haber bülteni bitince yıkanıp aşağı indi. St. Leonard'a gitmek için bir taksi çevirdi. Adresi duyunca şoför taksimetresini kapattı.

"Benden olsun," dedi.

Rebus başını sallayıp arkasına yaslandı. Gün içinde ya tanıdığı birinin arabasına el koyacak ya da Emniyet'in parkındaki yedek arabalardan birini alacaktı. Kimse şikâyet etmezdi. Cafferty'i Barlinnie'ye kimin gönderdiğini herkes biliyordu. St. Leonard'a gelince oyalanmadan karakola girdi, doğru bilgisayara gitti, Beyin'e girdi. Beyin'in PNC2'yle, Birleşik Krallık'ın Hendon'da tutulan polis veritabanıyla doğrudan bağlantısı vardı. Tahmin ettiği gibi Lee Francis Bothwell'le ilgili fazla bilgi yoktu, ancak dosyasınının Partick'teki Strathclyde Polisi'nde tutulduğunu belirten bir not vardı.

Partick'te konuştuğu polis pek heyecanlanmamıştı.

Rebus'a: "O eski dosyaların hepsi tavanarasında," demişti. "Ne yalan söyleyeyim, günün birinde tavan başımıza çökecek!"

"Bir bakıverin, olur mu? Telefon etmenize de gerek yok, fakslayın yeter."

Bir saat sonra Rebus'un önüne 1970'lerin başında Ekoseliler Ordusu ve İşçi Partisi'nin faaliyetiyle ilgili birkaç faks sayfası getirildi. İki grubun da anarşiye dayalı varlıkları kısa ömürlü olmuş, silah alımlarını finanse edebilmek için banka soygunları düzenlemişlerdi. Ekoseliler Ordusu, ne pahasına olursa olsun İskoçya için bağımsızlık istiyordu. Rebus İşçi Partisi'nin ne istediğini hatırlayamadı, partinin amacı faksta da belirtilmemişti. Ekoseliler Ordusu diğerinden daha büyük terör estirmiş, ordu üsleriyle patlayıcı depolarına girmiş, hiçbir zaman gerçekleşmeyen büyük isyan için gizli bir silah deposu bile kurmuştu.

Frankie Bothwell'in Ekoseliler Ordusu'nun destekçilerinden olduğu belirtiliyordu, ancak yasadışı eylemlere katıldığı yönünde bir delil yoktu. Rebus dosyadaki bilgilerin, Orkney'e taşınmasından ve Cuchullain olarak yeniden doğmasından önceki döneme ait olduğunu anladı. Cuchullain'in Kızıl Eli.

Rebus'a yakalandığında, Arch Gowrie muhtemelen kahvaltı sofrasındaydı. Tabağa dokunan çatal bıçak tıkırtıları duyuluyordu.

"Bu kadar erken rahatsız ettiğim için özür dilerim, efendim."

"Yine soru mu soracaksınız, Müfettiş? Böyle devam ederse sizden danışmanlık ücreti talep etmem gerekecek."

"Bir isim konusunda yardımınıza rica edecektim." Gowrie, ne anlama geldiği belli olmayan bir ses çıkardı. Belki de sadece lokmasını çiğniyordu. "Lee Francis Bothwell."

"Frankie Bothwell mi?"

"Tanıyor musunuz?"

"Eskiden tanırdım."

"Orange Locası'nın üyesi miydi?"

"Evet, üyemizdi."

"Atıldı mı?"

"Sayılmaz. Kendi isteğiyle ayrıldı."

"Sebebini sorabilir miyim efendim?"

"Sorabilirsiniz." Biraz durakladı. "Ne yapacağı belli olmayan bir adamdı, asabiydi. Aslında genellikle iyiydi. Bir iki bölge locasının genç futbol takımlarını çalıştırırdı, bundan hoşnut görünürdü.

"Tarihle ilgilenir miydi?"

"Evet, İskoçya ve İrlanda tarihi."

"Cuchullain?"

"Ve diğerleri... Bildiğim kadarıyla Ulster için bir iki makale de yazmıştı. Ulster UDA'nın yayın organıdır. Takma ad kullandığı için uyarı cezası bile verememiştik ama, üslup onun üslubuydu. Müfettiş, Birlik yanlıları İrlanda'nın tarihöncesi dönemiyle yakından ilgilenir. Bothwell de Cruithin hakkında yazıyordu. Çok akıllı adamdır, ama bazer..."

"Orange Sadakat Tugayı'yla bağlantısı var mıydı?"

"Bildiğim kadarıyla yoktu, ama olduysa da hiç şaşırmam." Gavin MacMurray de tarihöncesiyle ilgilidir." Gowrie içini çekti. "Frankie Orange Locası'ndan ayrıldı, çünkü yeterince ileri gitmediğimizi düşünüyordu. Söyleyeceklerim bundan ibaret, ama ne demek istediğimi anlamışsınızdır belki."

"Anladım, Mr. Gowrie, evet. Yardımınız için teşekkür ederim."

Rebus telefonu kapatıp düşündü. Sonra kederle başını salladı.

"Kızı saklayacak yeri bulmuşsun Mairie. Tam da yerine götürmüşsün."

Masası artık çöp yığınıyla kaplanmıştı, bir an önce çaresine bakmaya karar verdi. Boş plastik bardakları, tabakları, buruşturulmuş yemek paketleriyle kâğıtları çöp kovasına doldurdu. Yığının altından yarı yarıya gömülmüş, A4 boyunda kahverengi bir zarf çıktı. Üstüne kalın uçlu siyah mürekkepli kalemle adı yazılmıştı. Zarf dolgundu. Açılmamıştı.

"Bunu buraya kim bıraktı?"

Kimsenin haberi yoktu. İrlanda aksanlı manyağın gazeteye yaptığı ikinci telefon ihbarını tartışıyorlardı. Hiçbirinin Kalkan'dan haberi yoktu elbette, Rebus'un bildiklerini bilmiyorlardı. Basın ilk telefonu eden kişiye, Mary King Geçidi'ndeki cesedin, amirlerince cezalandırılan bir IRA militanına ait olduğu yolundaki sava takılıp kalmıştı. Artık bir anlamı kalmamıştı, ama onların umurunda değildi. Şimdi ikinci bir telefon, ikinci bir manşet olmuştu: "Tehditçi, 'Durdurun bu rezaleti' diyor." Rebus, SaS'nin Festival'in durdurulmasından nasıl bir çıkar elde edebileceğini düşünmüştü. Cevap: Hiç.

Zarfa son bir defa daha baktı, parmağını kapağının altından geçir-

di ve on, on beş kadar belge, rapor fotokopileri ve gazete kupürleri çıkardı. Çoğu Amerikan menşeliydi, ancak fotokopileri kim çektiyse dikkatli davranmış, mektupların antetlerini, adresleri ve telefon numaralarını kapatmıştı. Rebus okurken, yazılanların yarısının kaynağını anlayamadı. Kesin olan tek şey vardı: Bütün belgeler bir kişi hakkındaydı.

Clyde Moncur.

Mesaj ya da elyazısıyla yazılmış herhangi bir şey, gönderinin kimliğini belli edecek bir şey yoktu. Rebus zarfı kontrol etti. Postalanmamıştı. Elden bırakılmıştı. Odadakilere tekrar sordu, daha önce gören olmamıştı. Aklına gelen tek kaynak Mairie'ydi, ama o da bilgileri bu şekilde göndermezdi.

Yine de yazıların tamamını okudu. Clyde Moncur hakkında edindiği izlenimi destekiyorlardı. Adam tam bir yılandı. Kuzeyde Vancouver'a, oradan da Ontario'ya uyuşturucu gönderiyordu. Gemileri Uzakdoğu'dan göçmenler getiriyor ya da çoğunlukla getiremiyor, dahası geçtikleri yerlerden yolcu alıyorlardı. Peki onlara, daha iyi bir hayata götürülmek için avuç dolusu para ödeyen o insanlara ne oluyordu? Sonları, derin, mavi denizin dibini boylamak oluyordu!

Moncur'un hayatında başka karanlık noktalar da vardı. Toronto'nun kıyısındaki balık işleme fabrikasına gösterdiği ilgi bunlardan biriydi. Toronto, Kalkan'ın anayurdu... ABD Devlet Gelirleri Servisi yıllardır işin özüne inmeye çalışıyor, ama başarılı olamıyordu.

Kupürler arasında, bir yerde bir iki satırla İskoçya'da bir somon çiftliğinden söz ediliyordu.

Moncur, İskoçya'dan ABD'ye tütsülenmiş somon ithal etmişti, oysa Kanada malları bulunduğu yere daha yakındı. İş yaptığı somon çiftliği Kyle of Lochalsh'ın hemen kuzeyindeydi. Adı her şeyi anlatıyordu. Rebus bu ada, yakın zamanda rastlamıştı. Cafferty'le ilgili dosyalara dönüp ismi buldu. Cafferty 1970'lerle 1980'lerin başında çiftliğin yasal ortağıydı. Bu dönem tam da Kumaz Johnson'la UVF adına para akladığı günlere rastlıyordu.

Rebus, kendi kendine: "Mükemmel," dedi. Kareyi tamamlamakla kalmamış, içinden uğursuz bir üçgen yaratmıştı.

Bir devriye arabası onu Gar-B'ye götürdü.

Arka koltukta oturunca, Pilmuir'in bütününü daha rahat görebilmişti. Clyde Moncur erken dönem İskoç yerleşimcilerden bahsetmişti. Pilmuir çevresindeki, hatta içindeki özel arazilere kurulan toplukonutlara taşınan yeni yerleşimciler de bir o kadar zor şartları göze alarak geliyordu. Burada da bir sınır yaşamı hüküm sürüyor; yabancıların gitmesini isteyen yağmacı yerliler, sınır çatışmaları ve yaban hayatında edinilen tecrübelerin varoşa uyarlanmış halleri de eksik olmuyordu. Toplukonut alanları, kiralık evlerden çıkmaya kararlı olanlara mülk edinme olanağı sunuyordu. Aynı zamanda başlangıç seviyesinde hayatı idame dersleri de sağlıyordu.

Rebus yerleşimcilere iyi dileklerde bulundu.

Gar-B'ye geldiklerinde Rebus üniformalı memurlara talimat verdi, sonra arkasına yaslanıp gelen geçenlerin bakışlarıyla eğlendi. Memurlar bir süreliğine uzaklaşmışlardı, döndüklerinde biri bir çocuğu kolundan çekiştiriyor, diğer eliyle de çocuğun bisikletini itiyordu. Diğerinde iki çocuk vardı, bisiklet yoktu. Rebus çocuklara baktı. Bisikletli olanı tanıdı.

"Diğerlerini bırakabilirsiniz," dedi. "Ama şunu, arabanın içine istiyorum."

Çocuk istemeye istemeye arabaya bindi. Arkadaşları, polisler bıraktığı anda kaçtı. Güvenli bir mesafeye geldiklerinde durdular, dönüp seyretmeye başladılar. Olacakları görmek istiyorlardı.

Rebus: "Senin adın ne, oğlum?" diye sordu.

"Jock."

Belki doğruydu, belki değildi. Rebus rahatsız olmadı. "Bu saatte okulda olman gerekmiyor mu, Jock?"

"Tatil daha bitmedi."

Bu doğru olabilirdi, Rebus bilmiyordu. "Beni hatırladın mı, oğlum?"

"Lastiklerini kesen ben değildim."

Rebus başını salladı. "Önemli değil, buraya lastikler için gelmedim. Buraya ilk gelişimi hatırlıyorsun, değil mi?" Çocuk başıyla onayladı. "Yanında bir arkadaşın vardı, beni başka biri sanmıştı. Hatırlıyor musun? Bana süslü araban nerede, diye sormuştu." Çocuk başını salladı. "Sen de, bu o değil, demiştin. Benim kim olduğumu sanmıştı, oğlum?

"Bilmiyorum."

"Biliyorsun."

"Hayır."

"Bana benzeyen biri var herhalde. Benim boyumda, benim yaşlarımda... Ama eminim giysileri benimkilerden daha süslüdür."

"Olabilir."

"Ya arabası, şu süslü arabanın markası ne?"

"Özel yapım Mercedes."

Rebus gülümsedi. Çocuklar bazı şeyleri hiç unutmuyordu. "Mercedes ne renk?"

"Baştan sona siyah. Camları bile siyah."

"Onu burada sık sık görüyor musun?"

"Bilmiyorum."

"Arabası güzel ama, değil mi?"

Çocuk omuz silkti.

"Tamam oğlum, git bakalım."

Çocuk, polisin yüzündeki hoşnut ifadeden yanlış bir şey yaptığını, bir şekilde ona yardım ettiğini anlamıştı. Yanakları utançla yanıyordu. Polis memurunun tuttuğu bisikletini kapıp koşmaya başladı, ara sıra geriye dönüp bakıyordu. Arkadaşları onu sorguya çekmek üzere bekliyordu.

Üniformalardan biri arabaya binerken: "İstediğinizi aldınız mı efendim," diye sordu.

Rebus: "Tam aradığım şeyi aldım," dedi.

YİRMİBEŞİNCİ BÖLÜM

Mairie'yi görmeye gitti, ama Mairie uyuyor, bir arkadaşı da ona bakıyordu. Doktor birkaç uyku hapı vermişti. Mairie kendinde değilken evin içinde yalnız kalabilse notlarıyla bilgisayar dosyalarına göz atabilirdi, ama arkadaşı eşikten içeri adım atmasına bile izin vermedi. Kadın dar, uzun yüzlüydü, elmacık kemikleri çıkık, sessiz fakat kararlı ağzında gereğinden fazla diş var gibiydi.

Rebus pes ederek: "Uğradığımı söyleyin," dedi. Otele gidip arabasını almıştı. Paslı hurda yığını yolu gösterse de, göstermese de Cafferty onu bulurdu. Başmüfettiş Kilpatrick'in Clyde Moncur araştırmasında elde ettiği yeni bilgileri öğrenmek üzere Fettes'e gitti.

"Adam resmen turist gibi geziyor John, başka bir şey yok. Karısıyla birlikte tarihi yerleri geziyor, otobüs turlarına çıkıyor, hatıra eşyası alıyorlar." Kilpatrick iskemlesinin arkalığına yaslandı. "Peşine taktığım adamlar huzursuzlanmaya başladı. Karısını da getirdiğine göre iş yapmaya gelmiş olamaz diyorlar."

"Ya da mükemmel bir paravan olur."

"İki gün daha John, daha fazla zaman ayıramayız."

"Teşekkür ederim, efendim."

"Crazy Hose'da bulunan ceset neydi?"

"Millie Docherty, efendim."

"Evet. Bir şey buldun mu?"

Rebus omuz silkti. Kilpatrick'in de cevap bekliyormuş gibi bir hali yoktu. Aklının bir bölümü Calumn Smylie'ye takılı kalmıştı. Dahili soruşturma açmaya hazırlanıyorlardı. Soruşturmanın tamamı hakkında cevaplanması gereken sorular olacaktı.

Kilpatrick: "Smylie'yle atıştığınızı duydum," dedi.

Demek Ormiston konuşmuştu. "Önemli bir şey değildi efendim."

"Smylie'den sakın John."

"Son günlerde yaptığım başka bir şey yok zaten efendim, birçok kişiden sakınmaya çalışıyorum." Smylie'den daha büyük sorunları vardı.

St. Leonard'da Başmüfettiş Lauderdale kendi köşesini savunuyor, Millie Docherty soruşturmasının C Bölümü'nden alınıp kendi ekibine verilmesi gerektiğini tartışıyordu. Rebus'u rahatsız edemeyecek kadar meşguldü, bu da Rebus'un işine geliyordu.

Bazı memurlar konuşmak için Lachlan Murdock'un dairesine gitmişti. Şimdi ciddi bir zanlı muamelesi görüyordu; kimse iki ev arkadaşını birden hunharca işlenmiş cinayetlere kurban verdikten sonra mikroskop altına girmekten kurtulamazdı. Bundan böyle, soruşturma farklı bir sonuca ulaşıncaya kadar Murdock bir lamın üzerinde yatıyor olacaktı. Rebus masasına döndü. Son gelişinden, yani aynı günün sabahından beri odadakiler masasını yine çöplük olarak kullanmaya başlamıştı.

Londra'yı aradı, hattın aktarılmasını bekledi. Bu Fettes'ten yapabileceği bir görüşme değildi.

"Ben Abernethy."

"Nihayet. Ben de Dedektif Müfettiş Rebus."

"Vay vay vay. Beni arayacak mısın diye merak ediyordum."

Rebus, Abernethy'nin iskemlesine yaslandığını görür gibi oldu. Belki de ayaklarını kaldırıp masasına koymuştu. "En az on tane mesaj bırakmışımdır, Abernethy."

"Meşguldüm, senden ne haber?" Rebus sessiz kaldı. "Ee, Müfettiş Rebus, nasıl yardımcı olabilirim?"

"Birkaç sorum olacak. Ordu ne kadar malzeme kaybediyor?"

"Anlayamadım."

"Sanmam." Yanından geçen biri Rebus'a sigara ikram etti. Sigarayı düşünmeden aldı, ama ikram eden yürüyüp gitmiş, Rebus'u ateşsiz bırakmıştı. Yine de filtreyi emdi. "Bence neden söz ettiğimi gayet iyi anladın." Masanın çekmecelerini açıp kibrit ya da çakmak var mı diye baktı.

"Hayır, anlamadım."

"Bence kaybolan malzemeler var."

"Sahi mi?"

"Evet, sahi." Rebus bekledi. Fazla yüksekten atmak istemiyordu. Öte yandan Abernethy'nin gereğinden fazla bilgi sahibi olmasını hiç istemiyordu. Ancak hattın öbür ucu sessizdi. "Yoksa kaybolmadığından mı kuşkulanıyorsun?"

"Bu konu Askeri İstihbaratı ve MI5'i ilgilendirir."

"Evet, sen Özel Bölüm'de değil misin? Siz MI5'in gizli olmayan kolusunuz. Bence alelacele buraya gelmenin sebebi olup bitenlerden haberdar olmandı. Sorum şu, neden yine öyle alelacele ortalıktan kayboldun?"

"Yine anlamadım. En iyisi bavulumu toplayıp bir seyahate çıkayım, ne dersin?"

Rebus hiçbir şey söylemedi, sadece telefonu kapadı. "Ateşi olan var mı?" Biri masaya bir kutu kibrit attı. "Sağ ol." Sigarayı yakıp içine çekti; duman sinirlerini, fincanda sallanan bir çift zar gibi şıngırdattı.

Abernethy'nin geleceğini biliyordu.

Hareket halindeydi, ulaşılması en zor hedef böyle olurdu. İçgüdülerine güveniyordu; ne de olsa bir şeye güvenmesi gerekirdi. Doktor Curt üniversitedeki bürosundaydı. Büroya ulaşmak için, üzerlerinde 'Dondurulmuş Parçaları Buraya Bırakın' yazılı bir dizi ahşap kutunun önünden geçmek gerekiyordu. Rebus kutulara hiç bakmamıştı. Patoloji binasında burnunuzu tıkar, gözlerinizi önünüzden ayırmazdınız. Avluda onarım başlamıştı. İskeleler kurulmuş, iki işçi iskele demirlerine oturmuş, sigara içip bir gazeteyi paylaşarak okuyor, meslektaşlarının namına leke sürüyordu. Rebus büroya ulaştığında, Curt, "İş, iş, iş," dedi. "Biliyorsun, üniversite personelinin çoğu tatilde. Gambia'dan, Queensland'den, Florida'dan kartlar geldi." İçini çekti. "Herkes tatil yaparken, ben bu mesleğin lanetiyle boğuşuyorum."

"Bu cümleyi bulmak için bütün gece oturup düşünmüşsündür."

"Senin keşfin sayesinde gecenin yarısını Crazy Hose Salonu'nda geçirdim."

"Otopsi?"

"Daha tamamlanmadı. Aşındırıcı bir maddeymiş, laboratuvar kesin sonucu bildirecek. Katillerin başvurduğu yöntemler beni her zaman şaşırtmıştır. Yangın hortumu yeni bir buluştu."

"Evet, en azından mesleğimizi tekdüzelikten kurtarıyor."

"Caroline nasıl?"

"Onu çoktan unuttum."

"Dua et ki o da seni unutsun."

"Dua etmeyi uzun zaman önce bıraktım."

Tekrar merdivenden aşağı inip avluya çıktı, Sandy Bell'e uğrayıp bir tek atmak için fazla erken olup olmadığını düşündü. Bar hemen köşedeydi, hem oraya aylardır gitmemişti. Dondurulmuş Parçalar kutularının önünde birinin durduğunu fark etti. Az önce yeni bir parça koyulmuş gibi kapak açık bırakılmıştı. Adam Rebus'a dönüp gülümsedi.

Cafferty'di.

"Yüce Tanrım."

Cafferty kapağı kapadı. Bol, siyah takım elbise, yakası açık beyaz gömlek giymiş, öğle tatiline çıkmış cenaze levazımatçısına benziyordu. "Merhaba Çöpten Adam." Eski lakabı. Rebus omurgasına buz torbası konmuş gibi oldu. "Konuşalım." Rebus'un arkasında iki adam vardı: kilise bahçesindeki iki adam, dayak yerken durup seyreden iki adam. Avluya park etmiş yenice bir Rover'ın yanına kadar eşlik ettiler. Plakayı ezberledi, ama Cafferty'nin elini omzuna koyduğunu hissetti.

"Plakaları öğleden sonra değiştireceğiz, Çöpten Adam." Arabadan biri çıkıyordu. Sansar-surat'tı. Rebus'la Cafferty arabanın arkasına, Sansar-surat'la ağır takımdan biri öne bindi. Diğer ağır adam dışarıda duruyor, Rebus'un yolunu tıkıyordu. Aşağıya, iskelenin dikildiği yere baktı. İşçiler buhar olmuştu. İskelede, sadece şirketin adını ve telefon numarasını belirten bir tabela vardı. Rebus'un aklında kalan son karanlık nokta bir anda aydınlandı.

Koca Ger Cafferty kılık değiştirmek için çaba harcamamıştı. Giysilerinde bir tuhaflık vardı; biraz geniş, tarzına uygun olmayan giysilerdi. Ancak yüzü ve saçları hiç değişmemişti. Biri Asyalı, biri Doğulu iki öğrenci avluyu geçip Patoloji binasına doğru yürüdü. Dönüp arabaya bakmadılar bile.

"Bakıyorum miden düzelmiş."

Cafferty gülümsedi. "Temiz hava ve egzersiz, Çöpten Adam. Sen ikisine de ihtiyacın varmış gibi görünüyorsun."

"Buraya gelmen çılgınlıktı."

"Mecburen geldiğimi ikimiz de biliyoruz."

"Birkaç gün içinde seni tekrar içeri tıkarız."

"Bana lazım olan da o birkaç gün. Ne kadar yaklaştın?"

Rebus ön cama bakıyordu. Cafferty'nin elini dizinde hissetti.

"Seninle iki baba gibi konuşalım."

"Sakın kızımı bu işe karıştırma!"

"Kızın Londra'da, değil mi? Londra'da çok arkadaşım var."

"Ayak parmağına halel gelse hepsini birer birer parçalarım."

"Cafferty gülümsedi. "Gördün mü? İnsanın ailesi söz konusu olunca gözü nasıl dönüyor, anladın mı?"

"Senin için söz konusu olan ailen değil, Cafferty. Kendin söyledin, sen işini düşünüyorsun."

"Öyleyse iş yapalım." Cafferty düşünüyormuş gibi pencereden dışarı baktı. "Diyelim, seni rahatsız eden biri var, belki eski gözdelerinden biri. Diyelim ki hayatının düzenini bozuyor, seni açıklama yapmak zorunda bırakıyor." Duraksadı. "Gözünü kan bürümüş gibi oluyorsun."

Rebus kendi kendine başını salladı. Demek Sansar-surat kırmızı boya olayını izlemişti?

"Beni ilgilendirir, seni değil."

Cafferty içini çekti. "Bazen gerçekten ne kadar dayanıklı olduğunu merak ediyorum." Rebus'a baktı. "Öğrenmek isterim doğrusu."

"Dene."

"Deneyeceğim Çöpten Adam. Günün birinde deneyeceğim, hiç kuşkun olmasın."

"Neden şimdi değil? İkimiz, kafa kafaya."

Cafferty güldü. "Kafadan girelim diyorsun. Vaktim yok."

"Bir ara UVF'nin parasını aklıyordun, değil mi?"

Soru Cafferty'i hazırlıksız yakalamıştı. "Ben mi?"

"Kurnaz Johnson ortadan kayboluncaya kadar. Teröristlerle sıkı fıkıydın. SaS'i onlardan duymuştun belki de. Billy de üyesiydi.

Cafferty'nin gözleri cam gibiydi. "Neden bahsettiğini anlamadım."

"Neden bahsettiğimi gayet iyi anladın. Clyde Moncur adını hiç duydun mu?"

"Hayır."

"Bu da bana yalan gibi geldi. Ya Alan Fowler?"

Cafferty bu sefer başıyla onaylıyordu. "UVF'dendir."

"Artık değil. Şimdi SaS'de ve burada. İkisi de burada."

"Bunları bana neden söylüyorsun?" Rebus cevap vermedi. Cafferty yüzünü iyice yaklaştırdı. "Korktuğudan değil. Başka bir şey var. Aklından ne geçiyor, Rebus?" Rebus sessiz kaldı. Doktor Curt'ün Patoloji binasından çıktığını görmüştü. Mavi bir Saab olan arabası Rover'ın üç araba ilerisinde park edilmişti.

Cafferty: "Çok çalışmışsın," dedi.

Şimdi Curt, Rover'a, kapıda duran irikıyım adama ve içinde oturan diğer adamlara bakıyordu.

"Başka isim yok mu?" Cafferty sabırsızlanmaya başlamıştı, soğukkanlılık maskesi düşmek üzereydi. "Hepsini de istiyorum!" Sağ elini Rebus'un gırtlağına dolamış, sol eli bütün gücüyle adamı arabanın köşesine bastırıyordu. "Hepsini söyle bana, her şeyi anlat!"

Curt bir şey unutmuş gibi geri dönmüş, tekrar binaya doğru yürümeye başlamıştı. Rebus biriken yaşlar aksın diye gözlerini kırptı. Dışarıdaki goril kapıya vurdu. Cafferty Rebus'un gırtlağını bıraktı ve Curt'ün Patoloji binasına girişini izledi. Sonra iki eliyle Rebus'un yüzünü kavradı, kendine çevirdi, ayalarıyla elmacık kemiklerine bastırarak Rebus'u oturduğu yere mıhladı.

"Tekrar görüşeceğiz, ama o şarkıdaki gibi olmayacak." Rebus başı çatlayıp yarılacakmış gibi hissediyordu, sonra basınç durdu.

Dışarıdaki goril kapıyı açınca kendini arabadan attı. Adam arabaya binerken şoför motoru çalıştırdı. Arka cam indi, Cafferty hiçbir şey söylemeden baktı.

Araba hızla uzaklaştı, Teviot Meydanı'ndaki tek yönlü trafiğe dalarken lastikleri bağırıyordu. Doktor Curt Patoloji binasının kapısında yeniden belirmiş, hızlı adımlarla avluyu geçiyordu.

"Sen iyi misin? Az önce polisi aradım."

"Bana bir iyilik yap, buraya geldikleri zaman yanıldığını söyle."

"Ne?"

"İstediğini söyle, ama beni gördüğünü söyleme."

Rebus yürüyüp uzaklaştı. Belki de Sandy Bell'e uğrayıp bir tek atardı. Belki üç tek atardı.

Doktor Curt: "Ben yalan söylemeyi pek beceremem," diye arkasından seslendi.

"Öyleyse bu antrenmanın faydasını görürsün," diye cevap verdi.

Frankie Bothwell yine başını sallıyordu.

"Torphichen Meydanı'ndan gelen memurlarla konuştum. Soru sormak istiyorsan başkasına sor, onlara sor."

İnat ediyordu. Zor bir gece geçirmişti. Gece yarısı yatağından çıkarılmış, sonra saatlerce oturup polislerle konuşmuş, sorularına cevap vermiş, birinci katta ele geçirilen kasalar dolusu saf alkolü açıklamaya çalışmıştı. Bu kadarına alışık değildi.

Rebus, "Miss Murdock'un tavanarasında olduğunu biliyordunuz," diye bastırdı.

"Öyle mi?" Bothwell bar taburesinde kımıldandı, külünü yere silkti.

"Orada olduğu size söylenmişti."

"Söylenmiş miydi?"

"Müdürünüz söylemişti."

"Siz de ona inanıyorsunuz."

"Onu yalanlıyor musunuz? İsterseniz ikinizi bir araya getirelim."

"İstediğinizi yapın, ama çoktan tüydü. Önce onu kovdum. Her önüme geleni alıp tavanarasında barındıramam. Kulübün imajına zarar verir. Herkes gibi sokakta yatsınlar."

Rebus, Gar-B'deki çocuğun Frankie Bothwell'in nesini kendisine benzettiğini tahmin etmeye çalıştı. Buraya gelmişti, çünkü içi içine sığmıyordu. Dahası Sandy Bell'de birkaç viski yuvarlamıştı. Buraya gelmişti, çünkü içinden Lee Francis Bothwell'i bir güzel dövüp piste sümük gibi yaymak geliyordu.

Müzikle yanıp sönen ışıklar kapatılınca, içenler ve dans edenler de olmayınca, Crazy Hose önceki yılın moda eşyalarının saklandığı bir ambara benzemişti. Rebus'u aklından çıkarmış gibi görünen Bothwell tek ayağını kaldırdı ve bir başka kovboy çizmesinden dökülmüş toza sürtmeye başladı. Rebus beyaz pantolonun patlayacağından ya da sahibinin bağırsaklarını dışarıya dökeceğinden korkuyordu. Çizmeler siyahtı, minyatür ay kraterlerine benzer küçük delikler deriyi yumuşak gösteriyordu. Bothwell, Rebus'u bakarken yakaladı.

"Devekuşu derisi," diye açıkladı.

O halde minyatür kraterler, yolunan her bir tüyün bıraktığı deliklerdi. Rebus hayranlıkla: "Bir sürü minik delik var," dedi. Bothwell doğruldu. "Bakın Mr. Bothwell, sizden sadece iki cevap istiyorum. O kadar büyük bir şey istemiyorum."

"Ondan sonra gidecek misiniz?"

"Hemen çekip gideceğim."

Bothwell içini çekip sigarasının ucunda biriken külü tekrar yere silkti. "Peki öyleyse."

Rebus gülümseyerek minnettarlığını gösterdi. Bir elini tezgâha koyarak Bothwell'e doğru eğildi.

"İki soru," dedi. "Kızı neden öldürdünüz ve disketi kim aldı?"

Bothwell önce bakakaldı, sonra güldü. "Git başımdan."

Rebus tezgâhtaki elini çekti. "Gidiyorum," dedi. Ancak fuayeye açılan kapıda durdu, iki kanadı da açık tutarak: "Cafferty'nin burada olduğunu biliyor musunuz?" diye sordu.

"Adını bile duymadım."

"Orası önemli değil. Önemli olan onun sizin adınızı duyup duymadığı. Babanız din adamıydı. Çocukken Latince öğrenmiş miydiniz?"

"Ne?"

"Nemo me impune lacessit." Bothwell gözünü bile kırpmadı. "Neyse, Cafferty böyle ayrıntılara aldırmaz zaten. Çünkü sadece işine çomak sokmakla kalmadınız, ailesine de zarar verdiniz."

Yaylı kapılar arkasında ileri geri sallanırken çıktı. Aslında başından beri bu yolu izlemeliydi; Cafferty'i kullanmalı, Cafferty tehdidinin tek başına yolu açmasına izin vermeliydi. Peki Cafferty Amerikalıyla Ulster'lıyı korkutmaya yetecek miydi?

Nedense John Rebus kuşkuluydu.

St. Leonard'a döndüğünde önce iskeleyi kuran şirketi aradı, ardından Peter Cave'e telefon etti.

"Size sormak istediğim bir şey vardı, efendim," dedi.

"Evet?" Cave'in sesi derinlerden, yorgun geliyordu.

"Kilise gençlik kulübüne verdiği desteği çektiğinden beri nasıl ayakta kaldınız?"

"İdare ediyoruz. Kulübe gelen herkes para vermek zorunda."

"Yetiyor mu?"

"Hayır."

"Kendi cebinizden destekliyor olamazsınız." Cave bu söze güldü. "Nasıl öyleyse? Sponsorunuz mu var?"

"Bir bakıma, evet."

"Hangi bakıma?"

"Kulübün ne kadar yararlı olduğunu gören biri."

"Tanıdığınız biri mi?"

"Aslına bakarsanız hiç karşılaşmadım."

Rebus oltayı attı. "Francis Bothwell?"

"Nereden anladınız?"

Rebus: "Biri söyledi," diye yalan söyledi.

"Davey mi?"

Demek Davey Soutar Bothwell'i tanıyordu. Evet, olmayacak şey değildi. Belki bölge locasının futbol takımından, belki başka bir yerden. Rota değiştirmenin zamanı gelmişti.

"Bu arada, Davey ne iş yapıyor?"

"Bir mezbahada çalışıyor."

"İnşaatçı değil öyleyse."

"Değil."

"Son bir şey, Mr. Cave. İnşaatlara iskele kuran bir şirketten bir isim aldım: Malky Haston. On sekiz yaşında, Gar-B'de oturuyormuş."

"Malky'yi tanıyorum Müfettiş, o da sizi tanıyor."

"Nereden tanıyor?"

"Heavy metalci, sürekli bir grubun bluzunu giyer. Onunla konuştunuz."

Rebus: siyah tişört, diye düşündü. Davey Soutar'ın arkadaşı. Saçındaki beyaz pulları kepek sandığı çocuk.

Rebus: "Teşekkür ederim, Mr. Cave," dedi. "Hepsi bu kadar."

Başka bir şeye ihtiyacı yoktu.

Telefonu bırakırken bir üniforma yaklaştı ve Rebus'un yeni ve eski hırsızlık olayları hakkında istediği bilgiyi içeren dosyayı uzattı. Rebus ne aradığını biliyordu, onun için de bulması uzun sürmedi. Almak için mantıklı bir gerekçeniz yoksa asidi ele geçirmek hiç de kolay değildi. Çok gerekliyse çalmak daha kolaydı. Peki asit nereden çalınırdı?

Craigie Ortaokulu'ndaki hırsızlık olayları gayet sıradandı. Serkeş çocuklar için bir tür istihdam merkezi gibi çalışıyordu. Burada pencere kilidi kaydırmayı, levyeyle kapı açmayı öğreniyorlardı; bazıları maymuncukla kilit açma bölümünden mezun oluyor, diğerleri çalıntı mal dağıtımında uzmanlaşıyordu. Pazarda daima alıcı buluyorlardı, ama bu genç profesyoneller ekonomiyle pek o kadar ilgili değildi. Üç ay önce bir gece yarısı Craigie okuluna girenler ne var, ne yoksa alıp götürmüşlerdi.

Fen sınıflarına, fizik ve kimya laboratuvarlarına da girilmişti. Kimya sınıfının deposunun kilidi farklıydı, ama onu da kırmışlardı. Büyük bir kavanoz mavi ispirto, karışık seçme malzemelerin yanı sıra üç cam kavanozda duran çeşitli asitleri de götürmüşlerdi.

Okul bahçesindeki prefabrike müştemilatta oturan bakıcı hiçbir şey görmemiş, duymamıştı. O gece televizyonda özel bir komedi programı seyrediyordu. Zaten duysa da muhtemelen dışarı çıkıp bakmazdı. Craigie Ortaokulu'nun komedi seven ya da büyüklerine saygı gösteren öğrencilerle dolu olduğu söylenemezdi.

Meşhur Garibaldi Sitesi'ndeki öğrencileri kabul etmekle yükümlü bir okuldan başka ne beklenirdi?

Başmüfettiş Lauderdale geldiğinde parçaları birleştiriyordu.

Lauderdale: "Başımızdaki dert yetmezmiş gibi..." diye söyleniyordu.

"Ne oldu?"

"Yine bir tehdit telefonu geldi. Bugün ikinci oldu. Vaktiniz doldu diyor."

"Yazık, ben de yeni yeni eğlenmeye başlıyordum. Yeri belli mi?"

Lauderdale dalgın, başını salladı. "Bomba. Yerini söylemedi. O kadar büyük ki saklanacak yer bulamayacaksınız, dedi."

Rebus: "Festival bitmek üzere," dedi.

"Biliyorum. Beni endişelendiren de o." Evet. Rebus da endişelenmişti.

Lauderdale dönüp uzaklaşırken Rebus'un telefonu çaldı.

"Müfettiş, benim adım Blair-Fish. Beni hatırlamazsınız herhalde..."

"Elbette hatırlıyorum Mr. Blair-Fish. Yine yeğeniniz adına özür dilemek için mi aradınız?"

"Hayır, bu sefer değil. Ben kendi çapımda tarih araştırmaları yaparım.

"Evet."

"Matthew Vanderhyde beni aradı. Kılıç ve Kalkan hakkında bilgi istediğinizi söyledi.

Sevgili Vanderhyde: Rebus ondan umudunu kesmişti. "Devam edin lütfen."

"Bir hayli vaktimi aldı. Otuz yıldır biriktirdiğim her şeyi elden geçirmek zorunda kaldım."

"Ne buldunuz, Mr. Blair-Fish?"

"Bazı toplantıların notları, bir haznedar raporu, tutanaklar, onun gibi şeyler. Bir de üye listesi var, ama korkarım hiçbiri tam değil."

Rebus iskemlesinde doğruldu. "Mr. Blair-Fish, hemen birini gönderip elinizdekileri aldırmak istiyorum. Sizce uygun mu?" Rebus kalemle kâğıda uzanıyordu.

"Evet, herhalde. Neden uygun olmasın?"

"Yeğeninizin kabahatini unuttumak için son bir çaba diyelim. Şimdi bana adresinizi verirseniz..."

Yerliler buraya "Et Pazarı" diyordu, çünkü mezbahalara çok yakındı. Mezbahalarda çalışanlar öğle saatlerinde buralarda dolaşır, bira ve sigara içer, turta yerdi. Bazen üstlerine kan sıçramış olurdu, ama onlar aldırmazdı. Bir zamanlar kendisi de onlardan biriydi, tavuk fabrikasındaki hava tabancasını kullanıyordu. Tabanca bir kompresöre bağlanıyor ve o saatte, şoklanmış birkaç yüz tavuğun kellesini uçuruyordu. Et Pazarı'nı aynı telaşsız görev anlayışıyla geçti. Yemek saati değildi, onun için pazaryeri sakindi. İki yaşlı adam barda, tezgâhın iki ucunda oturmuş küçük bardaklarda bira içiyordu. Birbirlerini öyle özenle görmezden geliyorlardı ki aralarında bir husumet olmalıydı. İşsiz iki genç bilardo oynuyor, oyunu mümkün olduğu kadar uzatmak için her vuruştan önce durup satranç oynuyormuş gibi düşünüyorlardı. Son olarak, gözlerinde kıvılcımlar uçuşan bir adam vardı. Barın sahibi gözünü ondan ayırmıyordu. Bela olacak müşteriyi, görür görmez tanırdı. Adam su katılmış viski içiyordu. Kafayı bulduğu zaman yoluna çıkmak istemeyeceğiniz türden içkicilerdendi. Şimdi kafa bulmaya çalışmıyordu; önündeki içki bitmesin diye kendisiyle mücadele ediyor ve bu durumdan hiç zevk almıyordu. Sonunda birasını içip bitirdi.

Barın sahibi: "Kendine dikkat et," dedi.

Kapıya yönelen Rebus: "Sağ ol," diye cevap verdi.

Mezbaha işçileri farklı bir türdür.

Hoparlörlerden yayılan radyo müziği eşliğinde, beyaz badanalı, hijyenik bir ortamda beyin, sakatat, kalın bir kan tabakası ve dışkılar içinde çalışıyorlardı. Elektrikli devasa bir ünite, havadaki kokuyu emip temiz hava vermesi için tavandan aşağı sarkıtılmıştı. Genç bir adam, hortumla yerdeki kanı drenaj kanalına doğru yıkıyordu. İşini

öyle ustalıkla yapıyordu ki suyun bir tek zerresi bile hedefinden şaşmıyordu. Daha sonra hortumun basıncını azalttı ve siyah lastik çizmelerine tuttu. Çalışanların çoğu gibi boynuna beyaz muşambadan, dizlerine kadar inen bir önlük geçirmişti. Rebus önlük gördü mü barmenleri, masonları ve kasapları hatırlardı. Bu sefer, çalışanlar arasında ilerlerken sadece sonuncuyu hatırladı.

Büyükbaş hayvanlarla çalışıyorlardı. Gözleri pörtlemiş inekler genç ve korkuluydu. Büyük ihtimalle önceden kas gevşetici ilaçlar enjekte edildiği için sendeleyerek tek sıra halinde ilerliyorlardı. Bir kulaklarının arkasına verilen elektrik akımı onları sersemletiyor, sonra bir işçi elindeki şok tabancasıyla çabucak nişan alıp soğuk namluyu kafataslarına dayıyordu. Önce arka bacakları bel veriyordu. Bu arada gözlerinin feri çoktan sönmüş oluyordu.

Davey Soutar'ın işlemin son aşamalarından birinde çalıştığı söylenmişti, bu yüzden hat boyunca yürümesi gerekmişti. Kan lekeleri içindeki kadınlar ve erkekler Rebus geçerken gülümsüyor, başlarıyla selam veriyordu. Etlere saç dökülmesin diye hepsi şapkalar takmıştı.

Belki de saçlarına et sıçramasın diye...

Soutar arka duvarın dibindeydi; hafifçe dayanmış, ellerini önlüğünün cebine sokmuştu. Bir kızla konuşuyor, belki de tavlamaya çalışıyordu.

Rebus, demek romantizm ölmemiş, diye düşündü.

Sonra, tam da Rebus zeminde ıslak bir yere basıp kaydığında Soutar onu gördü. Görür görmez tanımıştı, şimdi boynunu dikleştiriyor, öfkeyle gözlerini deviriyordu. Sonra ileriye fırlatı, parlak madeni masaların birinden bir şey aldı. Rebus yaklaşırken aldığı şeyi eline doğru dürüst yerleştirmeye çalışıyordu. Soutar nişan alıp kız çığlık atmaya başlayınca Rebus elindekinin şok tabancası olduğunu anladı. Bir balyozun demir putrellere vurulduğunda çıkan sese benzer bir patlama oldu. Rebus üstüne atılan şok dalgasından son anda kurtuldu. Soutar tabancayı da ona fırlattı ve en yakın duvara atılıp acil çıkış kapısının kolunu yakaladı. Kapı savrulup açıldı, arkasından tekrar kapandı. Rebus kapıya doğru koşarken kız hâlâ çığlık atıyordu. Kapıyı açmak için yatay kola bastırdı ve tökezleyerek mezbahanın arka bahçesine çıktı.

İki büyük nakliye aracı lanetli kargolarını boşaltıyordu. Hayvanlar, beklemek üzere alındıkları ağıllara girerken imdat çağrıları gönderi-

yordu. Arka bahçe boydan boya yüksek bir duvarla çevriliydi, böylece dış dünyadan hiç kimse gösteriyi izleyemiyordu. Ancak nakliye araçlarının arkasından dolaşınca, binanın ön tarafına giden bir geçit yüzünü gösteriyordu. Rebus aldığı darbeyle yere kapaklandığında oraya yönelmek üzereydi. Darbe arkadan gelmişti. Elleriyle dizleri üzerinde doğrulup saldırganı görebilmek için başını çevirdi. Soutar kapının arkasına saklanmıştı. Elinde uzun, metal bir sopa, bir üvendire vardı. Bütün gücüyle Rebus'un başına geçirdiği oydu, sol kulağına isabet ettirmişti. Yere kan damlıyordu. Soutar sopayla tekrar atıldı, ama Rebus yakalayıp kendine çekmeyi başardı. Soutar hâlâ üstüne geliyordu; ancak genç ve atılgan olmasına rağmen Rebus'un gücüne ve tecrübesine sahip değildi. Rebus sopayı bükerek elinden aldı, sonra eğilerek Soutar'ın attığı tekmeyi savuşturdu. Ayağında lastik çizmelerle tekme atmak kolay değildi elbet.

Rebus iyi bir yumruk ya da tekme atmak, hatta güreşip Soutar'ı yere yatırmak için yaklaşmak istedi, ama Soutar bu sefer de elini önlüğün altına soktu altın sarısı bir kelebek çıkardı, son derece tehlikeli görünen keskin bıçağa sap olacak şekilde tasarlanan kanatlarını şıkırdattı.

Nefes nefese, sırıtarak: "Domuzu öldürmenin çeşitli yolları vardır," dedi.

Rebus: "Seyircilerin huzurunda olmak benim de hoşuma gidiyor," dedi. Soutar, kavgayı seyretmek için işi bırakan sığır çobanlarına bakmak için bir an döndü. O arada Rebus'un ayakkabısının burnu bıçağı tutan elle buluşmuş, kelebek şıkırtılarla yere düşmüştü. Bunun üzerine Soutar doğrudan üstüne atıldı, burnunun kemerine bir yumruk indirdi. İyi bir yumruktu. Rebus'un gözleri yaşla doldu, bütün gücünün akıp toprağa karıştığını hissetti, dudaklarıyla çenesinden kan geliyordu.

Soutar: "Öldün sen!" diye bağırdı. "Daha haberin yok ama, işin bitti!" Bıçağını yerden aldı, ama Rebus da metal sopayı kapmış, geniş bir yay çizecek şekilde savurmuştu. Soutar bir an tereddüt etti, sonra dönüp kaçtı. Kestirme yolu seçmişti, sığır ağıllarını çevreleyen parmaklığa tırmandı, sonra bir ineğin üstünden atladı, diğer parmaklığı geçerek öbür tarafa çıktı.

"Durdurun onu!" Rebus ağzından kan püskürterek sesleniyordu. "Ben polisim!" O arada Davey Soutar çoktan gözden kaybolmuştu. Sadece lastik çizmelerinin, koşarken çıkardığı ses duyuluyordu.

Revirdeki kadın doktor daha önce Rebus'u birkaç kere görmüştü, işe koyulmadan önce her zamanki gibi vah vah, dedi. Sonra Rebus'un bildiğini onayladı: Burnu kırılmamıştı. Şansı yaver gitmişti. Kulağındaki kesiğe iki dikiş atmak gerekiyordu, onu vakit kaybetmeden halletti. Kullandığı iplik kalın, siyah ve çirkindi.

"İz bırakmayan dikişlere ne oldu?"

"Caydırıcı olmadığı tespit edildi."

"O da doğru."

"Yaralarınız acırsa, kız arkadaşınız yalayarak tedavi edebilir."

Rebus gülümsedi. Sohbet başlatmak için eğlenceli bir cümle olabilir miydi? Neyse, zaten başı yeterince dertteydi, kadroya yeni birini eklemenin âlemi yoktu. Hiçbir şey söylemedi. Uslu bir hasta gibi oturdu, sonra Fettes'e gidip saldırı için şikâyet dilekçesi yazdı.

Ormiston: "Ken Buchanan'ın iyi bir maçtan sonraki haline benzemişsin," dedi. "Siparişin geldi. Claverhouse bir hışım gitti geldi; el ulağı gibi kullanılmak pek hoşuna gitmedi."

Ormiston ağır kutuyu Rebus'un masasına koydu. Toz ve eski kâğıt kokan, büyük, kahverengi bir mukavva kutuydu. Rebus kutuya açtı ve ilk kurulan Kılıç ve Kalkan örgütünün üye kayıt defteri görevi gören ciltli defteri çıkardı. Dolmakalemin mavi mürekkebi solmuştu, ama her soyadı büyük harflerle yazılmıştı. Onun için bulması uzun sürmedi. Bir süre iki isme bakakaldı, dudaklarına ömürsüz bir gülücük yerleştirmeyi bile başardı. Aslında gülümsenecek bir şey yoktu. Gurur duyulacak bir şey de yoktu. Kendi masasının çekmecesi kilitlenmiyordu, ama Ormiston'unki kilitleniyordu. Defteri yanına aldı.

"Patron bunu gördü mü?" Ormiston başını salladı.

"Ben dönmeden önce dışarı çıkmıştı."

"Sağlam bir yerde saklamak istiyorum. Çekmecene kilitler misin?" Ormiston'un derin çekmeceyi açmasını, defteri yerleştirmesini ve tekrar kapatıp kilitlemesini seyretti.

Ormiston kontrol edip: "Bekâret kemerinden sağlam," dedi.

"Sağ ol. Dinle, ben ava çıkıyorum."

Ormiston anahtarı kilitten çekip cebine attı. "Ben de geliyorum," dedi.

YİRMİALTINCI BÖLÜM

Davey Soutar'ı evde bulmayı umduğundan değildi, Soutar'ın o kadar aptal olmadığını biliyordu; ama zaten görmek istiyordu, eline geçen fırsatı kullanacaktı. Ormiston'u yanına almıştı, o da söylenme belirtileri gösteren herkesi susturacak kadar tehditkâr görünüyordu. Ormiston, Rebus'un yüzünün nasıl bu hale geldiğini öğrenince neşelenmişti. (Yediği kafa darbesi yüzünden gözleri gayet güzel bir şekilde morarıp şişmişti.) Hele Gar-B'ye gideceklerini duyunca iyice neşelenmişti.

"Orayı safari parkı gibi özel gezinti alanı yapmak lazım," diye fikrini söyledi. "Safari parklarını bilirsin, değil mi? Geziye başlamadan önce arabanın kapılarını kilitli, pencerelerini kapalı tutman için uyarırlar. Bana sorsalar Gar-B'den geçecek herkese aynı uyarıları yapın derdim. Maymunların ne zaman tepene çıkacağı belli olmaz."

"Kılıç ve Kalkan hakkında herhangi bir şey öğrenebildiniz mi?"

Ormiston: "Bizden yardım beklemiyordun ki," dedi. Rebus ona bakınca güldü. "Aptal görünüyor olabilirim, ama değilim. Sen de akıllı adamsın, değil mi? Ama şu son günlerde yaptıklarını görünce kafayı yedi galiba, diye düşündüm."

Rebus gözünü yoldan ayırmadan, yavaşça: "Paramiliter gruplar Gar-B'ye yerleşmiş durumda," dedi. "Soutar da gırtlağına kadar batmış."

"Calumn'u o mu öldürdü?"

"Olabilir. Bıçakla oynamayı seviyor."

"Ama Billy Cunningham onun işi değil."

"Hayır, Billy'i o öldürmedi."

"Neden bana anlatıyorsun?"

Rebus bir an için ona döndü: "Belki benden başka biri daha bilsin istiyorum."

Ormiston bu sözü tarttı: "Senin başın dertte mi?"

"Cenazemde havaya konfetiler atacak bir düzine insanın adını verebilirim."

"Keşke patrona her şeyi anlatsaydın."

"Bilmem. Sen anlatır mıydın?"

Ormiston bunu da düşündü. "Onu tanıyalı fazla olmadı, ama Glasgow'dan iyi şeyler duydum. Dürüst bir adama benziyor. İnisiyatif almamızı, bildiğimiz gibi çalışmamızı istiyor. SCS'nin en sevdiğim tarafı budur, geniş bir hareket alanı bırakır. Senin de başına buyruk bir adam olduğunu duymuştum."

"Birden aklıma geldi. Lee Francis Bothwell. Tanıyor musun?"

"Cesedin bulunduğu Kulübün sahibi değil mi?"

"Evet o."

"Çaldıkları müziği değiştirmesi gerektiğini biliyorum."

"Sen olsan ne çalardın?"

"Acid house."

İyi bir kahkahayı hak etmişti, ama Rebus havasında değildi. "Bana saldıran çocuğun ahbabı."

"Ne demek o, çocuk fahişelik mi yapıyor?"

"Aslında kendisine sormak isterdim, ama cevap vereceğini sanmam. Adam Gençlik Kulübü'ne para veriyor." Rebus her sözü tartarak söylüyordu, Ormiston'a ne kadarını anlatacağını bilemiyordu.

"Demek yurttaşlık bilincine sahip bir adammış."

"Aslında aşırı eğilimleri yüzünden Orange Locası'ndan ihraç edilmiş biri."

Ormiston kaşlarını çattı: "Kanıt bulabildin mi?"

"Gençlik Kulübü'nün sorumlusu ilişkiyi kabul etti. Bir süre önce konuştuğum birkaç çocuk beni Bothwell'e benzetmiş, ama arabamın onunki kadar süslü olmadığını söylemişti. O özel yapım bir Mercedes kullanıyor."

"Başka ne görüyorsun?"

"Bence Peter Cave bütün iyi niyetiyle, Gar-B'de çoktan başlamış olan bir hareketin içine düştü. Bence Gar-B'de çok kötü şeyler oluyor."

Tehlikeyi göze almaları, arabayı park edip orada bırakmaları gerekiyordu. Rebus'un aklına gelseydi, yanında hiç değilse lastikleri koruyacak birini daha getirirdi. Otoparkta aylak aylak dolaşan çocuklar vardı, ama daha önce lastiklerini kesen çocuklar değildi. Onlara iki sterlin verdi, döndüğünde iki sterlin daha vereceğini söyledi.

"Şehirdeki otopark ücretlerinden pahalıya mal oldu." Çokkatlı bloklara doğru yürürlerken Ormiston şikâyet ediyordu. Soutar'ların bloku elden geçirilmiş, istenmeyen kişilerin binanın girişinde ya da merdivenlerinde toplanmasını önlemek için sağlam bir kapı takılmıştı. Giriş holü yeşil ve kırmızı renklerin hâkim olduğu bir duvar resmiyle süslenmişti. Ancak bunları ilk bakışta görmeniz mümkün değildi. Kilit parçalanmıştı, kapı tek menteşe üzerinde eğreti bir şekilde duruyordu. Resimse çeşitli yazılar ve siyah püskürtme boyayla görünmez hale getirilmişti.

Ormiston: "Kaçıncı katta oturuyorlar?" diye sordu.

"Üçüncü."

"Öyleyse merdivenden çıkalım. Bu binaların asansörüne güven olmaz."

Merdiven, giriş holünün öbür ucundaydı. Duvarlar not defteri niyetine kullanılmıştı, ama pek kötü kokmuyordu. Her merdiven sahanlığında boş elma şarabı kutuları ve sigara izmaritleri göze çarpıyordu. Ormisto: "Merdivenler dururken Gençlik Kulübü'ne ne gerek vardı?" diye sordu.

"Asansörle derdin ne?"

"Bazen çocuklar, asansör iki kat arasına gelinceye kadar bekler, sonra elektrik şalterini indirir." Rebus'a baktı: "Kız kardeşim Oxgangs'taki H Blokları'nda oturuyor."

Üçüncü kata geldiklerinde, rüzgâr tüneli taklidi yapan uzun bir koridordan geçtiler. Duvarlarda daha az karalama vardı. Öte yandan, kat sakinlerinin bazı yazıları temizlediğini gösteren lekeler görülüyordu. Bazı kapılara pirinçten, parlak isim plaketleri ve kıl paspaslar konulmuştu. Bazı kapılar da daire boşken kilitli tutulan demir parmaklıklarla koruma altına alınmıştı. Her kapıda bir "Yale" kilidin yanı sıra bir güvenlik kilidi ve bir gözetleme deliği bulunuyordu.

"Güvenlik önlemleri buradan çok daha az olan hapisaneler gördüm."

İşin tuhaf tarafı, Soutar adını taşıyan kapıda ne fazladan kilit, ne demir parmaklık, ne de gözetleme deliği vardı. Sadece bu bile Rebus'a Davey Soutar veya en azından yaşıtlarından gördüğü saygı hakkında çok şey anlatıyor. Davey'nin evine kimse giremezdi.

Zil ya da tokmak da yoktu, onun için Rebus kapıyı yumrukladı. Biraz bekledikten sonra bir kadın kapıya geldi. Önce azıcık aralayıp baktı, sonra kapıyı ardına kadar açtı.

"Kahrolası polis," dedi. Bir yargıdan çok, durumu açıklamak için söylenmiş bir sözdü. "Davey herhalde."

Rebus: "Evet, Davey," dedi.

"Seni bu hale getiren o muydu?" Rebus'un yüzünden söz ediyordu, o da başıyla onayladı. "Peki sen ona ne yaptın?"

Ormiston: "Her zamanki şeyler Mrs. Soutar," diyerek araya girdi. "Tabanlarına inen uzun, demir bir sopa; yüzüne kapanan ıslak havlu. Bu işler nasıl olur bilirsiniz."

Rebus tam bir şeyler söyleyecekti ki Ormiston'un kadınla aynı dilden konuştuğunu anladı. Mrs. Soutar yorgun gülümsedi, biraz gerileyip içeri girdi. "İçeri gelin bari. Bir parça biftek olsa gözünün şişini hemen alırdı, ama evde yarım kilo kıymadan başka bir şey yok. Ne de olsa en ucuzu kıyma. Kasabın önlüğünde bile daha fazla et vardır. Şuradaki, kocam Dod."

Kadın onları dar, uzun koridordan geçirmiş, babadan kalma üç parçalı koltuk takımının doldurduğu küçük oturma odasına getirmişti. Kanepede, çıplak ayaklarını bir kolçağına dayamış, tıraşsız, kırklı yaşlarını süren bir adam yatıyordu ya da otuzlu yaşlarındaydı, ama kötü beslenme yüzünden erken çökmüştü. Savaşla ilgili bir çizgi roman okuyor, dudakları her kelimeyle hareket ediyordu.

Mrs. Soutar neredeyse bağırarak: "Hey Dod," dedi, "bunlar polis. Davey birinin suratını fena dağıtmış."

Dod başını kaldırmadan: "Aferin ona!" dedi. "Hiç alınmayın."

"Alınmadık." Manzarayı merak eden Rebus pencereye doğru yürüdü. Ancak çift camlı pencere kirle sıvanmış bir paravan gibiydi. İçine dolan buğu, camı buzlucama dönüştürmüştü.

Mrs. Soutar: "Zaten pek öyle matah bir manzarası yoktu," dedi. Rebus dönüp kadına gülümsedi. Her numarayı, her yalanı anında anlayacağı belliydi. Kısa boylu, güçlü kuvvetli bir kadındı; iri kemikli,

çıkıntılı bir çenesi, ama hoş bir yüzü vardı. Pek gülmüyordu, çünkü kendini korumak zorundaydı. Zayıf görünmenin bedeli ağır olabilirdi. Zayıf olanlar Gar-B'de uzun süre dayanamazdı. Rebus, burada büyüttüğü oğlunun üzerinde ne kadar etkisi olabileceğini merak etti. Muhtemelen çoktu. Öte yandan, babası da etkilemiş olabilirdi.

Kadın konuşurken kollarını kavuşturmuş, sadece kanepenin koluna oturmak istediğinde Dod'un ayaklarına vurmak için açmıştı.

"Ee, bu sefer ne yaptı?"

Rebus: "Bir polis memuruna saldırdı," dedi. "Oldukça ciddi bir suçtur, Mrs. Soutar. Oğlunuz bu yüzden uzun süre marangozhanede çalışmak zorunda kalabilir."

"Hapse mi girecek yani?" Dod'nun a'ları açıktı.

"Öyle görünüyor."

Dod ayağa kalktı, sonra balgam dolu bir öksürük kriziyle iki büklüm oldu. Oturma odasından bir tezgâhla ayrılmış olan ufak mutfağa gitti ve lavaboya tükürdü.

Mrs. Soutar: "Musluğu aç," diye buyurdu. Rebus kadına bakıyordu. Kederli, ama her güçlüğü göğüs gerebilecek bir kadındı. Hapis cezası fikrine alışması birkaç saniye sürdü. "Belki daha iyi olur," dedi.

"Nasıl yani?"

"Burası Gar-B, fark etmediniz mi yoksa? İnsanı değiştirir, özellikle de gençlere kötü şeyler yapar. Davey'nin buradan uzaklaşması onun için daha iyi olur."

"Gar-B Davey'e ne yaptı, Mrs. Soutar?"

Kadın nasıl bir cevap vereceğini düşünürken Rebus'a bakıyordu. Sonunda: "Hiç," dedi. Ormiston duvara dayalı büfenin önünde durmuş, ucuz müzik setinin yanındaki kaset yığınını inceliyordu. Kadın: "İsterseniz bir şeyler çalın," dedi. "Belki biraz neşeleniriz."

Ormiston, bir kaset kutusunu açarken, "Olur," dedi.

"Şaka yapıyordum."

Oysa Ormiston sadece gülümsedi, kaseti yuvasına oturttu ve play düğmesine bastı. Rebus niyetinin ne olduğunu merak etmeye başlamıştı. Sonra müzik başladı. Önce bir akordeon sesi geldi, ardından flütlerle davul katıldı, son olarak da gösterecek hüneri olmadığı için sesini titreterek söylemeyi seçen şarkıcının sesi duyuldu.

Şarkı "Sash"ti. Ormiston kaset kutusunu Rebus'a uzattı. Kapağı

Ulster'in Kızıl Eli'nin ucuz bir fotokopisiydi, orkestranın adı üzerine siyah kalemle karalanmıştı. 'Onurlu Kızıl El Bandosu' yazılıydı, oysa akordeonun sesiyle uygun adım yürüyen bir bandoyu tahayyül etmek bile zordu.

Lavabodan dönen Dod, ıslık çalıp el çırpmaya başlamıştı. "Ne güzel bir şarkıdır, değil mi?"

Mrs. Soutar, Ormiston'a: "Ondan başka şarkı bulamadın mı?" dedi. Ormiston hiçbir şey söylemeden omuz silkti.

"Evet, çok güzel bir şarkı." Dod kanepeye çöktü. Kadın ters ters bakıyordu.

"Bağnazlıktan başka bir şey değil. Benim Katoliklerle bir alıp veremediğim yok."

Dod: "Benim de yok," diye diklendi. Ormiston'a göz kırptı. "Ama insanın kökleriyle iftihar etmesi utanılacak bir şey değil."

"Peki, ya Davey Mrs. Soutar? Onun Katoliklerle alıp veremediği var mı?"

"Yok."

"Yok mu? Protestan çeteleriyle düşüp kalkıyor."

Mr. Soutar: "Burası Gar-B," dedi. "Sürüden ayrılanı kurt kapar."

Rebus ne dediğini gayet iyi anlıyordu. Dod Soutar kanepenin ucunda oturuyordu.

"Tarihten söz ediyoruz, değil mi? Protestanlar yüzyıllar boyunca Ulster'a hükmetti. Kimse sahip olduğu şeyden vazgeçmez. Hele de karşı taraf adam vurup bomba atarak ilerliyorsa..." Bu arada Ormiston'un müziği kapattığını fark etti. "Öyle değil mi? Orada bir din savaşı var, bunu kim inkâr edebilir?"

Ormiston: "Hiç gittiniz mi?" diye sordu. Dod başını salladı. "Öyleyse ne olup bittiğini nereden biliyorsun?"

Dod meydan okuyan gözlerle ayağa kalktı: "Ben bilirim ahbap, bilmiyorum sanma."

Ormiston: "Evet, tabii," dedi.

"Buraya oğlum Davey hakkında konuşmak için geldiğinizi sanmıştım."

Rebus: "Biz de Davey'den konuşuyoruz zaten Mrs. Soutar," dedi. "Dolaylı yoldan." Sonra Dod Soutar'a döndü. "Oğlunuz size çok benziyor, Mr. Soutar."

Dod Soutar kavgacı bakışlarını Ormiston'dan Rebus'a çevirdi. "Öyle mi?"

Rebus başıyla onayladı. "Kusura bakmayın, ama öyle."

Dod Soutar'ın yüzü öfkeyle buruştu. "Dur bakalım bir dakika ahbap. Sen kim oluyorsun da evime gelip bana..."

Rebus, soğuk bir sesle: "Sizin gibileri görünce dehşete düşüyorum," dedi. Doğru söylüyordu. Dod Soutar, hastalıklı öksürüğüyle bile bir düzine Cafferty'den daha ürkütücüydü. Onu değiştiremezdiniz, tartışamazdınız, aklına giremezdiniz. Dükkân kapanmış, çalışanlar evine gitmişti sanki.

Soutar: "Oğlum iyi çocuktur, en iyi şekilde yetişti," diyordu. "Bildiğim her şeyi ona da öğrettim."

Ormiston: "Bazı insanlar şanslı doğar derler," dedi.

Bu söz, bardağı taşıran damla oldu. Soutar daracık odanın öbür ucuna atıldı. İlk hedefi Ormiston'du; başını eğmiş, yumruklarını öne çıkarmıştı, ama Ormiston tam zamanında yana çekilince büfeye çarptı. Sonra yan yana duran iki polise döndü. Çılgın gibi yumruklar savuruyor, anlaşılmaz sözcüklerle sövüyordu. Rebus'a yönelince, Rebus geriye kaykılarak yumruğun menzilinden çıktı. Sonra bu kadarı yeter, diye düşündü. Dizini Soutar'ın kasıklarına gömdü.

Adam yere düşerken, "Queensferry kuralları," dedi.

"Dod!" Mrs. Soutar kocasının yanına koştu. Rebus eliyle Ormiston'a işaret etti.

"Defolup gidin evimden!" Mrs. Soutar arkalarından bağırdı. Bağırıp ağlamaya devam ederek kapıya geldi. Sonra içeri girdi ve kapıyı çarptı.

Aşağı inerlerken, Rebus: "Kaset iyi numaraydı," dedi.

"Hoşuna gideceğini tahmin etmiştim. Şimdi nereye gidiyoruz?"

Rebus: "Hazır gelmişken bir de Gençlik Kulübü'ne uğrayalım," dedi.

Dışarıya çıktılar, vazo hemen önlerine düşüp patlayıncaya kadar hiçbir şey duymadılar. Vazo binlerce şarapnel parçasına ayrıldı. Mrs. Soutar penceredeydi.

Rebus: "Iska," diye bağırdı.

Binadan uzaklaşırlarken, Ormiston: "Yüce Tanrım!" dedi.

Her zamanki donuk bakışlı çocuklar sosyal tesisin etrafında, sırt-

larını duvara ya da kapıya vermiş oturuyordu. Rebus zahmet edip Davey Soutar'ı sormadı. Cevabın ne olacağını biliyordu. Tanrı buyruğu gibi kafalarına işlenmişti. Kulağı karıncalanıyordu, ama artık acımıyordu. Burnundaysa geçmek bilmeyen bir zonklama vardı. Çete üyeleri Rebus'u tanıyınca birer ikişer ayağa kalktılar.

Ormiston: "İyi günler," dedi. "Bu arada, ayağa kalkmakla iyi ettiniz. Taşa oturmak adamın bağırsaklarını bozar."

İçeride, Jim Hay ve tiyatro topluluğu sahnede oturuyordu. O da Rebus'u tanımıştı.

"Bilin bakalım ne oldu?" dedi. "Sahnede nöbetçi bırakmazsak dekorları çalıyorlar."

Rebus, ona inanmakla inanmamak arasında bocaladı. Üstelik asıl dikkatini çeken, Hay'in yanında oturan çocuktu.

"Beni hatırladın mı, Malky?"

Malky Haston başını salladı.

"Sana bir iki soru soracağım Malky. Burada mı sorayım, karakola mı gidelim?"

Haston güldü: "Gitmek istemezsem kimse beni buradan çıkaramaz."

Haksız değildi. Rebus: "Burada sorarım öyleyse," dedi. Hay'e dönünce adam ellerini kaldırdı.

"Biliyorum, sigara molası diyeceksiniz." Ayağa kalktı, grubunun önünde dışarı çıktı. Ormiston içeri giren olmasın diye kapıda durdu.

Rebus sahneye, Haston'un yanına oturdu, delikanlıyı rahatsız edecek kadar yaklaştı.

"Ben hiçbir şey yapmadım, hiçbir şey de söylemeyeceğim."

"Davey'i uzun zamandır mı tanıyorsun?"

Haston hiçbir şey söylemedi.

Rebus: "Herhalde çocukluğundan beri tanıyorsundur," diye cevap verdi. "İlk karşılaştığımız günü hatırlıyor musun? Saçında beyaz pullar vardı. Ben kepek sanmıştım, ama alçıymış. ScotScaf'le konuştum. İnşaat şirketlerine iskele demiri kiralıyorlarmış. İskeleler sökülüp demirler iade edildiğinde onları sen temizliyormuşsun. Doğru, değil mi?"

Haston öylece baktı.

"Konuşmama emri aldın, öyle mi? Neyse, bence sakıncası yok."

Rebus ayağa kalktı, Haston'un önünde durdu. İki cinayet mahallinde de, Billy'nin ve Calumn'un öldürüldüğü yerlerde ScotScaf'in iskeleleri kuruluydu. Davey'ye sen söyledin, değil mi? Nerelerde inşaat işi yapıldığını, hangi binaların boş olduğunu sen biliyordun." Yüzünü Haston'un yüzüne iyice yaklaştırdı. "Biliyordun. Bu durumda en azından suç ortağı olursun. Yani seni de hapse atacağız. Senin için güzel bir Katolik hapisanesi seçeriz Malky, merak etme. Yeşille beyazı bol bol görürsün."

Rebus arkasını dönüp bir sigara yaktı. Haston'a döndüğünde bir tane de ona ikram etti. Ormiston kapıda zorluk çekiyordu. Çete içeri girmek istiyordu. Haston sigarayı aldı. Rebus yaktı.

"Ne yaparsan yap, fark etmez Malky. Kaçabilirsin, yalan söyleyebilirsin, hiçbir şey söylemeyebilirsin. Yine de hapse gireceksin. Bundan böyle bizden başka dostun olmayacak."

Arkasını dönüp Ormiston'a doğru yürüdü. "Bırak girsinler," dedi. Çete üyeleri bir anda içeri dalıp salonun her yanına dağıldılar. Sahnenin kenarında put gibi kımıldamadan oturan Malky Haston'un iyi olduğunu görebiliyorlardı. Rebus ona seslendi.

"Sohbet için teşekkür ederim Malky. Yine konuşuruz, sen ne zaman istersen." Sonra çeteye döndü. Onlara: "Malky'nin aklı başına geldi," dedi. "Ne zaman konuşması gerektiğini biliyor."

"Aşağılık yalancı!" Rebus'la Ormiston günışığına çıkarken Haston kükrüyordu.

Bothwell'in bütün itirazlarına rağmen, Rebus Lachlan Murdock'la Crazy Hose'da buluştu.

Murdock'un taranmamış saçı her zamankinden daha dağınık, üstü başı daha pejmürdeydi. Rebus geldiğinde fuayede bekliyordu.

Rebus onu dans salonuna yönlendirirken, Murdock: "Herkes benim bir ilgim olduğunu düşünüyor," diye söyleniyordu.

Rebus: "Bir bakıma vardı," dedi.

"Ne?"

"Gelin, size bir şey göstermek istiyorum."

Murdock'u tavanarasına çıkardı. Gündüz olduğu için tavanarası daha aydınlıktı. Yine de Rebus bir el feneri getirmişti. Murdock'un hiçbir ayrıntıyı gözden kaçırmasını istemiyordu.

"Burası onu bulduğum yer," dedi. "Çok acı çekmiş, inanın bana." Murdock şimdiden gözyaşlarına boğulmak üzereydi. Rebus halden anlayan adamdı, ama gerçek beklemezdi. "Onu bu katta buldum." Disket kabını uzattı. "Öldürmelerinin sebebi buydu. Evinizdeki bilgisayara uyacak boyutta bir bilgisayar disketi." Omuzları çökmüş, bitkin duran Murdock'un yanına geldi. "Bunun için öldürdüler," diye tıslad. Bir an bekledi, sonra tekrar dönüp pencerelere doğru yürüdü.

"Bir kopyasını almış olabileceğini düşündüm. Aptal bir kız değildi. Dükkâna gittim, ama orada hiçbir şey bulamadım. Belki sizin evde vardır." Murdock sadece burnunu çekti. "Kopyasını almadan..."

Murdock, "Kopyası vardı," diye inledi. "Ben sildim."

Rebus tekrar yanına geldi. "Neden?"

Murdock başını salladı. "Önemli olacağını düşünmedim." Derin bir nefes aldı. "Bana onu hatırlatıyordu."

Rebus başıyla onayladı. "Ha, tabii. Billy Cunningham. Aralarındaki ilişkiyi hatırlatıyordu. Ne zaman kuşkulanmaya başladınız?"

Murdock tekrar başını salladı.

Rebus: "Çoğunu biliyorum," dedi. "Gerektiği kadarını biliyorum, ama her şeyi bilmiyorum. Disketteki dosyalara baktınız mı?"

"Baktım." Kızarmış gözlerini sildi. "Disket Billy'nindi, onun değildi. Ama içindeki dosyaların çoğu Millie'ye aitti."

"Anlayamadım."

Murdock'un yüzünde zayıf bir gülümseme belirdi. "Haklısınız, aralarındaki ilişkiyi biliyordum. Bilmek istemiyordum, ama biliyordum işte. Disketi silerken kızgındım, o kadar kızgındım ki..." Rebus'a bakmak için döndü. "Millie olmadan yapamazdı zaten. Girdiği sistemlere ulaşabilmek için çok gelişmiş bir bilgisayara sahip olmak lazım."

"Korsanlıktan mı bahsediyoruz?"

"Muhtemelen dükkândaki makineleri kullandılar. Orduyla polisin bilgisayar sistemlerine girdiler, güvenlik duvarlarını yıktılar, veri dosyalarını talan ettiler, sonra da hiçbir iz bırakmadan çıktılar."

"Demek yaptıkları bu?"

Murdock artık konuşuyor, baskıdan kurtulmanın rahatlığını yaşıyordu. Gözlüğünün altından gözlerini sildi. "Birtakım polis soruşturmalarını izliyorlardı, bazı envanter kayıtlarını değiştirdiler. Doğruyu söylemek gerekirse ana sistemlere girdikten sonra çok daha fazlasını

yapabilirlerdi."

Murdock anlattıkça her şeyin aslında gülünç denecek kadar basit olduğu ortaya çıkıyordu. Ordudan istediğinizi çalabilir. (İçeriden yardım alıyor olmanız gerekirdi, aksi halde yapılamazdı.) Sonra ana sistemlerde bulunan envanter kayıtlarındeki eski sayıları yenileriyle değiştirip hiçbir şey çalınmamış gibi gösterebilirdiniz. Sonra, SCS ya da Scotland Yard veya başka herhangi biri, konuyla ilgilenecek olursa, soruşturmadaki gelişmeleri takip edebilirdiniz. Millie. Başından beri anahtar Millie'ydi. Kız ne yaptığının farkında mıydı bilinmez, ama Billy Cunningham'ı bulaştıran da oydu. Sonra Billy kızı kilide sokup çevirmişti. Diskette ordu ve polis sistemlerine girmek için yapılması gerekenler, güvenlik duvarını kırmak için ipuçları ve elde ettikleri sonuçlar vardı.

Rebus, Billy'nin işin içine battıkça kurtulmak için daha çok çaba harcadığını tahmin edebiliyordu. Kurtulmak istediği için öldürülmüştü. Sessiz sedasız ayrılmasına izin vermeleri için küçük sigorta poliçesinden söz etmiş olmalıydı. Aksine, disketin yerini öğrenmek için ona işkence etmişler, sonunda da başına bir kurşun sıkmışlardı. Elbette, bilgisayar korsanlığını Billiy'nin tek başına yürütemeyeceğini Kalkan da biliyordu. Millie Docherty'e ulaşmaları pek uzun sürmüş olamazdı. Billy onu korumak için adını vermemişti, ama kız, peşine düşeceklerini biliyor olmalıydı. Onun için kaçmıştı.

Murdock: "Kalkan denen grup hakkında bilgiler de vardı," diyordu. "Ben onları bir avuç bilgisayar korsanı sanıyordum."

Rebus birkaç ad söyledi. Davey Soutar ve Jamesie MacMurray'le tam on ikiden vurdu. Rebus, sorgu odasında Jamesie'yi ceviz kırar gibi kolaylıkla kırabileceğini düşünüyordu. Ama Davey Soutar... Onun direncini kırmak için çekiç gerekebilirdi. Disketteki son dosya, Davey Soutar ve Gar-B hakkındaydı.

Murdock: "O Soutar denen çocuk var ya," diyordu, "Billy malın kaymağını onun yediğini düşünüyordu. Aynen bu kelimeleri kullanmıştı. Currie'de bir depoya saklanmış bazı mallar var."

Currie: Depo Gavin MacMurray'e ait olmalıydı.

Murdock Rebus'a baktı. "Mal dediği şeyin ne olduğunu söylemiyordu. Para mıydı?"

Rebus yüksek sesle: "Seni hafife almışım Davey," dedi. "Ta başın-

dan beri... Bu sefer geç kalmış olabilirim, ama yemin ederim, bundan böyle seni hafife almayacağım." Davey ve onun gibilerin Festival'den ne kadar nefret ettiklerini düşündü. İntikam almak isteyecek kadar nefret ediyorlardı. Telefonla yapılan tehditleri düşündü.

"Para değildi, Mr. Murdock. Silah ve patlayıcı maddeler. Gelin, çıkalım artık buradan."

Jamesie konuşmama yemininden yeni çıkmış gibi konuşuyordu; özellikle de babası hikâyenin tamamını Rebus'tan dinleyip konuşmasını emredince dili çözülmüştü. Gavin MacMurray öfkeliydi. Sadece oğlunun başı derde girdiği için değil, Orange Sadakat Tugayı'yla yetinmediği için de kızmıştı. Buna ihanet denirdi.

Jamesie Rebus'la diğer polis memurlarını, MacMurray'in garajının arkasındaki arsada bulunan bir dizi ahşap garaja götürdü. Yanlarında iki de ordu mensubu vardı. Kapıda bubi tuzağı ya da tökezleme teli olup olmadığını kontrol ettiler; bu yüzden de içeri girmeleri yaklaşık yarım saat sürdü. O zaman bile kapıdan girmediler. Tahta bir merdivenle dama çıkıp asfalt kaplamayı deldiler, sonra o delikten içeri atladılar. Bir dakika sonra giriş serbest komutu geldi ve bir polis memuru levyeyle kapının kilidini kırıp açtı. Gavin MacMurray de yanlarındaydı.

"Buraya yıllardır girmemiştim," dedi. Daha önce de söylemişti, ama pek inanmamışlar gibi gelmişti. Bu garajları hiç kullanmıyorum."

Etrafa dikkatle göz gezdirdiler. Jamesie zulanın yerini tam olarak bilmiyordu, tek bildiği, Davey'nin malı saklamak için bir yer istediğiydi. Garaj motosiklet tamirhanesi olarak kullanılmıştı, bu da Billy Cunningham'ın Jamesie'yi, onun aracılığıyla da Davey Soutar'ı nasıl tanıdığını açıklıyordu. Duvarlarda yıkılacakmış gibi duran, üstlerine konmuş eski, çoğu yıllarca biriktirdikleri pasla kahverengiye dönüşmüş madeni parçaların, toz ve örümcek ağlarıyla kaplı aletlerin ve kutular dolusu boya ve solventin altında inleyen uzun, tahta raflar vardı. Her kutunun açılması, her aletin incelenmesi gerekiyordu. Plastik patlayıcı transistörlü radyonun içine saklanabiliyorsa, eski bir garaja da saklanabilirdi. Ordu patlayıcılar konusunda eğitilmiş bir köpek göndermeyi önerdi, ama Aldershot'tan getirilmesi gerekecekti. Onun yerine kendi gözlerini, burunlarını ve içgüdülerini kullanmayı seçtiler.

Duvara çakılmış çivilerden sarkan eski lastikler, tekerlekler, zincirler vardı. Yere atılmış motor parçalarının, küflü kutulara doldurulmuş somunlar, cıvatalar ve vidalar arasında tekerlek çatalları ve gidonlar görünüyordu. Yeri kazdılar, ama gömülmüş sandıklar bulamadılar. Zeminde bol miktarda yağ lekesi vardı.

Yüzü gözü leke içinde bir asker: "Burası temiz," dedi. Rebus da başıyla onayladı.

"Gelip zulayı boşaltmış olmalı. Ne kadar mal vardı, Jamesie?"

Bu soru Jamesie MacMurray'e daha önce de sorulmuştu, bilmiyordu. "Yemin ederim bilmiyorum. Sadece kulübeyi kullanabileceğini söyledim. Asma kilidini bile kendisi alıp taktı."

Rebus ona baktı. Şu sert delikanlılar... Rebus hayatı boyunca onlarla uğraşmıştı. Halleri öyle acıklıydı ki, zırh kuşanmış korkuluklara benziyorlardı. Jamesie ancak Sun gazetesinin bulmacası kadar zordu. "Sana hiç göstermedi mi?"

Jamesie başını salladı: "Hiç."

Babası öfkeyle ona bakıyordu. Gavin MacMurray, "Seni kuş beyinli bacaksız!" dedi. "Seni ahmak, kuş beyinli bacaksız!"

"Jamesie'yi karakola götürmemiz gerekecek, Mr. MacMurray."

"Biliyorum." Sonra Gavin MacMurray oğlunu tokatladı. Yıllardır çalışmaktan nasır bağlamış eli, bir dişini gevşetip ağzından kan gelmesine yol açmıştı. Jamesie toprak zemine tükürdü, ama hiçbir şey söylemedi. Rebus, Jamesie'nin bildiği her şeyi anlatacağından emindi.

Dışarıda, rahatlayan askerler gülümsüyordu. "Hiçbir şey bulamadığımıza sevindim."

"Neden?"

"Malzemeyi böyle bir ortamda tutarsanız, bir süre sonra dengesini kaybedip ayrışmaya başlar."

"Tıpkı onları çalan çocuk gibi." Dengesiz... Rebus'un aklına, St. Stephen Caddesi'ndeki cinayeti itiraf eden, köri ve arabalar diye Dedektif Müfettiş Flower'ın başının etini yiyen Dunstable'lı Unstable geldi. Tekrar garaja girdi, yerdeki lekeyi gösterdi.

"Bu yağ değil," dedi. "En azından tamamı yağ değil."

"Ne?"

"Herkes çıksın. Burayı koruma altına alıyoruz."

Herkes çıktı. Flower'ın Dunstable'lı Unstable'a kulak vermesi gere-

kiyordu. Zavallı adam köriden değil Currie'den bahsediyordu. Araba deyip durmasının sebebi de garajlardı. Uyumak için kapalı bir yer ararken buralara gelmiş, o arada bir şey duymuş ya da görmüş olmalıydı.

Polis memurlarından biri: "Ne oldu, efendim?" diye sordu.

"Tahminim doğruysa, Calumn Smylie'yi öldürdükleri yer burası."

O akşam, Rebus oteldeki odasını boşaltıp Patience'ın evine döndü. Kendisini yalama olmuş bir somun gibi yorgun hissediyordu. Garajın zeminindeki leke, yağ ve kan karışımından oluşmuştu. Calumn Smylie'nin DNA'sıyla karşılaştırabilmek için kanı yağdan ayrıştırmaya çalışıyorlardı. Ne bulacaklarını Rebus şimdiden biliyordu. Düşününce her şey gayet mantıklıydı.

Bir içki koydu, sonra içmekten vazgeçti. Onun yerine Patience'ı aradı ve bir iki gün sonra eve dönebileceğini söyledi. Ancak Patience sabah dönmeyi kafasına koymuştu. Rebus neden dönmemesi gerektiğini açıkladı. Kadın bir süre sessiz kaldı.

"Dikkatli ol, John."

"Hâlâ ayaktayım."

"Öyle devam et."

Kapının zilini duyunca telefonu kapattı. Davey Soutar'ı arama faaliyetine hız verilmişti, operasyon St. Leonard'dan, Başmüfettiş Lauderdale'in komutasında yürütülüyordu. Gerekli görüldüğünde silah dağıtılacaktı. Soutar'ın zulasının içeriğini bilmiyorlardı, ama işi şansa bırakmayacaklardı. Rebus'a koruma isteyip istemediği bile sorulmuştu.

"Ben koruyucu meleğime güveniyorum," demişti.

Kapının zili bir daha çaldı. Kapıya giderken geçtiği uzun koridorda kendini çıplak hissetti. Kapı dört santim kalınlığında tahtadan yapılmıştı, ama artık çoğu silah tahtayı delip arkasındaki insana zarar verecek kadar güçlüydü. Bir saniye kadar dinledi, sonra gözetleme deliğinden baktı. Nefesini boşaltıp kilidi açtı.

Kapıyı ardına kadar açarken: "Bana anlatacağın bir sürü şey var," dedi.

Abernethy arkasından bir şişe viski çıkardı. "Yaraların için biraz antiseptik getirdim."

Rebus: "Haricen kullanılmıyordur herhalde."

"Çok pahalıya patladı, hiç kuşkun olmasın. Yine de, bir damla İs-

koç viskisi Çin'in bütün çaylarına bedeldir."

"Biz burada sadece viski diyoruz." Rebus kapıyı kapattı, Abernethy'yi koridordan geçirip oturma odasına götürdü. Abernethy etkilenmişti.

"Tenis dersleri de almaya başladın mı bari?"

"Bir doktorla yaşıyorum. Burası onun evi."

"Annem hep doktor olmamı istemişti. Saygıdeğer bir meslek derdi. Bardağın var mı?"

Rebus mutfaktan iki büyük bardak getirdi.

YİRMİYEDİNCİ BÖLÜM

Frankie Bothwell, Crazy Hose'u kapatmayı göze alacak durumda değildi.

Festival'le Şenliğin bitmesine sadece birkaç gün kalmıştı. Yakında turistler şehirden ayrılacaktı. Oysa iki haftadır kulübü her gece tıklım tıklım doluyordu. Reklamların ve fısıltı gazetesinin yanı sıra, Amerikalı bir halk müziği şarkıcısının üç gecelik konseri de bir hayli katkıda bulunmuştu. Kulüp eskisinden kat kat iyi kazanıyordu, ama böyle sürüp gitmeyecekti. Crazy Hose bir taneydi, Frankie'nin kendisi gibi eşsizdi. Para kazanmayı hak ediyordu. Kazanmaya mecburdu. Frankie Bothwell'in taahhütleri, mali taahhütleri vardı. Müşteri az diye iptal edilecek taahhütler değildi. Her haftanın kârlı geçmesi gerekiyordu.

Bu yüzden, Rebus'un yanında başka bir polisle bara yürüdüğünü görünce hiç memnun olmadı. Hoşnutsuzluğu gözlerinde ve Crazy Hose daiquiri'sini andıran buz gibi gülüşünde apaçık görünüyordu.

"Müfettiş, yardımcı olabilir miyim?"

"Mr. Bothwell, bu bey Dedektif Müfettiş Abernethy. Biraz konuşmak istiyoruz."

"Bugün işler biraz sıkışık. Kevin Strang'in yerine yeni birini bulamadım."

Abernethy: "Israr ediyoruz," dedi.

İçeride dikkat çeken iki polis memuru olduğu zaman barların pek iyi iş yapmadığı bilinirdi. Hem dans eden de yoktu. Herkes bir şey olmasını bekliyordu. Bothwell bu fırsatı kullandı.

"Büroma geçelim."

Rebus'la Bothwell'in peşinden fuayeye çıkarken, Abernethy kalabalığa dönüp el salladı. Resepsiyonun arkasına geçtiler, Bothwell ka-

ının kilidini açtı. Masasına geçip oturdu ve kalan daracık yere sığışmaya çalışan iki adamı seyretti.

Özür diler gibi: "Geniş bir büro yapsaydım çok fazla yer kaybedecektim," dedi. Büro, temizlik malzemelerinin tutulduğu dolapları andırıyordu. Bothwell'in başının üstündeki rafta duran yedek kasa fişi rulolarıyla bardak kutuları, duvara dayanmış çerçeveli kovboy afişleri, eski öte beri ve benzer çer çöp, infilak eden bir depodan etrafa savrulan şeyler gibiydi.

Rebus: "Tuvalette konuşsak daha rahat ederdik herhalde," dedi.

Abernethy: "Ya da karakolda," diye önerdi. Bothwell, mümkün olduğu kadar sevimli görünmeye çalışarak adama: "Tanıştığımızı sanmıyorum," dedi.

"Senin gibi boklarla ancak kenefte kıçımı silerken tanışırım."

Bothwell yüzündeki gülümseme silindi.

Rebus: "Müfettiş Abernethy," dedi. "Özel Bölüm'den. Kalkan'ı araştırmak için geldi."

"Kalkan mı?"

"Çekinecek bir şey yok Mr. Bothwell. Sizi hiçbir şeyle suçlamıyoruz. En azından şimdilik. Ancak bütün gücümüzle üstünüze geleceğimizi bilmenizi istiyoruz."

Bu işaretle Abernethy: "Peşini bırakacak değiliz," dedi. "Bize Davey Soutar'ı anlatırsan senin davana da faydası dokunur." Rebus ellerini kucağına koyup bekledi. Abernethy bir sigara yaktı ve dumanını dağınık masanın karşı tarafına üfledi. Frankie Bothwell bir adamdan diğerine, sonra tekrar diğerine baktı.

"Şaka mı bu? Cadılar Bayramı'na daha çok var. Durup dururken insanları korkutmaya çalışmak o günlere özgü bir eğlenme şekli değil mi?"

Rebus başını salladı. "Yanlış cevap. Davey Soutar kim diye sormanız gerekiyordu."

Bothwell arkasına yaslandı. "Öyle olsun. Davey Soutar kim?"

Rebus: "Sorduğunuza memnun oldum," dedi. "Davey sizin teğmeniniz. Belki aynı zamanda asker alma subayınızdır. Şu anda kaçak durumda. Silahlarla patlayıcıların bir kısmını kendine sakladığını biliyor muydunuz? İtiraf etti." Yalan olduğu o kadar belliydi ki, Bothwell dayanamayıp gülümsedi. O gülümseme Bothwell'in suçunu Rebus'un aklında sabitledi.

"Gar-B'deki gençlik merkezini neden destekliyordunuz?" diye sordu. "Yeni asker toplamaya elverişli bir karakol mu?" Anarşist olduğunuz yıllarda Cuchullain adını almışsınız. Büyük Ulster kahramanı Kızıl El'in gerçek adı. Rastlantı olamaz. Aşırılıklarınız yüzünden Orange Locası'ndan ihraç edilmişsiniz. 70'li yılların başında adınız Ekoseliler Ordusu'yla anılıyormuş. Onlar da ordunun üslerine girip silah çalıyordu. Belki de size bu fikri veren onların eylemleriydi.

Bothwell soruyu sorarken gülümsüyordu. "Hangi fikri?"

"Biliyorsunuz."

"Müfettiş, söylediklerinizin tek kelimesini bile anlamadım."

"Öyle mi? Ben söylersem belki daha iyi anlarsın. Ensene yapışmamıza kıçının kılı kadar bir mesafe kaldı. Daha da önemlisi, Davey Soutar'ı bulmak istiyoruz; çünkü silahlarla patlayıcıları tırtıklama cesaretini bulduysa..."

"Hâlâ ne dediğinizi anla..."

Rebus oturduğu yerden zıplayıp Bothwell'i yakasından tuttu, sonra aşağı çekerek adamı masaya yapıştırdı. Bothwell'in gülümsemesi buharlaştı.

"Ben Belfast'ta bulundum, Bothwell. Kuzey'de epeyce vakit geçirdim. Orada kimsenin senin gibi sığır çobanlarına ihtiyacı yok. Onun için şimdi çatal dilini yut ve bize Soutar'ın nerede olduğunu söyle!"

Bothwell zar zor Rebus'un elinden kurtuldu, itiş kakış arasında yakası yırtılmıştı. Yüzü morarmış, gözlerinden ateş püskürüyordu. Ellerini masanın kenarına koydu, üzerinden eğilip yüzünü Rebus'un yüzüne yaklaştırdı.

Tükürükler saçarak: "Kimse bana bulaşamaz," dedi. "Benim düsturum budur!"

Rebus, "Tabii," dedi. "Sen onun Latincesini de bilirsin. O gece Mary King Geçidi'nde yaptıklarından zevk aldın mı?"

"Siz delisiniz."

Abernethy tembel tembel: "Biz polisiz," dedi. "Delirelim diye bize para veriyorlar. Senin bahanen ne?"

Bothwell ikisini tartıp yavaşça yerine oturdu. "Davey Soutar adında birini tanımıyorum. Ne bombalardan haberim var, ne Kılıç ve Kalkan'dan, ne de Mary King Geçidin'de olanlardan."

Rebus, "Ben Kılıç ve Kalkan dememiştim. Sadece Kalkan demiştim."

Bothwell ses çıkarmadan oturdu.

"Ama madem lafını ettin, duyduğuma göre rahip baban ilk kurulan Kılıç ve Kalkan'ın üyesiymiş. Adını dosyada gördüm. O zamanlar İskoç Ulusal Partisi'nden ayrılan küçük bir grupmuş; o konuda da hiçbir şey bilmiyorsundur herhalde."

"Hiçbir şey."

"Öyle mi? Tuhaf. Oysa Gençlik Kolu'ndaymışsın."

"Ben mi?"

"Ulster'a ilgi duymana baban mı sebep oldu?"

Bothwell hafifçe başını salladı. "Durmak nedir bilmiyorsunuz, değil mi?"

Rebus: "Hayır," dedi.

Kapı açıldı. Anakapıda bekleyen iki koruma bacaklarını açmış, ellerini önlerinde kavuşturmuş olarak öylece duruyordu. Korumalara özgü bir görgü okulundan mezun oldukları belliydi. Bothwell'in masanın kenarında bir yerde bulunan bir düğmeye basıp adamları çağırdığı da belliydi.

"Şu serserilere kapıya kadar eşlik edin," diye buyurdu.

Abernethy: "Etek giymeyen ve eşlik etmesi için para ödemediğim hiç kimse bana eşlik edemez," dedi. Ayağa kalkıp korumaların önünde durdu. Biri kolunu tutmak için uzandı. Abernethy korumayı bileğinden yakalayıp bütün gücüyle büktü. Adam dizlerinin üstüne çöktü. Odada diğer korumanın girebileceği kadar yer kalmamıştı, üstelik kararsız görünüyordu. Rebus onu içeri çekip masanın üstüne fırlattığında hâlâ boş boş bakıyordu. Bothwell altında ezilmişti. Abernethy öbür korumanın elini bıraktı, sonra neşeli adımlarla Rebus'un peşinden dışarı çıkıp Edinburgh'un ılık yaz havasını içine çekti. "İçeride çok eğlendim."

"Evet, ben de. Peki işe yarayacak mı?"

"Yarayacağını umuyorum. Adamı fena sıkıştırdık. İçimden bir ses infilak edecek diyor."

Evet, planları da oydu zaten. Ancak her iyi planın, kendine göre bir kusuru olurdu. Onlarınki Koca Ger Cafferty'di.

Abernethy: "Köri yemek için çok mu geç kaldık?" diye sordu.

"Artık taşrada değilsin. Gece yeni başlıyor."

Rebus Abernethy'i iyi köri yapan bir lokantaya götürürken üstlendiği sorumluluğu ve aldığı riskleri düşünüyor, yarın girişeceği gövde gösterisi yüzünden endişe duyuyordu.

YİRMİSEKİZİNCİ BÖLÜM

Güneş, masmavi, parlak bir gök ve kısa sürede ısınmaya başlayacak bir esintiyle doğdu. Havanın bütün gün iyi olması bekleniyordu, gece de havaifişek gösterisine uygun olacaktı. Princes Caddesi ağzına kadar dolacaktı; ama şimdi Dedektif Başmüfettiş Kilpatrick geçerken ortalık sessizdi. Aslında erken kalkardı, ama Rebus'un uyandırma çağrısı onu bile uykuda yakalamıştı.

Sanayi Sitesi de sessizdi. Kapıdaki nöbetçi tarafından arandıktan sonra ambara kadar gidip arabasını Rebus'unkinin yanına park etti. Araba boştu, ama ambarın kapısı açık duruyordu. Kilpatrick içeri girdi.

"Günaydın efendim." Rebus kamyonun önünde duruyordu.

"Günaydın John. Bunca gizliliğin bir sebebi var mı?"

"Özür dilerim efendim, açıklamaya çalışacağım."

"Ben de öyle umuyordum. Evden kahvaltı etmeden çıkınca biraz keyifsiz olurum."

"Size söylemem gereken bir şey vardı, burada kimse rahatsız etmez diye düşündüm."

"Pekâlâ, mesele nedir?"

Rebus kamyonun çevresinde yürümeye başladı, Kilpatrick de peşinden geliyordu. Arkasına geldiklerinde Rebus levyeyi çekip kapıları açtı. İçeride, kutuların üstünde Abernethy oturuyordu.

Kilpatrick: "Parti yapacağımızı söylememiştin," dedi.

"Gelin, çıkmanıza yardım edeyim."

Kilpatrick Rebus'a baktı. "O kadar yaşlı değilim." Elleriyle tutunup kendini yukarı çekti, Rebus da peşinden tırmandı.

"Tekrar merhaba efendim." Abernethy, Kilpatrick'i selamlamak için elini uzatmıştı. Oysa Kilpatrick kollarını kavuşturup durdu.

"Neler oluyor burada, Abernethy?"

Abernethy omuz silkip başıyla Rebus'u gösterdi.

Rebus: "Bir şey fark ettiniz mi efendim?" dedi. "Yükle ilgili bir şey?"

Kilpatrick'in yüzüne düşünceli bir ifade yerleşti." Sonunda: "Hayır," dedi, "ben parti oyunlarından pek anlamam," diye de ekledi.

"Oyun oynamıyoruz efendim. Söyler misiniz, böyle bir durumda, gizli bir operasyonda kullanılmayacaksa ele geçirilen malzeme ne olur?"

"İmha edilmek üzere götürülür."

"Ben de öyle tahmin etmiştim. Tutanakla teslim edilir, değil mi?"

"Elbette."

"Ama malzeme bizim korumamız altında olacağı için, teslim tutanağı Edinburgh Emniyet Müdürlüğü tarafından mı verilir?"

"Öyle herhalde. Hiçbir şey anlamadım."

"Anlayacaksınız efendim. Kamyon buraya getirildiğinde, yükünün ne olduğu, hangi kasada kaç tane bulunduğu hakkında bir kayıt tutulmuştu. Sonra biz o kaydı kendi tutanağımızla değiştirdik, değil mi? Yani kamyon yüklenirken tutulan kayıt kaybolsa bile, bizim kayıtlarımız envanter yerine geçiyor." Rebus kasalardan birine eliyle vurdu. "Bunun içindekiler eksik."

"Ne?"

Rebus kasanın kapağını kaldırdı. "Daha önce Smylie'yle bana gösterdiğinizde, bu kasadaki AK-47'lerin sayısı daha fazlaydı."

Kilpatrick dehşet içindeydi. "Emin misin?" Kasanın içine baktı.

"Mevcut envanter on iki AK-47 var diyor, kasada da on iki tane var."

Rebus cebinden bir kâğıt çıkarıp Kilpatrick'e uzatırken, Abernethy, "On iki," diye onayladı.

Kilpatrick: "Öyleyse bir hata yapmışız demektir," dedi.

Rebus: "Hayır efendim," dedi. "Sizi çiğnemiş gibi görünmek istemem ama Özel Bölümü arayıp kontrol ettim. Teslim tutanağının bir kopyasını saklıyorlarmış. İki düzine AK- 47. Bir düzinesi eksik. Diğer malzemeden de eksikler var. Bir roketatar, bir mikten cephane..."

Abernethy: "Bilirsiniz efendim," dedi. "Normal şartlarda tutanakları karşılaştırmak kimsenin aklına gelmezdi. Nasıl olsa malzeme imha

edilecekti. Üstelik her şeyin düzgün olduğunu gösteren imzalar da vardı. Kimse geri dönüp bütün kayıtları incelemezdi."

"Ama bu mümkün değil." Kâğıt hâlâ Kilpatrick'in elindeydi, ama bakmıyordu.

Rebus: "Hayır efendim," dedi. "Aslında çok basit. Tabi tutanakları değiştirebilecek yetkiye sahip olan için. Bu yükten siz sorumlusunuz, tutanağın altında sizin imzanız var."

"Ne demek istiyorsun?"

Rebus omuzlarını silkip ellerini cebine soktu. "Şu Amerikalının izlenmesi, o da sizin operasyonunuzdu, değil mi efendim?"

"Talep eden sendin Müfettiş."

Rebus başıyla onayladı. "Kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. Yalnız, anlayamadığım bir iki şey var. Örneğin, nasıl oldu da Glasgow'dan gelen o çok güvenilir ekibiniz, benim bir arkadaşımla birlikte Clyde Moncur ve eşiyle aynı masada içki içtiğimizi tespit edemedi?"

"Ne?"

"Bana verdiğiniz raporda o geceyle ilgili hiçbir şey yoktu. Zaten olmasını da beklemiyordum. Biraz da o yüzden yapmıştım. Clyde Moncur'la Frankie Bothwell'in buluşmasıyla ilgili bir bilgi de yoktu. Adamlarınız sadece Moncur'un karısıyla çıktığı yürüyüşler, gezdikleri yerler hakkında rapor tutup turist gibi davrandıklarını belirtmişti. Aslında takip edilmiyorlardı, değil mi? Biliyorum, çünkü ben de iki meslektaşımı Moncur'un peşine takmıştım. Doğrusunu isterseniz Müfettiş Abernethy'yle tanıştığım an bir terslik olduğunu anlamıştım."

"Benden habersiz Moncur'un peşine adam mı taktın?"

"Dahası, kanıtlamak için fotoğraf çekmelerini de istedim." İşaret üzerine Abernethy, bir yüzü şeffaf selofandan yapılmış beyaz bir zarf çıkardı. Siyah beyaz fotoğraflar görülüyordu.

"Burada Moncur'la Gullane'de buluştuğunuz gün çekilmiş bir resim bile var. Yoksa golften mi söz ediyordunuz."

Rebus, "Ben gelmeden çok önce bu silahları Kalkan'a vermeyi vaat etmiş olmalısınız," diye devam etti. Beni gözaltında tutabilmek için kendi soruşturmanıza dahil ettiniz."

"Öyle olsa seni buraya getirir miydim?"

"Ken Smylie ısrar ettiği için getirdiniz, çünkü onun kuşkulanmasını istemiyordunuz. Ken'in gözünden kaçmazdı."

Rebus, Kilpatrick'in havasının söneceğini sanıyordu, ama öyle olmadı. Aksine daha da şişti. Ellerini ceketinin ceplerine sokup omuzlarını dikleştirdi. Yüzünde hiçbir duygu belirtisi yoktu, konuşacak gibi de durmuyordu.

Abernethy: "Bir süredir sizi izliyorduk," diye devam etti. "Glasgow'da elinizden kaçırdığınız Protestan teröristleri hatırlarsınız." Yavaşça başını salladı. "Sizi Glasgow'dan uzaklaştırmamızın bir sebebi de, burada neler yapacağınızı görmek istememizdi. Altılı haberi gelince, hâlâ Kalkan'daki dostlarınıza yardım ettiğinizi anladım. Örgüt daima içeriden gelecek yardımlara güvenmiştir, hiçbir zaman da eli boş dönmedi."

Kilpatrick: "Siz cinayeti bir uyuşturucu işi sanmıştınız," diye itiraz edecek oldu.

Abernethy omuz silkti. "Ben iyi bir oyuncuyum. Müfettiş Rebus'u geçici görevle aldığınız zaman, onu bir tehdit olarak gördüğünüzü fark ettim. Gözünüzün önünde olsun istiyordunuz. Neyse ki o da bizimle aynı sonuca vardı." Abernethy gözünün ucuyla zarftaki fotoğrafları gösterdi. "Kanıtı burada."

Rebus: "İşin tuhaf tarafı efendim," diye devam etti. "Kılıç ve Kalkan'dan, eski Kılıç ve Kalkan'dan konuştuğumuz gün üyesi olduğuzdan hiç söz etmediniz."

"Ne?"

"Hiçbir şekilde kayıt tutulmadığını sanıyordunuz, ama ben eski bir üye kayıt defterini ele geçirmeyi başardım. 60'larda Gençlik Kolu'ndaymışsınız. Frankie Bothwell'le aynı dönemde. Dediğim gibi, söz etmemeniz tuhaf geldi."

"Konuyla ilgisi yoktu."

"Sonra oyundan çıkmamı isteyen birinin saldırısına uğradım. Adam profesyoneldi, buna yemin edebilirim. Cebinde ustura taşıyan bir caniydi. Glasgow aksanıyla konuşuyordu. Oradaki göreviniz sırasında epeyce suçlu tanımış olmalısınız."

"Onu benim tuttuğumu mu sanıyorsun?"

"Saygısızlık etmek istemem efendim..." Rebus gözlerini Kilpatrick'inkilere kilitledi. "Ama bence siz kafayı yemişsiniz."

"Delilik kafada olur, kanda ya da yürekte değil." Kilpatrick bir sandığa yaslandı. "Abernethy'e güvenebileceğini mi sanıyorsun John?

İyi, o halde sana bol şans dilerim. Bekliyorum."

"Neyi?"

"Bundan sonraki numaranı." Gülümsedi. "Beni resmen suçlamak isteseydin, bir ambar köşesinde buluşmazdık. Bir dosyalama hatasıyla masum bir fotoğraftan bir dava çıkaramayacağını sen de benim kadar iyi biliyorsun. Kimse seni ciddiye almaz."

"Teşkilattan atılabilirsiniz."

"Sen benim sicilimi gördün mü? Hayır, belki sağlık gerekçesiyle erken emekli olurum, ama kimse beni atamaz. Bu işler öyle olmaz. Sizin gibi tecrübeli memurlar o kadarını bilir sanırdım. Şimdi sen bana cevap ver bakalım Müfettiş Rebus, yasalara uygun olmayan bir izleme yapmışsın. Senin başın derde girmeyecek mi? Sicilindeki itaatsizlik ve kural ihlallerine bakınca, seni kıçını doğru dürüst silmedin diye teşkilattan atmak işten değil." Yaslandığı sandıktan doğruldu ve kamyonun ucuna doğru yürüdü, sonra yere atlayıp onlara döndü. "Bana hiçbir şey kanıtlayamadınız. Aynı numarayı başka birinin üstünde denemeyi düşünüyorsanız, şansınız açık olsun."

Abernethy: "Seni aşağılık pislik!" dedi. İltifat eder gibi söylemişti. O kamyonun ucuna yürüyüp Kilpatrick'le yüz yüze geldi. Sonra yavaş yavaş gömleğinin eteğini pantolonundan çekmeye başladı. Gömleğini kaldırdı, çıplak tenine yapıştırılmış bantlarla kabloları gösterdi. Üstünde mikrofon vardı. Kilpatrick öylece baktı.

Abernethy: "Eklemek istediğiniz bir şey var mı, efendim?" dedi. Kilpatrick arkasını dönüp uzaklaştı. Abernethy Rebus'a döndü. "Ortalık birden ne kadar sessiz oldu, değil mi?"

Rebus kamyondan aşağı atladı ve hızla kapıya yürüdü. Kilpatrick arabasına biniyordu, ama onu görünce durdu.

Rebus: "Üç cinayet işlendi," dedi. "Öldürülenlerden biri bir polis memuruydu, sizin adamınızdı. Böyle bir delilik insanın kanından gelir."

Kilpatrick yavaşça: "Ben yapmadım," dedi.

Rebus: "Siz yaptınız," diye üsteledi. "Siz olmasanız cesaret edemezlerdi."

"Calumn Smylie'yi nasıl yakaladıklarını bilmiyorum."

"Bilgisayar korsanları sisteminize girmiş. Sizin sekreteriniz de bilgisayar kullanıyor."

Kilpatrick başıyla onayladı: "Bilgisayarda operasyonla ilgili bir

dosya var." Başını yavaşça salladı. "Bak, Rebus..." Sonra çenesini tuttu. Başını tekrar salladı ve arabasına bindi, kapıyı kapattı.

Rebus arabanın sürücü tarafındaki penceresine eğildi, Kilpatrick'in camı indirmesini bekledi.

"Abernethy bana meselenin aslını, Birlik yanlılarının neden aniden silahlanmaya başladığını anlattı. Konu Harland ve Wolff." Harland ve Wolff bir tersaneydi, kentin en önemli işvereni durumundaydı ve personelinin büyük çoğunluğunu Protestanlar oluşturuyordu. "Tersanenin batacağını düşünüyorlar, değil mi? Birlik yanlıları orayı bir simge gibi görüyor. Britanya hükümeti Harland ve Wolff'un iflas etmesine göz yumarsa, Ulster'lı Protestanlardan tamamen kurtulmuş olacak. Onun için de müdahale etmiyor." Kilpatrick'in dinleyip dinlemediğini anlamak zordu. Elleri direksiyondu, ön camdan karşıya bakıyordu. Rebus yine de devam etti: "Siz de Birlik yanlılarını patlamaya hazır hale getiriyorsunuz. Onları bir iç savaş için silahlandırıyorsunuz. Daha da kötüsü, Davey Soutar'ı silahlandırdınız. Ayaklı bir anti-personel mayın yarattınız."

Kilpatrick'in sesi sert, duygusuzdu. "Soutar benim problemim değil."

"Frankie Bothwell yardım edemiyor. Eskiden Soutar'ı kontrol altında tutabiliyormuş, ama artık onun da elinden bir şey gelmiyor."

Kilpatrick yavaşça: "Soutar'ın saygı duyduğu bir tek kişi var," dedi. "Alan Fowler."

"Şu UVF militanı mı?"

Kilpatrick motoru çalıştırdı.

Rebus: "Durun bir dakika," dedi. Kilpatrick hareket ettiği halde Rebus penceredeki elini çekmedi. Kilpatrick ona döndü.

"Bu gece dokuzda," dedi. "Gar-B'de."

Sonra gaza basıp uzaklaştı.

Abernethy Rebus'un hemen arkasındaydı.

"Ne söyledi?" diye sordu.

"Bu gece saat dokuzda Gar-B'de."

"Bana minik, sevimli bir tuzak gibi geldi."

"Süvari alayı da gelirse bir şey olmaz."

Abernethy sırıtarak: "John," dedi. "Bende istemediğin kadar süvari var."

Rebus yüzünü görmek için arkasına döndü. "Benimle misket oy-

nar gibi oynuyorsun, değil mi? İlk tanıştığımızda bilgisayarlar hakkında söylediklerin, suçun geleceği orada yatıyor palavrası... Daha o zamandan biliyordun."

Abernethy omuz silkti. Gömleğini tekrar pantolonundan çıkarıp kabloları sökmeye başladı. "Tek yaptığım, sana genel bir yön göstermekti. İlk tanıştığımızda bana sinir olduğunu biliyorum. Ama sana güvenebileceğimi o zaman anladım. Ben seni tahrik ettim, sen de numara yapmadın. Gizleyecek bir şeyin yok." Kendi söylerini başıyla onayladı. "Evet, biliyordum. Uzun zamandır biliyordum. Zor olan kanıtlamaktı." Abernethy depoların ana kapısına baktı. "Ancak Kilpatrick'in düşmanları var, bunu hiç unutma. Bundan böyle başkaları da olacak."

"Ne demek istiyorsun?"

Abernethy gözünü kırpıp burnuna dokundu. "Düşmanlar," dedi.

Rebus Siobhan Clarke'ın Moncur'u izleme görevinden almış, Frankie Bothwell'in peşine göndermişti. Ama Frankie Bothwell ortadan kaybolmuştu. Kadın polis özür dileyince Rebus sadece omuz silkti. Holmes Clyde Moncur'u izlemeyi sürdürüyordu, ancak o da karısıyla bir otobüs gezisine katılmış, iki günlüğüne kuzeydeki dağlık bölgeyi görmeye gitmişti. Moncur yolda otobüsten inip kente dönebilirdi, ama Rebus izleme görevine son verdi.

Siobhan Clarke: "Bugün sizi biraz sıkıntılı gördüm efendim," dedi. Belki de haklıydı. Dünya baş aşağı dönmüş gibi geliyordu. Elbette daha önce de kötü polisler görmüştü, ama hiç Kilpatrick gibi makul bir açıklamadan ya da kabul edilebilir bir savunmadan yoksun birini görmemişti. Açıklamaya ihtiyacı yokmuş, yaptığı her şey doğruymuş gibi davranmıştı. Seçtiği yol yanlış olabilirdi, ama ona göre yaptığı doğruydu.

Abernethy kuşkuların ne kadar derin olduğunu, ne zamandan beri biriktiğini anlatmıştı. Ancak görünüşte de olsa hemen hiç hata yapmayan bir polis memuru hakkında soruşturma yapmak zordu. Soruşturma işbirliği gerektirirdi, ama işbirliği yapacak kimse yoktu. Sonra sahneye Rebus çıkmıştı.

Gar-B'de, polis ve askeri uzmanlar blokların dışında bulunan depoların kapılarını açıyor, ortadan kaybolan zulanın olabileceği her

yere bakıyorlardı. Kapı kapı dolaşıp komşulara sorular soruyor, Davey'nin arkadaşlarını saptamaya çalışıyorlardı. Birini konuşturabilseler ya da birine saklandığı yeri itiraf ettirebilseler yetecekti. Bu arada Jamesie MacMurray de çoktan sorguya alınmıştı. Ama bunlar küçük balıklardı, üzerlerinde olta sallamaya değecek kadar et yoktu. Kilpatrick de ortadan kaybolmuştu. Rebus Ormiston'a telefon ettiğinde Başmüfettiş'in bürosuna dönmediğini, ev telefonunun da cevap vermediğini öğrenmişti.

O arada, Holmes ve Clarke arama emriyle gittikleri Soutar'ın evinden döndü. Holmes'un kucağında bir mukavva kutu vardı; boş olmadığı belliydi. Holmes kutuyu Rebus'un masasına koydu.

Holmes: "Başlangıç olarak, bir asit kavanozu," dedi. "Soutar'ın yatağının altına dikkatle saklanmış olarak bulundu."

Clarke: "Annesi odasının temizlenmesine izin vermediğini söyledi," diye açıkladı. "Kapıdaki asma kilit anneyi doğruluyor. Kilidi kırmamız gerekti. Annesi pek memnun olmadı."

Rebus: "Ne tatlı kadın, değil mi?" dedi. "Babasıyla da tanıştınız mı?"

"Ganyan bayiine gitmişti."

"Şansınız varmış. Başka ne getirdiniz?"

Holmes: "Muhtemelen tifo mikrobu," diye şikâyet etti. "Odanın, Kalküta çöplüğünden farkı yoktu."

Clarke elini kutuya daldırdı ve birkaç küçük naylon torba çıkardı. Her şey kutuya konulmadan önce torbalanıp etiketlenmişti. "Bıçaklar var. Çoğu yasaklanmış türden bıçaklar. Bir tanesinin üstünde kurumuş kana benzeyen lekeler kalmış." Rebus bir kısmının da Calumn Smylie'nin kanı olduğundan emindi. Clarke tekrar elini daldırdı. "Yüz tane kadar "Mogadon" tableti, bir yığın açılmamış kola ve bira kutusu."

"Kutu Çetesi mi?"

Siobhan Clarke başıyla onayladı. "Öyle görünüyor. Cüzdanlar, kredi kartları var. İki dakikada kontrol ederiz. Ha, bir de şu kitapçığı bulduk." Görmesi için kaldırdı. Ortadan katlanıp zımbalanmış A4 kâğıtlara çekilmiş kötü bir fotokopiydi. Rebus başlığını okudu.

"Anarşinin Temel İlkeleri. Kim verdi acaba?"

"Başka bir dilden çevrilmiş gibi görünüyor. Almanca olabilir. İngilizce karşılığını bulamadıkları kelimeleri olduğu gibi bırakmışlar."

"Temel ilkelere bak."

Clarke: "Merak ettiyseniz, nasıl bomba yapılacağı anlatılıyor," dedi. "Çoğu gübre bombası, ama plastik patlayıcı bulabilenler için saatli bomba ve fünye yapmayı öğreten özel bir bölüm var."

"İdeal Noel hediyesi. Yatak odasında kalıntı da arıyorlar mı?"

"Biz çıkarken başlamışlardı."

Rebus başını salladı. Patlayıcı madde kalıntısı olup olmadığını anlamak için adli tıptan özel bir ekip gönderilmişti. MacMurray'in garajını da aynı ekip incelemişti. Garajda belirli bir miktar plastik patlayıcı, büyük ihtimalle de Semtex bulunduğunu biliyorlardı, ama bu kadar bilgi yeterli değildi. Ekip üyelerinden biri, renksiz ve kokusuz olması yüzünden Semtex olduğunu kanıtlamanın zorluğundan söz etmişti. Anlaşılan Soutar oyuncaklarıyla oynamış, ne menem bir şey olduğunu görmek için paketlerden en az birini açmıştı. Garajdaki tezgâhın yüzeyinde kalıntılar bulunmuştu.

Rebus: "Zulada detanatör var mıydı?" diye sordu. "Asıl mesele bu."

Holmes'la Clarke birbirlerine baktılar.

Rebus: "Lafın gelişi," diye ekledi.

YİRMİDOKUZUNCU BÖLÜM

Şehir sokakta oynamaya hazırlanıyordu.

Eylülün başıydı; yani serin sonbahara, oradan uzun ve karanlık kış günlerine doğru o ağır ilerleyişin ilk günleriydi. Festival gelecek yıla kadar dinlenmeye çekilecekti ve herkes kutlamaya hazırlanıyordu. Genellikle Atlantis ya da bir tür sualtı Brigadoon'u gibi suya gömülü yaşayan şehir, böyle günlerde kabarcıklar arasında yüzeye çıkardı. Binalar daha az kasvetli görünür; insanlar sanki hiç bulut ve yağmur görmemiş gibi gülümserdi.

Rebus'un yüzü fırtınada araba kullanıyormuş gibi ciddiydi. O bir avcıydı artık, avcılar gülümsemezdi. Abernethy, Mairie'ye Calumn Smylie'yle ilgili isimsiz ihbarı kendisinin yaptığını itiraf etmişti.

Rebus: "Adamın hayatını tehlikeye attığının farkında mıydın?" diye sordu.

"Belki de kurtardığımı sanıyordum."

"Peki Mairie'yi nereden tanıyordun? Daha doğrusu onunla nasıl bağlantı kuracağını nereden biliyordun?"

Abernethy sadece gülümsedi.

"Clyde Moncur dosyasını gönderen de sendin, değil mi?"

"Evet."

"Nasıl bir işe bulaştığımı söyleyip beni uyaramaz mıydın?"

"Uyarsaydım o kadar etkili olmayabilirdin."

"Beni ayaklı kum torbası gibi kullandın."

"Ama hâlâ ayaktasın."

"Ayakta olmasam uykun bile kaçmazdı."

Güneş sonunda çekilmişti. Sokak lambaları yanıyordu. Bu gece sokaklarda sayısız insan vardı. Hogmanay◊ sayılmazsa, Edinburgh

şehri için yılın en önemli günüydü. Her yönden gelen trafik, kent merkezine akıyordu; bütün otoparklar saatler önce dolmuştu.

Rebus: "Aileler," diye açıkladı. "Havaifişek gösterisini seyretmeye geliyorlar."

Abernethy, yine gülümseyerek: "Biz de havaifişek gösterisine gitmiyor muyuz?" dedi.

Rebus yavaşça: "Öyle," dedi.

Gar-B gibi yerleri için işaret tabelası konmazdı. Oraya gitmek isteyenin, yolu bildiği varsayılırdı. İnsanlar öyle yerlere gezmek için gitmezdi. Rebus duvardaki GAR-B'DE HOŞÇA VAKİT GEÇİRMENİZ DİLEĞİYLE yazısını gördükten sonra anayoldan ayrılarak sitenin yoluna girdi.

"Saat dokuz," dedi.

Abernethy saatine baktı: "Dokuz olmuş," dedi.

Ancak Rebus dinlemiyordu. Son sürat üstlerine gelen bir minibüsü izliyordu. Yol, yan yana iki aracın ancak sığacağı genişlikteydi, oysa minibüsün şoförünün yavaşlamaya niyeti yoktu. Direksiyonda büzülmüş, gözünü yan aynasından ayırmıyordu. Rebus bütün gücüyle frenle kornaya basarken direksiyonu kırdı. Hurda araba buz üstünde gidiyormuş gibi kaydı. Kabak lastik kullanmanın dezavantajlarından biriydi.

Rebus: "Atla," diye bağırdı. Abernethy ikiletmedi. Şoför nihayet onları görmüştü. Nerede duracağı belli olmayan minibüs patinaj yapıyordu. Şoför kapısı tarafından vurdu, sarsıldı, sonra durdu. Rebus minibüsün kapısını açtı ve Jim Hay'in yakasına yapışıp dışarıya çekti. Yüzü kâğıt gibi, hayalet gibi bembeyaz olmuş insanlardan söz edildiğini duymuştu, ama Jim Hay'in yüzü daha da beyazdı. Rebus yıkılmasın diye tuttu.

Hay: "İyice kafayı yedi manyak," diye bağırdı.

"Kim?"

"Soutar." Hay arkasına, yılan gibi kıvrıla kıvrıla Gar-B'ye uzanan yola bakıyordu. Ben sadece nakliyeciyim. Onun gibi... Onun gibi..."

Üstündeki tozu silkeleyen Abernethy de yanlarına geldi. Kotunun dizleri yırtılmıştı.

Rebus, Hay'e: "Malı sen mi naklediyorsun?" diye soruyordu. "Patlayıcılarla silahları sen mi taşıyorsun?"

Hay başıyla onayladı.

Elbette, mükemmel bir taşıyıcıydı. Tiyatronun küçük minibüsü kutular, dekorlar, kostümler, silahlar ve bombalarla doluydu. Doğu kıyısından batıya mal taşıyor, gittiği yerde yeni bağlantılar kuruyor, yeni bir düğmeye basıyordu.

Rebus: "Tut onu," diye buyurdu. Abernethy anlamamış gibi bakıyordu. "Tut dedim!"

Sonra Jim Hay'i bıraktı, minibüse girdi, geri vitese takıp kendi arabasına girdiği yerden kurtardı, dönüp Gar-B'ye yöneldi. Otoparka geldiğinde döndü ve sarsıntıya rağmen çimenlikten son sürat geçerek gençlik merkezine yöneldi.

Ortalıkta kimse yoktu. Kapı kapı dolaşan polisler hiçbir şey elde edemedikleri için ertesi güne kadar işi bırakmıştı. Gar-B polisle konuşmuyordu. Burada yaşamanın kuralı buydu, nefes almayı unutmamak gibiydi. Rebus kesik kesik nefes alıp veriyordu. Önünden geçtiği garajlar aranmış ve boş oldukları tespit edilmişti. Yalnız bir tanesinde, şüphe uyandıracak sayıda televizyon, video, kamera gibi elektronik eşya, bir başkasında da tutkal ve esrar kalıntıları bulunmuştu.

Kapı önlerinde günün dedikodusunu yapan komşular yoktu. Sosyal tesiste bile sessizlik hüküm sürüyordu. Bir an Gar-B halkının havai fişek gösterisinin cazibesine kapılmış olabileceğinden kuşkulandı. Normal şartlarda olacak şey değildi.

Kapılar açıktı, Rebus içeri girdi. Yerde, parlak kırmızı kandan oluşan bir hat sahneden arka duvara doğru bir yay çiziyordu. Kilpatrick duvarın dibine yığılmış, yarı oturur, yarı yatar durumdaydı. Belki de nefes alışını rahatlatmak için kravatını daha salonun ortasındayken fırlatıp atmıştı. Hâlâ yaşıyordu, ama en az yarım litre kan kaybetmişti. Rebus yanına çömelince Kilpatrick ıslak, kırmızı parmaklarıyla ona asıldı, Rebus'un gömleğinde kanlı parmak izlerini bıraktı. Diğer eliyle yarasının bulunduğu karnını koruyordu.

"Onu durdurmaya çalıştım," diye fısıldadı.

Rebus etrafına bakındı. "Silahları buraya mı saklamıştı?"

"Sahnenin altına."

Rebus küçük sahneye baktı. O sahneye tırmanmış, kenarına oturmuştu.

Kilpatrick: "Hay ambulans getirmeye gitti," dedi.

Rebus: "Tavşan gibi kaçıyordu," dedi.

Kilpatrick zorla gülümsedi. "Tahmin etmiştim." Diliyle dudaklarını ıslattı. Çatlamışlardı, diş macunu kalıntısı gibi beyaz lekeler oluşmuştu. "Hepsi onunla gitti."

"Kim? Çete mi?"

"Davey Soutar'ın peşinden cehenneme bile giderler. Tehdit telefonları ondan geliyormuş. Kendisi söyledi. Beni bu hale getirmeden hemen önceydi." Kilpatrick başını eğip midesine bakmaya çalıştı, ama o kadar çaba bile fazla gelmişti.

Rebus ayağa kalktı. Damarlarındaki kan öyle hızlı dolaşıyordu ki başı dönmeye başlamıştı. "Havaifişek gösterisi mi? Bombayı, havaifişek gösterisi sırasında mı patlatacak?" Salondan fırladı, en yakın bloka girdi. Karşısına çıkan ilk kapıyı tekmeledi. Ancak üç tekmede açabildi. Sonra emin adımlarla yürüyüp, iki yaşlı emeklinin dehşet içinde televizyon seyrettiği oturma odasına girdi.

"Telefonunuz nerede?"

Adam sonunda: "Bizde yok," diyebildi.

Rebus geri döndü ve bitişikteki kapıyı tekmeledi. Aynı muamele. Bu sefer, iki çocuğu avaz avaz bağıran tek başına bir annenin telefonu vardı. Rebus tuşlara basarken, kadın taciz gibi laflar savuruyordu.

Ona: "Ben polisim," dedi. Bu söz kadını iyice sinirlendirdi. Ancak Rebus'un ambulans istediğini duyunca sustu. Rebus ikinci defa tuşlara basarken çocuklarını susturmaya çalışıyordu.

"Ben, Dedektif Müfettiş Rebus," dedi. "Davey Soutar'la çetesi, patlayıcı maddelerle Princes Caddesi'ne doğru yola çıktı. Bölgenin derhal kapatılması gerekiyor."

Evden çıkarken özür diler gibi gülümsedi ve koşar adım minibüse geldi. Hâlâ merak eden, patırtının sebebini sormaya gelen olmamıştı. Edinburgh'un eskileri gibi, belaya görünmez olmuşlardı. Eski zamanlarda Şato'yla High Caddesi'nin dibindeki yeraltı mezarlarına saklanırlardı. Şimdi pencerelerini kapatıp televizyonu açıyorlardı. Onlar Rebus'un işverenleriydi, onların ödedikleri vergiler sayesinde maaş alıyordu. O insanları korumak için para alıyordu. İçinden hepsine cehennemin dibine gitmelerini söylemek geldi.

Kendi arabasına döndüğünde Abernethy'i, ne yapacağını bilemediği Jim Hay'le beklerken buldu. Rebus sert bir hareketle direksiyonu kırıp minibüsü çimenliğe indirdi.

Arabasının kapısını açmaya çalışırken: "Ambulans yoldu," dedi. Araba hurdalıktaki ezme makinesine girmiş gibi gıcırdadı, ama sonunda aralandı. Rebus dar aralıktan zar zor girip cam kırıklarını yere silktikten sonra sürücü koltuğuna oturdu.

Abernethy: "Nereye gidiyorsun," diye sordu.

Rebus, motoru çalıştırırken: "Siz burada kalın," dedi, vitesi geriye alıp tekrar Gar-B yoluna çıktı.

Glenlivet Havaifişekleri: Her yıl, Princes Caddesi Bahçeleri'ndeki platforma yerleşen oda orkestrası eşliğinde, Şato'nun surlarında bir havaifişek gösterisi yapılır ve Bahçelerle Princes Caddesini dolduran kalabalık tarafından izlenirdi. Konser genellikle onu çeyrek geçe, on buçuk gibi başlardı. Bu gece hava açık ve ılıktı, saat de on olmuştu. Birazdan her yer dolup taşacaktı.

Çılgın Davey Soutar. O ve onun gibiler Festival'den nefret ederdi. Onların olan Edinburgh yok edilir, yerine ucuz bir dekor kurulur, şehir sevmedikleri ve anlayamadıkları bir kültür yumağına dönüşürdü. Edinburgh'da ikinci sınıf insan yoktu. Hepsi il sınırındaki toplu konut alanlarına doğru itilmişti. Sürülmüş, tecrit edilmişlerdi; şimdi turist tuzakları ve geçici eğlencelikleriyle bambaşka bir şeye dönüştürülen şehir merkezine içerlemek onların hakkıydı.

Soutar'ın gerekçesi bu değildi ama. Rebus onun çok daha basit gerekçeleri olduğuna inanıyordu. O hava atıyordu, kendinden çok daha kıdemli Kalkan üyelerine onu kontrol edemeyeceklerini, patron olduğunu gösteriyordu. Aslında çok öfkeliydi.

Rebus kendi kendine: "Kaç kurtul, Davey," dedi. "Kendini toparla. Aklını kullan. Sadece..." Cümlesini tamamlayacak sözcükleri bulamadı.

Genellikle hızlı, tehlikeli araba kullanmazdı. Hemen her zaman ölçülüydü. Gördüğü, tanık olduğu araba kazaları yüzündendi. Öyle dağılmış kafalar görmüştü ki, bağırmak için ağzını açıncaya kadar yüzünün nerede olduğunu anlayamazdınız.

Buna rağmen şehre, sürat rekorunu kırmaya çalışıyormuş gibi döndü.

Arabası durumun aciliyetini, süratin gerekliliğini hissetmiş gibiydi, ilk defa bayılmadan, boğulmadan yol aldı. Kendi üslubunca şikâyet etti, ama hiç durmadı.

Princes Caddesi ve caddeye açılan üç anayol, âdet olduğu üzere George Caddesi'nden itibaren kapatılmış; trafiğin, caddeye toplanan binlerce seyircinin yanına yaklaşması önlenmişti. Böyle bir gecede gösteriyi izlemek için Princes Caddesi'ne ve çevresine ortalama çeyrek milyon insan toplanırdı. Rebus arabasıyla gidebildiği kadar gitti, sonra yolun ortasında öylece durdu, indi ve koştu. Polis yeni bariyerler kuruyordu. Lauderdale ve Flower oradaydı. Doğru yanlarına gitti.

"Haber var mı?" diye sordu.

Lauderdale başını salladı. "West Coates'ta sürat yapan, kırmızı ışıklarda geçen bir araç konvoyu vardı."

"Onlardır."

"Önümüze gelsinler diye tali yollardan birini açtık."

Rebus gözlerine dolan teri silerken etrafına bakındı. Caddenin iki yanı yol seviyesinde dükkânlar, üst katlarda da işyerleriyle doluydu. Üniformalı polisler sivil halkı bölgeden uzaklaştırıyordu. Yol kenarında askeri bir araç duruyordu.

Lauderdale: "Bomba imha ekibi," diye açıkladı. "Biliyorsun, tehditler yüzünden hazırlanmıştık."

Başka bariyerler de kuruluyordu, Rebus bir minibüsün kapısının açıldığını ve içinden yarım düzine kadar keskin nişancı polisin indiğini gördü. Gövdeleri siyah, kurşun geçirmez yelekle koruma altına alınmıştı.

Lauderdale: "Kilpatrick iyi mi?" diye sordu.

"Ambulansın ne kadar hızlı ulaştığına bağlı."

"Soutar'ın elinde ne kadar malzeme var?"

Rebus hatırlamaya çalıştı. "Sadece patlayıcı maddeler değil. Büyük ihtimalle AK- 47'leri, tabancalarla cephaneyi, belki el bombalarını da getiriyordur."

"Yüce Tanrım." Lauderdale telsizini açtı. "Neredeler?"

Telsiz cızırtılarla canlandı. "Hâlâ görmediniz mi?"

"Hayır."

"Tam önünüzdeler."

Rebus başını kaldırdı. Evet, geliyorlardı. Bir tuzak kurulmuş olabileceğini bekliyorlar mıydı, beklemiyorlar mıydı bilinmez. Her iki halde de bir intihar eylemiydi. İçeri sokulabilirlerdi, ama bir daha çıkamayacaklardı.

Lauderdale: "Hazır," diye komut verdi. Keskin nişancılar silahlarını kontrol edip namlularını ileriye çevirdiler. Bariyerlerin gerisinde polis araçları vardı. Üniformalılar halkı uzaklaştırmayı bırakmıştı. Seyretmek istiyorlardı. Bu özel gösteriyi kaçırmak istemeyen meraklılar yeniden toplanmaya başlamıştı.

Davey Soutar en öndeki arabada yalnızdı. Bariyerlere çarpmayı düşünüyormuş gibi geliyordu. Sonra ani bir fren yaptı ve arabasını durdurdu. Arkasında bulunan diğer dört araba da yavaşlayıp durdu. Davey şoför koltuğunda donmuş gibi oturuyordu. Lauderdale megafonu kaldırdı.

"Ellerinizi görebileceğimiz bir yere koyun."

Davey'nin arkasındaki arabaların kapıları açılıyordu. Silahları attıklarında yere çarpan metalin şakırtısı duyuldu. Gar-B ekibinden biri kaçmayı denedi, diğerleri zırh kuşanmış nişancıları görünce ellerini havaya kaldırıp yavaşça indiler. Bazıları hâlâ talimat bekliyordu. Biri, en çok on dört yaşında olan bir çocuk korkusuna yenilip koşarak polis hattına sığındı.

Yukarıda, atılan ilk havaifişekler, babadan kalma top ya da tüfekler gibi sesler çıkararak kısacık ömürlerini sürüyordu. Gökyüzünde bir cayırtı koptu, fişeğin ışığı sahneyi aydınlattı.

İlk gürültüde, izleyenlerin çoğu hazırlıksız yakalandığı için irkildi. Silahlı polisler çömeldi, diğerleri kendilerini yere attı. Bariyerlere doğru koşan çocuk korkuyla bağırıyordu, sonra yüzüstü kapaklandı.

Arkada, Davey Soutar'ın arabası boştu.

Yolcu koltuğuna kaymış, kapıyı açmış, sonra da atlayıp kaldırıma koşmuştu. Eğilerek koşuyordu, yaya kalabalığının içinde eriyip buharlaşması birkaç saniye sürmüştü.

"Gören oldu mu? Silahı var mıydı?"

Polis Gar-B çetesinin çevresini sararken ordu personeli dikkatle öndeki arabaya yaklaştı. Başka silahların yere düştüğü duyuldu.

Ve John Rebus Soutar'ın peşine düştü.

Yoğunluğun en az olduğu yer George Caddesi'ydi: Havaifişekleri buradan göremezdiniz. Bu yüzden Rebus Soutar'ı takip ederken fazla güçlük çekmedi. Gök, küçük patlamalar ve ara sıra duyulan büyük bir gümbürtüyle kırmızıdan yeşile, maviye dönüyordu. Her patlama Rebus'u titretiyor, aklına Soutar'ın arabasını kontrol eden bomba imha

ekibini getiriyordu. Rüzgâr değiştikçe, Bahçelerdeki orkestranın müziği dalgalar halinde kulağına çalınıyordu. Kovalamaca müziği değildi.

Soutar kendini yormadan koşuyor, neredeyse hoplaya zıplaya ilerliyordu. Bir hayli yol almıştı, ama düz bir hat üzerinde koşmuyordu. Zigzaglar çiziyor, kaldırımın neredeyse her santimini kullanıyordu. Rebus'un aklı aradaki mesafeyi kapatmaktaydı, onun için de ray üzerine hareket ediyormuş gibi ilerliyordu. Gözleri Soutar'ın ellerindeydi. Ellerini görebildiği sürece, ellerinin boş olduğunu görebildiği sürece telaşlanmıyordu.

Soutar'ın çılgın zigzaglarına ve ara sıra arkasına dönüp Rebus'a bakmasına rağmen, Rebus geride kalmaya başlamıştı. Yine arkasına dönmüşken yola fırladı ve bir taksiyle çarpıştı. Taksi St. Andrew Meydanı'ndaydı. Şoför pencereden başını uzattı, ama Soutar silahını çıkarınca hızla içeri çekti.

Rebus silahı toplu tabancaya benzetmişti. Soutar taksinin penceresinden içeri bir el ateş etti, sonra tekrar koşmaya başladı. Şimdi daha yavaş koşuyor, topallamasından sağ bacağının yaralandığı anlaşılıyordu.

Rebus pencereden taksi şoförüne baktı. Adam kucağına kusmuştu, ama yaralı değildi.

Ciğerleri alev almak üzere olan Rebus, pes et artık, diye düşündü. Pes et artık.

Ama Soutar koşuyordu. Yerlerine girip çıkan tek katlıların arasından zigzaglar çizerek otobüs terminalini geçti. Bekleyen birkaç yolcu silahlı olduğunu görmüş ve canlanmış bir korkuluk gibi ceketini savurarak yanlarından geçerken dehşet içinde bakmışlardı.

Rebus, Soutar'ın peşinden James Craig Gezinti Yolu'nu, Leith Caddesi yokuşunu geçip Waterloo Meydanı'na geldi. Soutaf karar vermesi gerekiyormuş gibi bir an durdu. Sağ eli hâlâ tabancayı tutuyordu. Rebus'un istikrarlı adımlarla kendisine doğru geldiğini gördü, bir dizini yere koydu, tabancayı iki eliyle kavrayıp nişan aldı. Rebus hızla bir kapı aralığına çekildi ve gelmeyen kurşunu bekledi. Başını aralıktan çıkardığında Soutar yoktu.

Rebus ağır adımlarla Soutar'ın durduğu yere yürüdü. Çocuk cadde üzerinde değildi, ama birkaç metre ötede bir kapı, onun gerisinde de basamaklar vardı. Basamaklar Calton Tepesi'nin zirvesine çıkıyordu. Rebus yine derin bir nefes aldı ve bu son daveti kabul etti.

Zirveye uzanan bozuk basamaklar inip çıkan insanlarla doluydu. Çoğu genç ve içkiliydi. Rebus nefesini "Durdurun" ya da "Yoldan çekilin" gibi bir şey söyleyebilecek kadar toplayamamıştı. Tükürmeye kalksa tükürüğünün macun gibi çıkacağını biliyordu. Tek yapabildiği takip etmekti.

Calton Tepesi'nin zirvesi, çimenlere yayılmış insanlarla doluydu, bütün gözler Şato'ya çevrilmişti. Rebus'un nefesi kalmış olsaydı, manzaranın nefes kesici olduğunu düşünebilirdi. Müzik buradan da duyuluyordu. Fişekleri izleyen gümüşi renk ve duman şehrin üstünden güneye doğru savruluyordu. Bir ortaçağ kuşatmasını izlemekten farkı yoktu. Oturanların çoğu sarhoştu. Bazıları sızmıştı. Buraya hâkim olan koku barut kokusu değildi.

Rebus etrafına dikkatle baktı. Davey Soutar'ı kaybetmişti. Tepede sokak lambası yoktu, üstelik kalabalığın çoğu kot ceket giymiş gençlerden oluşuyordu. Birini kaybetmek kolaydı. Fazla kolaydı.

Soutar tepenin öbür tarafından aşağı iniyor ya da Waterloo Meydanı'na inen araba yolunda ilerliyor olabilirdi. Ya da tıpkı kendisine benzeyen gençler arasına gizlenmiş de olabilirdi. Ancak akşam hava iyice serinlemişti. Rebus kendi terinin soğumaya başladığını hissediyordu. Soutar'ın da üstünde o malum kot ceketten başka bir şey yoktu.

Devasa bir fişek Şato'nun üzerinde patladığında herkes çığlıklar ve alkışlar arasında başını kaldırıp göğe baktı. Rebus bakmayan tek kişiyi görmeye çalışıyordu. Başı önünde olan tek kişiyi. Bir daha hiç ısınamayacakmış gibi titreyen tek kişiyi. Çimenliğin ucunda, ellerindeki kutulardan bira içen ve renkli kauçuk sopalar sallayan iki kızın yanında oturuyordu. O gelince kızlar biraz uzaklaşmıştı, onun için koca dünyada yapayalnız görünüyordu. Hemen arkasında tepeden tırnağa kas ve yürek olan bir motosiklet çetesi vardı. Bağırıp küfrediyor, İngilizlere ve bütün yabancılara duydukları nefreti haykırıyorlardı.

Rebus Davey Soutar'ın yanına geldi, Davey Soutar başını kaldırdı. O değildi.

Ondan birkaç yaş küçük, her ne içtiyse gözlerini odaklama becerisini kaybetmiş bir çocuktu.

Motosikletlilerden biri: "Hey," diye bağırdı. "Arkadaşıma asılmaya kalkma!"

Rebus ellerini kaldırdı: "Birine benzettim," dedi.

Hemen geri döndü. Davey Soutar arkasındaydı. Ceketini çıkarmış, bileğini ve elini örtecek şekilde koluna dolamıştı. Rebus elinde ne olduğunu biliyordu. Bu kez kirli kot ceketin kıvrımları arasına gizlenmişti.

"Pekâlâ, domuz yemi, yürü bakalım."

Rebus Soutar'ı kalabalıktan uzaklaştırması gerektiğini biliyordu. Tabancanın topunda beş kurşun kalmış olmalıydı. Rebus elinden gelirse, başka ceset görmek istemiyordu.

Otoparka yürüdüler. İyi iş yapan bir sıcak yemek kamyonu, sürücüleri ve yolcuları hamburger yiyen birkaç otomobil vardı. Burası hem daha karanlık, hem de daha sessizdi. Fazla hareket yoktu.

Rebus yürümeyi kesip: "Davey," dedi.

Soutar: "Burada bitirelim mi istiyorsun?" Yüzünü Rebus'a dönmüştü.

"Buna cevap vermeme gerek yok Davey, artık patron sensin."

"Başından beri patron bendim."

Rebus başıyla onayladı. "Haklısın. Amirlerinin haberi olmadan malı tırtıklamışsın. Hepsi bugün içindi." Başıyla havaifişekleri gösterdi. "Büyük olay olacaktı."

Soutar yüzünü buruşturdu: "Burnunu sokmasan olmazdı, değil mi? Kilpatrick bela olacağını söylemişti."

"Onu bıçaklamana gerek yoktu." Regent Yolu yönünden gelen bir araba, otoparka giden yokuşu ağır ağır tırmanıyordu. Araba Soutar'ın arkasında kalmıştı, ama Rebus görebiliyordu. Farları sönük, resmi polis arabasıydı.

Soutar: "Bana engel olmaya kalkıştı," diye dudak büktü. "Korkak herif."

Müziğin akışına bakılacak olursa, havaifişek gösterisi sonuna yaklaşıyordu. Rebus gözlerini Soutar'a dikip yüzünün sarıdan maviye, yeşile dönüşünü izledi.

"Bırak tabancayı Davey, bitti artık."

"Ben bitti demeden bitmez."

"Yeter! İndir şu silahı!"

Polis arabası artık zirveye iyice yaklaşmıştı. Davey Soutar koluna doladığı ceketini çözüp yere attı. Sıcak yemek kamyonunun önünde duran bir kız bağırmaya başladı. Soutar'ın arkasından yaklaşan polis arabası bir anda uzun farlarını yakıp Soutar'la Rebus'u sahneye çık-

mışlar gibi ışığa boğdu. Yolcu kapısı açılmış, biri dışarı sarkmıştı. Rebus Abernethy'yi tanıdı. Soutar olduğu yerde dönüp nişan aldı. Abernethy hazırlıklıydı. Tabancasının çıkardığı ses Şato'dan gelen gürültüyü bastıracak kadar yüksekti. Ancak, arkada gerçekleşen trajediden habersiz seyirci kalabalığı yine çığlık atıp alkışlamaya başlamıştı.

Soutar geriye doğru devrilirken Rebus'u da düşürdü. Üst üste yığıldılar. Rebus, genç erkeğin ıslak saçlarını yüzünde, dudaklarında hissediyordu. Rebus birden düşen, birden hareketsiz kalan bedenin altından güçlükle çıkarken sunturlu bir küfür savurdu. Abernethy, ayağıyla delikanlının bileğine bastırmış, Soutar'ın elindeki tabancayı çekiyordu.

Rebus: "Gerek yok," diye tısladı. "Öldü."

Abernethy kendi silahını kılıfına yerleştirirken: "Öyle görünüyor," dedi. "Kısaca anlatayım: Bir parıltı gördüm, bir silah sesi duydum ve tetiğe bastığını tahmin ettim. Mantıklı mı?"

"Top taşıma yetkin var mı?"

"Tahmin et."

"Bence, sen..."

"Onun kadar kötü müyüm?" Abernethy bir kaşını kaldırdı. "Hiç sanmıyorum. Neyse, bir şey değil."

"Ne?"

"Sefil hayatını kurtardığım için! Yaptığın numaraya rağmen. Beni Gar-B'de tek başıma bıraktın." Durakladı. "Üstünde kan var."

Rebus baktı. Çok kan vardı. "Bir gömlek daha gitti."

"Bu durumda ancak bir İskoç böyle bir cümle kurar."

Polis arabasının şoförü bakmak için inmişti. Havaifişek gösterisi de bittiği için kalabalık çevrelerine toplanmaya başlıyordu. Abernethy Soutar'ın ceplerini kontrol etti. O işi ceset soğumadan halletmek gerekiyordu, böylesi daha kolay oluyordu. Ayağa kalktığında Rebus da, arabası da kaybolmuştu. İnanmaz gözlerle şoförüne baktı.

"Yine mi?"

"Evet, yine."

OTUZUNCU BÖLÜM

Rebus arabayla giderken polis telsizini açmıştı. Bomba imha ekibi Soutar'ın arabasının bagajında beş küçük paket bulmuş, yarısını etkisiz hale getirmişti. Paketlere fünyeler monte edilmişti, ama Semtex o kadar eskiydi ki muhtemelen çürümüştü. Bagajda hem otomatik, hem mekanizmalı tabancalar vardı. Onları nasıl kullanmayı planladığını artık ancak Tanrı bilebilirdi.

Gösteri bitince binaların ışıkları da söndürülmüştü. Her şey eski isli rengine dönmüştü. Kalabalık sokaklarda akıyordu. Kimi evinin yolunu tutarken, kimi de son bir içkiye ya da geç bir akşam yemeğine ilerliyordu. İnsanlar gülümsüyor, ısınmak için birbirlerine sarılıyordu. Herkes eğlenceli bir gece geçirmişti. Rebus facianın eşiğinden nasıl döndüklerini düşünmek bile istemiyordu.

Kalabalığın yoldan çekilmesini sağlamak için sirenini açtı, acil durum ışıklarını yaktı, sonra önünde dizili arabaların yanından geçti. Titrediğini ancak birkaç dakika sonra fark etti. Islak gömleğini sırtından çekip çıkardı, arabanın kaloriferini yaktı. Oysa arabayı ısıtmak titremesini geçirmeyecekti. Soğuktan titremiyordu. Tollcross'a, Crazy Hose'a doğru gidiyordu. Halledilecek son bir işi kalmıştı.

Sireniyle ışıklarını kapatıp bara yaklaştığında dış kapıdan sızan dumanı gördü. Arabayı hızla kaldırıma çıkarıp bıraktı, kapıya doğru koştu, bir tekmeyle açtı. Yaptığı itfaiyecilerin el kitabında yazılı kurallara pek uygun düşmüyordu ama başka çaresi de yoktu. Yangın dans salonunda başlamıştı.

Ancak duman çoktan fuayeye ve ötesine yayılmıştı. Etrafta kimse yoktu. Ön kapıya iliştirilmiş bir yazı, kulübün 'beklenmedik bir sorun'

üzünden kapatıldığını bildiriyordu.

Rebus, benden söz ediyor, beklenmedik sorun benim, diye düşündü.

Frankie Bothwell'in bürosuna yöneldi. Başka nereye gidecekti?

Bothwell koltuğunda oturmuş, aniden gelen ölümle yerinden kıpırdayamamıştı. Boynu, normal bir boyun duruşuna yakışmayacak şekilde yana yatmıştı. Rebus daha önce de kırılmış boyunlar görmüştü. Boğazında çürükler vardı. Boğulmuştu. Öleli çok olmamıştı, alnı hâlâ sıcaktı. Öte yandan büro da bir hayli sıcaktı. Her taraf süratle ısınıyordu.

Yeni itfaiye karakolu yolun biraz ilerisindeydi. Rebus nöbetçi itfaiyecilerin nerede olduğunu merak etti.

Tekrar fuayeye çıktığında dans salonunun duman kustuğunu gördü. Kapı açılmıştı, Clyde Moncur sürünerek fuayeye çıkmaya çalışıyordu. Hâlâ yaşıyordu ve ölmemek için direniyordu. Rebus Moncur'un eline baktı, silah olmadığını görünce ceketinin yakasından tuttu ve yerde sürükleyerek dışarı çıkardı. Moncur nefes alabilmek için çırpınıyordu. Bir sıkıntısı vardı. Rebus yerde sürüklerken hafifliğini hissetti. Bir tekmeyle kapıyı açtı ve Moncur'u kapının dışına bıraktı.

Sonra tekrar içeri girdi.

Evet, yangın burada, dans salonunda başlamıştı. Alevler duvarlarla tavanı sarmıştı. Bothwell'in bütün oyuncaklarıyla süsleri eriyor, kül oluyordu. Oturma bölümündeki halı da alev almıştı. Alkol dolu şişeler henüz patlamamıştı, ama patlayacaklardı. Rebus etrafına bakındı, ancak pek bir şey göremedi. Duman fazlasıyla kalındı ve her yanı kaplamıştı. Mendilini çıkarıp yüzüne sardı, yine de öksürüğü kesilmedi. Bir yerlerden ritmik bir vuruş sesi geliyordu. İleride bir yerlerden...

Ses, sahnenin öbür tarafında, DJ'in oturduğu küçük kabinden geliyordu. İçinde biri vardı. Kapıyı açmaya çalıştı. Kilitliydi, görünürde bir anahtar da yoktu. Omuzlamak için bir iki adım geri çekildi.

O sırada kapı savrulup açıldı. Rebus Ulster'lı militan Alan Fowler'ı hemen tanıdı. Kolları iskemlenin arkasına sımsıkı bağlandığı için kapıyı bir kafa darbesiyle açmıştı. Başını eğip iskemleyle beraber yuvarlanarak kabinden çıktığında elleri hâlâ bağlıydı. Rebus'u gafil avlayıp midesine indirdiği bir kafa darbesiyle yere yıktı. Rebus toparlanıp dizlerinin üstünde doğruldu; ama Fowler da doğrulmuştu, üstelik tam anlamıyla delirmişti. Kendisini orada yakmaya çalışanın Rebus oldu-

ğunu sanıyordu. Rebus'a bir kafa daha attı, bu sefer yüzünü hedef almıştı. Sert bir darbeydi, ama Rebus Glasgow Öpücüğü'nün şöhretini biliyordu. Kafayı yanağıyla karşıladı.

Darbenin sertliği Rebus'un başını geriye savurmuş, sersemletmişti. Fowler boğa gibiydi, iskemlenin ayakları arkasında kılıç gibi görünüyordu. İskemleyi az çok doğrultmuş, bu sefer de ayaklarıyla saldırmaya başlamıştı. Tekmelerinden biri Rebus'un yaralı kulağına isabet etti, yaranın açılıp beynine zıpkın gibi bir acının saplanmasına yol açtı. Böylece Fowler ikinci bir tekme savurmak için zaman kazanmış oldu. İkincisi Rebus'un dizini parçalayacaktı. Bir anda suratına inen boş bir şişe onu yana devirdi. Rebus kurtarıcısını, beyaz atlı şövalyesini görmek için başını kaldırdı. Koca Ger Cafferty'nin üstünde hâlâ cenaze kostümü ve yakası açık gömlek vardı. Fowler'in bir süre devrik kalması için gerekeni yapıyordu. Sonra Rebus'a bir göz attı, hafifçe gülümsedi. Hani neredeyse, parçaladığı hayvanın hâlâ canlı olduğunu fark eden bir kasap gibi kıkırdamaya başlayacaktı.

Çok değerli birkaç saniyeyi, onun için ölüm kalım demek olan birkaç saniyeyi seçeneklerini tartarak geçirdi. Sonra Rebus'un kolunu omzuna attı ve onu dans salonundan dışarı sürükledi, fuayeden geçirip gecenin serin, temiz, soluklanılabilir havasına çıkardı. Rebus kaldırıma yığılırken derin derin nefes aldı, sonra başı eğik, ayakları yolda doğruldu. Cafferty de yanına oturdu. Kendi ellerini kontrol ediyordu. Rebus sebebini anladı.

Artık itfaiye kamyonları gelmiş, kabinlerden atlayan adamlar hortumları çekiyordu. İçlerinden biri polis arabasına söylendi. Anahtar içindeydi, arabayı geri çekti.

Sonunda Rebus konuşabilecek duruma gelmişti: "Bu işi sen mi yaptın?" Aptalca bir soruydu. Cafferty'e bildiği hemen her şeyi söyleyen kendisi değil miydi?

Cafferty: "İçeriye girdiğini gördüm," dedi. Sesi soğuktu. "Fazla kalınca peşinden geldim."

"Beni ölüme terk edebilirdin."

Cafferty ona baktı. "Seni kurtarmak için gelmedim. Fowler denen o pisliği dışarıya çıkarmana engel olmak için geldim. Tahmin edeceğin gibi Moncur tüydü."

"Fazla uzağa gidemez."

"Ben olsam gayret ederdim. Peşini bırakmayacağımı biliyor."

"Onu tanıyordun, değil mi? Moncur'dan söz ediyorum. Alan Fowler'ın eski arkadaşıydı. Fowler UVF'deyken UVF senin somon çiftliğini kullanarak para aklamıştı. Senin somonlarını, güzelim Amerikan dolarlarıyla Moncur alıyordu."

"Hiç pes etmiyorsun."

"Benim işim bu."

Cafferty, dönüp kulübe bakarken: "Onun da işi buydu," dedi. "Yalnız insan bazen bazı köşelerini törpülemek zorunda kalıyor. Senin törpülediğini biliyorum."

Rebus yüzünü siliyordu. "Mesele şu Cafferty, köşeleri törpülediğin zaman kanıyor."

Cafferty Rebus'un yüzüne dikkatle baktı. Bir kulağında kan vardı, saçlarından ter akıyordu. Gömleğinde hâlâ Davey Soutar'ın kanı vardı. Şimdi bir de is eklenmişti. Kilpatrick'in elinin izi de yerinde duruyordu. Cafferty ayağa kalktı.

"Bir yere gitmeyi düşünmüyorsun, değil mi?"

"Bana engel mi olacaksın?"

"Deneyeceğimi bilirsin."

Kaldırıma bir araba yanaştı. İçinde Cafferty'nin adamları, kilise avlusunda gördükleri iki gorille sansar-surat vardı. Cafferty arabaya yürüdü. Rebus hâlâ kaldırımda oturuyordu. Yavaşça ayağa kalkıp polis arabasına doğru yürüdü. Cafferty'nin kapısının kapandığını duydu. Dönüp baktı, plakayı aklının bir köşesine yazdı. Araba yanından geçerken Cafferty ileriye, önündeki yola bakıyordu. Rebus kendi arabasının kapısını açtı, telsizi eline aldı, plakayı verdi. Motoru çalıştırıp peşine düşmeyi düşündü, ama öylece oturup etrafta koşuşturan itfaiyecileri seyre daldı.

Kuralına göre oynadım, diye düşündü. Onu uyardım, sonra da merkeze bildirdim. Hiçbir kural karşında dört kişi varken, sen de tek başınayken adamların üstüne atıl demezdi.

Evet, kuralına göre oynamıştı. Ne yazık ki o iyilik duygusu birkaç dakika sonra yok olmaya başlayacaktı. Yine de güzel bir iki dakikaydı.

Sonunda Clyde Moncur'u bir feribot rıhtımında yakaladılar. Onunla Londra'daki Özel Bölüm ilgileniyordu. Abernethy ilgileniyordu. Şehirden ayrılmadan önce Rebus basit bir soru sordu.

"Çıkacak mı?"

"Ne çıkacak mı?"

"İç savaş."

"Sence çıkar mı?"

Konu orada kapandı. Hikâye basitti. Moncur Edinburgh'a Amerikan Kalkanı'nın parasını nasıl harcadıklarını görmeye gelmişti. Fowler'ın görevi Moncur'u memnun etmekti. Festival, Moncur'un ziyaretine mükemmel bir paravandı. Belki de Billy'i, SaS'in ne kadar acımasız olabileceğini Amerikalıya göstermek için öldürmüşlerdi.

Hastanede, bıçak yaraları tedavi edilen Başmüfettiş Kilpatrick, yüzüne kapatılan bir yastıkla boğulmuştu. Saldırganın uyguladığı basınç yüzünden iki kaburgası çatlamıştı.

Doktor Curt: "Ayı gibi bir adam olmalı," diyordu.

Rebus: "Artık etrafta pek fazla ayı dolaşmıyor," dedi.

Caro Rattray'i kontrol etmek için Bölge Savcılığına telefon etti. Ne de olsa Cafferty ondan söz etmişti. İyi olup olmadığını öğrenmek istiyordu. Belki de Cafferty yarım kalmış işleri tamamlamaya karar vermişti. Caro ayrılmıştı.

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Glasgow'da bir avukatlık şirketi ortaklık önerdi. Onun için büyük bir fırsattı, hemen kabul etti. Kim olsa kabul ederdi."

"Hangi şirket?"

Gülünçtü, çünkü Cafferty'nin avukatlarının şirketiydi. Bir anlamı olabilirdi de, olmayabilirdi de. Ne de olsa Rebus Cafferty'e bazı isimler vermişti. Mairie Henderson, Moncur hikâyesinin izini sürmek için Londra'ya gitmişti. Bir gece Abernethy Rebus'u arayıp, harika bir kadın olduğundan bahsetti.

Rebus: "Evet," dedi. "Mükemmel bir çift olursunuz."

"Yalnız benden nefret ediyor." Abernethy duraladı. "Belki seni dinler."

"Söyle."

"Gerekenden fazlasını anlatma, tamam mı? Biliyorsun, nasıl olsa haber Jump Cantona'nın adıyla basılacak, bizim küçük Mairie de parasını peşin almış. Ortalığı karıştırmasına gerek yok. Zaten yazacaklarının çoğu gazetenin avukatlarıyla Devlet Sırları Yasasına takılır."

Rebus dinlemeyi bırakmıştı. "Sen Jump Cantona'yı nereden bili-

yorsun?" Abernethy'nin iskemlesine yaslanıp ayaklarını masanın üstüne koyuşunu duyar gibi oldu.

"FBI bir ara bir haber yayımlatmak için Cantona'yı kullanmıştı."

"Sen de FBI'la mı çalışıyorsun?"

"Ara sıra rapor gönderiyorum."

"Kendini böyle övgülere boğma Abernethy."

"Senin de adın geçecek, Müfettiş."

"Figüranlar arasında tabii. Mairie'den öyle haberin oldu, değil mi? Cantona FBI'a mı bildirmişti? Clyde Moncur hakkındaki dosyayı da onlardan almışsındır herhalde."

"Önemli mi?"

Belki de değildi, ama Rebus telefonu çoktan kapatmıştı.

Eve dönüşlerinin ilk gecesinde yemek pişirmek için Fettes yakınlarında bir süpermarkette alışveriş yaptı. Bir daha Fettes'e gitmeyecekti. Ormiston'a telefonla veda etmiş, Blackwood'a kalan saçlarını kökünden kestirip kurtulmasını tavsiye ettiğini söylemesini istemişti.

Ormiston: "Öyle bir şey söylesem kalp krizi geçirir," dedi. "Baksana, bizim şeften ne haber? Sence gerçekten..."

Rebus telefonu kapatmıştı. Ken Smylie'den konuşmak, onu düşünmek bile istemiyordu. Bilmesi gerektiği kadarını biliyordu. Kilpatrick yedekteydi, o şekilde Kalkan'a daha çok faydası dokunuyordu. Cellat Bothwell'di. Billy Cunningham'ı öldürmüş, Millie Docherty'le Calumn Smylie'nin öldürülmesi için de emir vermişti. Efendinin iki buyruğunu da Soutar yerine getirmişti, ancak Millie'de işi biraz abarttığı için onu öldürdüğü yerde bırakmak zorunda kalmıştı. Bothwell buna çok kızmış olmalıydı, ama Davey Soutar'ın aklı başka şeylerle meşguldü elbet. Başka şeyler planlıyordu. Daha büyük işler.

Rebus yemek için gerekli malzemeyi almış, yanına da pembe şampanya, malt viskisi ve cin şişeleri eklemişti. Bir buçuk mil kuzeyde, Gar-B Sitesi'nin dükkânları akşam için kapanıyor, ağır madeni kepenkler indiriliyor, asma kilitler takılıyor, alarm sistemleri tekrar tekrar kontrol ediliyor olmalıydı. Kasada ödemesini kartla yaptı, sonra arabasına binip Oxford Terrace'ın yokuşunu tırmandı. Son günlerde hurdanın sesi tuhaf bir şekilde sağlıklı çıkıyordu. Belki de Hay'in minibüsünden aldığı darbe içeride bir şeylerin yerli yerine oturmasını sağla-

mıştı. Rebus camını değiştirmişti, ama kapıdaki göçük için henüz karar verememişti.

Evde, Perth'den erken dönen Patience Rebus'u bekliyordu.

"Bunlar ne böyle?" diye sordu.

"Sürpriz yapacaktım." Torbaları bırakıp kadını öptü. Kadın hemen uzaklaştı.

"Yüzün darmadağın olmuş!" dedi.

Rebus omuz silkti. Haklıydı, on beş raundluk maçtan daha sağlam çıkan boksörler görmüştü. Kendisinden daha iyi durumda kum torbaları bile görmüştü.

Kadın, "Bitti o halde?" dedi.

"Bugün bitiyor."

"Festival'dan söz etmiyorum."

"Farkındayım." Kadını tekrar kendine çekti. "Bitti."

"Şu torbadan bir şıngırtı mı geldi?"

Rebus gülümsedi. "Cin mi, şampanya mı?"

"Cin ve portakal."

Torbaları mutfağa götürdü. Rebus iki bardağı çalkalarken, Patience buzdolabından buzla portakal suyu çıkardı. "Seni özledim," dedi.

"Ben de seni özledim."

"Senin gibi berbat fıkralar anlatan bir erkeği bir daha nereden bulurum?"

"Sana epeydir fıkra anlatmadım. Aslına bakarsan epeydir yeni fıkra dinlemedim."

"Kız kardeşim bana bir tane anlattı. Bayılacaksın." Başını geriye atıp düşündü. "Hay allah, nasıldı?"

Rebus cin şişesinin kapağını açıp bardağı doldurmuştu.

Patience: "Hop hop!" dedi. "Senin niyetin beni sarhoş etmek mi?"

Rebus biraz portakal suyu ekledi. "Belki öyledir."

Kadın Rebus'u tekrar öptü, sonra geri çekilip ellerini çırptı. "Tamam, şimdi hatırladım. Bir ahtapot lokantaya gitmiş, tam oturacakken..."

Rebus, kadının bardağına buz koyarken: "Onu duydum," dedi.